

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

XXIII. évfolyam 1. szám, 2013. március

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Húsz éves az Erdészeti és
Faipari Dolgozók
Szakszervezete

*

Az első ágazati
kollektív szerződésünk

*

Kanadai magyar erdészsorsok

*

Az év fája és madara

*

AGROmashEXPO, 2013.

*

A 20. FeHoVa

*

„A Zöld Kereszt
a zöld Magyarországért”

*

XVI. Benedek
és a szakszervezetek

*

Hajdúsági história

*

Rónavíz

Húsz éves az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

Az ezredfordulón szakszervezetünk által szervezett „Erdő és erdei munkás a XX. században” című konferencián hosszabb előadás hangzott el az erdészeti érdekképviselő, érdekvégyesítés kialakulásának múltjáról, a kezdeti szervezkedésektől napjainkig szóló történetéről. Erről részletesebb ismertetés jelent meg az ERFA Híradó korabeli számában. Így mostani jubileumi megemlékezésemben csak röviden térek ki a múlt eseményeire, inkább csak a közelmúlt - a megalakulás körülményeire hagyatkozom.

A szakszervezeti mozgalom rendszerváltásig fennálló struktúrája az 50-es évek elején alakult ki, amikor 19, a gazdaság és a társadalom egészét átölelő nagy szakszervezet jött létre, élén a SZOT-tal, mint központi csúcshozzával.

Közvetlen történelmi előzmény: a MEDOSZ

A népgazdasági szakágazatokat többé-kevésbé lefedő szakszervezetek egyike volt a MEDOSZ, amely a mezőgazdaság, vízügy, agrárorktatás és kutatás mellett ellátta az erdészeti szektor érdekképviselőit is. A korabeli gazdaság prioritásainak megfelelően a SZOT alapjában véve – működését és érdekképviselői - érvényesítési funkcióját tekintve – iparcentrikus volt.

A bányászat, vegyészet, építőipar stb. képviselői adták meg a tevékenység alaphangját. Jellemző erre, hogy a SZOT tekintélyes létszámú apparátusában egyetlen agrárszakember sem volt. Hasonló tendenciákat éltünk meg a MEDOSZ keretein belül is, ahol a tevékenység fő területe a mezőgazdaság volt, a vízügy és főleg az erdészet hátterbe szorult.

1980-ig a struktúrán belül kialakult „szakmai” szakosztályok – melyek központi irányítás és szervezés mellett – társadalmi alapon működtek, többé-kevésbé megjelentették a szakmai érdekeket.

Irányításukra a központ apparátusából egy-egy szakirányú végzettségű munkatárs volt kijelölve, aki összefogta az adott ágazat legismertebb szakszervezeti és gazdasági vezetőiből álló 15-20 fős szakosztályt. A területi munka azonban megoldatlan volt, a megyei bizottságok a szorosan vett szakmai-szakszervezeti érdekek megjelenítésére nem voltak alkalmasak.

Az 1980-ban olyan döntés született, hogy a szakosztályok tartozzanak közvetlenül az Elnökség alá, élükön ne legyenek az apparátusból kinevezett egyszemélyi felelős irányítók (szakosztályvezetők), hanem a központ valamennyi funkcionális osztálya jelöljön ki egy - egy munkatársat a szakmai szakosztályok felé összekötőnek. Így a dolog jellegéből fakadóan, egyszemélyi felelős vezetője a szakosztályoknak többé nem volt.

Az 1980-as évek végén, a rendszerváltás hajnalán már látszott, hogy mint sok más társadalmi, gazdasági struktúra - a szakszervezetek sem tudnak ilyen centralizáltan, felülről vezényelve érdemben működni. Átalakult a SZOT, MSZOSZ (Magyar Szakszervezetek Szövetsége) lett belőle. A MEDOSZ is szövetséggé alakult, hat fő ágazat (terület) egy-egy szakszervezet lett, élén a kinevezett (nem választott!) titkárral.

Azonban ezeknek a „szövetséget” alkotó szakmai szakszervezeteknek sem alapszabályuk, sem szervezeti-működési szabályzatuk, sem saját költségvetésük, sem önálló ügyintézési jogkörük nem volt. Hivatalos levelezést, kapcsolatfelvételt csak a „Szövetség” főtákarán keresztül lehetett bonyolítani, mintegy az ő engedélyével. (Kis túlzással minden maradt a régiiben, csak a cégtáblát cserélték ki.)

Küzdelmes önállósodás

Az alapszervi tisztségviselők és a tagság részéről is egyre erősödött az igény az önálló szakmai érdekvégyesítésre, arculatunk megjelenítésére, a hazai és nemzetközi vérkeringésben való önálló fellépésre. Hosszas előkészítő munka után, alapszervi taggyűléseken,

az egyes tagok aláírásával megerősítve megszületett a döntés: megalakítjuk az önálló jogi személyiséggel rendelkező Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetét, három tagozattal (erdőgazdálkodás, elsődleges faipar, költségvetés). Az ágazat valamennyi vállalata (a Szombathelyi Erdőgazdaság és a Pilisi Parkerdőgazdaság kivételével) és intézménye csatlakozott hozzánk.

Már az előkészítés során, majd a kiválás bejelentésével óriási nyomás nehezedett ránk, szervezőkre. Az MSZOSZ és a MEDOSZ Szövetség teljes jogi apparátusa (a cégbíróság is elmenve) mindent elkövetett önállósá válásunk megakadályozására, nem riadva vissza időnként „övon aluli ütésektől”, rágalmazó, valóságot elferdítő körlevelektől sem. Ebből az elvtelen ténykedésből az MSZOSZ és akkori vezetője is kivette a részét. A MEDOSZ Szövetség megyei apparátusa a korábbi 20 évben nem járt annyit alapszerveinknél, mint azokban a hónapokban, eljutva az egyes munkahelyek szintjéig is, ami korábban nem volt jellemző. Minden hiába, a tagságot nem sikerült lebeszélni az önállósá válásról. A Fővárosi Bíróság 1993. augusztus 13-án jogerősen bejegyezte szakszervezetünket. Zárójelben megjegyzem, hogy a ránk zúduló ellenségeskedés jogi útvesztőiben több jogász is „elvérzett”. Végül szívós és aprólékos munkával, sok utánjárással dr. Machács Barna ügyvéd úrnak sikerült végig vinni az ügyeket a bírósági bejegyzésig. Köszönettel tartozunk neki, ezért mind a mai napig szakszervezetünk tiszteletbeli tagjának tekintjük, annál is inkább, mert a későbbiekben szakszervezetünk jogi képviselőtét is ellátta az elmúlt évig.

Megindult az önálló munka. A szabályzatok, működési rend, az infrastruktúra kialakítása, a tisztségviselők és testületek megválasztása után el kellett kezdeni a munkakapcsolatok kialakítását.

A szakma támogatta a megalakulást

Itt jegyzem meg, hogy a szakma különböző szervezetei és vezetői az első pillanattól kezdve örömmel vették meg-

alakulásunkat, és messzemenően támogatták működésünket. Központi és alapszervi struktúránk kialakítása után megkerestük a szóba jöhető és munkánkhoz elengedhetetlenül szükséges hazai és külföldi partnerek felkutatását. Sikertült gyümölcsöző és elvszerű kapcsolatot kialakítani az államigazgatás szakmai szerveivel (minisztériumok, ÁVÜ, ÁPV Rt., stb.), ahol a munkavállalói oldal teljes jogú partnereként fogadtak el bennünket.

Kialakult kapcsolatunk a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetséggel (FAGOSz), ennek eredményeként - országosan is elsőként - megkötöttük az ágazati keret kollektív szerződést, melyhez alapszervezeteink mindegyike csatlakozott.

Jó együttműködés jött létre szakmánk patinás, nagy múltú szervezetével, az Országos Erdészeti Egyesülettel (OEE). Kialakítottuk kapcsolatunkat a magán erdőgazdák érdekeit képviselő MEGOSZ-szal is.

Húsz év eredményeiből

A továbbiakban felsorolok még néhány említésre méltó ténykedést és eredményt. A változó kormányok mindegyike alatt kezdeményezői és résztvevői voltunk az ágazati szintű érdekegyeztetés szervezete megalakításának (FÉT, FAKÉT, stb.). Miután munkánkhoz az MSZOSZ tagjaként a legcélszerűbb segítséget sem kaptuk meg, tagjaink felhatalmazásával 1995-ben kiléptünk az MSZOSZ-ból. Hogy az országos szintű érdekegyeztetésben is hallathassuk hangunkat, először társult, majd teljes jogú tagként csatlakoztunk az egyik országos

szakszervezeti konföderációhoz az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörüléshez (ÉSZT).

Kezdetől figyelemmel kísértük nyugdíjas tagtársaink sorsának alakulását, megalakítottuk a központi nyugdíjas bizottságot, amelybe minden alapszervevünk delegált összekötőt. Minden kormány ideje alatt, a törvényi lehetőségek függvényében több száz alacsony nyugdíjjal rendelkezőnek intéztük el a méltányossági nyugdíjmelést. Beléptünk a Nyugdíjasok Országos Képviselőtáborába is.

Ugyancsak kezdeményezői és alapítói voltunk a mai is működő Építőipari, Faipari és Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottságnak. Kitaró és nehéz szervezőmunkával a FATE közreműködésével létrehoztuk az ERFA önkéntes nyugdíjpénztárt, amely a mai napig jól prosperál. Munkajogi viták esetén több tagtársunknak is nyújtottunk jogi tanácsadást és segítséget ügyvédünk közreműködésével.

Hosszú éveken át nyaranta dolgozónk több száz általános korú gyermekének szerveztünk hazai és külföldi táborokat, valamint családi üdüléseket is szerveztünk.

Széleskörű nemzetközi együttműködést alakítottunk ki, elsősorban a térség rokon szakszervezeteivel. Kiemelkedően jól működtek cseh, horvát, lengyel, orosz és szlovák valamint román kapcsolataink. Jó munkaviszonyt alakítottunk ki a holland, német, osztrák, svéd és az ukrán erdész szakszervezetekkel is.

A rendszeres vezetői megbeszéléseken túl, szinte évente tartottunk elnökségi vagy össztitkári kölcsönös ta-

pasztalatcseréket, látogatásokat egymás országaiban.

1995-ben felvettek bennünket teljes jogú tagként az Építőipari, Faipari, Bútoripari és Erdészeti Szakszervezetek Világszövetségébe (IFBWW). E szervezet finanszírozásában több szakmai tapasztalatcserén, továbbképzésen vettünk részt tisztségviselőinkkel itthon és külföldön. A világszervezet régiós (9) felépítésben dolgozik. E sorok írója két ciklusban (8 évig) volt a közép-kelet-európai régió alelnöke.

16. éve szervezzük a szakma széleskörű részvételével az erdészeti és faipari sportnapokat. E találkozók nemcsak a sportolást, hanem a szakma egységét is erősítik.

Nem lebecsülendő, sőt ritka jelenség, hogy e rohanó, állandóan változó világban Híradónk a 23. évfolyamába lépett, széleskörű aktuális szakszervezeti és szakmai információkat juttat el a tagsághoz.

Az elmúlt húsz év eredményei igazolták törekvéseinket, önállóvá válásunk jogosságát. E rövid – korántsem teljes körű – számvetés és történeti áttekintés végén Barta László elnök és a magam nevében is megköszönöm a nyugdíjazásunkig irántunk tanúsított bizalmat, a kongresszusok során történt újra választásunkat, a széleskörű támogatást, mert e nélkül nehéz lett volna a munkánkat végezni.

Az elkövetkezendő 20 évhez kívánok eredményes munkát és sikereket!

Herczeg Miklós
az EFDSz ny. főtitkára

Elnökségünk februári ülése

Szakszervezetünk Elnöksége legutóbbi ülését Budapesten, Thököly-úti központunkban tartotta.

Dr. Halmágyi János, az EFDSz elnöke áttekintette a legutóbbi elnökségi ülés óta végbement fejleményeket, néhány téma vonatkozásában visszanyúlva egészen a múlt évben végzett munkáig és határozatokig.

Ezt követően az idei első félévi munkaterv került napirendre, valamint időszerű folyó ügyek megtárgyalása, részben már Dudás Péter főtitkár előadásában.

Az elnökségi tagok hozzászólásaiból és javaslataiból kitűnt, hogy nem mondható rózsásnak a helyzet a munka világában. A nem munkavállaló-barát új Munka Törvénykönyve már érezteti kedvezőtlen hatásait. Azoknál az erdőgazdasági részvénytársaságoknál, ahol sor került a vállalati kollektív szerződés áttekintésére és módosítására, szakszervezeti bizottságaink arra törekedtek, hogy a munkavállalóknak legalább az eddig megszerzett jogai ne sikkadjanak el, s a munkáltatók ne függesszék fel a jogszabályon kívüli juttatásokat.

Megtárgyalásra került még taglétszámunk stabilizálása és a tagdíj alakulása; az idei Sportnapok megrendezése; nemzetközi kapcsolataink; a Közfoglalkoztatási Jogviszonyban Állók Szabad Szakszervezetének megalakulása stb.

Végül az Elnökség úgy határozott, hogy március 21-re összehívja az EFDSz kongresszusát, amely un. technikai kongresszus lesz egyetlen napirendi ponttal és ez: alapszabályzatunk módosítása, tekintettel a törvényes előírásokra és a 2009. évi kongresszus óta bekövetkezett változásokra.

K. P.

Az első ágazati kollektív szerződésünk

Az utóbbi két évben Szakszervezetünk életében szinte folyamatosan visszatérő téma az *ágazati kollektív szerződés* (ÁKSz) és annak nyomán a vállalati kollektív szerződések ügye. A meg-megújuló megbeszélések során *még nem dönt el*, hogy teljesen új ÁKSz készüljön-e, vagy pedig a meglevő kerüljön aktualizálásra, meghosszabbításra? Kérdéses volt az is, hogy ki legyen a szerződéskötő a munkáltatói oldal részéről – ámbar ez a kérdés most már tisztázódni látszik. *A döntéshez új szempontokat hozott az új Munka Törvénykönyve is.*

Az ÁKSz körüli huza-vona bizonyos mértékig érthető, mert *a munka világának egyik legfontosabb okmánya a kollektív szerződés.* A bérek, jövedelmek, juttatások, munkakörülmények meghatározásával emberek, családok ezreinek sorsát határozzák meg huzamosabb időre. A munkáltatók számára is jelenthet komoly gondokat, kiadásokat. *A jó kollektív szerződés a munkabéke legfontosabb feltétele.*

Egy kis ÁKSz történelem

Ágazati kollektív szerződéseket egyes ágazatokban már 1945 előtt is kötöttek hazánkban is, de akkor még *tarifa*, *másként tarifális szerződésnek nevezték.* Az erdészet nem tartozott ezek közé. Egyébként ma már alig lehet tudni, legfeljebb sejteni, hogy miért, miért nem, de *sem az államhatalom, sem a munkaadói oldal nem volt ÁKSz-barát.*

A fejlett ipari államokban, majd hazánkban is a *szakszervezetek*, mint dolgozói érdekvédelmi szervek hosszú, kemény, olykor drámai mozzanatoktól sem mentes *harcára* volt szükség ahhoz, hogy a munkáltató tőke szinte korlátlan hatalmát fékező, legalább valamelyest korlátok közé szorító, és a dolgozó kisemberek érdekeit legalább minimális szinten rögzítő tarifaszervezetek létrejöhessenek. A mai nemzedékek ezekre a harcokra már nem emlékeznek.

Az erdőgazdálkodás területén az ágazati kollektív szerződés igénye és egyben lehetősége az 1945-ös rendszerváltás után a nagybirtokok erdeinek és tartozékaiknak (erdei vasútüzem, fűrészüzem, műhelyek stb.) államosítása és a nagy állami erdőgazdaságok kialakítása nyomán jött létre. A vállalatok belső rendszerének a kialakítása, az állandóbb munkagárda létrejötte azonban nem ment egyik napról a másikra, mint ahogyan a szakma állami szektorának országos szervezeti kiépülése sem.

Az első erdészeti ÁKSz

Így azután *a magyar erdőgazdálkodás területén az első ágazati kollektív szerződés megkötésére 1947. október 29-én került sor.*

A munkavállalói oldalt érdekes módon a Földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szövetsége (korabeli rövidítéssel: FÉKOSz) képviselte, név szerint *Csiszér Ferenc és dr. Lénárt Richárd.* Azért érdekes ez, mert akkor már – 1945 óta – létezett erdészeti szakszervezet is.

A munkáltatói oldal képviselője az 1946-tól működő Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek nevű szerv volt (röviden

MÁLLERD), közelebbről annak Központi Igazgatósága, a név szerinti aláíró pedig *Barlai Ervin* üv. igazgató és *A. Nagy György* szociálpolitikai főosztályvezető.

A MÁLLERD az erdőgazdálkodás állami szektorának középirányító szerve volt és 1949 tavaszáig működött, amikor is átszervezték.

A szerződés szövegét a MÁLLERD a 44.444/1947;XI.1. számú utasításaként megküldte az állami erdőgazdaságoknak, s közölte azt a MÁLLERD által kiadott *„Erdőgazdaság”* című folyóirat 1. évf. 7. száma, a november 5-i szám is. A lap azokban az időkben az erdészet hivatalos közlönyének funkcióját is betöltötte.

A továbbiakban mi is ennek a szövegnek az alapján tekintjük át, hogy mit is tartalmazott első kollektív szerződésünk.

A szerződés tartalma

A szerződő felek megnevezése után az okmány a következőképpen tagolódott: I. Általános rendelkezések. II. Részletes rendelkezések. a/ Munkabérekre vonatkozó megállapodások, b/ Munkaidő, c/ Munkabérek. Távolsági kedvezmények, d/ Szabadidő, e/ Munkaközvetítés. f/ Vitis kérdések elintézésének módja, g/ Bizalmi egyén jogköre, h/ Egyeztető bizottság, i/ A szerződés egyéb tételeinek megváltoztatása, j/ A szerződés érvényességének ideje, k/ A szerződés felmondása.

Valódi kétoldalú megállapodás volt

Ezek után tekintsünk bele a szerződésbe és idézzük fel fontosabb, mai szemmel is érdekesnek mutató részleteit.

A szerződés megkötése előtt, de már az 1945. évi rendszerváltás után létezett egy földművelésügyi miniszeri rendelet, amely 1946-ban általános érvénnyel szabályozta az erdőgazdasági munkások bérezését. *Ez tehát egy egyoldalú szabályozás volt, amely ráadásul megkülönböztető kategóriákat állított fel a dolgozók között.* A férfi munkásokat három osztályba sorolta, s a női és a fiatalok dolgozókat lényegesen alacsonyabban bérezte.

A kollektív szerződés ezzel szemben kétoldalú szerződés formájában, kölcsönös megállapodással állapította meg a munkások jogait és kötelességeit, s a munkaviszony több más tényezőjét. Megszüntette a férfi és a női munkás közötti különbséget, a szakképzettséget azonban nem vette eléggé figyelembe.

Minden munkavállalóra kiterjedt

Figyelemreméltó vonása volt a szerződésnek, hogy *hatálya azokra a munkavállalókra is kiterjedt, akik nem voltak a tagjai az aláíró érdekképviselői szervezetnek.* Továbbá a szerződésben szabályozott kérdésekre kizárólag ez a szerződés volt a továbbiakban érvényes *minden más* munkáltató és

munkavállaló közötti munkaszerződés esetében is. Utóbbiaknak a kollektív szerződéssel ütköző részei hatályukat veszítették.

Ezek a kitételek azért voltak érdekesek, mert 1947/1948-ban még számos magánvállalkozás is foglalkozott pl. fakitermeléssel, a MÁLLERD tulajdonában vagy kezelésébe levő erdőkben is, és azokon kívül is. Ezeknek a magáncégeknek egy része akár még 1945-ben köthette meg a munkaszerződést favágóival (az 1900. évi erdei munkás törvény alapján).

Még kategorizálta a munkásokat

A szerződés a munkavállalókat két fő csoportra: teljesítménybérben dolgozókra és napszámosokra osztotta. A fakitermelés csak teljesítménybérben volt végezhető, de a gallyfaszedésben és tuskózásban megengedett volt a részes termelés (pl. feles vagy más részesedési alapon).

Kimondta a szerződés, hogy *egyenlő munkáért egyenlő bér jár, a munkavállalókat azonban első, második és harmadosztályú munkás kategóriákba sorolta* nem, kor és munkakifejtő képesség alapján. Nem mélyedünk most abba bele, hogy ez miként érvényesült a bér kiszámítása során.

A teljesítménybérben dolgozók munkaideje kötetlen volt. A napszámosoké a téli félévben napi 9, a nyári félévben 10 óra volt. Ezen belül egy óra fizetetlen ebédidő és fél óra fizetett pihenőidő illette meg a munkást.

Elég részletesen foglalkozott a szerződés a túlóramunka díjazásával. Ezek közül a rendelkezések közül kiemeljük, hogy a munkaszüneti napon és az éjszaka végzett munkáért 50 %-os túlórapótlék járt.

Napi 2 ürm³ volt a norma

Talán említeni is felesleges, hogy a kollektív szerződés legerjedelmesebb részét a *munkabérekkel* foglalkozó megállapodások tették ki.

Időbéres munkák esetében az *I. osztályú* munkavállalók órábéré a nehéz, vagy komolyabb szakértelmet kívánó munkákban 1,55 forint, átlagos munkában 1,21 forint volt. A *II. osztályú* munkást ezekben a munkákban az iménti órabér 80 %-a, a *III. osztályú* munkást pedig 60 %-a illette meg.

A favágók számára 19 erdei faválasztékra nézve állapítottak meg teljesítménybért. Az *1x1 méteres normál ürméter sarangolt kemény vegyes tűzifa* teljesítménybéré pl. 5,10 - 5,40 Ft. volt, előírt *napi normája* pedig 2 n.ürm³ (véghasz-nálatban).

Egyes preferált választékok esetében (pl. bányafa) az alapbért progresszív arányban premizálták azért, hogy a normán felüli teljesítményt serkentsék, mivel tűzifára, bányafára stb. égetően szüksége volt az országnak.

Már számoltak a motorfűrészszel

Érdekes, hogy már ebben a korai időszakban, amikor a motorfűrész gyakorlatilag még ismeretlen volt a magyar er-

dők túlnyomó részében, *már számolt a szerződés a motorfűrész fakitermelés lehetőségével is* és a II.c./13. pontban meghatározta, hogy ilyenkor a kézi fakitermelés normáját hány százalékkal kell *csökkenteni*.

A legmagasabb teljesítménybéré a lekérgezett lombos bányafának volt: köbméterenként 9,20 - 9,70 Ft.

Tartalmazott a szerződés norma-, illetve bérmeghatározásokat a kézi kiközelítésre nézve is, 200 méterig terjedően, differenciáltan.

A szerződés a munkabér elszámolását havonta, vagy havonta kétszer tette lehetővé.

Fizetett szabadság a munkásoknak

Az erdőgazdasági munkások dotálásának mindig fontos tényezője volt a *tűzifakedvezmény*: az ingyenes juttatás, még inkább a tűzifa kedvezményes áron történő megvásárlásának lehetősége. A szerződés ezekkel a kérdésekkel részletesen foglalkozott.

Távolsági kedvezményekről is rendelkezett a megállapodás. Így pl. ha a termelés helye a legközelebbi községtől is 5 kilométernél nagyobb távolságra esett, akkor 5 %-os bérpótlék illette meg a munkást. Ha pedig a távolság akkora volt, hogy a munkavállalók nem tudtak naponta hazajárni, akkor a munkáltató köteles volt gondoskodni megfelelő elhelyezésről, főzőhelyről és főzőasszonyról. (Persze, ezekben a témákban is a részletekben bújta meg az ördög.)

Ami a szabadságot illeti, a szerződés kimondta, hogy azokat a dolgozókat, akik már hat hónapnál hosszabb ideje dolgoznak, *minden hónap után egy nap, évente 12 nap fizetett szabadság* illeti meg.

A szakszervezeti bizalmi védelme

A szerződés kikötötte a szerződést kötő FÉKOSz munkaközvetítői jogát és köteleességét. Ennek a pontnak az ellenőrzését volt hivatva elősegíteni az a kikötés, hogy a MÁLLERD részéről meg kellett küldeni a FÉKOSz központja számára a bérjegyzék egy példányát mindazon munkahelyekről, ahol 20 főnél többet foglalkoztattak. (Ezt a nagy adminisztrációs terhet jelentő, s a valóságban nem sokat érő rendelkezést nem sokára megszüntették.)

Elég komoly terjedelmet szentelt a kollektív szerződés a munkavállalók *bizalmijának*, aki megválasztás útján jutott ebbe a tisztségbe. Elsősorban a felmerülő vitás kérdések rendezésében szántak neki szerepet, de előírták azt is, hogy „közreműködik a munka zavartalan rendjének biztosításában”. Mindennek fejében: „A munkáltató a bizalmi a kollektív-szerződés és a munkavállalók érdekeinek védelme körül kifejtett szabályszerű tevékenysége miatt állásából el nem bocsáthatja és át nem helyezheti... Egyéb esetekben bizalmi elbocsátása, vagy áthelyezése csak a szakszervezettel hozott együttes határozat alapján történhet.”

A bizalmi munkajogi védelme tehát már 65 évvel ezelőtt fennállt a szakmában.

(Folytatás a 6. oldalon.)

Kanadai magyar erdészsorsok

Ide s tova 57 éve már – egy emberöltőnyi idő –, hogy az 1956-os forradalom leverésére hazánkba özönlő szovjet invázió elől Nyugat felé menekülő mintegy 200 ezer hazánkfi között ott volt az akkori *soproni Erdőmérnöki Főiskola népes csoportja* is: hallgatók, oktatók és dolgozók, többen családtagokkal együtt. Voltak, akik egyenesen a várostól délkeletre felállított, de ismeretlen kezek által működésképtelenné tett ágyúik mellől futottak Ausztriába a fenyegető közelésgbe ért szovjet harcokcsik elől.

Sopron Division U.B.C., Vancouver

A menekültek egy része később vízszaszállingózott Sopronba, másik része pedig szétszóródott szerte Európában, a világban. Egy nagyobb, kb. 250 fős csoport azonban összetartott, s élve a kanadai kormány által kínált lehetőséggel, 1957. január 24-én – izgalommal teli utazás után – megérkezett úticéljához: a Csendes-óceán partján fekvő nagyvárosba, British Columbia tartomány gazdasági központjába, *Vancouverbe*.

Ott a Brit-kolumbiai Egyetem (*University of British Columbia*, röviden *U.B.C.*) erdészeti fakultásán az illetékes állami és egyetemi szervek kialakítottak az egyetem többi részlegével teljesen egyenrangú új részleget; ez volt a „*Sopron Division of Faculty Forestry The University of British Columbia*”. Szeptember 23-án kezdődtek meg az előadások, 11 hónappal azután, hogy Sopronban megszakadtak. Ez kemény, jó munka volt.

A következő évben 28, 1970-ben 70, majd 1960-ban 20 magyar fiatal fejezte be tanulmányait. Az utolsó, 23 főt szám-

(Folytatás az 5. oldalról.)

Kilenc hónapig volt érvényben

Ez az első szakmai kollektív szerződésünk a zárórendelkezések szerint 1947. október 13-tól 1948. július 31-ig volt érvényben.

A következő erdőgazdasági kollektív szerződést valóban megkötötték 1948-ban, szeptember 9-én, ugyancsak a FÉKOSz és a MÁLLERD. Az új szerződés hasonló szerkezeti felépítésű, de mégis *jobban áttekinthető*, alcímekkel jobban tagolt szövegű volt és *lényeges módosításokat is tartalmazott* az 1947. évihez viszonyítva. (Pl. a munkások kategorizálásának megszüntetése; a munkaidő leszállítása teljesítménybéres munkavállalók esetében 8, órabéresek esetében 8,5 órára; vásárnapi munkáért 100% százalékos pótdíj; szerszámhasználati díj bevezetése a saját szerszámok után stb. (Ez azonban már egy másik történet.

Nyolc óras munkaidő a fakitermelésben

Annyit mindenesetre meg kell említenünk, hogy az új szerződés *nem* a munkavállalók helyzetének javítása jegyében, hanem *a teljesítmény fokozása*, a szigorítások jegyében született. Az események háttérében az állt, hogy 1948. június 12-én végbe ment a két munkáspárt „egyesülése” (vagyis eldőlt a Kommunista Párt javára a „ki kit győz le” kérdése), létrejött a hegemonisztikus helyzetbe kerülő Magyar Dolgozók Pártja, s az élet minden területén megkezdődött a „bekezdés”, Fél év múlva megszűnt a MÁLLERD is, humánus vezetőjét, Barlai Ervint (a kollektív szerződés aláíróját) beosztásából és a szakmai közéletből eltávolították, új „vonalasabb” emberek jöttek a helyébe. *A fakitermelők munkaidejét*, ami addig nem is volt behatárolva, *napi 8 órában állapították meg* ugyan, de ugyanakkor a fakitermelés napi normáját a korábbi 2 köbméterről 3 m³-re emelték; ez hatalmas, 33 %-os *normafeszítést* jelentett egyik napról a másikra.

Erdei vasutasok, faiparosok külön szerződése

Érdemes megemlíteni, hogy *a MÁLLERD külön üzemi kollektív szerződést kötött az erdei vasutak dolgozóira nézve két vasutas szakszervezettel: az órabéres alkalmazottakat képviselő Magyar Közlekedési Alkalmazottak Szabad Szakszervezetével, a Lillafüredi Áll. Erdei Vasút órabéres alkalmazottaira nézve pedig a Magyar Vasutasok és Hajósok Országos Szabad Szakszervezetével. Ez a szerződés 1947. november 1-én lépett hatályba.*

Nem lenne teljes ez a kis történelmi visszaemlékezésünk, ha nem említenénk meg, hogy ebben az időben született meg *a faipar kollektív szerződése* is. (Abban nem vagyunk biztosak, hogy ez volt-e az első ebben a szakmában.) Ezt a munkáltatók nevében a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének Faipari Szakosztálya, a munkavállalók nevében pedig a Magyar Famunkások Országos Szabad Szakszervezete kötötte, mégpedig *az egész magyar faiparra kötelező erővel*. A szerződés az órabérben dolgozók szempontjából 1947. október 27-én, a teljesítménybérben dolgozókra vonatkozóan pedig 1947. december 24-én (a „Magyar Közlöny”-ben történt kihirdetés időpontjában) vált érvényessé. Ugyancsak *ez a megállapodás vonatkozott* nemcsak a MÁLLERD fűrészüzemeiben dolgozókra, hanem *a motorfűrészresekre és a talpfafaragókra* is.

*

Az „*Erdőgazdaság*” című korabeli folyóirat 1949 áprilisi számában (58. oldal) egy, a nevét nem feltüntető cikkíró ezt a kommentárt fűzte az egész témához:

„Elkészült az erdőgazdálkodás valamennyi dolgozójának munkaviszonyát szabályozó erdőgazdasági kollektív-szerződés... Csak meg kell tanulniuk az erdőgazdaság dolgozóinak, hogy *életerős szakszervezeti mozgalom* kiépítésével tevékenyen beleszólhatnak saját problémáik megoldásába.”

Dr. Király Pál

láló évfolyam 1961. május 10-én vette át oklevelét. Ezzel a „Sopron Division” teljesítette küldetését és befejezte működését.

Az 1957-ben beiratkozottak közül mindösszesen 141-en szereztek Bachelor of Science in Forestry (BSF) oklevelet a három és fél év alatt, néhányan lemorzsolódtak (zömmel már az első évben), illetve más szakterületre váltottak át, összesen 56-an.

A történet krónikásai

Ezt az egész régi, nem mindennapi históriát megörökítette Prof.Dr. Roller Kálmán okl. erdőmérnök, aki 1956-ban az Erdőmérnöki Főiskola igazgatója volt Sopronban, majd családjával ő is felkerekedett és Vancouverben a *Sopron Division dékánja* lett. Megírta, mégpedig az 1986-ban Kanadában angol nyelven megjelent „*The Sopron Chronicle*” című, két részből álló könyvben, valamint a 2001-ben már Budapesten kiadott „...Mi is voltunk egyszer az Akadémián” című magyar nyelvű kötetben.

Ámde mi lett a sorsa az említett, Vancouverben végzett 141 kollégának? Hogyan alakult tovább az életük az oklevél megszerzése után, hogyan alakult a szakmai pályafutásuk?

A kérdésre bizonyos mértékű választ az említett könyvek is tartalmaznak. Különösen a „*The Sopron Chronicle*” második része, amelybe a *Sopron Alumni U.B.C.*, vagyis a végzett öregdiákok szövetsége is bedolgozott. Ennek köszönhetően a kötet végén számos mini-biográfia tartalmazó életrajz-gyűjtemény található. Ez azonban nem szorítkozik csupán a vancouveriekre, hanem tartalmaz neveket a II. világháború után az egész Földön szétszóródott magyar erdész-emigráció köréből is.

A témával kapcsolatban érdekes kis íráshoz jutottunk a közelmúltban. A szerzője Tóth G.(usztáv) Géza aranyfokozatú díszokleveles kollégánk, aki 1937-ben Gödöllőn született erdész családban és még Sopronban iratkozott be erdőmérnök-hallgatónak 1955-ben. Így másodévesként folytathatta tanulmányait Vancouverben és egyike volt annak a húsz fiatalembernek, aki 1960-ban szerezte meg oklevelét. Ő volt az évfolyam érdekvivője és valétaelnöke is.

Ezt követően egész szakmai pályafutása Brit-Kolumbia tartományhoz, annak erdészetéhez kötődött. S azt a dicséretes gondolatot vette a fejébe, hogy a tartományi erdészeti szolgálat, a *British Columbia Forest Service* (röviden: BCFS) fennállásának centenáriuma (1912 - 2012) alkalmából számbaveszi és papírra veti: kik voltak azok a magyar társai, akik hozzá hasonlóan ennek a szervezetnek a szolgálatába állították szaktudásukat, ehhez kapcsolódik szakmai pályafutásuk.

Ámbár nem könnyű itthonról eligazodnunk a kanadai erdészeti szervezetek és a szakmai címek-rangok-titulusok-beosztások rendszerében, mégis megkíséreljük ennek a huszon-valahány névnek a felidézésével érzékeltetni, hogy mit is végeztek honfitársaink a távoli hatalmas területű ország irdatlanul nagy erdőségeiben.

Kollégáink a BCFS szolgálatában

Előjáróban célszerű azt tudni, hogy *British Columbia tartomány* központja, fővárosa *Victoria*. Ott van az erdészeti ügyeit is intéző *minisztérium*, s annak többek között *erdőrendezési*, valamint *műszaki* osztálya. A minisztériumhoz *österületi erdőigazgatóság* tartozik (azonkon belül további szervezeti tagolódással): *Cariboo*, *Kamloops*, *Prince Rupert*, *Prince George* és *Vancouver*.

A *victoriai központ valamelyik osztályán dolgoztak a következők*: Andódy Edit, Apt Kamill, Benkő Géza, Csapó Imre, Dibuz Jenő, Grátzer Miklós, Horváth-Czillinger Emil, Jákóy Endre, Juhász Gyula, Kiss János, Klima Imre, Krajczár Ernő, Krétai Ernő, Nagy Géza, Németh József, Németh Lajos, Nyers Ferenc, Porpáczy Lehel, Rónay Sándor, Spándli Imre, Szy Ferenc, Tóth Géza és Viszlai János.

Ugyancsak *Victoriában*, de az *Erdészeti Kutató Intézetben* dolgozott: Héjjas József, Homoky István, Kiss Gyula és Kovács Miklós.

Kiss Gyula a továbbiakban *Prince George*-ban is tevékenykedett, majd a *vernoni kísérleti állomáson* telepedett le.

Munka az erdőigazgatóságoknál

Ami az erdőigazgatóságoknál történt munkavégzést illeti, az *odakerülést külön kellett kérvényezni* és a következőképpen alakult.

Prince George és Cariboo: Für Károly (aki azután Kamloopsban fejezte be szolgálatát), Hirczy Béla (ő dolgozott a minisztérium műszaki osztályán is, mivel kultúrmérnöki képesítést is szerzett) Krajczár Ernő (aki később Cariboo-ban fejezte be műszaki munkásságát) és Szauer János, aki végül a Cariboo Erdőigazgatóságnak a vezetőigazgatója is lett.

Kamloops: a már említett Für Károly, továbbá Tóth G. Géza. Utóbbinak zömmel Kamloopsra esett a pályafutása, de kis ideig, 1970-73-ban dolgozott a Prince Rupert Erdőigazgatóságon is.

Prince Rupert: Hirczy Béla, Krajczár Ernő és Tóth G. Géza.

Vancouver: Kassai Viktor és Pendl Ferenc.

Néhány speciális életpálya

A *British Columbia tartományban* tevékenykedett magyar származású erdőmérnökök között volt néhány speciális életpálya is.

Így például *Juhász (Gyöngy) Erzsébet* kultúrmérnöki képesítést is szerzett, s a Közlekedési és Autópályák Minisztériumában tevékenykedett. *Csapó Imre* pedig orvosi oklevelet szerzett az U.B.C.-n. *Dibuz Jenő* mesterfokozatú oklevelet szerzett a Washington Állami Egyetemen *atechnológiából* és *Seattleben* dolgozott. *Jákóy Endre* is megszerezte mesterfokozatú oklevelét erdészeti tudományokból az U.B.C.-n és előadó tanár lett a BC Technológiai Intézet Erdészeti Karán. *Grátzer Miklós* szintén az USA-ba ment, ahol előbb ő is mester-, majd Ph.D. fokozatot szerzett és elismert professzor lett New York Állam Syracuse Egyetemén Connecticut-ban. *Krétai Ernő* középiskolai tanári oklevelet szerzett az U.B.C.-n. *Rónai Sándor* szintén megszerezte mesterfokozatú oklevelét erdészeti tudományokból az U.B.C.-n és karrierjét a Földművelésügyi Minisztériumban fejezte be.

(Folytatás a 8. oldalon.)

Az év fája és madara

A természet- és környezetvédelem fejlődésének, a közgondolkodásban történő terjedésének egyik hasznos és öröndetes megnyilvánulását jelentik az olyan mozgalmak, mint pl. „Az Év Fája” meghirdetése, a „Madarak és Fák Napja” vagy az „Erdők Hete” megrendezése.

2013-ban „Az Év Fája” az Országos Erdészeti Egyesület jelölése alapján a *házi berkenye*. „Az Év Madara” pedig a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület jelölése alapján a *gyurgyalg*. Az európai „Év Fája” versenyre való benevezésre az *egri termálfürdő területén álló platánt* jelölte az Ökotárs Alapítvány.

Ismeri Ön az uszkuruc-fát?

A házi berkenyét általában minden képzett erdész ismeri, és természetesen a kertészek is. A veszélyeztetett fajak közelebbi megismeréséhez kitűnő segítséget nyújt dr. Sonnevend Imre erdőmérnök kollégánk, *„Elfeledett gyümölcsseink: a házi berkenye és a barkócaberkenye”* című, 2012-ben megjelent értékes, érdekes és szép 88 oldalas könyvecskéje. Ebből ragadunk ki néhány tudnivalót a fajjal kapcsolatban.

Magáról a könyvről bevezetesként ezt írja Ambrus Lajos: „Sonnevend Imre kiváló és hiánypótló munkájából annyi kíváncsisággal tárul fel e nagyszerű gyümölcsfa természeti, kultúrtörténeti, kulináris és poétai szépsége, hogy nincs

más megoldás, mint barátaim: ültessünk berkenyét!”

A fát a magyar nyelvben nevezték így is: fojtós berkenye, fojtóska, süvöltőkörtvély, berekenyér, uszkuruc-fa.

A „berkenye” szó a Kárpát-medencében a honfoglaláskor jelen volt szláv lakosság nyelvéből kerülhetett a magyarba: brekinja, brokina, brekene stb. A „*Sorbus*” tudományos nemzetségnév viszont a latin „sorbilis”, vagyis felszűrőcsölhető, hörgölgethető kifejezésből ered, ami az érett termés belsejének kásás, kiszűrőcsölgethető állapotára utal.

Értékes a fája, gyümölcse

A berkenye fájával kapcsolatban csupán két momentumot említünk meg. Lippay János az 1660-as években azt írja, hogy ez a fa „habos, nehéz, műasztalosok, puskaművesek és esztergályosok majd’ megbomlanak utána”. A másik: a teljesen érett termés cefréje 24-28, esetleg max. 38 cukorfok tartalmú is lehet és így kiváló *pálinka-alapanyag*. Száz liter kifogástalan fojtós-cefréből 12-17 liter 50 fokos pálinka főzhető (barkócából 10 liter). A palackokban évekig gondosan utóérlelt berkenyepálinka ma az európai pálinkák között a *legdrágábbban eladható*, állítja a szerző.

Többet nem is írunk az idei „Év Fájáról”, a házi berkenyéről. A közelebbiről érdeklődők bőven találhatnak róla tudnivalót Sonnevend Imre említett kis könyvében, s annak irodalomjegyzékében.

(Folytatás a 7. oldalról.)

A Sopron Division működésének beszüntetése után annak két oktatója: *Klima Imre és Szy Ferenc* is a British Columbia Forest Service-nél helyezkedett el, s ott folytatta szakmai pályafutását műszaki, illetve erdőrendezési munkakörben, nyugállományba vonulásáig.

Kanadában is megállták a helyüket

Ez a futólagos kis áttekintés is azt mutatja, hogy annak idején *ifjú honfitársainkat elsősorban erdőrendezési és műszaki munkára alkalmazták* a kanadai szervek.

Törvényszerűen alakult így a sorsuk. Amint Tóth G. Géza is megírja: a II. világháború utáni gazdasági fellendülés nagymértékben fokozta a fa és a fatermékek iránti keresletet, s nagy igényt támasztott az erdőgazdálkodással szemben. A szakma viszont e miatt nagy szakemberhiánnyal küzdött, mindenekelőtt erős műszaki képzettségű erdőmérnökökben. A hiányt Kanadába bevándorló, elismert európai egyetemeken végzett erdőmérnökökkel remélték pótolni.

Ezért a kanadai kormánynak kapóra jött az új hazát kereső soproni hallgatók és tanáraik megjelenése a munkaerőpiacra – és a soproniaknak is a kanadai kormány előnyös ajánlata. Egyik fél sem

A repülő ékkő

A gyurgyalg a hazánkban előforduló madarak egyik leggyönyörűbb, *trópusi színekben pompázó* faja, madárvilágunk egyik ékköve (a másik a jégmadár).

Fokozottan védett faj, pénzben kifejezett értéke jelenleg 100.000 forint. Vonuló madár, a telet Afrikában tölti. Hazánkban májusban jelenik meg és szeptember végén szokta elhagyni. Meredek partfalakba vájt üregben fészkel 100-200 cm mélyen levő költőkamrában, ahol hat-hét tojást költ ki 20-22 nap alatt. A fiókák kb. 30 nap alatt érik el röpképességüket.

Gonosz vandálok rendszerint úgy *pusztítják* ezt a gyönyörű kis állatot, hogy szórakozásból eltömik lakóüregeinek bejáratát ronggyal vagy palackkal, vagy karóval. Olykor kénlapot gyújtanak be a járatba. Illegális vadászattal is pusztítják azért, hogy zugpreparátorral kitömve lakásdíszként alkalmazzák. Máskor *az élőhelyét pusztítják* el gondatlanságból vagy nemtörődomségből: lebányásszák a járatok helyéül szolgáló agyagfalat; máskor feltöltik a fészkelőhelyül szolgáló homok- vagy agyagbányát kommunális hulladékkal, hígtrágyával.

Bár a gyurgyalg étlapján szereplő rovarok között a házi méh csak kis arányban szerepel, méhészmadárnak is hívták és a méhészek pusztították. Állományát ma 20-30 ezer párra becsülik, enyhén csökkenő irányzattal.

K. P.

járt rosszul az alku megkötésével. Fia-taljaiink bebizonyították, hogy a magyar erdőmérnök megállja a helyét mindenütt, bárhova is kerül a világon és új, korszerű erdőgazdasági filozófiát vittek a kanadai vadonba. Kanada pedig egyetemi végzettséget és munkát adott a számukra.

A beilleszkedés az új világba hosszú és küzdelmes volt. De idős korukra ma már nemcsak ők – de gyermekeik, unokáik is egy gazdag, szép és szabad ország megelégedett polgárai.

Géza G. Tóth nyugalmazott RPF Forestry Consultant kézirata alapján és támogatásával írta, és hozzájárulásával közlést teszi:

Király Pál

AGROmashEXPO, 2013

A HUNGEXPO ZRt. kiállítási programja ebben az évben is a mezőgazdaság és azon belül néhány szakterület („Szőlő és pince”, élelmiszeripar, stb.) gépeinek, berendezéseinek nagy nemzetközi sereg-szemléjével kezdődött Budapesten, az Albertirsai-úti Vásárközpontban.

A gazdasági recesszió nemigen érez-tette a hatását a kiállítás megszokott mé-retén, bár annyit megállapíthattunk, hogy a korábbi alkalmakkal ellentétben a csar-nokok közötti szabadtéren most kevés gép volt látható.

Az erdészet a kiállításon

Az már a valóságban fennálló mé-retarányokból fakad, hogy az erdészet a kiállítás anyagán belül *szereyebb* részt képviselt.

A legjelentősebb szakmai standunk az *Andreas Stihl Kereskedelmi Kft*-é volt. A cég a töle megszokott imponáló áru-választékot vonultatta fel szép kiállítási standján: motorfűrészeket, növényzet-irtókat, nyesőgépeket, kézi szerszá-mokat, munka- és védőruházati cikkeket, szakmai motívumú ajándéktárgyakat stb. Továbbá természetesen a társaság által forgalmazott, jellegzetes fehér-világos-zöld színezésű Viking kertápoló gépe-ket. A kiállítóhelyen észlelt tolongás is bizonyította, hogy változatlanul nagy a közönségérdeklődés ezek iránt a termé-kek iránt. A kisgépeket és szerszámokat, tartozékokat bemutató kiállítóhelyek kö-zött a Stihl-stand volt a leggazdagabb, legtekintélyesebb.

Motorfűrészgépek és tartozékaik, alkatrészek más kiállító anyagában is megjelentek: Solo, Wolf, Makita, Ore-gon stb., közöttük a már a múlt évben is látott *akkumulátoros* motorfűrészek.

Állami erdőgazdasági részvénytár-saságaink közül a *Nyírerdő ZRt.* bemu-tatóhelyét tudtuk felfedezni, amelyen a cég *akácból* készült *fatermékeit* kínálta a látogatóknak, úgymint: hasított és fűré-szelt szőlőkaró, szőlőtámfa, nevelőkaró, kérgezett-hegyezett cölöpfa, fűrészelt oszlop, csiszolt és szíjácsmart oszlop, esztergált oszlop, ágyásszegély, négyzet-és sarkított négyzet alakú térburkolat, kerti bútorzat stb.

A dendromassza-bioenergetikát a miskolci székhelyű *Szalagro* cég ál-tal forgalmazott és bemutatott lengyel

gyártmányú „Teknamotor” típusnevű *faaprítógépek*, valamint háztartási és ipari méretű *aprítóktüzelésű kazánok* képviselték. Csak viszonyítási alapként közöljük például, hogy az „Uni Bio 50 KW” tip., vagyis 50 kW teljesítményű kazán vásári listaára 4.600 euró volt.

A traktorok mezőnye

A rengeteg talajmegmunkáló erő-és munkagép között minden kiállításon a legnagyobb érdeklődés a traktorok iránt nyilvánul meg. Traktor az idei AGROmashEXPO-n is bőséggel volt tanulmányozható.

Az volt a benyomásunk, hogy a trak-torok gigantikus méretek irányába történő fejlesztésének az irányzata mintha stag-nálásba fordult volna. A *fejlesztők* inkább a *dizájnra* és az *ergonómiai-kényelmi-biztonsági szempontokra* irányítják fi-gyelmüket. (Pl. kódolt indítókulcs, ha-logénvilágítás, rugózott első híd). Erről már írtunk egy évvel korábban is.

Sajnos, kifejezetten az erdei munka céljaira konstruált traktort nem tudtunk felfedezni, még a minszki Belarus-gyártmányú gépek között sem. Pedig a múlt évben legalább az ezeket nagyke-reskedelmi forgalomba hozó budapesti kft. kiállított egyet.

Az elsősorban szőlőművelésre ter-vezett *olasz kistraktorok* (pl. Goldoni) közül némelyeket ajánlottak *erdészeti célokra* is. Gondoljuk, leginkább a „két-éltű” gazdák számára; vagyis azoknak, akik mezőgazdasági földjeik mellett ki-sebb erdőbirtokkal is rendelkeznek.

A „Mach 4” hernyótalp-futóműves traktor vezetőfülke nélküli változata, védőkerettel szerelve. Vontatmány nélkül a gép önsúlyának 60%-a nehezedik az első futóműre.

Ezek a szemre is csinos kis gépek elég jó forduló- és mászóképeségűek, s való-ban alkalmasak lehetnek kisebb mennyi-ségű kitermelt faanyagok utánfutóval az erdőből történő elszállítására. Alacsony súlypontú, összkerék-meghajtású, szé-les és erősen bordázott abroncsú gépek, amelyeknek nincs is vezetőfülkéjük, csak bukókeretük. Súlyelosztásuk egyenletes, 50-50 vagy legfeljebb 40-60 %, (Utób-bi az első tengelyre nehezedően, vagyis, amint mondani szokták: „orrnehez” gé-pek.)

Két speciális gép

Traktor-futóművet emlegetve: nagy közönségsikere volt az *Antonio Carraro* traktorgyár „Mach 4” típusjelű trakto-rának. Ezen ugyanis *mindegyik kerék helyén gumi-hernyótalp* található egy nagy belső meghajtókerékkel, valamint a talaj felőli talprészen két nagyobb és két kisebb futógörgővel. A csuklós törzs-kormányzású, 87 lóerős traktor első két hernyótalpas futóművét éppen úgy lehet kormányozni, mintha kerekek volnának. Az már csak „hab a tortán”, hogy a gépen a kormányval és műszerfallal egy egysé-get képező vezetőülés 180 fokban meg-fordítható és a gép „úgy megy hátrafelé, mintha előre menne”, tolómenetben.

Az idei kiállítás örömteli esemé-nye volt, hogy az „AGROMashEXPO,

Az Antonio Carraro olasz gépgyár „Mach 4” tip. kistraktora zárt, klimatizált vezetőfülkével szerelve, szőlőmunkában tolómenetben. A képen jól szemügyre vehető a speciális gumihernyótalpas futómű a meghajtókerékkel és a feszítő-futógörgőkkel.

A Carraro „Tigrecar 3200” tip. szállító-jármű egy kistraktor és egy billenőplatós terepjáró teherautó tulajdonságait egyesíti, s családi mező- és erdőgazdaságok többcélú gépe lehet.

(A képek cég-fotók a „Tractor People” c. vállalati lapból.)

AgrárgépShow 2013 Hazai Termékfejlesztési Nagydíj” kitüntető címet-oklevelet az IKR Agrár Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. a „BPT 10 MOZ” típusjelű erdészeti többcélú kihordó gépe nyerte el, amelyet a soproni NyME Erdőmérnöki Kar Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézetével közösen fejlesztett ki. A gép két hatalmas tenyérre emlékeztető, hidraulikus mozgató magas oldalfalai közé vékonyfa, gallyfa is rakható. A gép ezt a rakományt összsűszorítva tömöríti, és szállítás közben is összsűszorítva tartja, s így gyorsan és biztonságosan szállítja.

Fényképe megtekinthető az „Erdészeti Lapok” februári számának 39. oldalán.

Egyéb érdekességek

Szakmai szempontból nem kifejezetten erdészeti rendeltetésű, de esetünkben is jól felhasználható termékeket is fel lehetett fedezni egyes standokon.

Ilyen volt például a TarjánAcél Kft. standja, amelyen nem kevesebb, mint 30 variációban készített, „Salgó” márkanévű vadhálót lehetett megtekinteni, tűzihorganyozású huzalból gépi fonással készítve. A variációkat a huzalmagasság, azon belül a szálak sűrűségének elosztása, a keménység és a horganyozottság különbözőségei, illetve kombinációi jelentik.

Erdészeti szempontból is érdekes volt továbbá a Piricsén tevékenykedő Holland Alma Kft. kínálata: a Svéd Energiafűz Program. A társaság 2006 óta foglalkozik svéd nemesítésű energetikai fűzfajták szaporítóanyagának előállításával és forgalmazásával, valamint a svéd termesztéstechnológia hazai körül-

mények közé történő adaptálásával és technológiakutatással.

A program elsősorban vizes élőhelyek gazdaságos hasznosítására, továbbá szennyvíziszap elhelyezésére és technológiai szennyvíz elosztására ajánlott. Az előállított dendromassza fűtőértéke magas, 21000 kJ/kg., de hamutartalma mindössze 0,3-1,5 % és sajtolásra is alkalmas (pellett, brikett).

A társaság aprítéküzemű, automatizált üzemű kazánokat is kínál megvételre. A svéd fűz eredetű tüzelőanyag alkalmazása esetén a földgázüzeművel szembeni megtakarítás lehetőségét 60-75 %-nak tünteti fel a cég ismertetője, elismerve egyúttal azt a hátrányát, hogy jelenleg még nem elterjedten férhető hozzá.

Tájékoztatás első kézből

Befejezésül megemlíti, hogy imponáló standdal volt jelen a kiállításon a Vidékfejlesztési Minisztérium is, amelyen szóbeli információkkal és tájékoztató anyagokkal állt az érdeklődők rendelkezésére. Utóbbiak közül kiemeljük a „Gazdálkodói kézikönyv, 2013” című kötetet, valamint a NÉBIH Erdészeti Igazgatóság statisztikai leporollóját, amely a magyar erdők és erdőgazdálkodás rendelkezésre álló legfrissebb adatait tartalmazza. De elérhetőek voltak itt a Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet tudományos folyóiratai: a „Magyar Vidéki Mozaik” és „A falu”. Jelen volt természetesen a Magyar Mezőgazdaság Kft. is, amelynek kiállítóhelyén „A mi erdőnk” című színes magazinhoz juthatott hozzá a közönség.

K. P.

Sasgyilkolás

A sasok az állatvilág gyönyörű, impozáns élőlényei és a kultúrtájakon ma már meglehetősen ritkák. Nem nagy, de természeti értékekben gazdag hazánk azzal dicsekedhet, hogy például a globálisan veszélyeztetett parlagi sas EU-beli állományának 80 %-a, 140 költőpár nálunk található.

Megdöböntő adatot tett azonban közzé a Fővárosi és Pest Megyei Vadászkamara 2012/2. számú, „Jó vadászatot!” című érdekes hírlevele egy kis tanulmányban, amelyet Herczeg Zoltán és dr. Márosán Miklós, a kamara Természetvédelmi Bizottságának két tagja írt.

A tanulmány szerint 2005 óta 61 parlagi sast és 3 szirti sast pusztítottak el hazánkban mérgezéssel, pontosabban eny-

nyi a feltárt esetek száma. Ezen túlmenően több mint 1.000 védett és fokozottan védett madár lett mérgezés áldozata. Csak 2012-ben 17 parlagi sas, 10 réti sas és 2 szirti sas pusztult el szándékos mérgezés következtében.

A nemzetközi szinten is kirívó természetkárosítás visszaszorítása érdekében a múlt évben „A parlagi sas védelme Magyarországon” elnevezéssel egy programot indítottak nyolc szervezet közreműködésével a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület koordinálásával, s 2,1 millió euró költségvetéssel. Utóbbi 75 %-át az Európai Unió, 8 %-át a Vidékfejlesztési Minisztérium, 17 %-át pedig a projektpartnerek finanszírozzák. (Partnerként már a Nemzeti Nyomozó Iroda is bekapcsolódott.)

(Ref.: K. P.)

A 20. FeHoVa

„Nagyszerű, pompás”, „Beérett a vetés”, „Ez már valódi nemzetközi színvonal” – ilyen és hasonló értékeléseket csíptünk el azokból a beszélgetésekből, amelyek azok között a látogatók között folytak, akik már túl voltak a 20. Nemzetközi Fegyver-, Horgász- és Vadászati Kiállítás megtekintésén. A FeHoVa-t az idén is Budapesten, a HUNGEXPO ZRt. Albertirsai úti Vásárcsopontjának csarnokaiban bonyolították le.

Sokoldalú, gazdag rendezvény volt

A tudósító is csak azonosulni tud ezekkel a véleményekkel: valóban *nem csak látványos, de tartalmas, értékeket nyújtó és imponáló méretű rendezvény volt ez a kiállítás*. Miért? Kissé nehéz meghatározni, mert látszólag nem sokban különbözött a legutóbbi néhány alkalomtól. Most is bőséggel volt vadászkés és bicska, puskák és pisztolyok, löszerek és löszerkészítő eszközök, íjak-nyílak, horgászbotok, vadász és horgász ruházati cikkek, távcsövek, óriás akvárium halakkal, vadászati szép- és szakirodalom, ékszerek, kerámiák, fagrányok, emléktárgyak és még ezer-nyi más, a témakörbe illő árucikk.

A kiállítóhelyek közötti útvonalakon lassan tovahullámzó nagyérdemű kielégülhetett: báméskodhatott-csofálkozhatott, tanulhatott, vásárolhatott, ehetett-ihatott, íjjal-puskával célba löhetett, megbámulhatott sosem látott fajtájú érdekes kutyákat és vadászmadarakat is. Vagyis most is megvolt a kiállításnak az a kellemes vásári hangulata is, ami a tömegérdeklődés szempontjából oly erős vonzerőt jelent. Volt is látogató bőséggel.

A FeHoVa azonban jóval több volt ennél: vadászok-horgászok-erdészek-természetbarátok *emelkedett szellemiségű ünnepe, nagy találkozója*, amelynek nem csak külsőségekben adták meg a módját, de *erős szakmai, sőt szakmapolitikai töltete is volt*. Ezek a tényezők jelentették azt a pluszt, amelyek a kiállítást a vásári hangulat fölé emelték.

A fókuszban: Afrika

Az ünnepélyes megnyitó természetesen az első napon volt és az Országos Magyar Vadászkamara Vadászkiutegyesítésének szép szignáljával vette kezdetét. A megjelenteket dr. Kun Edit, a „Nimród Vadászújság” kiadói igazgatója, a neves vadászfestő üdvözölte. Rámutatott az alkalom nem mindennapi voltára; arra, hogy ez már éppen a *huszadik alkalom* ennek a kiállításnak a történetében, ami *egy kis jubileumnak felel meg*. S mindjárt üdvözölte is dr. Motorcza Gyula író, aki 1992-ben az első FeHoVa-t megrendezte. Elmondta továbbá, hogy *2013-ban a kiállítás központi témája: Afrika*, amely mindig tiokzatos tárgya volt a magyar vadászoknak, akik részt is vettek a fekete földrész feltárában.

Üdvözölte a megjelenteket Ganczer Gábor, a HUNGEXPO ZRt. vezérigazgatója is, majd dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettesnek, az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnökének megnyitó beszéde következett.

Dr. Semjén Zsolt megnyitója

Az OMVV elnöke áttekintette az elmúlt hónapok legfontosabb szakmai fejleményeit és vázolta a Védegylet további törekvéseit. Ezek közül kiemelik a vadászokra nehezedő bürokrácia csökkentésére irányuló törekvés (a fegyvertartási szabályok igen jelentős egyszerűsítése); a hivatásos vadászok továbbképzése és szolgálati szabályzatuk elkészítése; az orvvadászat szabálysértésből büntetett minősítése és büntetésének ennek megfelelő szigorítása; egy stabil, időálló vadászati törvény előkészítése az összes érdekelt bevonásával (erdészek, mezőgazdászok, természetvédők stb.).

Dr. Semjén Zsolt elmondta, hogy *vadász-sajtószolgálatot fognak felállítani* a hiteles és érthető tájékoztatás érdekében. Továbbá: jól halad és várhatóan még ebben az évben elkészül a hatvani Grassalkovich-kastélyban a gróf Széchenyi Zsigmondról elnevezett kárpát-medencei vadászmuzeum. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta a *regionális és helyi vadászmuzeumok* létesítésének jelentőségét mind a helyi természeti ér-

tékek megismertetése, mind az egészséges lokálpatriotizmus fejlesztése szempontjából. Végül bejelentette, hogy a Nemzetközi Vadvédelmi Tanács, a C.I.C. közgyűlését *áprilisban Magyarországon fogja lebonyolítani*. Ez nemcsak hazánk elismerését jelenti ezen a téren, hanem újabb fontos lehetőség is nemzeti értékeink bemutatására.

Dr. Fazekas Sándor beszéde

Beszédet mondott a szakterület államigazgatási vezetője, dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter is. Kimagasló sikerként értékelte, hogy a múlt év decemberében a magyar solymászat felkerült az UNESCO-nak – az ENSZ kulturális és oktatási szakszervének – „Az Emberiség Szellemi-Kulturális Öröksége” elnevezésű reprezentatív listájára. (Hungarikumként már ezt megelőzően bekerült Nemzeti Örökségünk Értéktárába is.)

Az UNESCO főigazgatója, Irina Popova által aláírt oklevelet Csonka Takács Eszter szakbizottsági elnök adta át a megnyitó ünnepség keretében Turcsányi Zoltánnak, a Magyar Solymász Egyesület elnökének.

A vidékfejlesztési miniszter beszédében többek között köszönetet mondott a vadászoknak és a horgászoknak, halászsoknak, hogy a vadhús is, a halhús is az eddigieknél jóval nagyobb szerephez juthat a helyi értékesítésben és így még akár a közétkeztetésben is.

Együttműködési megállapodások

A FeHoVa ünnepélyes megnyitásának része volt *két együttműködési megállapodás aláírása* is.

A múlt évben a vadászok és természetvédők között jött létre – eredményeket máris felmutató – együttműködési megállapodás.

Ennek a jó példának az alapján az idei FeHoVa-n egyrésről az Országos Magyar Vadászati Védegylet (OMVV, dr. Semjén Zsolt elnök), másrésről a Magyar Horgászok Országos Szövetsége (MOHOSz, dr. Szabó Imre elnök), továbbá az OMVV és a Magyar Vad-

gazdálkodók Egyesülete (Balsay Miklós elnök) között jött létre együttműködési megállapodás.

A kis ünnepség a 2. Magyar Preparátor Bajnokság díjkiosztásával, majd ismét az OMVK Vadászkiállítás együttes szignáljával zárult.

Az állami erdészet kitétt magáért

Szétnézve a FeHoVa-n, jogos szakmai önérettel és elégedettséggel állapíthattuk meg, hogy *állami erdőgazdasági részvénytársaságaink* – miként hosszú évek óta, úgy most is – *kiemelkedő szerepet játszottak a kiállítás szakmai és közönségsikerében.* A művészien kialakított, jól áttekinthető, szebbnél szebb standokon az érdeklődők már pusztán ránézéssel is tájékozódhattak az egyes erdőgazdasági tájak vadászattörténelmi adottságairól, a legjellemzőbb vadfajokról, a kiemelkedő tróféákról, a vadászati lehetőségekről és feltételekről. Egyenruhás kollégáink ugyanezekről természetesen szóban is készséggel adtak felvilágosítást.

Az állami szerveket a *Vidékfejlesztési Minisztérium* méretes és gazdag standja képviselte, amelynek személyzete ugyancsak készséggel és bőséges tájékoztató anyagokkal állt az erdészet, vadászat, halászat és természetvédelem ügyei iránt érdeklődők rendelkezésére.

Afrika a FeHoVa-n

Amint már említettük, az idei kiállítás kiemelt témája Afrika volt. Erről tanúskodott a *II. Afrika Expo és Vásár*, továbbá 13 afrikai országból érkezett vadászatszervező iroda és számos egyéni kiállító, illetve árus. A közönség kedvező áron juthatott itt hozzá egzotikus szépségekhez.

Részen ehhez a témához is kapcsolódott az a pompás kiállítás is, amely a *„Vadászúton a világ körül”* címet viselte. Ezen *Németh Attila* vadász világutazó valóban csodálatos vadász emlékeit lehetett megtekinteni: kiváló vadpreparátumokat, tróféákat és nagyszerű fényképeket. (Az anyag könyvbe foglalva is megjelent.)

Hasonló izelítőt kaphatott a látogató *Hidvégi Béla* vadászútjairól is, de elsősorban a keszthelyi Helikon Kastélymúzeum vadász-múzeumában, valamint a

soproni Erdészeti Múzeumban elhelyezett anyagain keresztül. További, nem terjedelmes, de nagy értékeket felvonultató kollekció volt a *„Magyar vadászok Afrikában”* című kiállítás és nem utolsósorban a Safari Club International Közép-magyarországi Egyesülete standjának látványai.

A főszereplő a vad volt

A fekete földrésztől most már félig-meddig elszakadva megemlíjtük, hogy nagy közönségikert jelentett a 2. Országos Preparátor Bajnokság díjazott anyagának bemutatója is: a vadon élő állatok élethű, szebbnél szebb és ötletesebb kidolgozású bemutatása.

Ez a kiállítás remekül rávilágított arra, hogy a retorikánkban agyonaposztrofált vad élete nem ér feltétlenül véget a vadhús- csomagolóban, a tányérban vagy bográcsban, vagy a vadbőrfeldolgozóban. Hanem a maga szépségében és méltóságában tovább élhet mindennapi környezetünkben, otthonunk, esetleg munkahelyünk díszeként is. S rávilágított arra is, hogy *a preparálás nem csupán mesterség, sőt elsősorban nem az, hanem művészet.*

A vad, mint a művészetek ősi tárgya, egyébként is bőségesen megjelent a FeHoVa anyagában. Például azon a pompás festmény- és fényképképzőművészeti kiállításon is, amely az erdőgazdaságok standjait kívülről jókora körben lehatároló paravánon elhelyezték. De számos kiállítóhelyen is, mint festmény, fa-, agancs- és csontfaragvány, intarzia, szobor, porcelánfestmény, kerámia stb. Ezek a műtárgyak is tanúsították a régi igazságot, hogy a vadászat messze több, mint élelmiszerszerzés vagy sport, vagy foglalkozás – hanem szerves része az emberi kultúrának is.

Csatlakozó rendezvények is voltak

A vásárvárosi látványokat az eddig említetteken túlmenően több csatlakozó rendezvény is gazdagította.

Ilyen volt pl. a Budapest Boat Show Nemzetközi Hajókiállítás (és vízisportok, mint amilyen a Szakszervezetünk által szervezett szakmai sportnapok programjában már két alkalommal is helyet kapott *sárkányhajózás*). Továbbá a Magyar Sólímász Szövetség,

valamint a Magyar Vadászjász Szövetség bemutatói, a II. Afrika Expo és Vásár kulturális programjai, a nagyszabású Winter Dog Show nemzetközi kutyakiállítás, a „Miss FeHoVa” vadászholgyek szépségversenye, vadászruha bemutató, OFF Road terepjáró autó kiállítás, a Magyar Előltöltő-fegyveres Lövészek Szövetsége ismertetői és egyéb programok.

Érdemes volt tehát a jubileumi 20. FeHoVa kiállítást felkeresni. Akinek ez nem sikerült, sajnálhatja, de azért ne nagyon búsuljon – jövőre is lesz FeHoVa!

Király Pál

Hódtelepítés

Szép sikerre vezetett a hazánkban a WWF Magyarország környezetvédő szervezet által 1996-ban indított és 2008-ban lezárult *hód visszatelepítési program* – állapították meg a Vizes Élőhelyek Világnapja alkalmából Debrecenben lebonyolított tudományos konferencián.

Amint több helynevünk is bizonyítja (pl. Hódmezővásárhely, Bibervár) valaha elterjedt volt folyóink mentén ez a nagytermetű rágcsló. Árpád-házi uralkodóink idejében egy külön szervezet: a *királyi hódászok* csapata tartotta kézben a prémje miatt becses állat vadászatát. (Hasonlóan, mint a királyi bölényvadászok a nagy erdőseinkben akkor még tenyésző „erdei vadtehén” vadászatát.)

A hód azonban a XIX. századra gyakorlatilag csaknem teljesen – a bölény pedig teljesen – kihalt (talán éppen túlzott vadászata, valamint vizes élőhelyének beszűkülése, a folyószabályozások miatt.)

A kb. 13 évig tartó rehabilitációja keretében 234 hódot költöztettek Magyarországra, zömmel Németországból. A vadfaj populációját hazánkban ma már 900 példányra, Európában több mint egymillióra becsülik.

A hódot azonban sokan nem szeretik, mivel lakhelye, a hódvár építése közben kárt tesz a környékbeli fákban, ami azonban nem jelentős mennyiség. Továbbá furatokat, lakóüregeket és az árvízvédelmi töltésekbe, ami veszélyes, de acélhálóval, kerítésekkel megelőzhető.

Skandináviában a hód már vadászható vadfaj. Elképzelhető-e, hogy egyszer majd nálunk is újra feláll „a hódászok rendje”?

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról

A nyugdíjasokkal kapcsolatosan igencsak változatos kép alakult ki a közelmúltban. Történtek pozitív és negatív tartalmú események. Ezekről adnék kivonatos tájékoztatást az olvasónak.

Az Idősek Világnapján elhangzottakból.

Az MSZOSZ Nyugdíjas Szövetség elnöke, *Simon Dezső* többek között a következőket emelte ki beszédében a nyugdíjasokkal kapcsolatosan

Az Idősek Világnapja az idős emberek iránti tiszteletről és megbecsülésről szól. Ez a tisztelet magában foglalja elfogadásukat, támogatásukat, szeretetüket és annak kifejezését, hogy a társadalomnak is hasznos tagjai, ezért *nagy szükség van rájuk*. Szükség van mindarra a sok élettapasztalatra, arra a higgadt bölcsességre, amivel rendelkeznek.

Részben ennek a felismerése az, hogy 2012. a tevékeny idősök és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve volt.

A kezdeményezés célja, hogy rámutasson, milyen értékek az idős emberek a társadalom számára. Egyben arra ösztönzi a felelős döntéshozókat, hogy teremtsenek jobb lehetőségeket a tevékeny idősök számára és *erősítsék meg a nemzedékek közötti szolidaritást*.

Az idős emberek társadalmi szerepvállalása kiemelt jelentőségű. A nyugdíjba vonulás nem jelentheti azt, hogy valaki feleslegessé válik. Az idős emberek között támaszt jelenthetnek társaik, gyermekeik, unokáik számára, de ennek társadalmi hasznosságát hajlamosak vagyunk elfelejteni.

Köztudott, hogy az idősök egészségi és családi állapota, anyagi helyzete között jelentős különbségek vannak. Sokan családban, meghitt közösségben élnek, de vannak akik egyedül maradnak és egyedül kell megküzdeniük az időskorral együtt járó kihívásokkal. A nehéz élethelyzetbe került *idős emberekről való gondoskodás, a társadalom, a politika, a családok és közösségek együttes felelőssége*:

A Nyugdíjas Szövetség vezető testületei a többi nyugdíjas szervezettel karöltve folyamatosan figyelemmel kísérték azokat a döntéseket, amelyek a nyugdíjasokat érintették. A nyugdíjrendszerben történt ad-hoc jellegű, váratlan változásokban rejlő veszélyekre levelekben hívták fel a Kormányt, a kormányfő figyelmét és javaslatainkkal igyekeztünk befolyásolni a döntéshozókat. Minden alkalommal kértük, sürgettük a Kormányt és a nyugdíjas szervezetek közötti konzultáció lehetőségét (különösen az Időügyi Tanács átalakítása, az abból történő kimaradásunk okán is), kihangsúlyoztuk annak különös előnyeit, jelentőségét. *A válaszok elutasítóak, semmitmondóak voltak*. Vezető testületeink ezt a helyzetet nem tudták elfogadni és a nyomásgyakorlás különböző módzatainak a lehetőségét mérlegelték.

Minden miniszterelnöknek címzett levelünkre érkezett válasz, bár nem a miniszterelnök aláírásával. A válaszlevelekből egyértelművé vált, hogy *a Kormány az elengedhetetlenül szükséges és indokolt egyeztetésektől elzárkózott és elzárkózik!* Az ilyen munkastílus ellen határozottan tiltakozunk

és követeljük, hogy a nyugdíjasokat érintő minden tervezett intézkedést, törvénytervezetet a nyugdíjas érdekképviselőkkel előzetesen egyeztessenek. Ezt az egyeztetési elvárást határozatként közleményben ki is adták.

Levél az IMF Magyarországi Misszió vezetőjének.

Az MSZOSZ Nyugdíjas Szövetségének elnöke és a Nyugdíjasok Országos Képviselte (NYOK) elnöke közösen megfogalmazott levelet juttatott el a magyarországi nyugdíjas élethelyzetéről az IMF Magyarországi misszió vezetőjének Athanisius Arventis úrnak.

A levél tartalmából kiragadva néhány gondolat. „A magyar nyugdíjasok döntő hányadát tömörítő és képviselő szervezeteink növekvő aggodalommal figyelik az országban zajló társadalmi és gazdasági folyamatokat. Tagságunk jelentős része komoly anyagi és egzisztenciális problémákkal küszködik. Közülük sokaknak családi és egészségügyi problémáik is vannak. A szervezeteinkhez eljutó panaszok többsége mégis túlmutat az egyéni gondokon, azok a kettészakadó társadalom, a romló közbiztonság, a növekvő szegénység és főként a növekvő munkanélküliség hatásaival és következményeivel foglalkoznak.

A nyugdíjasok családjaikon keresztül érzékelik a társadalom gondjait. A nyugdíjas társadalmat elsősorban a jogbiztonság megszűnése aggasztja. Az ország hatályos Alaptörvénye semmilyen garanciát nem nyújt a nyugdíjak kifizetésére, gyakorlatilag felszámolja a társadalombiztosítást.

A nyugdíjas társadalom elsősorban nem a saját megélhetése, hanem gyermekei és unokái sorsa, az esélyegyenlőtlenség növekedése, a fiatalok továbbtanulási lehetőségeinek szűkülése miatt aggódik. A nyugdíjas szervezetek nem politikai, hanem társadalmi, civil szervezetek, tagjaink eltérő világnézeti és pártállásúak. Mind többen komolyan kételkednek abban, hogy a Kormány helyes úton jár-e, sokan magából a politikából is kiábrándultak, de vannak tagjaink, akik elfogadják a Kormány érvelését.

Bízunk abban, hogy a levélben hosszan kifejtett magyarországi helyzet megismerése és a személyes találkozás, véleménycsere után kaphatunk megértő és gondjainkat taglaló felvetéseinkre támogató állásfoglalást az IMF Magyarországra látogató vezetőitől.”

Kommentek a nyugdíjasokkal kapcsolatosan.

Az utóbbi időben sokan foglalkoznak a médiában a nyugdíjasokról és nyugdíjas évek előtt állók helyzetéről pro és kontra. Vannak, akik azt vallják, hogy egy társadalom közös kasszájának kiadási oldalán a legmagasabb prioritásként három területnek kell szerepelnie. Ezek az egészségügy, az oktatás és az aktív családok támogatása.

Leszögeznek, hogy ma Magyarországon nincs olyan politikai formáció, amely a társadalom aktív rétegének széleskörű támogatását felvállalná. Szintén kiemelik, hogy jelenleg

„A Zöld Kereszt a zöld Magyarországért!”

Budapesten a MTESz (még meg-levő) Kossuth Lajos téri székházában bonyolította le a *Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület* (MZKE) közgyűlését, együttműködésben a MTESz Környezetügyi Bizottságával (KÜB). A rendezvényt dr. Tarjáné Tajnaí Anna ny.min. államtitkár, aranyokl. erdőmérnök, környezetvédelmi szakmérnök vezette, oldalán dr. S.Nagy László aranyokl. erdőmérnökkel, a KÜB elnökével. Jelen volt és felszólalt Prof.Dr. Veress Gábor, a MTESz elnöke is.

*

Elsőként Juhász István országgyűlési tanácsadó adott tájékoztatást a 2012. június 20-22. között Rio de Janeiro-ban „Rio+20” címmel lebonyolított ENSZ Nemzetközi Környezetvédelmi Konferenciáról.

A rendezvényről már tettünk rövid említést Híradónkban. Az előadás megerősített bennünket korábbi értékelésünkben; az újabb Föld-csúcs nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A húsz évvel korábban Rióban a fenntartható fejlődéssel kapcsolatban tett deklarációkban megfogalmazott célok „felpuhultak”. Szilárd politikai elhatá-

rozás a cselekvésre éppen azoknak az államoknak a részéről hiányzik, akik a legtöbbet tehetnének és akiknek a legtöbbet is kellene tenniük a bioszféra globális rombolásának a megfékezése érdekében. Vádaskodások, egymásra mutogatás, a felelősség tologatása jellemzi a helyzetet.

*

Újabb problémák is jelentkeztek 1992 óta: például az óriási Kína és India markánsabb megjelenése, úgyis, mint fizetőképessé vált hatalmas fogyasztó és úgyis, mint fejleszteni kívánó nagyhatalom. Ijesztőek például azok az erőműtervek, amelyekkel Kína a Himalája eddig még viszonylag érintetlen és csodálatos térségét tönkretelheti. Most már komolyan kell gondolkodni azon, hogy milyen szankciókat lehet foganatosítani azokkal szemben, akik nem tartják be a nemzetközi környezetvédelmi megállapodásokat.

Juhász István azzal az összegezéssel zárta tájékoztatóját: *tettünk valamit azért, hogy a világ jobb legyen és sokat tettünk azért, hogy rosszabb legyen.*

Felszólalt a közgyűlésen Prof.Dr. Veress Gábor MTESz-elnök is, aki

először is kifejezte elismerését azzal a kitartó és eredményes munkával kapcsolatban, amelyet a MTESz Környezetügyi Bizottsága dr. S.Nagy László vezetése alatt hosszú idő óta és jelenleg is kifejt. A továbbiakban tájékoztatást adott a szövetség helyzetéről, ami súlyos: komoly adósság terheli, s számos külső és belső probléma nyomasztja. A pénzügyi gondokon Szűcsné Pesztolics Ilona, az új gazdasági főigazgató igyekszik úrrá lenni.

Egyelőre nehéz megjósolni a szövetség jövőjét; azt, hogy miként mászik ki a gödörből. A létszám-lemorzsolódás már régebben beindult, most már a szervezeti bomlás jelei is egyre inkább mutatkoznak. Amint már szakszervezeti szaktársaink előtt is ismert lehet, az Országos Erdészeti Egyesület is kilépett a szövetségből. (Pedig 1948-ban a MTESz egyik alapító tagegyesülete volt; ámbár meglehet, hogy nem teljesen önkéntes jószántából.)

*

A továbbiakban a belső szervezeti élet témái képezték a közgyűlés tárgyát:

(Folytatás a 15. oldalon.)

Magyarországon a szavazatszerző politikai stratégia arra alapul, hogy minél több embert taszítsanak állami függésbe, ezzel próbálják biztosítani a hatalmon maradását.

Más hangok kiállnak amellett, hogy a nyugdíjasoktól semmilyen jogcímen sem szabad elvenni pénzt, hogy ez által csökkenjen a nyugdíjuk. Ők azok, akik több évtizeden keresztül igazán megdolgoztak megérdemelt nyugdíjukért.

Számosan nehezményezik az utóbbi időben kapott nyugdíjemeléseket, nem beszélve a 13. havi nyugdíj estleges folyósításáról. Választás előtti politikai indíttatást vélnek a háttérben, mert igazán nagyszámú választópolgárt befolyásolhatnak ezek a döntések.

Idősek Akadémiája.

A NYOK szervezésében két fontos problémakörrel hangzottak el előadások a közelmúltban.

Dr. Majtényi László az Eötvös Károly Intézet elnöke, volt adatvédelmi biztos „Az emberi jogok védelme Európában és Magyarországon” c. előadásában többek között kiemelt, hogy *háttérbe szorul az alkotmányosság*. Abban az országban van biztonság, ahol igazán érvényesül az alkotmányosság. Sajnálatos módon ez hazánkban nincs meg, mert alapjaiban az Alaptörvény előkészítését nem előzte meg társadalmi vita. Az Alaptörvény formailag sem felel meg, mert hiányzik a jobb- és baloldal megegyezése.

Dr.Csehák Judit, a NYOK konzultatív tanács tagja, volt egészségügyi miniszter, a korábbi Betegjogi, Ellátott jogi és Gyermekjogi Közalapítvány elnöke az „Ellátott jogok és betegjogok Európában és Magyarországon” c. előadásában elsősorban a betegjogi kérdéseket taglalta.

Kiemelte, hogy szóvá kell tenni a jogos kérelmeket azért, hogy mással és máskor hasonló eset ne fordulhasson elő. Az EU kötelezettsége az egészségügyről szóló tájékoztatás a tagországok felé. Az EU-n belül 8 országban van betegjogi törvény. A jogvédők dolga az egészségügyi szolgáltatás javítása. Sajnálatos, hogy Magyarországon drasztikusan csökken a betegjogi képviselők száma, az orvosolandó ügyek száma viszont, egyre csak növekszik. Figyelemfelkeltésként itt kerül ismertetésre a *betegjogi tevékenység célja*: 1. Tájékoztatás a betegjogról; 2. A jogtudatosság javítása; 3. A betegjogok tiszteletben tartása; 4. Az egészségügyi szolgáltatások fogyasztói kontrollja; 5. Az egészségügyi szolgáltatások minőségi javítása.

Sürgető, hogy mielőbb megfelelő támogatást kapjon a betegjogi képvisleti rendszer működtetése.

Mindent egybevetve a nyugdíjasok életkörülményeinek javítása sok kívánni valót hagy maga után. Bízunk abban, hogy a Kormány részéről a gondok mielőbb meghallgatásra találjanak.

Berényi Gyula
a Nyugdíjas Bizottság elnöke

XVI. Benedek és a szakszervezetek

Február 11-én, a Betegek Világnapján bombaként robbant a hír és villámgyorsan terjedt az egész világon: XVI. Benedek pápa február 28-án este nyolc órakor kezdődő hatállyal lemondott pontifikátusáról, egyházfői tisztségéről.

A médiarobbanás legott három lökéshullámot keltett. Először is megkezdődött a találgatás, hogy milyen további okok húzódnak meg a lemondás nyilvános indoklásául felhozott időskori testi gyengeség hátterében. (A pápa 85 éves.) Azután gyorsan felvetődött a kérdések kérdése: ki következik ezután Szent Péter trónjára? Megindultak a találgatások; még magyar főpap személye is felmerült a lehetőségek listáján. Végül beindult XVI. Benedek pápaságának értékelése; visszatekintés a 2005 húsvétján történt megválasztása óta eltelt nyolc év eredményeire és más mozzanataira.

„Caritas in veritate”

Az már pápává történt megválasztásakor is nyilvánvaló volt, hogy Josef Ratzinger bíboros egészen más személyiség, mint elődje, a megjelenésében is imponáló, dinamikus Karol Wojtyła, a public relations eszközeivel bőven élő, különösen a televíziót ügyesen felhasználó menedzser-típusú II. János Pál. Ratzinger bíboros, a vatikáni Hittani Kongregáció prefektusa *teoretikus alak*, inkább az elmélet embere, a teológia nem mindennapi tudósa volt, mintsem a gyakorlati egyházszervezésé és vezetése. Közel 70 év alatt papírra vetett nagyszámú írását a Libreria Editrice Vaticana, a Szentszék könyvkiadója 16 kötetbe foglalva tervezi megjelentetni.

Aligha lehet célunk, hogy kis szakszervezeti Híradónkban egyháztörténeti

mélységű fejtegetésekbe fogjunk XVI. Benedek pápával kapcsolatban. Úgy véljük azonban, hogy *egy művét* feltétlenül indokolt emlékeztetbe idéznünk egyházfői pályafutása végén, mivel közvetlenül is kapcsolatban áll a természeti környezettel, tehát az erdővel is, valamint a munka világával és ezen belül közvetlenül nevesítetten is a szakszervezeti mozgalommal.

Ez a „*Caritas in veritate*” – Szereket az igazságban című, 2009-ben kibocsátott pápai körlevele, enciklikája. (A latin nyelven írt pápai pástorleveleket általában első kezdőszavaikról szokták megcímezni. A most említett enciklika Benedek pápa negyedik körlevele volt és magyar nyelven is megjelent még a kiadás évében a Szent István Társulat gondozásában, 107 oldal terjedelemben.)

Ez a kiváló mű jól érzékelteti XVI. Benedek pápai nagyságát. Meg is lepte mind a híveket, mind a világpolitika formálói. Utóbbiak közül nem egy személyiség közvetlenül is megkapta, mint pl. Barack Obama, az USA elnöke. *A pápa az okmányban megcsillantotta világméretű látókörét, mert hat fejezetében globális méretekben tekintette át az emberiség legégetőbb problémáit, diagnózist állított fel a társadalom betegségeiről és terápiát is javasolt a bajok orvoslására.*

kedvez az önkéntes társadalmi munka vállalásának. Az erdészet, benne Szakszervezetünk is már nem egy értékes segítséget köszönhet a Zöld Keresztnak, profitált az együttműködésből.

Az MZKE azon kevés környezetvédelmi társadalmi szervezet közé tartozik, amelynek a szakmához való viszonyulását nem a rendszeres konfrontáció, nem a tájékoztatatlanságból vagy elégedetlenségből fakadó igazságtalan kritizálás

Kétségtelen, hogy az enciklika némely részei kissé utópisztikusnak tűnnek, vízió-szerűek. A napi tapasztalat szerint azonban a *vizionálás* napjainkban elfogadott, mi több, kívánatos politikusi képességnek tűnik, s nem csak Rómában transzcendentális ügyekben.

Ez a közmédiában szakértő politológusok által ki is mondatott. Eddig ugyan úgy tudtuk, hogy a vízió a tudományos prognosztika által előrejelített jövőképek még úgy, ahogy elfogadható racionalitásának határán is túl fekvő fogalmi tartományba tartozik. De hát nekünk is haladnunk kell(ene) a korrallal ... Most azonban lássuk az enciklika bennünket közelebbről érintő témáit.

A természet az enciklikában

Öszentsége a természetet – hivatali tisztségének megfelelően – *mint a Teremtés művét* tekinti, amely még az ember megteremtése előtt létezett, s amelynek így *önmagában is megvan a maga értelme és hivatása*. „... a természet nem csupán olyan alapanyag, amelyről saját tetszésünk szerint rendelkezhetünk, hanem a Teremtő csodálatos alkotása, amely magában hordja a maga sajátos grammatikáját, megadva önnön értelmét és ismérveit a nem pusztán gyakorlatias és önkényes felhasználás számára.” (67.p.)

A természetet tehát önmagában is csodálni lehet és tisztelni kell, mint a Teremtő önkifejezésének egyik megnyilvánulását. (Saját közbevetésünk: ökoetikai kódexeink erről a szempontból gyakran megelégedeznek – vagy mellőzik – és az ember önmaga iránti önzését vetítik rá az ember és a természet közötti kapcsolatra: ne vágjuk magunk alatt a fát – nem azért, mert ezzel a fát károsítjuk, hanem mert akkor leesünk.)

jellemzi. Érdemes az ilyen partnereket megbecsülni és kölcsönösen támogatni.

Alátámasztja ezt a véleményünket az a tény is, hogy a Környezet- és Természetvédő Civil Szervezetek 23. Országos Találkozásán (Gödöllő, március 21-24.) az MZKE küldötteként és teljes jogú képviselőjeként több erdészeti szakember is részt vesz.

K. P.

(Folytatás a 14. oldalról.)

beszámoló a 2012. évi munkáról, az idei munkaterv, az MZKE külkapcsolatainak alakulása stb.

Ezeket hallgatva, a tudósítóban az a benyomás alakult ki, hogy az anyagiak elégtelensége már ebben a szervezetben is a munka kerékkötőjévé válhat. Továbbá jó lenne több új, friss, fiatal arcot látni a tagság soraiban, közöttük erdészeket is, bár tudjuk, hogy a korszellem nem

A természet azonban az enciklika felfogásában nem érinthetetlen tabu! Isten azt az embernek adta ajándékba, s amelyet „az embernek felelősséggel szabad használnia, figyelemmel lévén magára a teremtés belső kiegyensúlyozottságára, hogy kielégítse jogos anyagi és szellemi igényét, szükségleteit.” (66.p.)

A természet az egész emberiségé

A továbbiakban a pápa azt hangsúlyozza, hogy a természetet, mint ajándékot az emberiség egész családja kapta, s nem egyes nemzetek vagy embercsoportok. Ezért a még meglevő (pl. energia-) források világméretű igazságos újrafelosztása is szükséges. S nem szabad megengedni, hogy ennek során az erősebb logikája jusson érvényre. (69.p.) Szép idea – nehéz ügy.

Mindazonáltal Benedek pápa eszmefuttatása a Teremtés művének megvédésével és az ezzel kapcsolatos felelősséggel kapcsolatban is visszatér magához az emberhez. Ez érthető, hiszen az alcíme szerint az egész enciklika az ember teljes értékű fejlődéséről szól. Az előbbieket ismeretében ez talán ellentmondásnak tűnik. Egyrészt azonban az embert kell védelmezni saját önpusztítása ellenében. Másrészt viszont a szegénység és az elmaradottság elleni küzdelem, valamennyi emberi közösség gazdasági és kulturális felfejlődése egyúttal védelmezi a természetet is. Ugyanis a természetpusztítás egyik fő tényezője a szegénység és az elmaradottság. (71.p.) Saját közbevetésünk: ezt ékesen bizonyítják az ENSZ által szervezett, egymást követő un. Föld-csúcsok is, pl. a legutóbbi Rio+20 nemzetközi környezetvédelmi konferencia is.

Benedek pápa az Isten és a következő generációk iránti felelősségérzet mellett hangsúlyozza a szemléletváltás és az abból fakadó életmódváltás szükségességét is. Végso terápiaiként pedig a társadalom általános erkölcsi magatartásának megszilárdítását jelöli meg. „... A természet könyve egy és oszthatatlan, mind a természet vonatkozásában, mind ... a teljes értékű emberi fejlődés tekintetében. ... Egyes köteleességeket elvárni, másokat pedig elfojtani nem lehet.” (72.p.)

Kétezer éves gyökerek

Amint említettük, XVI. Benedek pápa „Caritas in veritate” című enciklikája foglalkozik a munka világával is, mégpedig bőséggel, s ezen belül még a bennünket közvetlenül érintő szakszervezeti mozgalommal is.

Tulajdonképpen nem újdonság ez, mert a téma: a szociális probléma (vagyis, szegénység és gazdagság, a munka, munkás és az ő bére stb.) végighúzódik a római katolikus egyház kétezer éves történetén. Hiszen már a vallásalapító Názáreti Jézus működésében hangsúlyos szerepet kapott. Szembetűnő például az az ellenszenv, amelyet Jézus a vagyonnal és gazdagsággal szemben kinyilvánított. (Példabeszéd a gazdag emberről és a szegény Lázárról. „Könynyebb a tevének átjutni a tű fokán, mint a gazdagnak bejutni a mennyek országába!” stb.) Nem kizárt, hogy még láb alóli eltételében, meggyilkoltatásában is szerepet játszott, hogy keményen beleavatkozott bizonyos befolyásos társadalmi körök korrump üzleti ügyeibe, amikor – a mindig békességet hirdető Isten Fiához képest meglepően indulatos módon – saját kezűleg forgatta fel az óriási salamoni templomban a pénzváltók asztalait és kötéllel kergette ki a kufárokat a megszentelt helyről.

Újkori enciklikák sorozata

De ugorjunk egy nagyot az időben! Ebben a hosszú történetben a legújabb korban mérföldkönek számít XIII. Leó pápa 1891. május 15-i keltezésű „Rerum novarum” szavakkal kezdődő enciklikája. Ebben a nagy pápa felemelte a Vatikán már egyre halkuló, de még mindig tekintélyes szavát a dolgozó kisemberek védelmében a klasszikus liberálkapitalizmusnak azokkal a rémségeivel szemben, amelyeket pl. Ch. Dickens, vagy M. Gorkij Nobel-díjas író oly drámai erővel jelenített meg a szépirodalom eszközeivel az utókor számára.

Ezután egymást követték a kimagasló pápákban gazdag XX. században a „Rerum novarum”-hoz kapcsolódó, azt fokról fokra tovább fejlesztő, aktualizáló főpásztori körlevelek. Csak a legemlékezetesebbeket említjük meg.

A negyvenedik évforduló alkalmából adta ki 1931-ben XI. Pius

„Quadragesimo anno” c. enciklikáját. Tíz évvel később a II. világháború miatt XII. Pius rádióüzenetben fordult a világhoz ebben az ügyben. Utóda, XXIII. János a „Mater et Magistra” c. körlevelében újította fel a témát, amely beépült az általa összehívott II. Vatikáni Zsinat anyagába is. („Gaudium et spes” c. lelképásztori konstitúció.)

Ezt követően, miként a zsinat nem egy más témájával kapcsolatban, úgy ebben is bizonyos iránykülönbség mutatkozott az utódok körében. VI. Pál a 80. évforduló alkalmából apostoli levelet bocsátott ki 1971-ben „Octogesima adveniens” címmel. Az őt igen nagyra becsülő XVI. Benedek azonban ebből a szempontból inkább az 1967-ben közreadott „Populorum progressio” enciklikájához nyúlt vissza, azt értékelte fontosabbnak.

II. János Pál pápának jutott a szerencsés lehetőség, hogy a „Rerum novarum” kibocsátásának 100. évfordulója alkalmából adhatta ki saját körlevelet. Ezt meg is tette „Centesimus annus” címmel – 1991-ben, a szocialista blokk összeomlásának recsegésétől ropogásától-porfelhőjétől körülveve. Az a szocialista rendszer omlott össze és így már azt elemezhetette, bírálhatta írásművében, amely a „Rerum novarum” idejében még csak bontogatta szárnyait, még csak talmi ígéret volt kisemberek milliói számára.

Éppúgy, mint a globalizmus – de már II. János Pál említett enciklikája idején XVI. Benedeknek

A globalizmus enciklikája

Amint XIII. Leó pápának a kapitalizmusról, úgy XVI. Benedek pápának már a globalizálódó világról álltak rendelkezésre adat- és élménnyanyagok nagyívű körlevelének megírásához. Most, pápaságának lezárultával a téma iránt érdeklődőknek azt ajánlhatjuk, hogy a „Caritas...” enciklikáját ebbe a sorozatba illesztve vizsgálják; érdekes összehasonlító olvasmány és az lesz évtizedek múlva is.

Amint említettük, XVI. Benedek érdekes módon leginkább VI. Pál „Populorum progressio” enciklikájához kapcsolta saját művét, mintegy annak folytatásaként. Talán azért van ez, mert Pál pápa írása kínálhatta számára a legjobb lehetőséget annak a minőségi

változásnak az érzékeltetéséhez, ami az 1960-as, 70-es évekhez képest bekövetkezett a világban.

Hadd ne bocsátkozzunk ennek a nagy változásnak a részletébe, lényegében a globalizmus leírásába. Ehelyett – a rövidség kedvéért – inkább csak idézzünk az enciklikának a munka világát érintő részeiből.

*

„... a piac az államok közötti versengés új formáira serkent, vagyis arra, hogy az adott állam vonzóvá váljon a külföldi vállalatok termelő központjai számára különféle eszközök, köztük kedvező pénzügyi feltételek és a munka világának deregulálása révén. Ezek a folyamatok a szociális biztonság hálózatainak csökkenését hozták magukkal, cserébe a globális piacon elérhető versenyelőnyökért; ez súlyos veszélyt jelent a munkások jogaira, az ember alapvető jogaira nézve, valamint a szociális állam hagyományos formáihoz kapcsolódó szolidaritás tekintetében. A szociális biztonsági rendszerek mind a felemelkedő, mind a korábban is fejlett országokban elveszíthetik képességüket faladatuk ellátására, nem is beszélve a szegény országokról. Ezekben a költségvetés egyensúlyára törekvő politika a szociális kiadások megnyirbálásával – amire gyakran a nemzetközi pénzügyi szervezetek is ösztönöznek – védtelenül hagyja a polgárokat a régi és az új veszedelmekkel szemben; védtelenségük csak növekszik a munkásszervezetek hatékony védelmének hiányában. A társadalmi és gazdasági változások együttese pedig oda hat, hogy a szakszervezetek egyre nagyobb nehézségeket tapasztalnak ama feladatuk ellátásában, hogy képviseljék a munkavállalók érdekeit – már csak ama tény miatt is, hogy az államok a gazdasági hasznosságra való tekintettel gyakran korlátozzák a szakszervezetek szabadságát vagy működési lehetőségeiket. Így a szolidaritás hagyományos hálózatai egyre növekvő nehézségekkel találják szemben magukat.

Ezért nagy becsben áll, ma még inkább, mint a múltban, az Egyház társadalmi tanításának felhívása – kezdve a Rerum novarum enciklikától – arra, hogy hozzanak létre munkavállalói szervezeteket a dolgozók védelmére: ez kész és hosszú távú válasz arra a sürgetésre, hogy új lokális és nemzetközi szintű együttműködési formák jöjjenek létre.

*

A munkából való kikerülés, az állami vagy magánsegélytől való tartós függés fenyegeti a személy szabadságát és kreativitását, valamint családi és társadalmi kapcsolatait, továbbá nagy lelki és spirituális szenvedésekkel jár együtt. Szeretnék emlékeztetni mindenkit, de különösen azokat a kormányzati tényezőket, akik a világ gazdasági és társadalmi rendjének új arculatát törekszenek megrajzolni, hogy a legfontosabb tőke, amelyet elsősorban kell védeni és értékelni, maga az az ember, a személy a maga teljességében: „Az ember az egész gazdasági és társadalmi élet forrása, középpontja és végcélja.” /Gaudium et spes. 63./ (31-32.p.)

*

Befejezésül az enciklika 64. pontját idézzük, amelyet XVI. Benedek pápa teljes egészében a szakszervezetek témájának szentelt. Bárcsak nem csupán szaktársaink olvasnák, hanem más illetékesek is. (Amint a régi rómaiak mondták: „Videant consules!”)

„A munka témájáról töprengve helyénvaló, ha utalok arra a sürgető szükségletre is, hogy a munkavállalók szakszervezetei, amelyeket az Egyház állandóan követel és támogat, legyenek nyitottak azok előtt az új kilátások előtt, amelyek ma a munka világában felmerülnek. Az ágazati szakszervezeteknek saját korlátaik leküzdése során az a feladatuk, hogy foglalkozzanak társadalmi munk új keletű problémáival...

Az a globális keret, amelyben ma a munkatevékenységet folytatják, azt is megköveteli, hogy a nemzeti szakszer-

vezeti szövetségek, amelyek korábban tevékenységüket saját tagjaik érdekeinek védelmére korlátozták, azok felé is fordítsák pillantásukat, akik nem a tagjaik...

Mindig érvényes marad az egyház hagyományos tanítása, amely szerep- és feladatmegosztást javasol a szakszervezetek és a politika között. Ez a megkülönböztetés lehetőséget ad a szakszervezeti mozgalmaknak, hogy a civil társadalom minden területén megtalálják azt, ami tevékenységüknek a leginkább megfelel, a munka világának szükség-szerű védelmezését és támogatását, mindenekelőtt azoknak a képzetlen és képvisellett nem rendelkező munkavállalóknak viselve gondját, akiknek sanyarú helyzete gyakran kerüli el a társadalom figyelmét.” (88.p.)

Király Pál

Új könyvek

Megjelent dr. Oroszi Sándor DSc szerkesztésében az „Erdészettörténeti Közlemények” LXXXV. és LXXXVI. számjelű kötete. Előbbi a „Mit jelent Erdély a magyar erdészeknek?” címet viseli. Utóbbi cím nélküli és hét különböző tárgyú tanulmányt tartalmaz.

Pápai Gábor szerkesztésében megjelent a „Gyökök és lombok” című könyvsorozat 8. kötete. Tíz életrajzi jellegű visszaemlékezést tartalmaz.

A zalaegerszegi Millecentenáriumi Közalapítvány jelentette meg Szakács László „A zalaegerszegi erdők és az erdőgazdálkodás története a kezdetektől 2010-ig” című kötetet, az „Erdészettörténeti Közlemények” LXXXVII. számjelzésű darabjaként.

A Nimród Vadászújság jelentette meg dr. Tóth Sándor „Iringó” című legújabb, önéletrajzi jellegű könyvét.

További lapszámainkban igyekszünk valamennyi említett művet részletesebben ismertetni.

k.p.

forestpress
erdészet – faipar – vadászat természetvédelem

Hajdúsági história

Egy pompás és impozáns kötetet mutattak be még az elmúlt év vége felé az OEE Erdészettörténeti Szakosztálya ülésén Budapesten a Vajdahunyadvárban. Szerzője és kiadója Puskás Pál okl. erdőszékes, aki valaha erdőmérnöknek készült, ám a Nagy Játékos: a Sors csavarintott néhányat életútján (Szeged, Arló, Szilvásvárad, Debrecen), s ma, 74 évesen egy jól prosperáló erdészeti családi vállalkozás társtulajdonosa és üv. igazgatója.

Megbecsülendő körülmény ez önmagában is, mert ma még éppen nem jellemző, hogy a termelésben, a tő melletti erdőszékes munkában küszködő erdőszékes kollégáink történészkedésre és könyvírásra adják a fejüket – mégpedig teljes sikerrel, amint azt következő kis figyelemfelhívó jellegű könyvismertetőnkkel igyekszünk érzékelteni.

Az író és kiadó: Puskás Pál

Masszív, 616 oldal (!) terjedelmű, szép művének teljes, pontos címe: *A Debreceni Erdészet és a hajdúsági állami erdőgazdálkodás története*.

Alcíme korrekt módon jelzi, hogy a szerző három kollégájának értékes tanulmányait is beépítette könyvének a Debreceni Erdészet történetét ismertető részébe (Földi Lajos – erdőművelés; Vass Tamás – erdőhasználat; fahasználat; Erdős Lajos – közjóléti tevékenység).

Amint a cím legott elárulja, a könyv egy erdészeti termelői egység és földrajzi környezete erdészettörténetét tartalmazza.

Ez a tágabb környezet érdekes, változatos természetföldrajzi viszonyokat jelent. Benne van a Nagyerdő (házánk első természetvédelmi oltalom alá helyezett erdeje), a híres erdőpuszták, az 1,2%-os erdőszékes Hajdúság és a 29%-os Nyírség déli találkozási, folyócskák és belvizek, nádas-füzes lápok, legelők és gyümölcsösök. Az erdőkben is sok-sok kulturális-történelmi-régészeti emlék. Egy ilyen érdekes területnek csak érdekesebb története lehet.

Az erdészettörténetet is emberek írók

A könyv 16 főfejezetbe foglalva tekint át az említett területen folytatott erdőgazdálkodást. Mégpedig az egyes erdészeti szervezeti egységekre koncentrálna (Debreceni, Nagycseri, Bánki, Berettyóújfalui, Műszaki Erdészet, Asztalosüzem stb.).

A kötet igazi érdekességét, sajátos jellegét és hangulatát az adja, hogy nem a hasonló műveknél megszokott módon eseményeket ír le valamiféle időrend szerint összefüggve és itt-ott neveket kapcsolva a folyamatokhoz. Hanem fordítva: *emberi sorsok százain keresztül idézi fel a gazdálkodás eseményeit. Vagyis Puskás Pálnál az első az ember, a történet a második* (de persze nem másodlagos).

Nem egyszer írtuk már le lapunkban – s valószínűleg le fogjuk még írni máskor is –, hogy a legérdekesebb olvasmány az emberi sors. S ebben a könyvben ebből van rengeteg. *Sok-sok név bukkan fel* a távolabbi és a közelebi múltból: vállalatvezetőktől gépkocsivezetőkhöz, főkönyvelőktől bérelszámolókon át favágókig és üzemi kovácsig mindenféle rendű-rangú-beosztású dolgozó. Óriási munka lehetett ennek összegyűjtése. Közülük sokak életét maga a szerző meséli el, míg mások maguk idézik fel emlékeiket.

Nem „csőlátó”, nem termeléscentrikus

Az erdészettörténet néhány részének leírása azonban nem így, a szereplőkre dekoncentráltan történt, hanem tematikailag koncentráltan egy-egy fejezetbe. Ez nem csak indokolt volt pl. a Műszaki Erdészet esetében, hanem örömdetes is pl. a Debrecen-környéki parkerdőgazdálkodás dolgában. Utóbbi fontos előzményekkel is rendelkezik, valamint országos hírnévre és elismertségre tett szert és az itt szerzett tapasztalatok szakmai közérdeklődésre tarthatnak számot (sőt még azon túl is).

Ugyancsak igen örömdetes, hogy Puskás Pál kiterjesztette figyelmét az ERTI Püspökladányi Kísérleti Állomására, annak történetére is, továbbá a térségben folytatott erdőrendezési és

erdőfelügyeleti munkára, annak szervezésére és személyzetére. S ugyanígy az is, ami a hasonló művekben ritkábban szokott előfordulni, vagy sehogyan sem: külön fejezetet szentelt a munkaterületén tevékenykedő szakmai és más társadalmi szervezeteknek (OEE, Erdészklub, Erdész Sportegyesület, DEPE stb.) és szakmai-társadalmi rendezvények ismertetésének (vadászat, fakitermelők versenyei, országos erdészversenyek stb.). Különösen fontosnak tartjuk ezek közül az „Erdészeti szakképzés Debrecenben” című fejezetet, hézagpótló információk megőrzésével.

A műnek a szerző által deklarált visszamenőleges időhorizontja általánosságban 1919. Azonban számos ponton visszanyúl a XIX. századra, sőt a városi erdőkezelés vonatkozásában még jóval korábbra, a XV. századig is. A belső borítóoldalak is egy 1886-ban készült szép színes üzemi térkép ábrája díszíti.

Rengeteg a név és a kép

A műnek azt a nagy erényét, amit neveken való gazdagsága jelent, fokozza a benne elhelyezett *rengeteg, több mint 500 darab* ábra. A fényképek többsége embereket ábrázol különböző élethelyzetekben: munka és kikapcsolódás közben, rendezvényeken, ünnepségeken stb. Így válik élővé sok-sok név az utókor számára is.

Figyelmet érdemel az emberek öltö-zéke is (korabeli munka- és egyenruhák), valamint a környezet, a háttér: szintén korabeli, ma már talán nem is létező vagy idegen kézre került erdőgazdasági épületek, munkagépek, járművek, szolgálati és vadászfegyverek, szerszámok, továbbá tájképek, erdőállományok, új telepítések és fásítások, parkerdei létesítmények, arborétumrészletek, a történelem színpadának és kelléktárának sok más részlete.

Mi volt a szerző indítéka?

Ennek a könyvnek az egyedi vonásai közé tartozik az is, hogy a szerző magánkiadása! Puskás Pál annak a Nagyerdő Erdészeti Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-nek az alapító üv. igazgatója, amely a könyvet megjelentette.

Mi inspirálhatta kollégánkat arra, hogy mélyen a zsebébe nyúljon és a testes, igényes kivitelű kötet 700 példányban történt megjelentetésének borsos költségét szponzorok nélkül, saját maga állja? Talán nem talált támogatókat, de nem akarta veszni hagyni a kéziratba fektetett rengeteg munkát sem?

Úgy véljük, hogy a legerősebb indítéka az egykori munkahelye: munkaterülete és munkatársai iránti megbecsülés és rokonszenv volt. De van még egy sejtésünk (talán helytálló, talán nem): egy „csak azért is” dac a Sorssal szemben. Ugyanis több más munkatársával együtt ő is bízott talán abban, hogy az 1969/70-ben összevonás révén létrehozott Felsőtiszaifalvi Efa-gal szemben lesz még egyszer egy debreceni székhelyű önálló Hajdúsági Áll. Erdőgazdaság! (Ezzel kapcsolatban lásd Sipos Géza írását a 293. oldalon.) Ebből a titkos reményből a szakmai pályafutása alatt nem lett semmi – de a kötet itt van, mint egy megmaradó kései visszfénye egy régi lángnak.

Nemcsak jó könyv, de szép is

Már tettünk rá elejtett utalást, hogy a kötet nemcsak érdekes és értékes, de szép is. A finom fényes műnyomópapír, a kellemes tipográfia, a szép színek, a masszív kötés szép borítóképei, a jó áttekinthetőség a debreceni Fábián Nyomdaipari Bt. jó munkáját dicséri.

Puskás Pál azonban arról is gondoskodott, hogy a szöveget is díszítsék a legszebb szócsoportok: *versek*. Kis ismertetőnk befejezéséig ezek közül idézzük *W. Szűts Adél* 1940-ben publikált „*Debreceni Nagyerdő*” című költeményének két részletét, mert ezek akár Puskás Pál ars poetica-ját is kifejezhetnék.

Én a Nagyerdőnek
szerelmese vagyok.
Szeretem, ha borús,
ha napfényben ragyog,
ha százados fáit
nehéz vihar dúlja...

Szeretem ha csendes,
szeretem ha zajos;
vidám kacagástól
gyermek-daltól hangos!
A jóságos Istent
találtam meg benne:
Szeretem, ahogy meg
senkisem szerette!

K. P.

Rónavíz...

Missuray-Krug Lajosról, Sopron és az Alma Mater költőjéről, a „Tüzek a végeken”, a „Vérszerződés” és még további csaknem tucatnyi kiváló írásmű rejtélyes véget ért szerzőjéről már nem egyszer írtunk Híradónkban, *Sarkady Sándor* úrnak, a Nyugat-magyarországi Egyetem Központi Könyvtára főigazgatójának köszönhetően.

A múlt évben két soproni erdőmérnök-hallgató: *Győri István* (alias Dörmi Kis Mackó), valamint *Kiss Csaba* (alias Hiéna) azt vette a fejébe, hogy feleleveníti és a mai emberek kezébe adja MKL első ízben 1942-ben megjelent „*Rónavíz ...*” című *verseskötetét*.

Az elhatározást tett követte és a Faipari Mérnöki Kar támogatásának köszönhetően a Scarbantia-könyvek sorozatában Thigy László kiadásában megszületett a kis kötet, amely a tarozékokkal (Élőszó stb.) 62 oldalon 42 verset tartalmaz.

*

Esztétikai művet nehéz jellemezni, mert a szépség a legszubjektívebb jelzők egyike. Amiről az egyik ember elragadtatással nyilatkozik, azon egy másik esetleg csak fintorog. Nem egy, napjainkban örökbecsűnek mondott zenemű az első bemutatója alkalmával csúnyán megbukott – ma pedig elképzelhetetlen lenne a zenekultúra nélküle.

Ezek előrebocsátásával mi bevalljuk: nekünk tetszenek *Missuray-Krug* kis versei. Nehéz megmondani, hogy miért. Talán azért, mert a *természet szinte minden második versben megjelenik* valamiféleképpen. A szél; A víz; A kö; Erdei ibolyák; Ciklámenvirág; Szivárvány stb.). Ám ezek nem örökmozdulatlanságba dermedt csendéletképek, hanem statikusságukban is mozgalmassak. („A lép fölött szivárvány íve / Bont virágot ... Ha nézed, ott vándorol a mennyekbe a lélek”).

S *Missuray*-nál valamiféleképpen színesebb a virág, kékebb az ég, zöldebb a rét, s hallani lehet a hópihe puha, hangtalan hullását. Gondolatai érdekes hasonlatokban jelennek meg, s váratlanul nem egyszer csak az utolsó sorban vesznek meredek fordulatot. El kell olvasni!

K. P.

Ging-ko

Apró zöld kis levél-legyezők
Köszöntenek, asszonykám, téged,
S suttognak kedves, régi meséket.
Itt láttalak meg évekkel ezelőtt
Az erzsébetkerti ging-ko fák előtt,
S azóta szeretem őket,
Ez üdezöld kis japán legyezőket.

(MKL)

Hírek

Az Új Nemzeti Agrárkamara felállítása – a 2012. évi CXCVI. törvény alapján – a tervezett ütemben halad, mondotta a FeHoVa kiállítás alkalmával tartott tájékoztatóján *Győrffy Balázs*, aki átmeneti elnökként irányítja a Magyar Agrárkamarát az átalakítás befejezéséig. A tagsági viszony öntevékeny regisztrálása, annak ellenőrzése és a megyei küldöttek megválasztása megtörtént. Márciusban felállnak a megyei szervezetek. *Az országos vezetőség megválasztása pedig március 28-án történik az Országházban*, öt évre szólóan. Arra törekednek: „ne a kamarának legyenek tagjai, hanem a tagoknak legyen egy jó kamarájuk” – mondotta *Győrffy Balázs*.

*

Csak dohogtak Dohában a katarai nemzetközi klíma-csúcs tárgyalói. Abban állapodtak meg, hogy megállapodást fognak előkészíteni 2015-re, amely 2020-tól lesz hatályos. (Nem kapkodják el a környezetvédelem ügyét még egy ilyen fontos és sürgős témában sem.) A 2012-ben lejárt *kiotói jegyzőkönyv* legtöbb előírását meghosszabbították szintén 2020-ig azzal, hogy az aláírók addig az 1990-es szintjükhöz képest 18%-kal csökkentik az üvegház-hatású gázok kibocsátását. *2013-ban* várhatóan *Lengyelország* lesz a színtere hasonlóan magas szintű nemzetközi klímátárgyalásnak.

*

A Tatabányai Kortárs Galéria „60 év - 60 kép” címmel szép fényképkiallítást rendezett *Tarjáni Antal* okl. erdőmérnök, fotóművész képeiből. (Tarjáni kolléga úr 1952-ben született.) Köszöntőt *Bencsik János* országgyűlési képviselő mondott, megnyitót pedig *Welinger Tibor* művészettörténész.

Prof.Dr. Németh Károly (1934 - 2012)

Erdőmérnöki Karunk tanévnyitó ünnepségén aligha gondoltuk, hogy utoljára látjuk *Prof.Dr. Németh Károly professor emeritus ny. intézetigazgató egyetemi tanárt*, az MTA doktorát, mert egy hónap múlva már nem lesz az élők sorában.

1934-ben született, 1957-ben szerzett kitüntetéses *vegyésmérnöki* oklevelet Veszprémben. Egy évi üzemi munka után tudományos pályára lépett a bányászat terén, 1962-ben doktorált. 1963-ban pályázat útján került az akkori Erdészeti és Faipari Egyetemre, ahol 1964-ben már a kémiai tudomány kandidátusa, 1990-ben doktora. 1988-tól *tanszékvezető* (Szendrey István prof. utóda), 1994-től 1999-ig intézetigazgató egyetemi tanár. 2005-ben kapta meg a „professor emeritus” címet.

*

Erdő- és falpari mérnökök, környezet- és vadgazdalmérnökök generációit oktatta a kémia tudományára. Következtes, szigorú tanár volt, hallgatói mégis szerették és tisztelték szerénységéért, emberségéért és tudásáért. Igazi szakterülete a fakémia és faanyagtudomány volt, ezen a téren *nemzetközileg is elismert iskolateremtő tudós volt.* Igen aktív részese volt az egyetemi közéletnek, számos tisztséget viselt, s ugyanígy a tudományos közéletnek, a kémikusok világának.

Kitüntetései közül megemlíthjük a következőket: Szent-Györgyi Albert Díj, Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje, Pro Universitate Soproniensi Díj.

*

Németh Károly professzor életének 79. évében, 2012. október 21-én hunyt el. Hamvait a soproni Szent Imre templomban helyezték el. Ez alkalommal intézetvezető utóda, Prof.Dr. Albert Levente ált. rektorhelyettes búcsúztatja; kis nekrológunkat is az ő beszéde alapján írtuk, ami megjelent a „Vivat Academia” c. egyetemi lap múlt évi utolsó számában.

K. P.

Vlaszaty Ödön (1937-2012)

Kanadából kaptuk a szomorú hírt, hogy Brit-Kolumbia tartomány fővárosában, Victoriában 2012. december 31-én elhunyt *iff. Vlaszaty Ödön* (Edmond Vlaszaty), egyike azoknak a magyar erdőmérnök-hallgatóknak, akik 1956 novemberében egy nagy csoportban elhagyták az országot, s többségük Kanadában talált magának új hazát.

Ödön született 1937. január 5-én. *Édesapja:* id. dr. Vlaszaty Ödön erdőmérnök, mint jeles erdőművelő és ERTI-kutató, közismert személyisége volt a magyar erdőszetnek.

Az elemi iskolát Egerben, középiskolai tanulmányait pedig Budapesten végezte. 1955-ben iratkozott be a soproni Erdőmérnöki Főiskolára. Emigrálása után tanulmányait Vancouverben még rövid ideig a Sopron Division U.B.C. keretében folytatta. Azonban hamarosan a *közgazdász* pályára váltott át. Az üzleti és menedzser akadémia elvégzése után Kanadában és az USA-ban dolgozott, még Hawaii is. Az angol származású Julia Watsonnal 1968-ban kötött házasságából két gyermeke született: András és Alexandra.

Victoriában január 25-én történt búcsúztatásán a kb. 300 részvétnyilvánító között ott volt 25 egykori soproni hallgatótársa is.

k. p.

Kántás Károly emléke

Azok az erdőmérnök szaktársaink, akik az 1950-es évek első felében kezdtek meg tanulmányaikat Sopronban, még emlékeznek Kántás Károly (1912-1991) professzorra, aki akkoriban, 1951-1956-ban a *Fizika* tantárgyat oktatta számukra a tanszék vezetőjeként.

Igaz, ami igaz: legendás elődjéhez, Simonyi Károlyhoz képest nem volt élvezetes előadó. Azonban *igen nagy tudású ember volt ő is*, akit a geofizika területén elért eredményeiért (a geofizikának az olajkutatásokban történő alkalmazásáért) 1952-ben *Kossuth Díjjal* tüntettek ki, a Magyar Tudományos Akadémia pedig 1954-ben levelező tagjává választotta.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXIII. évfolyam 1. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete,

1146 Budapest, Thököly út 58-60.

Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455

E-mail: efdsz@mailbox.hu

A Szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. Halmágyi János elnök.

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál.

Nyomda:

Press Time Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 15.

Tel.: (06) 1-331-3042

E-mail: grafika@cerbi.hu

Felelős vezető:

Schmidt Dániel ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárúsi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFD Sz.

*

Kántás professzor az 1956-os forradalom idején családjával együtt elhagyta az országot és Ausztriában telepedett le, ahol az ÖMV tanácsadója és a leobeni egyetem professzora lett. 1991-ben, 79 éves korában hunyt el.

Tíz év múlva az NyME soproni rektori épületének II. emeleti folyosóján, a Fizika Tanszék közelében emléktáblát állítottak tiszteletére (Christian Doppler és Simonyi Károly táblája mellett). 2012 decemberében pedig születésének 100. évfordulója alkalmából a szintén soproni MTA GSFK Geodéziai és Geofizikai Intézetében avattak tiszteletére emléktáblát és elneveztek róla egy laboratóriumot. Ennek alkalmával Egyetemünk koszorúját Prof.Dr. Jereb László, a Faipari Mérnöki Kar dékánja helyezte el az emlékhelyen. (Forrás: „Vivat Academia”).

K. P.

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XXIII. évfolyam 2. szám, 2013. június

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

CEF ülés Isztambulban

*

Soron kívüli Kongresszus

*

A CIC 60. közgyűlése

*

A MEVME emléke

*

Zöldek találkozója Gödöllőn

*

Nyugdíjasoknak –
nyugdíjasokról

*

Többé már nem „fű a gyár”

*

Bölcsőtől a diplomáig

*

Országos

Nyugdíjas Erdész Fórum

*

Halottaink

CEF elnökségi ülés Isztambulban

Az Európai Erdészek Tanácsa (Council of European Foresters, röviden CEF) éves elnökségi ülésének – a CEF soros elnökségét adó Török Erdőmérnöki Kamara meghívására – idén Törökország nyugugő nagyvárosa, *Isztambul* adott otthont. A 2013. április 15-én megtartott elnökségi ülésen a hazai erdészeti érdekeket Dr. Halmágyi János, az EFDSZ elnöke és a CEF alelnöke, valamint Dudás Péter az EFDSZ főtítkára képviselte. Az ülés időpontja nem véletlenül esett április közepére, hiszen ebben az időszakban került megrendezésre az *Egyesült Nemzetek 10. Erdőügyi Fóruma* (United Nations Forum of Forests 10, röviden *UNFF10*), amely a CEF számára is jelentőséggel bírt.

A CEF soros elnökségét ellátó török kollégánk Ali Küçükaydin, a CEF elnöke és a Török Erdőmérnöki Kamara elnöke valamint apparátusa (kiemelve Mevlut Düzgün CEF titkár) szervezésében a Török Környezetvédelmi és Erdőügyi Minisztérium Isztambuli Erdészeti Igazgatóságának székhelyén került sor a CEF ügyeit érintő kérdések megvitatására. Az ülésen számos CEF tag képviseltette magát:

- *Törökország*: Ali Küçükaydin, a CEF elnöke és a Török Erdőmérnöki Kamara elnöke, valamint delegációja
- *Románia*: Marian Stoicescu, a CEF alelnöke és a Consilva Konföderáció elnöke, valamint delegációja
- *Magyarország*: Dr. Halmágyi János, a CEF alelnöke, az EFDSZ elnöke, és Dudás Péter az EFDSZ főtítkára
- *Zoran Govedar*: CEF tag, a Banja Luka Egyetem Erdészeti Karának dékánja

Az elnökségi ülés témái voltak: a CEF eddigi munkájának bemutatása, jövőbeli stratégiája, akciótervek elfogadása, további együttműködési lehetőségek megvitatása az Európai Unió, az ENSZ és a Kormányközi Egyeztető Bizottság (INC) erdészeti ügyeket érintő témáiban, az UNFF10 számára szóló CEF nyilatkozat elfogadása.

A CEF eddigi tevékenysége

Az Európai Erdészek Tanácsa 2011-ben, a romániai Sibiu-ban került megalapításra forgó elnökségi rendszerben, amelyben évente rotálva más tagszervezet tölti be az elnökséget.

Az első elnökségi évet Románia látta el a Consilva Konföderáció és annak elnöke, Marian Stoicescu képviselésével. A Consilva Konföderáció szervezésében, 2012. augusztusában Jászvásáron (Románia) tartott Erdészeti Kongresszuson a CEF megalapította az Európai Erdőszakértők Tanácsadó Csoportját (Advisory Group of Forestry Experts from Europe, röviden *AGFEE*). Az *AGFEE* célja, hogy elsősorban, de nem kizárólag rendelkezésre álljon az Európai Unió számára és szakértői munkával segítse az erdészeti döntéshozókat. Ennek érdekében a CEF – mint az *AGFEE* anyaszervezete – folyamatos egyeztetést folytat annak érdekében, hogy az *AGFEE* az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Igazgatóságának (Directorate General for Agriculture and Rural Development, röviden *DG AGRI*) Erdészeti és Pa-

rafa Bizottságának munkájában szakértő tag vagy megfigyelő státuszban részt tudjon venni.

Az CEF 2013. április 15-i elnökségével egy időben, ugyancsak Isztambulban folyt az ENSZ nagyszabású nemzetközi erdőügyi fóruma (UNFF10), amelyen – nem titkoltan – a CEF is részt kívánt venni. Sajnos ennek több akadálya is volt: az ENSZ rendezvényein csak a tagországok delegáltjai vagy akkreditált nem kormányzati szervezetek vehetnek részt. Mivel a CEF független, nem kormányzati szerv, akkreditációhoz kellett folyamodni, ami egy igen hosszú folyamat. Ennek köszönhetően nem vált lehetővé, hogy CEF közvetlenül rész vegyen az UNFF10-en, azonban mivel román és török kollégáinknak sikerült saját kormányzatuknál közbenjárni, így Ali Küçükaydin (a CEF elnöke) és Marian Stoicescu (a CEF alelnöke) közvetve képviselhette a szervezetet.

A CEF alapértékeinek megfelelően nem szorítkozik kizárólag az Európai Unióval való együttműködésre, hanem bármely olyan szervezetet és kezdeményezést támogat, és azzal együttműködik, amely az erdészet helyzetét javítani hivatott, annak érdekeit képviseli. Ennek megfelelően a CEF kezdeményezte, hogy részt vehessen a Forest Europe keretein belül szerveződő és a Kormányközi Egyeztető Bizottság (INC) által előkészített jogi kötelezettséggel bíró erdőügyi egyezmény előkészítésében. Mivel az egyeztetésben való részvétel akkreditációt kíván, a CEF kezdeményezte megfigyelőként való felvételét, amelyet az INC titkársága jóvá is hagyott. Ennek köszönhetően lehetővé vált, hogy a CEF képviseltesse magát a 2013. januárjában, Antalyában megtartott harmadik INC ülésen (INC3) mint megfigyelő. Az INC3 ülést 2013. április 3-5. között folytatták Oroszországban Szentpéterváron, ahol ugyancsak képviseltette magát a CEF és számos módosító javaslatot indítványozott.

A CEF további programjai

A CEF 2013. április 15-én megtartott ülésén több jövőre vonatkozó célt és akciótervet fogadott el:

1. Az *AGFEE* meg fog ragadni minden lehetőséget, hogy részt vegyen a *DG AGRI* Erdészeti és Parafa Tanácsadó Csoportjának munkájában.
2. A CEF és az *AGFEE* képviselői részt vesznek az 2013. június 10-14 között *Varsóban* megtartandó INC4-en.
3. A CEF és az *AGFEE* részt vesz és ülést tart a Consilva Konföderáció által szervezett, 2013. szeptember 7-10 között, a romániai *Baile Felixben* tartandó erdészetalálkón.
4. A CEF további lehetőségeket keres az Európai Unió és nemzetközi erdészeti ügyekben való részvételre.

A 10. UNFF találkozóra vonatkozó CEF nyilatkozat

A CEF-et 2011-ben Sibiu-ban, Romániában alapították. A CEF egy európai erdészeket összefogó nemzetközi, demokratikus és nyílt szervezet, amelynek jelenleg több mint 58.400

erdész tagja van és várja további európai erdészek, erdészeti szervezetek és szakszervezetek csatlakozását. A Tanács elnökségét minden évben más ország szervezete tölti be. A CEF fő céljai:

- együttműködés más nemzetközi szervezetekkel erdészeti témában,
- erdészek és CEF tagok érdekeinek képviselete nemzeti, európai és globális szinten,
- olyan szervezeteknél reprezentáció, mint az ENSZ, az Európa Tanács, Európa Parlament, Európai Bizottság, valamint erdészeti, környezetvédelmi és fakitermeléssel foglalkozó szervezetek,
- tudás és tapasztalat megosztása a tagszervezetek, nemzeti és nemzetközi erdészeti szervezetek és kapcsolódó szervezetek között.

A CEF létrehozta az Európai Erdőszakértők Tanácsadó Csoportját (AGFEE) is, amelynek a tagjai különféle erdészettel foglalkozó szakmai szervezetek és szakértők Európa 12 országából. A tanácsadói csoportot a fenntartható erdőgazdálkodás kapcsán már meglévő és a jövőben felmerülő alapvető erdészeti problémák megoldására és a fenntartható erdőgazdálkodás szélesebb körben történő népszerűsítésére alapították.

Mind a CEF, mind az AGFEE fontosnak tartja, hogy az ENSZ Erdészeti Fóruma elfogadja és bele foglalja az UNFF 10. találkozójának határozatába az erdészeti szakemberek és világszerte más erdészettel foglalkozó személyek szerepeit és funkcióit, jogait és felelősségeit, kapacitásának fejlesztését, munkalehetőségeket, stb.

Ennek megfelelően a CEF bemutatja az UNFF10-nek és minden nemzeti és nemzetközi erdészeti intézménynek az *Erdészek Nyilatkozatát*, amely 2011-ben jelent meg „Az erdők nemzetközi éve” címmel.

Az Erdészek Nyilatkozata tartalmazza az erdészek szerepét, kihangsúlyozza az erdő iránti elkötelezettségüket.

A CEF nevében gyümölcöző és sikeres találkozót kívánunk.

Marian Stoicescu CEF alelnök AGFEE elnök	Ali Küçükaydin CEF elnök	Halmágyi János CEF alelnök
Zoran Govedar AGFEE tag		

Összességében az CEF elnökségi ülés sikeresnek mondható és megállapítható, hogy a CEF mint szervezet, fiatalsága ellenére aktív és ambiciózus. A CEF célkitűzéseinek és ambícióinak megfelelően folyamatosan, mind horizontálisan és mind vertikálisan fejleszti tevékenységét. A CEF forgó soros elnökségi rendszerében a következő elnökség várományosa Magyarország, ennek megfelelően 2013. augusztusában az EFDSZ elnöke, Dr. Halmágyi János veszi át a stafétát török kollégájától.

Látogatás az Isztambul körzeti (regionális) erdőigazgatóságon

Az Isztambul hegyes erdő, vidékén, óriási területen elhelyezkedő igazgatóságok szóbeli tájékoztatást kaptunk arról,

hogy Törökországban szoros kapcsolat van az államerdészet és az erdészeti igazgatás között, mivel az erdők legnagyobb része állami tulajdonban van.

Az ország erdőterülete több mint 21 millió hektár, amely 27 % fölötti erdősisültséget jelent. A lombos erdők aránya 39 % míg a tűlevelűeké 61 %. Az összterület 20 %-a cserjés. Nagyon érdekes az is, hogy az un. rontott(sérült) erdők aránya megközelíti az 50 százalékot.

Legjellemzőbb fajok a fenyőfélék közül a Kizilçam (Pinus brutia Te.) 27 % és a Karaçam (Pinus nigra Arnold) 21,6 %. Az előbbi főleg a Földközi tenger vidékén, míg a másik a belső részeken fordul elő. Az ország keleti felében egyáltalán nem élnek.

A lombos fajok közül a Meşe, tölgyek (Quercus sp) 23,7 % arányban fordul elő. Ez azt jelenti, hogy a különböző régiókban más és más tölgy fajok érzik jól magukat a lombhullató általunk ismert fajoktól, mediterrán örökzöld és a szárazság és hidegtűrő fajokig.

A többi faj általában 1 % körüli arányban szerepel. A szelídgesztenye például 0,05 százalékban az északi határvidéken fordul elő.

Nagy érdeklődéssel hallgatták, hogy nálunk az akácnak ilyen jelentős a térfoglalása a többi fafajjal szemben. Ez az erdőtelepítésekkel kapcsolatban jött szóba, mely Törökországban is célként szerepel a távlati tervekben. Ezért is lenne fontos számukra pl. az EU-hoz történő csatlakozás.

Náluk az erdők nagy része, gazdasági erdőként funkcionál (63 %) – ebből 16 % hidrológiai célú –, míg az ökológiai funkció 32 % – melyből 19 % természetvédelmi rendeltetés – és a különféle szociális funkció 5 %-ot tesz ki.

Az erdőgazdaság működése a közelmúltig hasonló lehetett a mi államerdészetünk működéséhez a múlt század hatvanas-hetvenes éveiben. Erős központi irányítású szervezet még ma is és még mindig létezik a dolgozók iránti szociális gondoskodás. Sajnos a foglalkoztatottságról nem kaptunk adatokat.

Egyébként az államerdészet itt is feladatának tekinti a szociális és közjóléti szolgáltatások fejlesztését, különösen a nagyvárosok és az idegenforgalmi központok körzetében.

Isztambul európai jellegű, nyitott város, melyet természetesen átszö az ókor, Bizánc, az iszlám hódítás időszakának és Atatürk modern török köztársaságot alapító szelleme. Ennek megfelelően megtaláljuk a bizánci kultúra és a rátelepült iszlám együttélésének érdekes jeleit.

Napjában többször megszólal a műezzin, hangja gépiesítő, de mégis minden hangszóróból más szólal meg. Ugyanakkor, a szépen rendbe hozott mecsetekben őrzik a keresztény kultúra művészeti emlékeit is. Az Aranyszarv öböl és a Boszporusz hídjai jelképek Európa és Ázsia kapcsolatában.

Az utca embere barátságos, vannak szegények és nagyon gazdagok, de a maguk módján igyekeznek tisztán és élhetően fenntartani ezt a hatalmas metropoliszt. Érdemes lenne egyszer csak a városért ellátogatni ide.

Dr. Halmágyi János
EFDSZ elnök

Dudás Péter
EFDSZ főtitkár

Soron kívüli Kongresszus

Az EFDSZ elnöksége 2013. május 22-ére soron kívüli Kongresszust hívott össze.

A Kongresszus napirendjén az EFDSZ Alapszabályának módosítása, illetve az EFDSZ 2012.évi gazdálkodásáról szóló Pénzügyi Beszámoló és a 2013.évi Költségvetési Terv jóváhagyása szerepelt.

*

Az Alapszabály tervezetét előzetesen megvitatta az EFDSZ elnöksége, az Alapszabályt Előkészítő Bizottság, valamint véleményezte a tervezetet az EFDSZ által felkért jogi szakértő is.

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete 1993. évi megalakulása óta kiemelt feladatának tekintette, hogy a társadalomban, illetve a munka világában küzdjön az EFDSZ alapszervezeteibe tömörült dolgozók érdekeiért, társadalmi és erkölcsi, valamint anyagi és

szociális megbecsülésük színvonalának emeléséért.

Az EFDSZ 20 éve megalkotott Alapszabálya jól szolgálta – az adott feltételekhez igazodóan – a szervezeti célok érvényesülését, biztosította a jogszerű működést, a belső rendet és az értékek érvényre juttatását.

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény hatályba lépésére tekintettel, továbbá az Alaptörvény, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, valamint a Munka Törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezéseivel összhangban, szükségessé vált az Alapszabály több ponton történő módosítása, illetve pontosítása. Az új Alapszabály már ezen törvényeknek való megfelelést kívánta szolgálni.

Az eddigi működési tapasztalatok, a külső környezet adottságai, és nem utol-

só sorban az EFDSZ tisztségviselőinek személyi változása együttesen alapot adnak arra, hogy a szükséges szervezeti és működési változásokra új Alapszabály adjon törvényes, demokratikus kereteket.

A már jól bevált és a gyakorlatban egyértelműen visszaigazolt szervezeti és működési formák megtartása mellett lehetőséget kellett adni a szükséges változtatásokra, hogy a hatékonyabb, eredményesebb működés, teljes körűen egy új, közmegegyezésen alapuló Alapszabályra épülhessen.

Ezt a közös célt szolgálta az EFDSZ 2013. május 22-én megtartott soron kívüli Kongresszusa, amely 30 igen szavazattal és 1 tartózkodás mellett *elfogadta* az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete új Alapszabályát.

Dr. Halmágyi János
elnök

Nemzetközi konferencia Stará Lubovna-n

A Szlovák Faipari, Erdészeti és Vízügyi Szakszervezet (OZ DLV) a Friedrich Ebert Alapítvány (FES) támogatásával május 15-17. között kétnapos nemzetközi konferenciát rendezett Stará Lubovna-n (Ólublón) a következő témakörben: „Az erdők helyzete és védelme; erdők Európában; az erdészet átalakulása; az erdőgazdálkodás hatása a foglalkoztatásra és a regionális fejlődésre. A társadalmi párbeszéd erősítése az erdőgazdálkodás területén.”

A tanácskozáson részt vettek a Visszavonultak Négyek országainak küldöttei, továbbá a szerb, horvát, szlovén munkáltatók és munkavállalók küldöttei.

A magyar delegációt dr. Halmágyi János, Szakszervezetünk elnöke vezette, s tagjai voltak: Dobré Kecsmár Csaba, az Egererdő Zrt. erdőgazdálkodási és természetvédelmi osztályvezetője, mint a munkáltatók képviselője, továbbá Ivádi László alelnökünk és egyben az Egererdő Zrt.-nél működő Szakszervezeti Bizottságunk titkára és Dudás Péter főtitkár.

A konferencián előadást tartott a szlovák Mezőgazdasági és Vidékfej-

lesztési Minisztérium képviselője, a Szlovák Állami Erdők vezérigazgatója és az önkormányzati erdők egyesületének elnöke.

A szlovák előadók az erdőgazdálkodás és a természetvédelem közötti napi feszültségekről számoltak be, ami érinti az erdészettel szembeni társadalmi elvárások területét is. A külföldi előadók – közöttük a magyarok is – az országukban végbement társadalmi-gazdasági átalakulásról adtak tájékoztatást, különös tekintettel az erdőgazdálkodásra és az ott dolgozók helyzetére.

Az összkép nem egyértelműen pozitív. Eltérő módon ugyan, de a privatizáció (reprivatizáció), valamint a gazdasági válság erősen befolyásolja az erdőgazdálkodás és a faipar helyzetét. Ehhez járul még a természetvédelem szerepének túlhajtása egyes országokban, amit a politika különféle képpen használ fel saját céljaira is.

Az EFDSZ Elnöksége nevében köszönjük az Egererdő Zrt. vezérigazgatójának, dr. Jung László úrnak a részvétel személyi és technikai feltételeinek megteremtéséhez nyújtott szíves segítségét!

Lehetséges, hogy a gyönyörű erdei környezetben lebonyolított konferencia egyes részleteire valamely későbbi lapszámunkban még visszatérünk.

Dudás Péter
az EFDSZ főtitkára

Személyi hír. Kisteleki Péter, a VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdaság Zrt. vezérigazgatója nyugállományba vonult, mivel öregségi nyugdíj jogosultságát megszerezte. Utóda Majoros Gábor okl. erdész-gépészmérnök (okl.: Brno), aki eddig termelési vezérigazgató-helyettesként tevékenykedett a részvénytársaságnál.

*

OMÉK. A 76. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítást szeptember 18-22-én bonyolítják le a Hungexpo Budapesti Vásárváros területén.

*

Hiúz fényképét rögzítette egy vadmegfigyelő kamera a Zempléni-hegységben, adta hírül a WWF Magyarország.

A CIC budapesti közgyűlése

Jubileumi 60. közgyűlését (pontosabban szó szerint: General Assembly) három helyszínen bonyolította le a CIC, vagyis a *Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács* (Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Gibier): Prágában, Pozsonyban és Budapesten.

Ennek a nem példa nélküli, de mégis kissé szokatlan megoldásnak történelmi magyarázata van. Ugyanis a CIC létrehozásának gondolata és szándéka 1929-ben *nagy-károlyi Károlyi Lajos* gróf felvidéki, *tótmegyeri* kastélyában született meg. A helység akkor már – „hála” Trianonnak – a Csehszlovák Köztársaságnak Palarikovo községnevre hallgatott. A gróf azonban ettől még ősi magyar gyökerű Károlyi maradt. Azután jött a polgári rendszerváltás, s Csehszlovákiából Csehország és Szlovákia lett.

A CIC vezetősége ezek után bölcsen úgy fogalmazta meg a történelmi tények eme fogós alakulását, hogy a szervezet alapításának ötlete „a cseh - szlovák - magyar háromszögben született meg és ebből a háromszögből folytatja zöld diplomáciáját”.

A dicsőségnek ez a háromfelé osztása azután mindhárom nemzeti büszkeséget kielégítette és ezt tükrözte a jubileumi közgyűlés hármass helyszínűsége is. Mi a *budapesti helyszín* fejleményeiről készítettük tudósításunkat.

A világszervezet ma is fejlődik

A Tótmegyeren fogant ötlet az azóta eltelt nyolc évtized alatt hatalmas nemzetközi, sőt *globális szervezetté* terebélyesedett. Amint a közgyűlésen hallhatuk, ma már mintegy *7 millió vadász képvisel.* S a fejlődésnek még nincs vége! Éppen a budapesti közgyűlésen lehettünk tanúi a Namíbiai Köztársaság miniszteri küldöttsége megjelenésének, mivel ez a hatalmas dél-afrikai ország is éppen a CIC-be történő felvétel kapujában áll. Több más, függetlenségét nemrég elnyert ország is jelezte más belépési szándékát (Koszovó stb.).

Vezérigazgatósága Budakeszin működik

Magyarország azonban nem csak a CIC bölcsője mellett állt, hanem ma is fontos szerepe van a szervezet életében: a CIC központi irodája 1997-ben Párizsból Budapestre települt át; pontosabban a *vezérigazgatósága Budakeszin*, az egykori Budavidéki Erdő- és Vadgazdaság központjában épületében *működik.* A magyar agrárdiplomácia nagy sikere volt ez az esemény, amit annak idején talán nem is értékelt mindenki a maga súlyán. Ennek talán az volt az oka, hogy a pártállam összeomlása után annak vadászó elitje eltűnésével sokat rántott magával a vadászat presztízséből, társadalmi tekintélyéből is.

Szerencsére az elmúlt negyedszázad alatt a vadászat alaposan megerősödött létszámában, szervezetében, társadalmi megítélésében egyaránt. S ma már ott tartunk, hogy kezd több lenni mind a sport-, mind a hivatásos vadász – legalább is a vadászatra kiképzett személy –, mint a terület „eltartóképessége”.

A plenáris ülés az Országházban volt

A magyar vadászatnak ezt az erejét tükrözte a CIC közgyűlése is (amelyet egyébként 1970 és 1987 után immár a *harmadik alkalommal rendezték meg hazánkban*), amelynek ünnepi plenáris üléséhez méltó helyszínt nyújtott pompás *Országházunk* nem kevésbé pompás *un. felsőházi terme*, ami azután szemmel láthatóan hatással volt a világ minden tájáról Budapestre érkezett külföldi

résztvevőkre. Ugyancsak színvonalas feltételeket jelentett a munkaülések, a divíziók tanácskozásainak számára a szintén Duna-parti *Hotel Marriott* is.

Dr. Semjén Zsolt nyitotta meg a közgyűlést

A plenáris ülés a magyar és a CIC zászló bevonulása, a magyar és a CIC Himnusz elhangzása után Bernard Lozé, a CIC elnöke és *Marghescu Tamás*, a CIC vezérigazgatója (az ülés levezetője) üdvözlő szavaival vette kezdetét, majd *dr. Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, egyben az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnöke mondott megnyitó beszédet.

Semjén Zsolt elmondta, hogy 2012-ben egy kormánymegállapodás keretében Magyarország különleges jogokkal ruházta fel a maga részéről a CIC-et, diplomáciai státuszt adott a szervezetnek, ezzel az ENSZ-szervezetekkel azonos jogokat garantált számára.

Az OMVV elnöke vázolta továbbá azokat a legfontosabb intézkedéseket, amelyek Magyarországon a közelmúltban a vadászattal kapcsolatban történtek, vagy folyamatban vannak. (Pl. a vadászat jogszabályi feltételeinek fejlesztése és új vadászati törvény előkészítése; együttműködési megállapodások kötése a vadászatot is érintő más társadalmi szervezetekkel; Kárpát-medencei vadászmuzeum építése Hatvanban 10 millió euró támogatással stb.).

Eseménydús, sokszereplős rendezvény volt

A miniszterelnök-helyettes beszéde végeztével átadta azokat a *magas állami kitüntetések*et egyes CIC tisztségviselőknek, amelyeket dr. Áder János köztársasági elnök adományozott. A szervezet elnöke, Bernard Lozé úr például a Magyar Érdemrend Középkeresztjét kapta meg, a társrendező Szlovák Vadászszövetség elnöke, dr. Suba Imre pedig a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét.

Nincs arra lehetőségünk, s talán nem is lehet célunk, hogy az ünnepi megnyitó és az ahhoz csatlakozó hiva-

talos közgyűlés tucatnyi felszólalójának mondanivalóját egyenként, név és funkció megjelölésével felidézzük. Arra pedig még kevésbé, hogy a következő két napban lebonyolított CIC Kulturális Divízió, Politika és Jog Divízió, Alkalmazott Tudomány Divízió, valamint az Artemis Munkacsoport ülésén elhangzott számos előadás, fórumbeszélgetés, workshop részleteiben elmélyedjünk. Ehelyett csupán néhány jellemzőnek vélt, a holnapra is kihatással levő tendencia felidézésre szorítkozhatunk.

A jelmondat kulcsszavai

A CIC 60. közgyűlésének a jelmondata ez volt: „*Vadászat: a vadvilág megőrzése – kulcs a globális kulturális örökséghez.*”

Ez a hosszú összetett mondat több nagyon fontos elvet tömörít magába, amelyek azután a felszólalásokban kaptak részletesebb kifejtést és megvilágítást. Amint látható, *három kulcsszava* van: *vadvilág megőrzés, globalitás, örökség.*

Az elsőként említett vadvilág megőrzés témája merült fel a legtöbb esetben. Mégpedig úgy, hogy ezt a „*fenntartható vadászat, fenntartható vadgazdálkodás*” kifejezésekkel fordították a napi gyakorlat nyelvére. Ám ezzel a vadászat dimenziója egy csapásra kitárult, mert a „*fenntartható gazdálkodás*”, a „*fenntartható fejlődés*” fogalmának része és egyben egyik építőköve lett. „Nem semmi”, ha meggondoljuk, hogy a Ban Ki Mun ENSZ főtitkár által a világszervezet számára kidolgozott öt akciótérvezet közül az első a fenntartható fejlődés. Továbbá az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának (KAP) most folyó megújításában is nagy hangsúlyt kap az ökológiai szempont. (Saját közbevetésünk: 1992-ben a világ nemzeteinek magasrangú képviselői nagy ovációval fogadták el a fenntartható fejlődésről szóló tézist. Ám húsz év múlva, a múlt évben az ENSZ által ugyanott szervezett Rio+20 Föld-csúcs konferencia azt mutatta, mintha inkább hátrafelé haladnánk ebben a tekintetben, mintsem előre.)

A megbomlott egyensúly problémája

De mit értsünk „*fenntartható vadgazdálkodás, fenntartható vadászat*”

alatt? A CIC közgyűlése ennek megválaszolásába (most) nem mélyedt bele; bizonyára nem is volt feladata. Talán ez már korábban meg is történt, nem tudjuk. Egy-két általános utalás azért elhangzott. Például egy, a FAO-t képviselő hölgy részéről: egyensúlyt kell teremtenünk közöttünk és a természet között.

Az egyensúly hiányát, megbomlását feszegette Reinhold Messner, a világ-hírű dél-tiroli hegymászó is (aki teljesen egyedül és oxigénpalackok nélkül mászta meg a Mount Everestet, meg még vagy hat 8.000 méter feletti hegy-csúcsot), mondván, hogy a természeti táj és a kultúrtáj közötti egyensúly óriási mértékben megbomlott. „Már alig van hely a farkasoknak.” – mondotta.

A vadvilág nem ismer határokat

A közgyűlés jelmondatának másik kulcsszava a *globalitás* volt. Ez a vadgazdálkodás, vadászat térbeli dimenziójának rohamos kitágulására utal, amiből a megfelelő következtetéseket a CIC-nek le kell vonnia.

Jól fordította ezt le a napi gyakorlat nyelvére a Vidékfejlesztési Minisztérium részéről felszólaló Bognár Lajos h. államtitkár, mondván: „*A vadvilág nem ismer határokat!*”. (Kellemetlen példája ennek a madárinfluenza.) S ha a vadvilág nem ismer határokat, akkor a vadgazdálkodásban-vadvédelemben szükséges együttműködésnek is át kell nyúlnia a határokon, például a nagyragadozók vagy a vonuló madárfajok védelmében.

Megmutatkozik a globalitás a környezetvédelem más összefüggéseiben is. Elsősorban utalni kell a világ kettészakadására, a *szegénységre*, mint a nemes eszmék valóra váltásának egyik legfőbb akadályára. Esetünkben ez a hatalmas méreteket öltő *orvvadászatban* nyilvánul meg, de ehhez kapcsolható az egyes szegény országokban feltartóztathatatlanul folyó *erdőtirtás* is, ami a vad élőhelyét pusztítja el.

Ezt a problémakört két felszólaló is érintette: a Cambridge-ből érkezett Jan Hutton, az ENSZ környezetvédelmi program (UNEP) vadvilágmegőrzési monitoring központjának igazgatója, valamint Eduardo Mansur, a FAO erdő-

gazdálkodási és természetvédelmi osztályának igazgatója.

Megőrizni és átadni az örökséget

A harmadik kulcsszó a *kulturális örökség*. Ez egyrészt az élelmiszertermelés napi naturalista gyakorlatának a szintjéről a kultúra szférájába emeli a vadászatot. Másrészt pedig annak időbeli dimenzióját tágitja ki azzal, hogy egységbe foglalja a jelent a múlttal és a jövővel. Mégpedig a vadászat múltjának nagyra értékelésével. Amint a Sólymászók és Ragadozómadár-védők Nemzetközi Szövetsége részéről felszólaló, Dél-Afrikából érkezett dr. Adrian Lombard elnök szépen kifejtette: ami a vadászat területén az elmúlt évezredek során kialakult, az a *stabilitás korszakának kultúrája*. Ám tanúi vagyunk, hogy bolygónk egy új korszakba, az *antropogén korszakba* lép. A népesség 50%-át már most is a természettől elszakadtnak lehet tekinteni; pedig a prognózisok szerint 2050-ben már 9 milliárd ember lesz a Földön. Ezért örökségünket meg kell őriznünk és tovább kell adnunk a nyomunkba lépő új embereknek, úgy, hogy meg kell őket tanítanunk az ésszerű természethasználatra.

A vadászat fontos kulturális örökség jellegét hangsúlyozták északi szomszédaink is: Stefan Adam, a szlovák vidékfejlesztési minisztérium államtitkára, továbbá dr. Martin Zsizska, a cseh mezőgazdasági minisztérium erdészeti osztályának vezetője. Utóbbi kiemelte azt is, hogy a Cseh Köztársaság az egyik alapítója a CIC-nek, a cseh vadászszövetség pedig az idén 90 éves.

„Éljén a farkas – de ne az én kertem alatt!”

Utolsóként megemlítenédnek tartott CIC-közgyűlési benyomásunk az volt, hogy a vadászoknak egyre inkább kezdenek a fejükre visszahullani azok a hangoztatott szép elvek, amelyeket a természetvédelem előretörése idején, a vadászati szemléletváltás időszakában saját maguknak megfogalmaztak és buzgón hangoztattak. Ezt a jelenséget a közgyűlés alkalmából kiadott kis sajtóbulletin találóan így fogalmazta

meg: „Éljen a farkas – de ne az én kerem alatt!”.

Vagyis arról van szó, hogy húsz-huszonöt évvel korábbi fennkölt szólaimainknak kezd fogantatja lenni és „civilizált” vidékeinken egyre több helyen bukkannak fel veszélyes nagyragadozók, ott, ahol már nagyapáink sem látták őket. Felbukkannak és enni akarnak, mert az éhség mindennél parancsolóbb nagyr.

De az Isten háta mögötti kis indiai falu parasztjaival is nehéz megértetni, hogy ne bántsák az erdei tisztáson játszadozó gyermekeket kerülgető tigrist, mert az egy ritka, szép, védett állat.

A konfliktusok szaporodnak a viszterő (vagy megmaradt) ragadozók és az emberek, különösen az állattenyésztő emberek között. De más vadon élő állatok is okozhatnak, s okoznak is kellemtlenségeket az embereknek.

Az ember és a vadvilág közötti konfliktusok szaporodásának témáját, a nagyragadozók visszatérésének következményeit fejtegette dr. Demeter András, az Európai Bizottság földhasználati kérdésekkel foglalkozó tanácsadója is. Szerinte a vadászat nagyon sokat tehet az élővilág megőrzéséért, de ehhez párbeszédre van szükség a gazdálkodók, a vadászok és a természetvédők között.

Az együttműködés fontosságát hangsúlyozta felszólalásában Prof. Dr. Niels Elers Koch, a IUFRO, vagyis az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetségének elnöke is, megtoldva a párbeszédben résztvevők körét az erdészekkel és a civilekkel is.

Megoldások – egyelőre – elvi szinten

A megoldás ma még többnyire csak olyan elvi igazságok hangoztatásánál tart, mint pl.: „Tudomásul kell vennünk, hogy nem vagyunk egyedüli lakói a Földnek”; „Párbeszédre van szükség a témában”; „Olyan környezetet kell létrehozni, amely integrálja az összes tényezőt”; „Minimalizálni kell a konfliktusokat”; „Egyensúlyt kell teremtenünk köztünk és a természet között”; „Szabályozott vadászatot kell kialakítani” stb. (Az idézeteket a közgyűlésen elhangzottakból merítettük, s talán még

magunk is meg tudnánk toldani néhány aranyigazsággal.)

Mindenesetre a betegség gyógyítása a diagnózissal kezdődik, a baj megállapításával és kimondásával – ámbár a legjobb a megelőzés

Sokirányú, eredményes munkát végez a CIC

Úgy véljük, talán rövid tudósításunk is alkalmas lehet annak érzékeltetésére, hogy a CIC egyre kiterjedtebb, már globálisnak mondható nemzetközi szervezet, amely sokirányú, felelősségteljes és eredményes tevékenységet fejt ki a vad, a vadászat és a vadásztársadalom érdekében. Szakszervezeti tagtársaink között is számosan vannak, akik vagy sportvadászként, vagy hivatásos vadászként tagjai ennek a vadásztársadalomnak és így érdekeltek a CIC munkájával kapcsolatban is.

Befejezésül köszönetet mondunk Vajai László úrnak, a VM Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya közelmúltban nyugállományba vonult vezetőjének, továbbá Fácányi Ödön úrnak, az OMVK Hagyományörző és Kulturális Bizottsága vezetőjének, hogy a CIC 60. közgyűlésén való részvételünket lehetővé tették és ott tudósítói munkánkat elősegítették.

Király Pál

Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottság Ülése

2013. március 22-én tartotta soros ülését a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Fa-Bútor és Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottsága (ÁPB).

Az EFDSZ-t Dr. Halmágyi János elnök és Benei Béla a Nagykunsági Erdészeti Zrt. SZB. titkára képviselte.

A fő napirend a 2013. évi munka- és költségterv megtárgyalása és elfogadása volt.

A Bizottság a javaslatokkal együtt egyhangúlag elfogadta a munkatervet.

A Bizottság az EFDSZ elnökségének javaslatát elfogadva a 2013. évi költségvetési tervében 246 ezer forinttal támogatja az Országos Erdészeti Sportnapot, illetve az ezzel párhuzamosan megrendendő Európai Erdészek Tanácsának (CEF) soros ülését.

Vállalkozási Szerződés aláírása:

2013. április 16-án aláírásra került a Nemzeti Munkaügyi Hivatal és az EFDSZ elnöke által kötött Vállalkozási Szerződés. A szerződés értelmében a Hivatal 2013. évben 210 ezer forint vállalkozási díjat biztosít az ERFA Híradó támogatására.

Dr. Halmágyi János
elnök

MEGHÍVÓ

XVII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnap

2013. augusztus 23-24-25
PÁPA

Az idén már XVII. alkalommal kerül megrendezésre a hagyományos Országos Erdészeti és Faipari Sportnap a Bakonyerdő Zrt. szervezésében.

A Sportnap az OEE Vándorgyűlés mellett az erdész szakma másik olyan országos rendezvénye, ahol a versenyek mellett lehetőség nyílik a kollégákkal való személyes találkozásra, baráti, kollegális kapcsolatok erősítésére, kötetlen beszélgetésre.

A színvonalasnak ígérkező rendezvényre tisztelettel és szeretettel várjuk az EFDSZ-hez tartozó Erdészeti-Faipari cégek vezetőit, dolgozóit és sportolóit.

A Sportnap részletes programja, a verseny sportágai, és egyéb aktuális információi megtalálhatók a Bakonyerdő Zrt. honlapján, illetve facebook oldalán.

Valamennyi sportolónak eredményes felkészülést, jó sportolást, színvonalas versenyzést kívánunk.

Dr. Halmágyi János
elnök

A MEVME emléke

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületét, ezt az 1945-ös rendszerváltás előtt kb. két évtizedig működött tekintélyes – fénykorában kb. 1.800 - 2.000 tagot számláló szakmai érdekképviselői-érdekvédelmi civil szervezetet 1926-ban alapították. Tagságának magvát, főleg kezdetben, annak a szakiskolának az egykori növendékei alkották, amelyet 1885-ban Temesvár-Vadászrdön alapítottak, s amelyet 1918-ban középiskola szintjére emeltek, az akkori négy erdésziskola közül elsőként és hosszú ideig egyedül.

A vesztes I. világháború végén a Temes-vidék román annektálása kapcsán az iskola, mint magyar állami intézmény három és fél évtized után székhelyét elhagyni kényszerült. Előbb Tatára települt át, majd onnan Esztergomba. Végül Sopronban kötött ki és ott működik immár több mint hat évtizede.

Miskolcon alakult, s Tatán, Esztergomban működött

Az egyesületalapítás helyszínét illetően eltérő nézetekkel is találkozhatunk. A köztudatban gyakran úgy él, hogy Tata volt ez a hely. Nyilván abból ered ez a nézet, hogy a bázisintézményének tekintett szak(közép)iskola is ott működött néhány évig. Néhai Tóth Gyula, a szakiskola egykori növendéke – aki 1945 után elsősorban erdei vasutasként volt közismert – igen tevékeny MEVME-aktivista volt. S azt írta egy visszaemlékezésében hogy az Egyesületet Miskolcon alapították. Néhány évig ott is működött és folyóiratát is ott készítették. („Erdőgazdaság és Faipar”, 1974. évi 9. szám, 14. oldal: Adatok a MEVME történetéhez.) Ezt az álláspontot képviseli Schweighardt Ottó erdőmérnök, a MEVME történetének kutatója is. (Megalakulásnak is voltak már bizonyos korábbi történelmi előzményei és komplikációi, de ezek ismeretése most nem célunk.)

Az erdészek, vadászok egyesülete volt

A régi tanulók, s oktatóik-nevelőik által alapított egyesület természetesen

az újabb és újabb öregdiákokkal is gyarapodott, de a továbbiakban a más szakiskoláinkban végzetek a tagság soraiba léptek, az ország minden részéből. Volt közöttük egy-két erdőmérnök is, de a MEVME jellemzően az erdészek-vadászok, erdőőrök-vadőrök szervezete volt.

A másik nagy szakmai civil szervezet: az Országos Erdészeti Egyesület pedig az erdőmérnököké és erdőbirtokosoké, bár kis számú erdész (és más foglalkozású személy) ebben a testületben is fellelhető volt. A szakma területén tevékenykedő további kb. féltucatnyi egyesület elsősorban területi alapon szerveződött, földrajzi tájanként.

Most nem mélyedhetünk bele a MEVME tevékenységének részletesebb ismertetésébe. Az e téren szükséges kutatómunka jórészt már elvégezte az imént említett Schweighardt Ottó erdőmérnök kollégánk. Nagy öröm és nyereség lenne, ha munkájának eredménye kötetbe foglalva mielőbb közkinccsé válhatna.

1944/45-ben szűnt meg

Most csak annyit említünk meg röviden, hogy az egyesület a tagság közmegelegedésére igen tiszteletre méltó érdekképviselői és szakmai tevékenységet fejtett ki. Saját szakfolyóiratot is megjelentetett „Az Erdő” címmel.

Ez a tevékenység azonban 1944/45-ben megszakadt, a MEVME eltűnt a szakmai közélet palettájáról. Azt, hogy miért, miért nem – egyelőre nem tudjuk. Talán egyszer még erre is fény derül, talán örök titok marad. Valószínűsíthető feltevések léteznek.

Az 1945-ös rendszerváltás után a szakma régi civil szervezetei közül csak az Országos Erdészeti Egyesület újította fel tevékenységét (legalább is eddigi legjobb tudomásunk szerint).

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1943-ban 926 erdőmérnök és 56 erdész (vadász, vadőr stb.) tagja volt, míg az 1948-ban történt újjászervezés után 681 mérnök és 491 erdész. Utóbbiak számának csaknem megkilencszereződése azt mutatja, hogy a korábban eléggé kaszt-szellemiségű OEE valóban kitárta kapuját a szakközönség előtt és tagjai sorába fogadta a korábbi MEVME- tagság jelentős részét is.

1938-ban szentelték meg

Az 1970-es években váratlanul ismét felbukkant a MEVME a szakmai közéletben. Mégpedig úgy, hogy egy ismeretlen ajándékozó Végvári Jenőnek, a Pilisi Áll. Parkerdőgazdaság igazgatójának közreműködésével eljuttatta az Országos Erdészeti Egyesületbe a MEVME egykori zászlaját, a zászlórúd sárgaréz csúcscsúszát, az egyesületi bélyegzőt. Továbbá egy fényképtablót, amelynek képei a zászlószentelés egyes mozzanatait örökítették meg és még egy kisebb tablót.

A zászló gyönyörű műhímzés és azt feltételezik, hogy annak idején szerzetesnök, apácák készíthették. 1938. május 8-án ökumenikus jelleggel szentelték fel a budapesti római katolikus Szent István bazilikában, majd a Kálvin-téri református templomban. Az az esztendő jubileumi év volt, az államalapító Szent István király halálának 900. évfordulója, s ebből az alkalomból rendeztek Eucharisztikus Világkongresszust Budapesten. Ezért ez az erdész-vadász zászlószentelési ceremónia is jól illeszkedett az ünnepséghez, amelynek fényéből reá is hullott és amit maga is gazdagított.

A zászlót Illés László őrizte meg

Arra már jóval később derült csak fény – bizonyára Inokai Baláznak és Schweighardt Ottónak köszönhetően –, hogy az említett relikviákat Illés László erdész, Daróczy Mártonnak, a MEVME egyik ügyvezető igazgatójának, az esztergomi alerdész szakiskola legendás szolgálatvezetőjének unokája őrizte meg hűségesen évtizedeken keresztül.

Az átadás után az OEE-ben a zászlórúd csúcscsúszája és a bélyegző vitrinben került elzárásra, a zászló és a tabló pedig pompás dísz lett a Titkárságnak. Nem helytálló az az utólagos vélekedés, hogy az Egyesület a zászlót elrejtette. (Bár ez sem lett volna teljesen indokolatlan az 1970-es években az akkori környezetben.) Ellenkezőleg: inkább aggályos volt a kifüggesztése a nagy személyi forgalmú helyén. Félő volt, hogy valakinek nagyon is megtetszik a fölöttébb szemrevaló, értékes kézműmunka és lába kél.

Ez az aggály az Anker-közből a Csillagvölgybe történt átköltözés után csak fokozódott, mert ott még inkább szem elé került és ráadásul a fényviszonyok sem kedveztek az egyre korosodó kelmének, színes himzőfonalaknak. A Budakeszi-útra történt átköltözés után végre biztonságos és kedvező helyen, s méltó módon került elhelyezésre. Ennyit a zászlóról.

Inokai Balázs pótolta a zászlórudat

Igen ám, de a zászló másik fontos része, a zászlórúd nem került elő, legalább is eddig nem.

Ez a körülmény vezette Inokai Balázs okl. erdőmérnököt, hogy a becses relikviának ezt a rokkant állapotát megszüntesse és a hiányzó zászlórudat pótolja. Inokai kolléga úr ugyanis a MEVME utolsó hivatalban volt elnökének, vitéz Szekeres Károlynak az unokája és így érthető módon szeretettel ápolja a MEVME múltját.

Az elhatározást tett követte. A rúd az eredeti pontos másolataként Inokai úr költségén elkészült és az OEE könyvtárában egy bensőséges hangulatú kis ünnepség keretében felavatásra került.

Az ünnepség lefolytatását dr. Sárvári János, a könyvtár őre vezette, s Inokai Balázs és Schweighardt Ottó mellett jelen volt Kocsis Mihály, a Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt. vezérigazgatója (amelynek a területén működött

a MEVME Tatán, majd Esztergomban); Illés László ny. dandártábornok (a zászlót megőrző Illés László erdész fia); dr. Király Pál (mint az OEE egykori főtitkára, aki annak idején a zászlót az Egyesület részéről néhai dr. Madas András elnökkel együtt a további megőrzésre átvette); továbbá Köveskúti György és Tollner György erdőmérnök (mint olyan erdész-vadászok, akik a MEVME-nek ezt a kettős jellegét pályafutásukkal prezentálták) és Pápai Gábor, az „Erdészeti Lapok” ny. főszerkesztője.

Inokai Balázs, miután a MEVME és zászlajának múltját, történetét felelevenítette, bemutatta az új zászlórudat.

Érdekes számszimbolika hordozója

Az igen szép, tökéletes formájú rúd az eredetivel mindenben azonos módon *fehér színű* és két darabból tevődik össze. A két rúdrészt egy markológombként is szolgáló *csavarmenetes dísszel* lehet egybeerősíteni. Ennek pontosan 26 cm hosszúsága a MEVME alapítási évre, 1926-re utal. Hosszabbik fele 193,8 mm, a zászlószentelés évszáma.

A rúd felső és alsó végét szintén szép rézveret díszíti. A legfelső rézveret 75 mm hosszú és arra emlékeztet, hogy a rúd felavatására a zászlószentelés 75. évfordulója alkalmából került sor. A legalsó rész 40 mm hossza pedig arra, hogy v. Szekeres Károly 1940-től volt az Egyesület elnöke.

Amint látható, a zászlórúd számszimbolikák egész sorát hordozza.

S még valamit: egy időkapcsolat. Vagyis egy kis okmányt, amelyben Inokai Balázs ennek a zászlórúd-történetnek az adatait jegyezte fel az utókor számára és amelyet a rúd összeillesztése előtt annak belsejében, egy kis csőalakú üregben helyezett el, miután a ceremónia közössége előtt aláírásával hitelesítette.

A zászlórúd *anyaga borovifenyő*, amit Inokai Balázs Ukrajnából hozatott, arról a területről, ahol nagyatyja szolgálati útjai során gyakran megfordult.

Bevalljuk: nem gondoltuk volna, hogy egy ilyen, első látásra egyszerű fatárgy ennyi gondolatot, előre jól átgondolt szándékot testesít meg. Ez a megfontoltság és szerető gondoskodás

igazán méltó a MEVME-hez, tiszteletreméltó szakmai elődeink emlékéhez.

Az első zászlószeg; emléklap

Az ünnepélyes zászlórúd-avatás azzal ért véget, hogy Kocsis Mihály vezérigazgató elhelyezte azon az első zászlószöveget, amely a Vértesi Erdő Zrt. emblémáját, egy mellvértet mintáz.

Búcsúzáskor minden résztvevő kapott egy szép emléklapot, amelyet valamennyien aláírtak, s amelynek grafikai ornamentikáját a MEVME egykori folyóiratának, „Az Erdő”-nek szakmai motívumokból komponált díszes fejlécének átemelésével alakították ki.

Ha minden terv szerint alakul, akkor az OEE idei vértesi vándorgyűlésének résztvevői megtekinthetik szakmánk történetének ezt az ismét teljessé vált, becses ereklyéjét is.

A szakmai érdekképviselő relikviái

A zászlórúdavatási ünnepségről azért tudósítottunk Híradónkban, mert a MEVME – akár csak Szakszervezetünk – *szakmai érdekképviselői-érdekvédelmi szervezet volt*, amely nehéz, küzdelmes harcokat vívott a maga idejében annak a szakembercsoportnak a társadalmi érdekeiért, amely erre a célra létrehozta.

Nehéz, kényes harc volt ez a két világháború közötti korszak félfudá-
lis, erősen kasztosodott társadalmában, amelyben minden fentebbálló féltékenyen ügyelt arra, hogy a legcsekélyebb mértékben se kelljen osztoznia az alantabb állókkal társadalmi előjogainak, presztízsének (és pénzének) tekintetében.

A MEVME számára a tennivaló sok volt, az eredmények szerények – elutasítás, csalódás, keserű kudarc annál több.

Ezért ez a lobogó messze több, mint egy pompás műhímzés és a zászlórúd sem csupán egy díszített fatárgy. Hanem egy *hajdanvolt közösség vezérlő szimbóluma, az együvé tartozás jelképe*. Tekintsünk rá mindig megbecsüléssel!

Király Pál

Zöldek országos találkozója Gödöllőn

Huszonharmadik alkalommal bonyolították le immár a *Környezet- és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozóját*, ez alkalommal Gödöllőn. Mégpedig rangos keretek között: a királyi kastélynak abban a jókora un. lovarda-termében, amely 2011-ben, Magyarország EU-elnökségének idején oly sok fontos nemzetközi rendezvénynek volt a helyszíne, ahol oly sok magas rangú közéleti személyiség fordult meg.

A helyszín: „a fenntartható ökováros”

Gödöllő rászolgált már arra, hogy a zöldek legmagasabb szintű, országos jellegű fórumának a helyszíne legyen. Amint arról a találkozó előestéjén Tóth Tibor alpolgármester előadást is tartott az érdeklődőknek, már huzamos idő óta következetesen dolgoznak egy kimunkált koncepció alapján azon, hogy megfeleljenek a „fenntartható ökováros” kritériumainak (ami EU-ajánlás is). Ennek néhány mutatója, csupán címszavakban: „Tiszta udvar – rendes ház” program; a városi fűtőmű rekonstrukciója a károsanyag-kibocsátás csökkentése érdekében és nátriumos közvilágítás; kertbarát program; madárbarát kert mozgalom; hulladékfeldolgozó telep és annak fejlesztése; kerékpárbarátság stb.

A városban működő nagy felsőoktatási intézmény, a *Szent István Egyetem* is arra törekszik, hogy (Sopronhoz hasonlóan) „zöld egyetem” legyen. Ennél fogva a megújítható energiaforrások hasznosítására irányuló kutatások egyik fontos országos bázisa. Például az egyik kollégiumának tetején működik az ország egyik legnagyobb, ha ugyan nem a legnagyobb fotovoltaikus (tehát elektromos áramot termelő) erőműve. Az egyetemen erős környezetvédő civil szervezet is működik, a GATE Zöld Klub.

A Szent István Egyetemnek kísérleti biogazdasága is van a város határában, az erdőkkel körül vett *Babátpusztán*, amelyet az előprogramok során szintén meg lehetett tekinteni. Sajnos, ezt a babati programot a kitartó esőzés eléggé eláztatta. Ambár pl. a bioméhészkedésről így is részletes erdei tájékoztatást kaptak az érdeklődők.

A város polgármestere, dr. Gémesi György a találkozó résztvevőit üdvözlő

beszédében többek között kijelentette, hogy a városfejlesztés, az értékörzés és a környezetvédelem nincs ellentétben egymással, csak *stratégia mentén kell fejleszteni és a fenntarthatóságnak mindenben érvényesülnie kell*. S hogy ez nem csak egy jól hangzó retorikai fordulat a városi polgármesterséget 23 év óta gyakorló Gémesi György részéről, azt a tények is bizonyítják. Ugyanis a rendszerváltás óta több nagy multinacionális vállalat is települt Gödöllőre és meghatározó szerepet játszik a 33.500 lakosú város gazdasági életében. Ám ennek a nagy ipari fejlődésnek az ellenére a város zöldfelülete 1990 óta egyetlen négyzetméterrel sem csökkent és a mértéke ma is 54%-os.

A továbbiakban a szerteágazó nagy rendezvény sokrétű témáival és rengeteg nevet felvonultató szereplőgárdájával nem tudunk foglalkozni részletesen, hanem a plenáris ülés főbb mozzanatait tudjuk felidézni.

A környezetügy a pártpolitikában

A plenáris ülés főtémája ez volt: „*A környezetpolitika helyzete az állami intézményrendszerben; a politikai pártok környezetvédelmi jövőképe.*”

Ehhez a témához a parlamenti pártok küldöttei valóban fel is vonultak: Nagy Andor (Fidesz-KDNP), úgy is, mint az Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottságának alelnöke; Szabó Imre (MSZP), Szél Bernadett (LMP), Jávor Benedek (az imént említett bizottság korábbi elnöke); Kepli Lajos (Jobbik) és dr. Szili Katalin (az említett bizottság jelenlegi elnöke).

A beindult eszmecsere kezdetben az egy asztalhoz ültetett különböző pártok már ismert feleselő-ellenkező-kontrázó vitastílusa jellemezte. Bizonyos realitások és információk azonban így is elhangzottak.

Kimondatott például, hogy a vízügy hajdan példásan kiépített, hatalmas szervezete alaposan feldarabolódott, miközben a magyar környezetügy egyik legsúlyosabb kérdése továbbra is a vízgazdálkodás. Nem gondoltuk volna Gödöllőn, hogy néhány hét múlva megint milyen drámai súllyal jelentkezik majd a téma, amely egyébként erdészeti szempontból is elsőrendű fontosságú.

Elhangzott továbbá, hogy az intézményrendszer helyzetétele: kulcskérdés! *Jávor Benedek felvetette egy önálló minisztérium felállításának*, valamint egy országgyűlési biztos, ombudsman intézményesítésének *szükségességét*. Szabó Imre pedig már nevesítette is a gondolatot, mondván: *Természeti Erőforrás Minisztériumot* kell felállítani.

Leértékelődik a környezetvédelem

Felszínre került az a helyzetértékelés is, ami szerint *a környezetügy helyzete* nem javult az utóbbi években, sőt *kissé leértékelődött*. Mutatja ezt pl. az is, hogy ez a terület a politikai szereposztásban mindig csak a kisebbik koalíciós partnernek jutott. Ez azonban nemcsak Magyarország problémája; nemzetközi viszonylatban sem jobb a helyzet.

Szili Katalin a legfontosabbnak a civilekkel folytatott párbeszédet tartotta a problémák megoldása során. Azonban az is elhangzott, hogy ezen a téren is bajok vannak. Szabó Imre szerint mindenekelőtt az, hogy *a civil szféra kormánytámogatottsága tragikusan visszaesett*. Ezt a véleményt erősítette Jávor Benedek is, Szél Bernadett is.

Mind e közben a pódiumvita egyre inkább az *energiapolitika* irányába tolódott és végül ez vált uralkodó témává. Abban egyetértés volt, hogy ebben a kérdésben nincs egyetértés a politikai pártok között. Abban viszont igen, hogy az össz-energiafelhasználásunkat csökkentenünk kell.

A kormányzat atomenergia-párti

Kívülálló laikusokként a vitázókat hallgatva az a kérdés merült fel bennünk, hogy az eltérő vélemények mögött melyik indíték állhat fenn motiváló tényezőként: az atomenergia-ellenesség, vagy pedig a centralizált és a decentralizált energiatermelés közötti nézet- (érdek-?) különbség?

A kormánykoalíció köztudottan *atom-párti*, míg az LMP elutasítja azt (ami azt jelenti, hogy ellenzi a Paksi Atomerőmű fejlesztését, bővítését). A Jobbik pedig úgy nyilatkozott, hogy klímapolitikai szempontból az atomenergia a legjobb,

am az energiapolitikában a lokalitásokra helyezné a hangsúlyt.

Tudósításunknak ezen a pontján említjük meg Jan Haverkamp úrnak az előadását is (ami, sajnos, már az esti órákban hangzott el).

A Greenpeace közismert, nagy nemzetközi környezetvédő szervezet Brüsszelben tevékenykedő szakértője tárgyilagossá stílusban azt a véleményét fejtette ki – több külföldi példával is alátámasztva –, hogy a Paksi Atomerőmű második lépcsője, bővítménye soha nem fog megépülni. Az említett és számokon keresztül is bemutatott külföldi tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy ezek az erőműépítkezések mindig jóval tovább tartanak, mint ahogyan azt az elfogadott terveik tartalmazzák. Addigra pedig az egyébként is hatalmas költségek a kétháromszorosukra is nőhetnek. Sajnos, mondta az előadó, Magyarország csatlakozott a nukleáris energiatermelést támogató országok csoportjához, az „őrült tizenkettők”-höz.

Az állam azonban nem építhet atomerőműveket, mivel ezt az EU tiltja. Haverkamp úr szerint ebben a helyzetben országunk a következőkhöz fordulhat. 1. A bankokhoz, amelyek azonban piaci finanszírozás alapján nem vállalják az ilyen építkezéseket. 2. Kínához. 3. Oroszországhoz, amely a politikai befolyás megszerzése érdekében kínálja Magyarországot és Szlovákia számára az erőmű megépítését, majd pedig 40 évig tartó működtetését, az áramot pedig árulja. 4. Felfordulhat.

Az atomalapú energiatermelésnek azonban csak a közepe az atomerőmű. Nem kevésbé fontos, kényes és drága az eleje is: az uránbányászat, valamint a vége, a kiegészítő atomhulladék kezelése és biztonságos, hosszú távú elhelyezése.

Az erdészeti szekció ülése

A plenáris ülést követő napon megkezdte munkáját a nagy találkozó nem kevesebb, mint 13 szekciója is. Ezek között szakmánk szempontjából külön figyelmet érdemelt a vadászat-természetvédelem, a természetvédelem magánkezelésében, valamint az erdei iskola – erdei óvoda elnevezésű szekció, de természetesen mindenképp az; erdészeti szekció.

Az országos találkozók eddigi sorában ez már a tizedik erdészeti szekcióülés volt, vagyis már hagyományról beszél-

hetünk. S hagyományos módon ezt is két erdőmérnök kolléga szervezte és vezette: Gyöngyössy Péter, a szombathelyi *Kezkerdő Alapítvány* elnöke, valamint dr. Gálhidy László, a *WWF Magyarország* természetvédő szervezet erdészeti programvezetője. Az ülés számos érdeklődőt vonzott (köztük nem csak szakmabeliket). Részt vett Lapos Tamás erdőmérnök, a VM Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztályának vezetőhelyettese, az Erdészeti Osztály vezetője is (már ez is hagyomány), aki azután felszólalásában közreadott értékes információkkal járult hozzá az ülés sikeréhez.

Az elnöklő Gyöngyössy Péter áttekintést adott az erdészeti környezet- és természetvédelem terén a múlt évi ülés óta végbe ment eseményekről. Aki egy kicsit is figyelemmel kísérte ezeknek a szekcióüléseknek a lefolyását, az emlékezhet arra, hogy az ülések hangulata olykor bizony meglehetősen militáns volt és kemény bírálatok is érték mind az ágazati politikát, mind az erdőgazdasági gyakorlatot. Gödöllőn az volt a benyomásunk, hogy ehhez a múltéhoz képest az *idei ülés atmoszférája lényegesen nyugodtabb, kiegyensúlyozottabb volt.* (Ámbár bizonyos vonatkozásokban lehetett volna kissé puskaporosabb is). Ennek talán az az oka, hogy a korábban elvetett mag termékeny talajra hullott és napjainkra szárbá szökkent, a környezeti szemléletű erdőgazdálkodás elvei mind inkább valóra válnak. Sokat levezetnek a feszültségből azok az országos erdőfórumok is, amelyeket az Alapítvány a saját tevékenységi körében rendez az ország különböző tájain (Bakonybél, Kecskemét, Kőszeg). Valamint más, természetismereti stb. programjai keretében lebonyolított egyéb rendezvények (Felsőcsatár - vashegyi táborok, erdei iskola és ovi-programok, Süni-program). S az a tény is, hogy ma már olyan „zöld” erdészeti szakemberek, mint pl. dr. Gálhidy László, rendes tagként az Országos Erdő Tanácsban lobbizhatnak céljaikért.

A természetvédelmet a gazdálkodó valósítja meg

A szekcióülésen felmerült konkrét témák közül egyet említünk meg, mert az ülés is e mellett időzött el legtovább. Ez az ún. *Csarna-völgy ügy* volt.

A Börzsönyben az Ipoly Erdő Zrt. Kemencei Erdészetének területén levő romantikus, vad tájképi szépségű erdőről

van szó, ahol a kezelő erdőgazdaság bizonyos mértékű fakitermelési műveletet tervezett. A zöldek ezzel nem értettek egyet és kampányt indítottak a terület érintetlenül hagyása érdekében.

A téma ismert lehet szakszervezeti tagtársaink többsége előtt, mert megjelent az „Erdészeti Lapok” 2012/7-8. számának 254-255. oldalán is.

A résztvevőknek az volt a véleményük, hogy Börzsöny-kérdésben a zöldek helyes álláspontot képviselnek és ezt kell képviselniük a továbbiakban is.

A szervezési okok miatt időben kissé beszűkített szekcióülés mondanivalóját érzésünk szerint dr. Gálhidy László helyesen összegezte, amikor azt mondta (szlovéniai tapasztalatait is megemlítve): *a természetvédelmet végső soron az erdőgazdálkodó valósítja meg.*

Erősítsük az erdészeti jelenlétet!

A Környezet- és Természetvédő Szervezetek 23. Országos Találkozójáról, erről a nagy és szerteágazó rendezvényről, annak érdekes és gazdag tartalmáról csak töredéknyit tudunk tudósítani. Amit azzal fejezünk be, hogy *nagyon kíváncsi lenné, ha jövőre jóval több erdészeti szakember kapcsolódna be a Találkozó munkájába.* Mégpedig már az előkészítés stádiumában, hogy szakmánk gondjai-bajai-törekvései már a plenáris ülés anyagában is megjelenhessenek (bár egyelőre még nem ismerjük annak tárgyát). S fölöttébb üdvös lenne a párbeszéd felerősítése ismét az erdészeti szekción belül a gazdaság szférájában dolgozók, másrészt a természetvédelem keretében dolgozó erdészek között. Mert *az tragédia, hogy erdészek küzdenek erdészek ellen, ráadásul mindkét fél „Az erdőért!” feliratú zászlót lobogtatva.*

Végül kedves kötelességünknek tartjuk köszönetet mondani partnerszervezetünk, a Magyarországi Zöld Kereszt Egyesület elnökének, dr. Tarjáné Tajnaffői Anna dr. aranyokl. erdőmérnök, ny. min. államtitkár asszonynak azért, hogy lehetővé tette az MZKE égisze alatti részvételünket az országos találkozón és ezen keresztül tudósításunk elkészítését.

Király Pál

Alkalmazotti létszám az erdőgazdálkodásban

Az új osztályozási rendszer bevezetésével a létszám adatokban is változás következett be. A 0-9 fő közötti kategória megszűnt. Az új ágazati besorolás miatti adat visszavezetés 2008 évre történt meg, így hosszabb idősor bemutatására nincs lehetőség a négy jegyre történő bontáskor.

Erdőgazdálkodás

2012-ben 50,4%-kal emelkedett a teljes munkaidőben foglalkoztatottak, 48,4%-kal az alkalmazásban állók létszáma az előző év azonos időszakához képest. A jelentős növekedés

mögött a közmunka program állt, erre utal az is, hogy nagymértéki létszámnövekedést az 50-249 főt (+89,1%) illetve a 250 főnél többet foglalkoztató (+54,6%) vállalatok esetében regisztráltak. Ugyanakkor visszaesett a foglalkoztatás a mikro-és kisvállalkozások (-0,5%) esetében, míg a 20-49 főt foglalkoztató vállalkozásokban 44%-kal emelkedett a foglalkoztatás. Jelentős létszámnövekedést a fakitermelés (+58,4%) és az erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység (+30,7%) ágazatban mértek, míg az erdészeti szolgáltatás szakágazatban 3,5%-os visszaesést tapasztaltak.

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2005	405	102	1.707	4.507	7.712	409	131	1.772	4.671	8.116
2006	495	190	1.356	4.928	7.617	529	196	1.447	5.375	8.269
2007	1148	185	1.441	5.995	8.769	1.258	192	1.485	6.185	9.119
2008	954	253	1.438	5.323	7.968	1.086	270	1.488	5.497	8.341
2009	915	131	1.460	5.525	8.031	1.017	145	1.502	5.743	8.407
2010	1.276	90	1.532	5.918	8.816	1.440	100	1.571	6.117	9.229
2011	1.381	201	886	6.645	9.112	1.581	208	907	6.819	9.515
2012	1.405	259	1.679	10.365	13.706	1.567	300	1.715	10.541	14.122

Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2008	136	116	969	–	1.559	154	122	1006	–	1.364
2009	129	–	365	–	527	143	–	385	–	567
2010	221	–	433	–	682	244	–	452	–	731
2011	265	–	255	–	740	305	–	269	–	805
2012	309	–	637	–	981	299	–	498	–	852

Fakitermelés

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2008	140	–	469	4.985	5.609	155	–	482	5.145	5.802
2009	110	–	1.076	5.525	6.711	122	–	1.098	5.743	6.962
2010	171	–	1.098	5.918	7.191	191	–	1.119	6.117	7.431
2011	213	–	631	6.456	7.331	243	–	639	6.619	7.532
2012	218	83	1.041	10.365	11.707	243	94	1.052	10.541	11.931

Fakitermelés

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2008	678	122	–	–	800	777	128	–	–	905
2009	672	99	–	–	791	751	105	–	–	876
2010	886	58	–	–	943	1.005	62	–	–	1.067
2011	902	139	–	–	1.042	1.035	144	–	–	1.179
2012	878	140	–	–	1.018	983	155	–	–	1.138

Készült az Erdészeti, Fa- és Bútoripari Ágazati Párbeszédbizottság megbízásából
(szerk.: Millek Olga)

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról

Az elmúlt pár hónapos időszakban a nyugdíjasokkal kapcsolatos történetek továbbra is a nyugdíjasok, nyugdíjba készülő érdeklődésének központjában áll. E jelenség kapcsán, a következőkről adunk tájékoztatást.

Nyugdíjasok helyzete 2012. évben. (A kormányzati intézkedések hatása)

A Nyugdíjasok Országos Képviselőte (NYOK) nyugdíjügyekkel foglalkozó ügyvivője által összeállított tanulmány, – amely a NYOK honlapján teljes terjedelemben olvasható – néhány megállapítást teszünk közzé.

– A tanulmány célja az, hogy tájékoztatást adjon az időskorúak tényleges helyzetéről, életviszonyainak alakulásáról az elmúlt években, a 2012. és a 2013. évben történt kormányzati intézkedések rájuk gyakorolt hatásáról.

– Minden nyugdíjasra érvényes az, hogy a fogyasztói árak folyamatos emelkedése mellett különösen nagymértékű a közmű és az energia árak, azaz általánosan a lakhatás költségeinek emelkedése. A lakhatás költségei eléri az átlagnyugdíj 60-65%-át. Ez Európa más országaihoz képest is kiemelkedően magas hányad, ott ugyanis legfeljebb 20-25% a rezsi költség. Az időskorú krónikus betegek nyugdíjának 10-15%-a gyógyszerre kell. Ebből az következik, hogy egy nyugdíjból csak az összeg 20-30%-a marad minden egyéb szükségletre, azaz étkezésre, ruházkodásra, lakásfelújításra, kulturális kiadásokra. *Terjed az időskori szegénység.*

– Az időskorúak, különösen a saját jogon nyugdíjasok egész életük munkája során befizetett járulékaikért olyan nyugdíjat szeretnének, amely biztosítja elért életszínvonaluk megtartását halálukig. A méltó öregkor alapja az önfenntartásra elegendő nyugdíj, jól működő, a lakóhelyen elérhető egészségügyi és szociális gondozó rendszer.

– Folytatódott a nyugdíjrendszer átalakítása: a nyugdíjasszából csak biztosítás alapú nyugdíjat és a korhatár feletti rokkantak nyugdíját fizetik, a korhatár alatti és a korkedvezményes nyugdíjak szociális ellátássá változtak, a rokkantak nyugdíja helyett rokkantsági rehabilitációs ellátás jár.

– 2012-ben nyugdíjban, nyugdíjrendszerű ellátásban 2,9 millióan részesültek. *A teljes nyugellátásra jogosult 2.863.557 főnek átlagosan 95.617 Ft/hó összegű volt a nyugdíja 2012. decemberben.*

– Változott több mint ezer gyógyszer ára. Egy időskorú nyugdíjas háztartásában a kiadások 10-15%-át a gyógyszerek, gyógyárak, gyógyászati segédeszközök képezik. Az árváltozás kapcsán 726 gyógyszernek csökkent, 543-nak emelkedett a térítési díja.

– A NYOK a méltó öregkor biztosítása érdekében a következőket ajánlja a törvényhozók figyelmébe: a mindenkor nyugdíjrendszer értékmegőrző legyen, az aktív dolgozók nyugdíjárulék fizetésének felső határát fel kell emelni, a nyugdíjak összegét emelni kell januártól, vissza kell állítani a nyugdíjra jogosító minimális korhatárt, a rokkantsági nyugdíjasok helyzetét humanizálni kell, a 65 év felettiek ingyenes utazását fenn kell tartani.

Nyugdíjasok jövőjével kapcsolatos politikai hangok

A FIDESZ és az MSZP politikusai egymást túllicítálva igyekeznek a nyugdíjasok éberségét fenntartani az alig egy év múlva esedékes választásokig. Ennek érdekében a valós tények helyett a múltbeli megvalósult-meg nem valósult ötleteket vetik egymás szemére, ezzel figyelmeztetve a nyugdíjasokat, hogy milyen jövő vár rájuk.

Az MSZP szerint a FIDESZ embertelen felülvizsgálatra küldött közel 200 ezer rokkantnyugdíjast, akik között sokan foglalkoztak fakitermeléssel és kerültek megromlott egészségi állapotuk miatt rokkantsági nyugdíjazásra.

A FIDESZ azt vallja, hogy a 2002-2010 közötti időszak vesztesei a nyugdíjasok voltak, akiktől elvették a 13. havi nyugdíjat.

Egyre inkább érezhető, hogy a két meghatározó párt nagyon jól tudja azt, hogy a nyugdíjas szavazók kezében van a választási eredményük. Az eddigi választási részvételek alapján biztosan állítható, hogy a nyugdíjasok véleménye döntő jelentőségű, hiszen a szavazataik nagymértékben befolyásolják az eredményt.

Ebben a versenyben a kormánypárt van előnyösebb helyzetben, mert nem fogja elkövetni a korábbi hibáit, nem hoz olyan intézkedéseket, amelyek a nyugdíjak reálértékét csökkentenék. Sokan számítanak a 13. havi nyugdíjra, habár nem így fogják nevezni, hanem egyszeri juttatásként akarják azt kiosztani.

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság adataiból

A legfrissebb adatok szerint az elmúlt évben lassult a nyugdíjasok növekedésének a száma. A nyugdíjak értéke relatív. A 107,1 ezer forintos havi ellátás különösebb fényűzésre nem ad okot, hiszen eközben a nettó átlagbér 144 ezer forint volt a KSH adatai szerint.

Figyelemre méltó hogy tavaly látványosan csökkent a nyugdíjba vonulók száma. 105 ezer kérelemből 89,8 ezer kérelmet tartottak megalapozottnak.

Figyelemfelkeltés a 65 éven aluli nyugdíjasoknak

– Az ebbe a korosztályba tartozókat meglepetés érheti ellenőrzéskor, azaz komoly büntetésre számíthatnak ugyanis, ha a tavaly bevezetett új utazási igazolványokat március 31. után nem érvényesítették. A sárga színű igazolványok a múlt évben érvénytelenné váltak, amelyek helyett bevezették a zöld színűeket, s ezeket minden évben érvényesíteni kell.

– Friss információ, hogy a MÁV új pótdíj rendszert vezetett be jó néhány járatán. Ez az áremelés komolyan érinti a vasutat igénybe vevő nyugdíjasokat, mivel az utazási kedvezmények nem vonatkoznak a pótdíjakra. Ez ellen az intézkedés ellen három országos nyugdíjas szervezet írásban tiltakozott, sajátos eredménytelenül.

Az idősek fogyasztói kiszolgáltatottsága

A korosztályok körében a gyermekek után életfeltételeik alakításában adottságaik folytán az idősek a legkiszolgáltatottabbak. Többségük az aktív lakosságnál kevesebb ismerettel, a piactudással viszonyokhoz való alkalmazkodó képességgel rendelkezik,

(folytatás a 14. oldalon)

Egy mintaértékű monográfia

Távol áll tőlünk a szándék, hogy a gondviselés dolgába avatkozzunk, de valamiféleképpen az a benyomásunk, hogy Híradónk rendszeres olvasói előtt már ismert nevű erdészettörténészünk, Szakács László Bedő-díjas erdésztechnikus, ny. kerületvezető erdész talán már életének irodalmi főművét alkotta meg azzal a pompás könyvvel, amely „*A zalaegerszegi erdők és az erdőgazdálkodás története a kezdetektől 2010-ig*” címet viseli.

A 383 oldalas kötet 2012 utolsó heteiben jelent meg a Zalaegerszegi Millecentenárium Kiadása kiadásában, számos szponzor támogatásával, az „Erdészettörténeti Közlemények” c. kiadványsorozat LXXXVII. jelzetű köteteként.

A szerző alkotta is, írta is ezt a történetet

Szakács László évtizedekig volt a Zalaegerszegi Erdészeti un. *alsóerdei* kerületének vezetője, szinte úgy is tekinthetjük tehát, mint városi erdészt (csak a fizetését nem a várostól kapta). Hitelesebb és elhivatottabb szerzőt keresve sem lehetett volna találni ennek a gazdag történetnek a megírására. *Hiteles*, mert egészen nyugálományba vonulásaig annak a történetnek egyik tevékeny részese, *közvetlen formálójá* is volt, aminek most krónikása lett. Az alapos helyismeret nagy segítség az ilyen munkák esetében. Hangsúlyoznunk kell azonban az elhivatottságot is, mert az ismeret, a tudás elengedhetetlenül szükséges, de önmagában nem elégséges feltétel; *a jó munkához – szív is kell!*

Szakács László évtizedeken át szorgosan gyűjtötte munkaterülete múltjának adatait. Nagyban segítette őt az a körülmény is, hogy *egész élete során sokat fényképezett* és a sok ezer fotó nagyon sok mindent örökített meg a múltból a jövő számára. A gyűjtőmunka eredménye most beért. (Zalai helytörténeti vo-

(folytatás a 13. oldalról)

így mint fogyasztó sincs azonos súlycsoportban kereskedelmi-szolgáltatói partnerével. E pozíciójából következik, hogy az idős ember kevésbé figyel oda a termék szavatossági, vagy jótállási jogérvényesítésének feltételeire, a számlák,

natkozásban egyébként Szakácsnak nem ez az első nagyobb lélegzetű dolgozata.)

Nagy fába vágta a fejszéjét, mert alkalmasint elhatározta, hogy egy *komplex szakmatörténeti monográfiát* fog írni az adott területről. Ezt ugyan direktben nem deklarálta, de kitűnik ennek következő fordított, pandant megfogalmazásából: „Magyarországon egy-egy város, vagy helység erdőiről, valamint erdőgazdálkodásáról összefoglaló könyv, vagy tanulmány nem jelent meg.”

Talán előre megéreztette, hogy lesznek majd, akik ennek a mondatnak az olvasán megcsóválják a fejüket. S lábjegyzetben mégis megemlíti néhány ilyen monográfia-gyanús tanulmány szerzőjét. Ezt követően azonban legott belefog a téma időben és térben létező minden vonatkozásának monografikus előadásába.

Az erdőkihasználástól az üzemterv szerinti erdőgazdálkodásig

A. könyv szerkezeti felépítése, tagolása *XV. fejezetet* jelent. A tématerület topográfiai körülhatárolása és természeti viszonyainak részletes leírása után megkezdődik az „*erdőkihasználás*” történetének ismertetése az őskortól kezdve négy fejezetben egészen az első magyar polgári erdőtörvény megalkotásáig (1879).

Megjegyezzük, hogy a történet kiterjed azokra a közeli kisebb településekre is, amelyek lazább vagy szorosabb integrációja a mai Zalaegerszeg kialakulását jelentette. (A könyv egyik nagy értéke a rengeteg helynév, határ-, dűlő- és erdőnév feltárása és megőrkítése.)

Erdészember számára szükségtelen magyarázni, hogy a szerző miért használja az 1879 előtti időkre az „*erdőkihasználás*” kifejezést, ezt követően pedig miért az „*erdőgazdálkodás*”.

Igen, 1885-ben Zalaegerszeg-Alsó-erdőre vonatkozóan is elkészült az első

bizonylatok megőrzésére, de az akcióstrükkök, a termékbemutató rábeszélések is gyakran megtévesztik ítélőképességét.

Zárásként annyit, hogy *továbbra sincsenek rózsás helyzetben a nyugdíja-*

erdőgazdasági üzemterv a törvény által előírt formában, sőt ez a fontos okmány ma is megtalálható a megyei levéltárban.

Az eddig is érdekes könyv tartalma 1879-től egyre bővül és máig ható aktualitásai miatt még érdekesebbé válik. Pl. az erdészeti oldalán *megjelenik az ipari fafeldolgozás és az azzal szorosan összefüggő fakeskedelem*.

Kevésbé ismert közérdekű adatok

A két világháború közötti korszakot tárgyaló fejezetben belül Szakács László külön fejezetben tárgyalja a Zala megyében *volt zsidó erdőbirtokok* sorsának az alakulását. Ennek a témának a maga idejében sem volt irodalma (csak maguk a zsidótörvények), 1945 után pedig az agyonhallgatás lett a sorsa. Ezért ezt a rövid fejezetet más helytörténészek is konkrétan hasznosíthatják munkájukban.

Hasonló megállapítást tehetünk az 1945-ös rendszerváltást közvetlenül követő négy-öt év erdészettörténetével kapcsolatban is, mivel erre a rövid, de történelmi fontosságú korszakra vonatkozóan korabeli dokumentumok nagyon gyéren állnak rendelkezésre országos viszonylatban – az uradalmi és intézményi irattárak anyagának felelőtlen kezelése következtében. A Zala Megyei Levéltár ebben a tekintetben jobban áll és a szerző ezt a lehetőséget lelkiismeretesen, alaposan ki is használta.

Az 1945 utáni korszak

A IX. fejezet a *történelmi közel-múlt*ról és *jelenről* szól, amelynek már a szerző is személyes résztvevője volt, s több a rendelkezésre álló forrásanyag is. Így azután érthető módon egyre több részlet és személyes élményen alapuló megfigyelés, adat jelenik meg a műben.

(Folytatás a 15. oldalon)

sok. Jövőjünkkel kapcsolatos intézkedéseket, demokratikus körülmény között, az érintettek bevonásával kellene meghozni.

Berényi Gyula

a Nyugdíjas Bizottság elnöke

Többé már nem „fú a gyár”

Gyermekkoromban reggel fél hétkor szólalt meg a *felnémeti fűrészüzem* (hordógyár) dudája. Ez amolyan felhívás vagy ébresztő lehetett, mert fél órával később, hét órakor ugyanez a gőzduda már a munkakezdést jelezte. „Fú a gyár” – mondták a felnémetiek. Farkas (Makó) András bácsi, a fűtő már jókor felkelt, hogy az adott időben megnyissa a gőzcsapot. A megszólaló dallamos dudaszóba én valamilyen szöveges üzenetet értettem bele. Vajon mit üzen? – kérdeztem édesapámtól, aki ez idő tájt (az 1940-es évek végéig) az üzem vezetője volt. Édesapám, hogy kielégítse kíváncsiságomat, kitalált nekem valamilyen szöveget, amelyre már csak homályosan emlékszem. Azt tudom, hogy az eleje így kezdődött: „Emberek, emberek, aki itt dolgozik...” Majd a már elfelejtett részlet után valahogy így folytatódott a

szöveg „Fél óra múlva, kezdődik a munka.”

Megöregedve is hallom a hordógyár egykori dudáját, amint munkába hív, jelzi a munkaidő kezdetét, délben ebédre szólítja a munkásokat, majd az ebéd-idő végén újra megszólal, és délután fél ótkor hallgat el. Ekkor már a munkaidő végét jelzi.

Később változott a munkabeosztás, és a gyári dudu ennek megfelelően más-más időben hangzott fel.

*

Felidézem gyermekkoromat: az anyagtéren akkor még bőven volt játszásra alkalmas terület. Csak később foglaltak el egyre nagyobb helyet a mágylák (stóckok!). Olyan volt nekünk, Tárkányi úti és Sánc utcai gyerekeknek ez a terület, mint a Pál utcaiaknak a grund. Harcoltunk is érte a falu más

utcában lakó gyerekeivel. Aztán ott volt a „melegvíz”: Ez egy kisebb medence volt, ahová az úgynevezett kondenzvíz folyt ki. Itt mosták, sulykolták a ruhát Péter Piros néni, meg Nagy néni.

Nekem lakóhelyem volt a hordógyár. Édesapám ugyanis 1938-tól az államosításig ennek az üzemnek volt a vezetője. Ezután az új vállalat központjába, Miskolcra került, természetesen alacsonyabb beosztásban, majd néhány év múlva visszahelyezték, készarutérkezelőnek.

A gyerekkori játékokon kívül egyéb emlékek is az üzemhez fűznek. Amikor kissé felcseperedtem, minden vakációban legalább egy hónapot dolgoztam itt, majd az érettségi után, mivel nem vettem fel a főiskolára, már felnőtthöz illő munkákat is végeztem. Voltam anyagkihordó, rönkbeadó, máglyázó, vagonrakó stb.

(Folytatás a 16. oldalon)

(Folytatás a 14. oldalról)

A könyvnek ebben a részében olyan kis csemegékre bukkanunk, mint pl. az egykori Erdőkémia Vállalat zalaegerszegi gyárában folytatott fenyőtülepárlás és gyantagyártás, ami még két-három évtizede valóság volt, de ma már történelem.

Élő történelem viszont a nagyváros közelében kibontakozott *közjóléti erdőgazdálkodás, parkerdők, arborétumok kifejlesztése*, a már nemzetközi ismertségnek örvendő szépséges *Azáleás-völgy* megteremtése, amiben Szakács László szakmai munkájának oroszlánrésze volt, éppúgy, mint a már elpusztult erdei tornapálya kiépítésében.

Nincs erdő vad nélkül, tartja a régi mondás. Ahol pedig vad van, ott *vadász és vadászat* is van, Zalában különösen. Szakács László erre is gondolt a X. fejezetben. Egészen a XV. század közepéig nyúlnak vissza a források ezen a téren, ekkor említene először egy egerszegi lovas vadászatot agarakkal.

Nagyon értékes a könyv befejező fejezeteiben az az összeállítás, amely a *Zalaegerszegen működött erdészeti és erdészettel kapcsolatos hivatalos intézményeket* sorolja fel, s ismerteti. Hasonló művön dolgozó más szerzők is felhasználhatják. Ugyanez állapítható meg az érdekes, gazdag irodalomjegyzékről is.

A testes, adatok tömkelegét tartalmazó kötet használhatóságát nagy mértékben megkönnyíti a 15 oldal terjedelmű személynév-, földrajzi név- és intézmény-mutató.

Képek: nincsenek is, vannak is

A szép kiállítású, számos táblázatot tartalmazó könyv egyik technikai érdekessége, hogy ábraanyag nem található a szövegoldalokon. Hanem a *képmellékleteket* a hátsó belső borítóoldalra erősített CD-lemez tartalmazza. A képekhez tartozó képszövegek pedig a XV. fejezetben találhatók, sorszám szerinti rendben. Ez a megoldás ma még kissé szokatlan, de előrevetíti a jövő könyvének a képét. Kétségtelen, hogy jelentős oldalterjedelmet lehet így megtakarítani, tehát gazdaságos. Mindazonáltal sajnáljuk, hogy a könyvben nem láthatjuk Szakács László szép fényképeit, aki a szakmában közismert erdészfotográfus (ezt a hasznos tudományt édesapjától örökölte).

Erdőszeretet és hivatástudat hatja át

Ez a kitűnő könyv tanulságos iskolapéldája annak, hogy miként lehet „megfogni” egy olyan erdős táj erdészettörténetének a megírását, amely nagyon

változatos, amelynek arculatát sokféle természeti és társadalmi tényező formálta az évszázadok során.

Áthatja az erdőszeretet és a hivatástudat, érezni rajta, hogy tő melletti erdész írta. Bár minél több szaktársunkat – tő mellettiket is – készítené Szakács László példája arra, hogy már „menet közben” is munkahelyének és munkájának minél több részletét, mozzanatát rögzítse, szellemi és tárgyi emlékeit megőrizze, majd amikor elérkezettnek látja ennek idejét, írásba foglalja. Jó szolgálatot tenne ezzel szűkebb szakmai környezetének is, az egész szakmának is. A most ismertetett, de más helytörténeti monográfiák mintául is szolgálhatnak ehhez.

A monográfia megjelenését a zalaegerszegi városi önkormányzatnak, a térség erdőgazdálkodó és vadászati szervezeteinek, s nevük mellőzését kérő magánszemélyeknek az anyagi támogatása tette lehetővé, dr. Oroszi Sándor DSc pedig lektorként segítette. *Szép példája ez a szakmai és lokálpatrióta összefogásnak.*

A könyv átolvasása után, élményének hatása alatt megértjük szerkesztőjének és kiadójának, a Millecentenáriumi Közalapítvány Kuratóriuma elnökének, Kiss Gábor úrnak gróf Széchenyi Zsigmond adaptációját:

„Az erdőgazdálkodás: motorfűrészes erdőzűgás – de több erdőzűgás!”

Király Pál

(Folytatás a 15. oldalról)

Ezentúl már soha nem szólal meg a duda, nem „fű a gyár”. Romokban hevernek a hordógyár épületei. A fűrészcsarnok patinás tetőszerkezete is az enyészeté lett. A sátáni pusztítás végigsöpört az egész fatelepen. De vajon miért? Kinek volt az érdeke ez a rombolás? Valamikor a fűrészüzem Felnémet jelentős ipari létesítménye volt. Jártak ide dolgozni Egerből, Felsőtárkányból, Maklárról, Nagytályáról. Ostorosról is. Az 1950-es években már két műszakban termeltek, és naponta 7-8 – néha még több – vagon hagyta el a gyár területét fűrészáruval, parkettával, fűrészporral, tűzifával megrakodva. Nem tudnám megmondani, hogy hány embernek adott kenyérkereső munkát az üzem, 150-200-nak bizonyára.

Vajon hogyan juthatott ilyen gyászos sorsra a hordógyár? Milyen üzleti érdekek játszottak közre egy jelentős termelő üzem elpusztításában? A kérdéseket tovább is folytathatnám, de az a gyanúm, hogy ezekre nemigen kapok választ. Lehet, hogy akik tudnának válaszolni, a saját jól felfogott érdekük miatt mélyen hallgatnak.

*

Néhány évvel ezelőtt már elsirattam ezt az üzemet. Még ma is érzem a deszkák illatát, magam előtt látom a pirosra gözölt bükköt, vadcseresznyét, vadkörte, berkenyét.

Amikor 2012 februárjában hírt vettem annak, hogy bontják a fűrészüzemet, Felnémet honlapjának vendégkönyvébe írtam néhány sort: Azt javasoltam, hogy hagyják meg a csarnokot, és ha már a termelés megszűnt, legalább valami maradjon meg az üzemből. Itt akár egy állandó kiállítás is nyílhatott volna, bemutatva a faipari termelés történetét. Valószínűleg sokan őriznek még fényképeket, a levéltárban pedig dokumentumok is találhatók. Lehet, hogy elkésztem a javaslattal? De az sincs kizárva, hogy süket fülekre talált a javaslatom.

Így hát megpecsételődött a hordógyár sorsa. Többé már nem „fű a gyár”, csak az egykori dolgozók szelleme lengi körül a romba döntött épületmaradványokat, és mintha valami kísérteti hang sügná: Sic transit gloria mundi – így múlik el a világ dicsősége.

Dóra Zoltán
Vác

*

A szerkesztő jegyzete Dóra Zoltán úr cikkével kapcsolatban.

A témát Híradónk is érintette a lap 1997. évi márciusi számának 1. oldalán.

Vállalati-intézményi titkáraink 1996 decemberében tartott országos értekezletén Herczeg Miklós akkori főtitkárunk beszámolójában aggodalommal állapította meg, hogy az elsődleges faipar helyzete abban az évben is tovább romlott, s „1996 elején felszámolásra került a Felnémeti Fűrészipari Rt., s több kisebb egység léte is veszélybe került.”

Sajnos, Szakszervezetünk tehetetlen volt mind az arra kijelölt állami üzemek privatizálásával szemben, mind a magánosított üzemek elég gyors csődhez vezető eredményező üzletpolitikájával szemben. (Az eléggé faramuci módon sikeredett, nem egy helyen korrupciógyanús magyar privatizációnak ma már csírázik a szakirodalma is.)

Az azonban kérdéses, hogy a 2008 ősze óta tartó világgazdasági válság nyomán az exportpiacok drasztikus, beszűkülése közepette ezek az üzemek állami tulajdonban maradván is képesek lettek volna-e nyereségesen továbbműködni? Nem egy és nem két üzemet már ezt megelőzően is felszámolt az öt működtető állami erdőgazdasági részvénytársaság, mert tartósan veszteséget termelt. Sajnos, ezek a munkahely-megszűnések is hozzájárultak szakszervezeti taglétszámunk csökkenéséhez is.

Amint arról lapunk múlt évi decemberi számának 7-8. oldalán beszámoltunk, például a lenti fűrészüzem az ország délnyugati csücskében, bár korábbi önmagához képest megtépázottan és csökkentett kapacitással, de stabilan és nyereségesen működik, sőt fejleszt az állami részvénytársaság keretében. Közismert azonban az is, hogy a gazdaságos export szempontjából országos viszonylatban a szakma nyugati és keleti részre szakadt. Sajnos, Felnémet ettől a felezővonalától jócskán keletre esik.

Az északkeleti országgrészben előállított fűrészipari termékek exportpiaci versenyképességét az eleve fennálló fuvartavolsági különbség mellett tovább rontja a fuvar költség folyamatos emelkedése (magas üzemanyag-ár, útdíj stb.). S ma már nem létezik a központi kiegyenlítő kassza szerepét betöltő erdőfenntartási járulék.

A helyi versenyképességet pedig rontja a keleti-délkeleti szomszédainktól beáramló – többnyire jó minőségű – olcsóbb fűrészáru (amely, ha sikerül „feketén”, a vámot megkerülve behozni, még versenyképesebb).

Mint lelkes amatőr erdészettörténész, a felnémeti fűrészipari múzeum létesítésével messzemenően egyetértenék. Az a csarnok már önmagában is ipartörténeti emlék volt. De kinek a pénzéből? A favágókéből, vagy a csemeteültető asszonyokéből, vagy a fűrészgépezőkéből? Egy múzeumot felállítani sem könnyű és olcsó mulatság, de évtizedekig fenntartani talán még terheesebb. Jelenleg kb. 27 múzeum és bemutatóhely van a szakmában. Az önkormányzatok pedig eléggé kivérzett állapotban vannak a kulturális költségvetésük szempontjából. Talán Szilvás-váradhoz volna érdemes kapcsolódni?

K. P.

forestpress

erdészet – faipar – vadászat természetvédelem

Bölcsőtől a diplomáig avagy egy ifjúkor hét fejezetben

Dr. Tóth Sándor okl. erdőmérnök, ny. minisztériumi főosztályvezető neve széles körben ismert a szakmában és még azon túl is, a vadászok nagy táborában. S bár már a 82. életévét tapossa, ismert lehet Híradónk fiatalabb olvasói előtt is. Az elmúlt években egymás után ismertettük erdészeti- és vadászattörténet tárgykörben megjelentetett érdekes és igen értékes köteteit: A hírnév kötelez (2005); Nyitány a hírnévhez (2007); Szél alatt – hátszélben (2008); Haragistya-Ménészvölgy (2011).

*

Legújabb kötetének a nyilvánosság elé tárását az idei, 20. FeHoVa kiállítás alkalmára időzítette a kiadó Nimród Vadászújság, amely az előző köteteket is megjelentette. Ez a könyv azonban tartalmát tekintve rendhagyó az előzőkhöz képest, mert – látszólag – *nem a magyar vadászat és erdészet történetéről* szól, hanem a szerzőéről. Közelebből annak első negyedszázadáról, amely 1931. december 17-én kezdődött a Tisza-mentén, a fegyverneki határban levő Hillertanya egyik kis szoba-konyhás cselédlakásából indult és 1956 májusáig tartott a harkovi Dokucsajev Mezőgazdasági Főiskola Erdőmérnöki Karán a kitüntetéses diploma átvételéig.

*

A szerző művének az érdekes, különös „Iringó” címet adta. Érdekes ez a címadó növény is (*Eryngium campestre*, E. planum), a szűkebb pátria jellegzetes növénye, amelyet úgy űz-kerget, hengerget a kiszámíthatatlan szél a pusztán, mint a kiszámíthatatlan Sors az emberi életet. (Talán ezért nevezik ördögszékérnek is.) Mert hiszen meg tudta volna mondani valaki akkor, a nagy gazdasági világválság idején a nádtetős kis cselédházban cseperedő szösze summásgyerekről, hogy majdan, állami főtisztviselőként vadászkastélyokban az ország első embereivel ül egy asztalhoz és más, nagy államok vezetőivel fog parolázni? Aligha. „A Hortobágy-széli pusztá szél kergette iringója – sorsom példázata.” – írja maga a szerző.

Regényes életrajzának ezt az első negyedszázadát *hét fejezetbe foglalta* Tóth Sándor.

A „Korai emlékek” című első fejezet oly *érzékletességgel, élvezetes szemléletességgel, izos stílusban* írja le gyermekkorának környezetét: a szülői házat és a tanyai emberek életvitelét, hogy ez az egykori falukutató népi íróknak is a becsületére válnék, meg az ugyancsak arafelé tüsténkedett szociográfusoknak. A T. Olvasó szinte ott érezheti magát a disznóölésben, a kenyérsütésnél, a szilvalekvár-főzésnél, s a paraszti élet más-más helyszínein.

A könyvnél ezt az erényét szakmán kívül állók is értékelték. mert 2010-ben a kézirat két néprajzi gyűjtőpályázat különdíját is elnyerte.

*

A következő fejezetben ezt a bukolikus hangulatot sötétebb tónus vonja be. Ezek már a *háborús évek* a serdülőkorba érő Tóth Sándor számára. Ám egyben jelentős változásoké is: a Tóth-család a tanyáról a városba költözött, sőt a kis Sándor már a szolnoki Verseggy Ferenc Gimnáziumba, annak internátusába. Egy tehetségkutató juttatta ideig. A politika, a háborús események azonban már mind jobban belemélyedtek az ő életébe is. Soraiból kiviláglik, hogy ezek az élmények – mint minden kortársában – holtomiglan tartó nyomot hagytak emlékezetében.

*

Ám nem csak mozgalmas, de *sorsdöntő évek* is voltak ezek Tóth Sándor számára: a *szegényparaszti sorból való kitörés* kezdetét jelentették.

„Később sokat foglalkoztatott múltamnak, pályára indulásomnak a háttere.” – írja a „Gimnáziumban” című következő fejezetben. Érdemes elolvasni, hogy miként is ment ez az 1940-es években, amelyek már túlnyúltak az 1945-ös rendszerváltáson, egy teljesen megváltozott, új életbe.

Az iskolai élet, a tanárok-osztálytársak jellemző leírása nem kevésbé élvezetes, mint az egykori tanyasi-falusi életé. A történelem, a politika azonban a

diákéletet is mélyen áthatotta. S a színjeles tanuló, sebészorvosnak készülő Tóth Sándort a „fényes szelek” által hajtott „iringót” a hátára kapta és a fővárosba, a népi kollégisták soraiba röptette.

*

„A népi kollégiumok sok ezer tehetséges fiatalnak teremtettek esélyegyenlőséget, lehetőséget a tanulásra, olyan közösségi keretek között, amelyekben tanulmányaik mellett megszerezhették a demokratikus közéletiséghez szükséges ismereteket, érzékennyé válhattak a társadalmi fejlődés ügye iránt, felvérteződhetek a társadalmi szolidaritás erényeivel.” (119.p.) A memoárnak ezek a sorai nem hagynak kétséget afelől, hogy a származása révén társadalmi felfogásában egyébként is nyilván már sok tekintetben predesztinált Tóth Sándor a népi kollégiumban beállt a baloldali célegyenesbe.

Ez az egyenes az Oleg Kosevojról elnevezett, a Szovjetunióban ösztöndíjjal folytatott tanulmányokra előkészítő Sas-hegyi intézetbe vezetett. (Az ottani életről szól az ötödik fejezet.) Onnan pedig Harkovba. Ez egyúttal az orvosi pályáról szövegetett terv végét is jelentette. Aki valamelyest is ismeri a korabeli szovjet beiskolázási káderpolitikát, az megérti ezt. „Dupla vagy semmi” játék volt ez, vitalehetőség nélkül. Tóth Sándor a duplát választotta...

*

Mielőtt azonban a harkovi évek történetére rátérne, a szerző egy érdekes fejezetben lényegében újra áttekinti mindazokat a politikai-történelmi mozgatórugókat, amelyek eddigi életét meghatározták. Ez „A politika sodrában” című hatodik fejezet. Éleslátásról, a lényegest a lényegtelenről elválasztani tudó jó elemzőkészségről tanuskodó *politikatörténeti-szociográfiai olvasmány*; mindenkinek ajánlhatjuk, akiket a közelmúlt történelme és annak gyökerei érdekelnek.

*

A könyv eddig is érdekfeszítő volt, de Híradónk szakmai olvasóközönségét (Folytatás a 18. oldalon)

Országos Nyugdíjas Erdész Fórum

Csákváron az egykori kastélyparkból kialakított arborétum tözsomszéd-ságában levő kultúrterem volt a helyszíne annak az országos jellegű tanácskozásnak, amelyet nyugállományban levő erdészeti szakemberek részére szervezett a Kovács K. Zoltán Idősek Köre, a Vértesi Erdő Zrt. operatív közreműködésével. A rendezvényt a Barankovics Alapítvány támogatta, levezető elnöke pedig dr. Medgyasszay László volt, aki az említett egyesület elnöke (Boros Péter miniszterelnöksége idején pedig FM-államtitkár volt). A főszervezői feladatokat dr. Magas László, már szintén nyugállományban levő erdőmérnök látta el.

Részt vett és az elnökségben helyet foglalt Harrach Péter, a Kereszténydemokrata Néppárt parlamenti frakcióvezetője is.

Tájékoztatói vállalati-egyesületi ...

A fórum résztvevőit (kb. 100-120 főt) Kocsis Mihály, a házigazda szerepét betöltő Vértesi Erdő Zrt. vezérigazgatója üdvözölte, aki áttekintést adott a részvénytársaságról és annak tevékenységéről. Ebből kiemeljük, hogy a cégnek napjainkra már sikerült kiheverníe azt az érvágást, amelyet a fával (is) tüzelő Oroszlányi Hőerőmű korábbi működési zavara okozott. Amint eléggé ismert a szakmában, az erőmű egyik fő beszállítója tűzifa dolgában a Vértesi Erdő Zrt. volt. Elmondta továbbá azt is a vezérigazgató, hogy a részvénytársaságnál a közfoglalkoztatottak száma már elérte a 350 főt. A vállalat törzslétszáma 218 fő.

Dr. Medgyasszay László (polgári foglalkozására nézve állatorvos) a rendező egyesületről adott rövid tájékoztatást.

A névadó Kovács K. Zoltánról annyit tudtunk meg, hogy az 1940-es évek elején volt országgyűlési képviselő (s alkalmasint a kereszténydemokráciával állt kapcsolatban, mert ezt az értékrendet képviseli a róla elnevezett egyesület is).

Zambó Péter, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke néhány olyan momentumot emelt ki az egyesület széles körű, szövevényes munkásságából, amelyekre – saját kifejezése szerint – „büszkéek lehetnek”. Ezek között most a legfontosabb volt a szervezeti rendszer megújítása, s ezzel kapcsolatban az egyesületi alapszabályok átdolgozása.

A nyugdíjasokat közelről érintő információ volt az elnök részéről, hogy a vezetőség tárgyalást folytat az illetékesekkel egy, Brennbérgbányán, a Hermes-akna közelében üresen álló egykori határőr laktanya megvásárlására

(Folytatás a 19. oldalon)

(Folytatás a 17. oldalról)

talán az „Egyetemi évek” című utolsó, hetedik fejezet fogja a legközvetlenebbül lekötni.

A Szovjetunióban köztudottan sok magyar fiatal (is) folytatta felsőfokú tanulmányait, vagy végzett posztgraduális tanulmányokat pl. a kandidátusi cím megszerzése céljából. Ám ennek ellenére erről a képzési rendszerről, annak belső részleteiről a hazai szakközönség nagyrésze nem sokat tudott.

Tóth Sándor memoárja fellebbenti a fátylat az életnek erről a területéről. S olyan részletességgel, életszerűen mutatja be ezt a rendszert – s benne a fiatalok mindennapi életét –, amelyhez hasonló leírással nemigen találkozhatunk; szakirodalmunkban semmiképpen.

*

Köztudott, hogy az egykori szovjet rendszerhez való viszonyulás dolgában még ma is megosztott a magyar társadalom. Jól példázta ezt a „felszabadulás vagy megszállás?” vita. A súlyos történelmi kérdés lebegtetésének végül is úgy, ahogy véget vetett az a kompromisszumos álláspont, ami szerint „min-

denkinek joga van a történelmet úgy értékelnie, ahogyan megélte”.

Tóth Sándor könyvéből kiejlik, hogy az 1816-ban még a cári lengyel főkörmányszószágban alapított, Harkovba 1914-ben települt főiskolán olyan erdőmérnököket képeztek a világ legnagyobb erdőgazdaságával rendelkező óriási országban, akiknek a látóköre Kamcsatkától a Kárpátokig, a tundráktól a Kaukázusig terjedő roppant térségre, az azon található hihetetlenül változatos ökoszisztémák sokaságára. terjedt ki. S ahol a műszaki fejlesztés a világ legfejlettebb ipari államainak technikájával állt versenyben. Ami az ökológiát stb. illeti, elég utalni a főiskola névadójára, Dokucsajevre, továbbá Glinka, Gedroiz, Szipirce, Szukacsov, Morozov és más nemzetközi hírnévnek örvendő tudósok munkásságára, amelyek eredményei zömmel német áttételen keresztül jutottak el a magyar erdészettudományig.

*

Nem fejtegetjük tovább ezt a témát, mert érdekes a könyv utolsó fejezetének befejező része is. Ez már a hatalmas ország különböző (európai) részein folytatott szakmai gyakorlatokról és a diplo-

materv elkészítéséhez szükséges adatok beszerzéséről szól. Ezeket keresztül Tóth Sándor már az akkori idők szovjet erdőgazdasági gyakorlatából is jócskán nyújt izelítőt.

Két szempontból is érdekesek ezek az oldalak. Egyrészt azért, mert az említett adatgyűjtési terület már a Kárpátokban volt, a nadvornai erdőgazdaság területén, a Dausznai-havasokban, az egykori történelmi Magyarország isten háta mögötti határvidékén, valamint az Ukrán Erdészeti Tudományos Intézet Gyeszna-menti Kísérleti Állomásán. Másrészt pedig azért, mert azt tükrözik, hogy bárhol is vannak a Földön, életvitelben és életfelfogásban mennyire hasonlítanak egymásra az erdőben és az erdőből élő emberek, legyenek akár erdészek, akár erdei munkások. A szerző, mint maga is a társadalom talajszintjéről indult ember, gyorsan megtalálta a közös nyelvet ezekkel az egyszerű dolgozókkal. S mindenhol barátsággal, jó hangulatban váltak el egymástól. Úgy, mint remélhetőleg a T. Olvasó is ettől az érdekes, hangulatos és tanulságos kis könyvtől, amelyet bizvást ajánlhatunk minden kollégánk figyelmébe.

Király Pál

(Folytatás a 18. oldalról)

irányulóan, nyugdíjas erdészotthon kialakításának céljára.

Harrach Péter az összejevetel célját abban jelölte meg, hogy a nyugdíjasok kapcsolata ne szakadjon meg a szakmával. A KDNP legfőbb célja pedig a normális emberi élet értékrendjének a helyreállítása az országban. Megelégedéssel állapította meg ezzel kapcsolatban, hogy az erdészet a társadalomnak az a része, „ahol még rend van”.

Dr. Magas László elmondta, hogy az egyesület fórum-sorozatát szervez ezekben a hetekben a nyugdíjasok egyes szakmai rétegei körében. Az állatorvosokkal kezdték, az erdész fórum a második volt.

...és országos ügyekről

Wisnovszky Károly, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatóságának vezetője a szakigazgatási munka áttekintése keretében tapintatos stílusban, de határozottan mutatott rá azokra a gondokra, amelyek a szakmát az államigazgatási szervezetben kialakult helyzetével kapcsolatban nyomasztják. Tetézi ezeket a gondokat, hogy az erdőgazdálkodás állami szabályozásának alapfilozófiájában is nagy változás ment végbe az elmúlt években. *Ma már nagyon sokat várnak el az erdőtől és az erdőgazdálkodástól.*

Elmondta az igazgató azt is, hogy folyamatban van a 2009. évi erdőtörvény módosítása, esetleg új törvény alkotása, aminek a során olyan fontos témákat kell harmonizálni, mint pl. a számláló üzemmód kötelező bevezetése az állami erdőkben, vagy az erdők sportolási célú igénybevétele (technikai sportokra, lovaglásra stb. is).

Végül fölöttébb kellemetlen fejleményként említette meg az erdőtelepítési program támogatásának beszűkülését. Pedig köztudottan az erdőtelepítés volt a magyar erdészet utóbbi hat évtizedének legeredményesebb sikerágazata.

Az állami erdőgazdálkodás helyzete

Dalvári Vince erdőmérnök kolléga az állami erdőgazdasági részvénytársaságok fölötti tulajdonosi jogokat gyakorló Magyar Fejlesztési Bank Zrt.

Agrárvagyongazdálkodási Igazgatóságának mb. vezetője, **Nagy András** képviselőben adott részletes tájékoztatást (Nagy igazgató úr akadályoztatása miatt) az MFB szervezeti felépítéséről, a vagyongazdálkodás főbb elveiről és céljairól, valamint a részvénytársaságaink munkájáról és 2012. évi eredményéről.

Az előadásból három információt emelünk ki. **1.** A társaságoknál dolgozók átlaglétszáma jelenleg 5.481 fő; a közfoglalkoztatottak száma 7.500 fő; s további 5.500 fővel állnak közvetlen munkakapcsolatban (mintegy 10.000 vállalkozással). Ez azt jelenti, hogy az erdőgazdálkodás állami szektora kb. 20 ezer család részére nyújt kenyérkereseti lehetőséget. **2.** A közjóléti célú erdőgazdálkodási feladatok ellátása már 986 millió forintba rúgott és ezt az összeget, sajnos, saját forrásból kellett fedezniük társaságainknak. **3.** Az MFB Zrt. komoly súlyt helyez az állami erdőgazdálkodás egységes megjelenítésére a külvilág színe előtt. Ezt a célt szolgálja a társaságok együttes felvonulása olyan szakmai, vagy ahhoz közelálló kiállításokon, mint pl. a FeHoVa. Továbbá a 22 Zrt.-nk közös kiadványa, „A mi erdőnk”, ami a nagyközönség számára készül elsősorban és az erdő, az erdőgazdálkodás propagálását, valamint a népszerű ismeretterjesztést szolgálja. Ugyanígy az azonos című tv-filmsorozat is.

*

A tájékoztatók elhangzása után (a találkozó fórum-jellegének megfelelően) kötetlen eszmecsere, kérdések feltevésére, hozzászólásokra került sor. Ezek a szakma életének legkülönbözőbb jellegű és fajsúlyú területeit érintették. Figyelmet érdemelt pl. az a felszólalás, amelyet feltehetően Wisnovszky igazgató úr tájékoztatója inspirált, s amely az erdészet helyzetének az államigazgatási struktúrában végbement degradációját említette fel és a dolgok helyzetét szorgalmazta. (A dolgok helyzetét jelölte meg a KDNP egyik feladataként Harrach Péter frakcióvezető úr is.) Figyelmet érdemelt a felvetésre adott elnöki reagálás is: *nem az a lényeg, hogy ki a vezető, hanem az, hogy jól menjen a munka, az erdőgazdálkodás.* (Hm, hm.)

A fórum délelőtti programja közös ebéddel zárult a gánti Máry néni Vendéglőjében. Ezt követően a résztvevők *szakmai bemutató* programon vettek részt a Vértesi Erdő Zrt. területén, amely

Címképünk Kovacsevics Pál felvétele és a Pákoz-sukorói Arborétumban készült

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXIII. évfolyam 2. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete,

1146 Budapest, Thököly út 58-60.

Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455

E-mail: efdsz@mailbox.hu

A Szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. Halmágyi János elnök.

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál.

Nyomda:

Press Time Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 15.

Tel.: (06) 1-331-3042

E-mail: grafika@cerbi.hu

Felelős vezető:

Schmidt Dániel ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

már részben érintette az OEE júliusi vándorgyűlésének bemutatóhelyeit is.

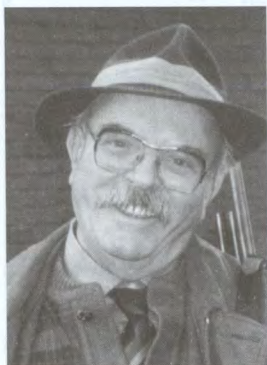
A kellemes időjárási körülmények között lebonyolított fórum résztvevői kissé fáradtan, de értékes információkkal és szép élményekkel gazdagodva térhettek haza.

K. P.

Szent Hubertusz kápolnát épített a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. Tamasiban, a Miklósvári-tó partján, közjóléti beruházásként, saját forrásból, saját kivitelben, jórészt saját anyagból. A boronafalú épület tervezője Gál László erdőmérnök. Avatóbeszédet Ribányi József városi polgármester és Göbölös Péter vezérigazgató mondott, majd Hegedűs János róm.kat. plébános áldotta meg az új létesítményt.

Földikutyát találtak Baja környékén. Ezt a vakondhoz hasonló méretű kisemlőt már régóta kihaltak vélték a mai Magyarország területén; Európában is nagyon ritka. Az első meghatározás szerint valószínűleg az un. délvidéki fajváltozatáról van szó.

Kern Mihály (1928-2013)

Kecske-
méten hos-
szabb be-
tegeskedés
után életének
85. évében
elhunyt Kern
Mihály okl.
erdőmérnök,
ny. minisz-
tériumi osztá-
lyvezető.

Sopronban született 1928-ban régi német származású családban. Elemi iskoláját és a polgári iskolát is szülővárosában végezte, majd beiratkozott a tanítóképzőbe, ahol azonban csak az első évet tudta elvégezni, mert 1944-ben közbelépett a háború. Leventeszolgálatra hívták be, alakulatával előbb a Felvidékre, majd Ausztriába került.

A háború végén, nem sokkal hazatérése után édesanyjával együtt kitelepítési parancsot kapott, mint német származású személy. Ezt azonban nem teljesítették, hanem a Pilismaróton élő féltestvéréhez szöktek. Itt került közelebbi kapcsolatba az erdészettel, sőt sógori kapcsolatba az akkori erdőgondnokkal, Pankotai Iby Gábor erdőmérnökkel; annak sógornőjét, egy erdőszécsaládból származó leányt vett feleségül.

Elvégezte az esztergomi erdész szakiskolát, majd Óriszentpéteren lett kerületvezető erdész. 1957-ben azonban el kellett hagynia ezt a munkahelyét az 1956-os forradalom idején tanúsított magatartása miatt.

*

Ekkor került a Nagykunságba, ahol először zöldövezeti fásítóként dolgozott, majd ennek szervezeti megszűntetése után a Pusztavacsi Erdészethé lett erdőművelési műszaki vezető. Erdészethé vezetőjének, Berta Józsefnek a halála után pedig ő vette át az erdészethé vezetését.

Termékeny, igen hasznos évek következtek ezután szolgálati pályafutásában. Nagy szerepe volt az egyébként is hírneves, gazdag múltú pusztavacsi dām-vad-gazdálkodás újbóli felfejlesztésében, továbbá a pusztai tölgyesekben folytatott erdőgazdálkodás kifejleszté-

sében és a két tevékenységi kör közötti összhang megteremtésében.

Közben munkája mellett levelező hallgatóként 1968-ban megszerezte erdőmérnöki oklevelét is Sopronban.

Amikor 1976-ban osztályvezetőt kerestek a MÉM Vadgazdálkodási Főosztályának azonos elnevezésű osztálya élére, személyére esett a választás alapos felkészültsége, gazdag erdészeti-vadászati tapasztalata, anyanyelvi szintű német nyelvtudása és nem utolsósorban egyénisége alapján. Ugyanis, nyugodt, higgadt, körültekintő, csöndes, de mégis derűs személyisége, abszolút megbízhatósága miatt mindenki kedvelte. Ebben a beosztásban dolgozott 1989-ben történt nyugállományba vonulásáig.

Minisztériumi munkája során is arra törekedett, mint erdészethé vezetőként: gondos előhelygazdálkodással fenntartani az egyensúlyt az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás között. S valóban, sikerült úgy megszerveznie az eredményes, nagyterítékű protokollvadászatiakat is, hogy közben az erdő nem sérült, nem szenvedett el jelentős vadkárokat. Ezért komoly szaktekintélynek örvendett mind erdész szaktársai, mind a vadászok körében.

*

Családjával véglegesen Pusztavacsra költözött, de nyugdíjasként sem tétlenkedett. A Trófeabíráló Bizottságban, az Országos Magyar Vadászkamarában, a megyei földművelésügyi hivatalban, vizsgabizottságokban tevékenykedett mindaddig, amíg feleségének, majd saját egészségi állapotának megrendülése ezt lehetetlenné nem tette.

Hamvainak a pusztavacsi vadászház udvarán adták meg a végtisztességet erdész-vadász módra, majd a budapesti Szent István Bazilika kolumbáriumában helyezték végső nyugalomra.

K. P.

Jónyer László (1935-2013)

Mozgalmunk régi, elkötelezett aktivistáját veszítettük el Jónyer László aranyokl. erdésztechnikus, ny. erdőfelügyelő személyében, akinek elfáradt szíve évek óta tartó betegeskedés után Egerben 78 éves korában végleg felmondta a szolgálatot.

Sajóvelezden született 1935. március 29-én. Erdészeti szakmai pályafutását tulajdonképpen már 1951-ben megkezdte gyakornokként az egykori Sajóvölgyi Áll. Erdőgazdaságnál, de technikai képzését 1955-ben szerezte meg Sopronban.

Tanulmányait befejezve és sorkatonai szolgálatát letöltve a volt Észak-mátrai Áll. Erdőgazdaságnál helyezkedett el, ahol Tarnaleleszen hamarosan kerületvezető erdész lett, majd fahasználati műszaki vezető beosztásba lépett elő. 1962-ben a Nagybatonyi Erdészethé erdőművelési, két év múlva az Arlói Erdészethé ismét fahasználati műszaki vezető.

Immár sokoldalú szakmai tapasztalatokkal felvértezten 1968-ban, az erdőfelügyelőségek felállításakor az Egri Erdőfelügyelőség állományába helyezték át. Ott dolgozott azután egészen nyugállományba vonulásáig.

A szakszervezeti mozgalomnak 1955-ben lett tagja. Az erdőfelügyelőségen működő szakszervezeti bizottság titkáráként fejtette ki 1989-től azt az eredményes tevékenységet, amely titkáraink egyik legjobbjává emelte, s amiért Elnökségünk 1996-ban „Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Emlékérmével” tüntette ki (mindjárt az akkor alapított emlékérem első hét kitüntetettje között).

Kedvelt időtöltése a vadászat volt, amit eredményesen űzött és az e téren szerzett tapasztalatait felügyelői munkájában is hasznosította. Vadásztársaságának titkára is volt, s eredményes társadalmi munkájáért 2002-ben a Hubertusz Kereszt ezüst fokozatával tüntették ki.

Elhunyt kollégánk emlékét tisztelettel megőrizzük.

K. P.

Halálozás

Gödöllőn meghalt Vári József erdész, ny. üzemvezető, akinek szakmai pályafutása 1956 után évtizedekig a volt Gödöllői Áll. Erdőgazdasághoz, illetve jogutódaihoz kapcsolódott. Elsősorban a Máriabesnyő-incsői fűrészüzem rátermett, gondos vezetőjeként szerzett megbecsülést magának. Hamvait családtagjaitól kísérve szóróparcellás temetés keretében adták át az elmúlásnak.

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

XXIII. évfolyam 3. szám, 2013. szeptember

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

CEF elnökségi ülés

Budapesten

*

A XVII. Országos Erdészeti és

Faipari Sportnapok

*

Emlékképek

a Vértes múltjából

*

Alkalmazotti létszám

a faiparban

*

Migráció a Duna térségében

*

Fél évszázada...

*

Egy szép reprint –
romantikát kedvelőknek

*

Egyetemi hírek

A XVII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokról szóló tudósításunk az 5-8. oldalon olvasható.

CEF elnökségi ülés Budapesten

2013.augusztus 30-31 – szeptember 1.

Az Európai Erdészek Tanácsa (Council of European Foresters, röviden CEF) soros elnökségi ülésének — a CEF elnökséget átvevő Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete meghívására — Budapest adott otthont.

Az ülésen az alábbi CEF tagok képviselői vettek részt:

Törökország:

Ali Kucukaydin, a CEF leköszönő elnöke,
a Török Erdőmérnöki Kamara elnöke,

Mevlut Duzgun (CEF titkár)

Románia:

Marian Stoicescu, a CEF alelnöke
és a Consilva Konföderáció elnöke

Gana Silvin a Consilva Konföderáció főtitkára
Apolzon Radu a Konföderáció főtitkár-helyettese

Magyarország:

Dr. Halmágyi János a CEF elnöke, az EFDSZ elnöke
Dudás Péter az EFDSZ főtitkára

Sári Zsolt Nyírerdő Zrt. osztályvezetője,
erdőmérnök, az Európai Erdőszakértők Tanácsadók
Csoportjának (AGFEE) tagja

A CEF elnökségi ülés témái voltak:

1. A 2012. augusztus 25 – 2013. augusztus 31.közötti időszak CEF elnökségének beszámolója.
Előadó: Ali Kucukaydin
2. A 2013. augusztus 31 – 2014. augusztus 25. közötti időszak CEF elnökségének programja.
Előadó: Dr. Halmágyi János
3. A magyar erdőgazdálkodás bemutatása.
Előadó: Dudás Péter
4. A CEF soros elnökségének átadás – átvétele.

CEF elnökség tevékenysége

2012. augusztus 25 – 2013. augusztus 31
összefoglaló

2012 szeptember:

A 2012. augusztus 2-3-án Jászvásáron tartott ülésen a CEF elnökség átadás-átvétele megtörtént: Marian Stoicescu leköszönő elnök átadta a stafétát Ali Kucukaydin úrnak, a Török Erdőmérnöki Kamara Elnökének.

Az első elnökségi időszak alatt keletkezett iratokból egy archívum készült, amit Marian Stoicescu átadott az új elnöknek.

2012. szeptember 12-én levelet kapott minden CEF tag amelyben Dr. Yuriy Tunytsya, az Ukrán Nemzeti Erdészeti Egyetem munkatársa kérte az intézet CEF tagok közé való felvételét. A tagságot a tagok jóváhagyták, amelyről dr. Yuriy Tunytsya és kollégáját dr. Igor Soloviy urat értesítettük.

2012 október:

A Jászvásáron megvitattott és elfogadott CEF és AGFEE tevékenységi program végleges változatát megküldtük a tagoknak.

2012. október 13-17 között a CEF elnöke, Ali Kucukaydin hathatós közbenjárásával a Török Erdészeti és Faipari Termékek Kiállításán vehettünk részt. Közben megvitattuk az elkövetkező brüsszeli egyeztetések részleteit.

Megküldtük a tagsági tanúsítványokat dr. Yuriy Tunytsya Úr részére (CEF tag) és dr. Igor Soloviy úr részére (AGFEE tag).

2012. november 13-án a CEF és az AGFEE delegációja (magyar, török és román tagokból) Brüsszelben egyeztetett a DG AGRI képviselőivel annak érdekében, hogy az Európai Bizottság 2004/391 EC határozata alapján ismerjék el és vegyék nyilvántartásba az AGFEE-t. A találkozó során két aláírt levelet adtunk át: egyet José Manuel Barroso úrnak, az Európa Bizottság elnökének, egyet pedig Dacian Ciolos, a Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatósa (DG AGRI) vezetőjének címezve. A brüsszeli egyeztetést követően a CEF delegáció tagjai megegyeztek egy további antyali találkozóban, ami azonban a CEF tagok UNFF10 kapcsán felmerült elfoglaltságai miatt nem valósult meg.

Levelet küldtünk az ENSZ ECOSOC, nem kormányzati szervekért felelős osztályának annak érdekében, hogy akkreditálják a CEF-et az UNFF10-en való részvételre. Ezt végül nem sikerült elérni.

Levelet írtunk az INC bizottság elnökének, annak érdekében, hogy javaslatainkat a jogi kötelezettséggel bíró erdőügyi egyezményre vegyék figyelembe és engedélyezzék a CEF-nek, hogy részt vegyen a tárgyalássorozaton. Pozitív választ kaptunk.

2012 december:

Levelet küldtünk Lene Maesager asszonynak, az Erdészeti és Paraifa Tanácsadó Csoport vezetőjének, arról érdeklődve, hogyan válhatna a CEF megfigyelővé a tanácsadó csoport munkájában.

Minden CEF tag meghívó levelet kapott a 2013. április 8-19 között Isztambulban megrendezésre kerülő UNFF10-re. A meghívóra Magyarország, Románia és Bosznia-Hercegovina jelzett vissza pozitívan.

Számos levelet küldtünk az INC titkárságára annak érdekében, hogy a CEF megfigyelői pozíciót kaphasson az INC tárgyalássorozatain. Eben sikerrel jártunk és a 2013. január 28 - február 1 között Antalyában tartott INC3 ülésen mint már megfigyelő vehettünk részt. Az akkreditáció minden további INC ülésre érvényes.

Az INC során kialakított megállapodás tervezetét megküldtük minden CEF tagnak azzal, hogy jelezzék észrevételeiket és javaslataikat.

2013 február – április:

Számos levelet küldtünk az ENSZ Gazdasági és Szociális Bizottságának (ECOSOC) annak érdekében, hogy a CEF akkreditációt nyerhessen, mint nem kormányzati szerv és részt vehessen az UNFF10-en. Azonban azt az információt kaptunk, hogy az akkreditáció 2-3 év.

Az INC3 ülésének szentpétervári folytatásán, 2013. április 3-5 között, egy fő képviselte a CEF-et, ahol számos módosítást és javaslatot adtunk be.

Több előzetes egyeztetést követően az AGFEE elnöke összehozott egy találkozót Barbara Koch asszonnyal, a Freiburgi Egyetem Erdő- és Környezettudományi Karának dékánjával. A találkozó során megegyeztek Koch asszony és intézetének CEF-be való felvételéről

Az INC tárgyalássorozat 2013. június 10-14-én tartott folytatásán (INC4) részt vett Ali Kucukaydin és Mevlut Duzgun, ahol felszólalásukban kiemelték a civil társadalom, a független érdekeltek és az erdészeti civil szervezetek fontosságát az egyezmény kialakításának folyamatában.

A C.E.F Elnökség Programja

2013. augusztus 31 -2014. augusztus 25-ig
terjedő időszakra

A CEF Alapszabályában foglaltak figyelembevételével a következő egy évre a CEF elnöki funkcióját az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének (EFDSZ) elnöke, dr. Halmágyi János látja el.

A CEF Alapszabályában foglalt céloknak megfelelően a következő ciklusban az elnökség legfontosabb feladatai az alábbiak:

- A CEF tagságának növelése, új európai országok bevonása a CEF munkájába.
- A CEF Erdőszakértők Tanácsadói Testületének (AGFEE) támogatása, elismert európai intézmények, erdészeti szakemberek bevonásával.
- Képviseltetni kívánja magát az az Európai Erdőkre vonatkozó jogi kötelezettséggel járó megállapodás tárgyalássorozatán (INC).
- Szorgalmazza a 2014-től életbelépő Európai Erdőstratégia kialakításánál a CEF javaslatának figyelembevételét, a Nemzeti Erdőstratégiák kidolgozásán keresztül, felhasználva a tagok kormánykapcsolatait valamint a közvetlen EU-s kapcsolatokat.
- A fentiek érdekében szándékában áll megerősíteni a CEF illetve az AGFEE delegáltjainak részvételét (megfigyelői státus) az európai szaktestületekben, különösen az Erdészeti és Parafáért Felelős Tanácsadói Csoport-ban.
- Továbbra is törekszik az önálló erdészeti politikáért felelős európai intézményi keretek létrehozására.
- Kiemelt cél a tagok széleskörű bevonása a CEF és AGFEE munkájába, tájékoztatással és vélemények kérésével.

Budapest, 2013. augusztus 31.

Dr. Halmágyi János
CEF elnök
EFDSZ elnök

A magyar erdőgazdálkodás
rövid bemutatása

Dudás Péter egy prezentáció keretében bemutatta a magyar erdőgazdálkodás rendszerét, szervezeti és tulajdonosi struktúráját, valamint a gazdálkodás fő jellemzőit. Ismertette az erdészeti igazgatás jelenlegi felépítését és feladatait. Röviden kitért a rendszerváltás utáni változásokra, azok hatására a gazdálkodási struktúrát illetően. Említést tett a megerősödő természetvédelem korlátozásai miatti és az erdőkkel szembeni társadalmi igények növekedéséből fakadó gazdálkodói szemléletváltozásról is.

Tájékoztatót adott a legfrissebb statisztikák alapján az erdőgazdálkodásban foglalkoztatottak létszámának alakulásáról is. Közbevetett kérdésre válaszolt arra is, *mi lett a létszámcsökkenéssel érintett emberek sorsa?* Ezek egy része kikerült a statisztikákból, bár sokan dolgoznak még a hivatalos adatokon felül is az ágazatban, részben a „fehéredő” szürkegazdaságban.

A bemutató után több kérdés merült fel a külföldi vendégek részéről. Többeket érdekelt az *erdőtelepítések mennyiségének csökkenése*. Az előadó szerint ennek több oka is van, részben az, hogy a telepítési és ápolási költségek ma már meghaladják a lehetséges támogatási összegeket, valamint az erdő, mint beruházás, megtérülése csak hosszabb távon valósul meg. Ez még a rövid vágásfordulóú nemesnyarasoknál sem egyértelmű, hiszen a felújítási költségek emelkedése miatt ma már többen visszafogják magukat a véghasználatok végrehajtásától. Ezek az okok sok földtulajdonost visszariasztanak új erdő telepítésétől. Az állam pedig ösztönözné a telepítéseket, ma már szinte csak EU-s támogatási forrásokból. Sajnos, a földtulajdonosok egy része a területi fejlesztésekre spekulál, ami látszólag nagyobb hasznot hozhat rövid távon is.

Törökországban az erdők 99 %-ban állami tulajdonban vannak. A török kollégák részéről az a kérdés merült fel, hogy *az erdőtervek készítése csak az állami tulajdonú erdők esetében kötelező illetve a tervezési körzetek csak az állami erdőkre vonatkoznak-e?* Erre a válasz egyértelmű, hiszen a 150 erdőtervezési körzetre készülő erdőterv rendelet érvényes az összes erdőre, legyen az állami, magán, közösségi vagy vegyes tulajdonban.

Érdekes kérdést tettek fel a románok az értékesítést illetően. A kérdés az volt, hogy *megteheti-e egy vásárló, hogy az erdősszel kimegy az erdőre és kijelöli azokat a fákat, melyeket meg kíván vásárolni?* „Ez nálunk nem gyakorlat, még akkor sem, ha az erdő vágásérett.” Arra a kérdésükre, hogy akkor miképpen tud megfelelni a piacnak a magyar erdőgazdálkodás, a válasz természetesen az, hogy a gazdálkodónak lehetősége van véghasználatra tervezett erdők vágását a piac igényének megfelelően sorolni. Ez azonban nem jelentheti a legsürgősebb feladatok elmaradását vagy az előhasználatok elhagyását. Tekintettel kell lenni az erdő felújíthatóságára is.

Hozzá kell tennünk, hogy mindkét ország erdőszűrése nagyobb Magyarországnál. A későbbi beszélgetésekből az is kiderült, hogy a törököknél is nagy a Pinus-félék pusztulása, amit ők is az egyértelmű klíma „romlására” vezetnek vissza. Romániában az erdeifenyő, Törökországban az általuk „vörös fenyő”-nek nevezett Pinus brutia (Kizilçam) pusztul.

(Folytatás az 5. oldalon.)

A XVII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok

Szakszervezeti mozgalmunknak ősi, még a 19. századba visszanyúló egyik hagyományos funkciója a *sportnak*, mint a dolgozó ember testi-lelki egészségét erősítő és megőrző tevékenységnek a *támogatása, kultiválása*.

Az EFDSz is ennek a célnak és hagyománynak a jegyében indította meg a maga saját sporttevékenységét nem sokkal a megalakulása után, 1996-ban.

Nem élsportolói teljesítmények felmutatására törekvő, hanem *tömegsport jellegű mozgalom ez*. Fagazdasági vállalatunk, intézményeink dolgozói – férfiak, nők, fiatalok és idősebbek – év közben munkahelyükön-lakóhelyükön üzik ezt vagy azt a sportnemet (ki-ki a kedve és erőnléte szerinti keménységgel), majd házi versenyeken méri össze képességeiket.

A folyamat az *évente egyszer* (mindig máshol) megrendezésre kerülő *Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokon* kulminál. Erre már természetesen a házi versenyeken legjobbnak bizonyultakból összeállított csapatot küldik.

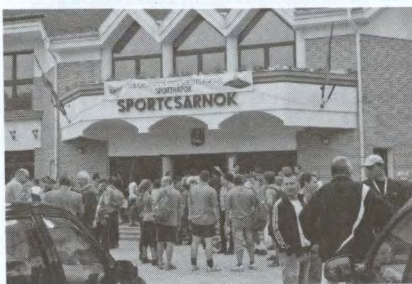
Ez az országos megméretés már sportverseny a javából, ha még- annyira is játékosnak és szórakoztatónaknak tüntetik fel az erről szóló retorikákban.

Az idei helyszín Pápa volt

Az idei szakmai sportnapokat Pápán, ebben a Bakonyalján fekvő, markáns városképi és szellemi arculatú kedves, szép városban bonyolítottuk le. Mégpedig immár a *tizenhetedik* alkalommal, ami a mai, gyorsan változó, rövid távú programokban gondolkodó világunkban már tiszteletreméltó hagyománynak számít.

(Folytatás a 4. oldalról)

Kérdést tett fel a török Erdőmérnöki Kamara elnöke, Ali Kuçukaydin, aki arra volt kíváncsi, hogy *a magyar szakszervezet milyen területen, és mely munkavállalók érdekeit tudja képviselni?* Erre a kérdésre tömör válasz, hogy tagjaink az erdőgazdaságoknál, szakigazgatásban, kutatásban dolgozó mérnökök, erdészek, és alkalmazottak, és az ő munkakörülményeikkel, foglalkoztatásával és bérezésével kapcsolatos érdekvédelmet látjuk el. Szélesebb értelemben azonban

Azt, hogy ezt is megérhettük, két tényezőnek tudható be. Az egyik: tagtársaink, az erdészetben-faiparban dolgozók nem szűnő, sőt inkább fokozódni látszó érdeklődésének a rendezvény iránt. A másik: támogatóink jószándékú segítségének. Közülük is elsősorban arra a szervezetre gondolunk, amely az adott évben az operatív szervezés és lebonyolítás, a rengeteg munka és nem kevés költség terhét vállalja.

Példás főszervező volt a Bakonyerdő Zrt.

Ez a szervezet az idei alkalommal a *Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt.* volt, élén *Varga László* vezérigazgató úrral, akit szinte minden helyszínen ott láttunk.

A lebonyolításban a vállalati kollektíva számos tagja vett részt: műszaki és adminisztratív dolgozók, gépkocsivezetők, vadászházi személyzet stb., akiknek a munkáját főszervezőként *iff. Jung László* erdőmérnök fogta össze.

Támogatóknak tekintünk azonban sok más szervezetet is: állami részvénytársaságainkat és intézményeinket, amelyek vezetői erkölcsileg és anyagilag is támogatták dolgozóik versenyre történő felkészülését és részvételüket, kísérőikkel, drukkerekkel együtt.

Támogatónk az állami erdőgazdasági részvénytársaságaink fölötti tulajdonosi jogokat gyakorló MFB Zrt. is, valamint más irányító és felügyeleti szervek (VM, NÉBIH stb.) vezetői, akik mind ehhez hozzájárultak.

Első szavunk tehát a köszönet szava mindazok irányában, akik közvetlenül vagy közvetve, nevesítve vagy névtelenül, de hozzájárultak a Sportnapok megrendezéséhez, sikeres lebonyolításához!

Tudósításunknak ezen a pontján közbevetve megjegyezzük, hogy részvénytársaságaink, intézményeink vezetői közül nem egyet a versenyek helyszínén is felfedeztünk. Mégpedig nem un. VIP-vendégként, hanem dresszbe öltözve vállalati csapatának tagjaként, versenyzőként is. Sajnos, az idő múlása ezen a téren is elvégzi munkáját, mert voltak olyan régi arcok, akik részvételét, rendszeres visszatérését természetesnek vettük, ám az idén már hiányoztak.

Bevezetőnkben még azt is megírjuk, hogy az idei Sportnapok is – már szintén hagyományos módon – *nemzetközi jellegűek* voltak: népes román, szlovák, lengyel és horvát csapat is részt vett a küzdelmekben.

Színes volt a program, új versenyszámokkal

A versenyek túlnyomó részben a város északkeleti részén elterülő nagy zöldterületen, egymáshoz közel levő létesítményekben zajlottak le: a Városi Sportcsarnokban, az Elekthermax Vasas sportpályáján és a mellette levő tekepályán, valamint a Várkertfürdőben, illetve térségében. A lövészetet a

legfontosabb feladatunk, a többi civil erdész szervezettel egyetemben, az egész magyar erdőgazdálkodás helyzetének figyelemmel kísérése, jelentős kérdésekben azonnali reagálás, vélemény-nyilvánítás az ott dolgozó szakemberek és társadalmunk jövője érdekében.

Dr. Halmágyi János
EFDSZ elnök

Dudás Péter
EFDSZ főtitkár

Bakonyerdő Zrt. gyeniesdiási lőterén bonyolították le.

Mindegyik sportrendezvényünknek volt valamilyen sajátos jellegzetessége. *A pápai kitűnt a résztvevők magas számával, valamint a versenyszámok változatosságával, a program újszerűségével.*

Utóbbiak közül hagyományosnak volt tekinthető a lövészet, az asztalitenisz, a kispályás labdarúgás, a teke, a streetball, a tarokk és a sakk.

Az utóbbi időkben ritkábban szerepelt a versenyprogramban a futás, az úszás, valamint az ulti.

Új játékos ügyességi szám volt a technikai hajtány, a sörváltó és a vizes csúszda (de az első kettőhöz jócskán kellett fizikai erő is).

Kimondottan új szellemi vetélkedő volt az „Ismerd meg Pápát” című versenyszám.

Elképzelhető, hogy mekkora szervezési feladatot jelenthetett ennyi versenyszámhoz a bírák, zsűrik, technikai személyzet biztosítása, majd az eredmények összesítése, a kiértékelés gyors és pontos elvégzése!

Ünnepélyes megnyitó a Városi Sportsarnokban

A Sportnapok első napja a versenyzők megérkezésével, elszállásolásával, technikai teendőkkel, a várossal és a versenyhelyszínnel való ismerkedéssel telt el.

Kitűnő megoldásnak bizonyult, hogy minden regisztrált résztvevő egy névre szóló, nyakba akasztható laminált azonosító kártyát kapott, amelynek egyik oldalán mindhárom nap program-

ját feltüntették az időpontokkal együtt. Ennek köszönhetően ki-ki bármikor „képben lehetett” a teendőit illetően. (S a kártyával díjmentesen vehette igénybe a Várkertfürdő szolgáltatásait, ami a mai fürdőárak mellett „nem semmi”.)

A rendezvény megnyitására a csapatok a Városi Sportsarnokban sorakoztak fel.

A Himnusz elhangzása után elsőként mint konferanszié, egy igen dekoratív, bájos fiatal hölgy üdvözölte a megjelenteket: *Pozsgai Éva*, az Emberi Erőforrás Minisztérium kulturális főtanácsadója. Utána *Varga László*, a Bakonyerdő Zrt. vezérigazgatója mondott rövid üdvözlő beszédet, aminek a során többek között elmondta, hogy a részvénytársaság nagy gondot fordít a közjóléti tevékenységre is és *most első ízben vállalkozott a Sportnapok megrendezésére. Ezért színes program összeállítására törekedtek.*

Következőként *Takács Szabolcs*, a Veszprém Megyei Kormányhivatal képviselőjében mondott üdvözlőt, megtoldva a vezérigazgató szavait azzal, hogy nem csak a Bakonyerdő Zrt. nem rendezett még szakszervezeti sportnapokat, de *még egész Veszprém megyében sem került erre sor eddig.* Kifejezte azt a reményét, hogy a sport erősíteni fogja az emberek közötti kapcsolatokat.

Rádi Róbert a Pápai Polgármesteri Hivatal Polgármesteri Kabinetjének vezetőjeként a város nevében üdvözölte a megjelenteket. Hangsúlyozta, hogy *kitűnő a kapcsolat a város és a Bakonyerdő Zrt. között, ezért a város „mögé állt” a versenyeknek, vagyis támogatta a rendezvényt.*

Természetesen üdvözölte a megjelenteket Szakszervezetünk elnöke, *dr. Halmágyi János* is. Köszönetet mondott a megye és a város vezetőinek, *Varga László* vezérigazgatónak és a részvénytársaság kollektívájának a rendezvényhez nyújtott sok támogatásért és a rendezés munkájáért, majd sportszerű

versenyzést és sikereket kívánva megnyitotta a Sportnapokat.

Kedvező feltételek mellett zökkenőmentes lebonyolítás

Az üdvözletek elhangzása után a csapatok az egyes versenyszámok helyszínére vonultak és kezdetét vette a nagy vetélkedés. A drukerek és érdeklődők pedig nap közben azt a versenyhely szint kereshették fel, amelyet csak akartak – vagy éppen valamelyik büfét, szomszédjukat csillapítandó. Éhüket pedig az ebédidőben a Petőfi Gimnázium éttermében verhettek el egy tál finom bablevessel és jóféle pogácsával.

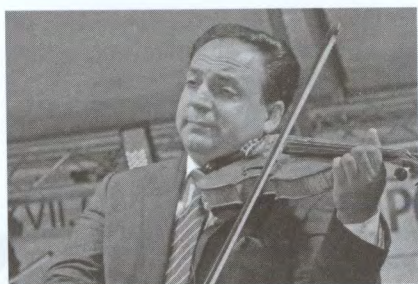
Az időjárás is kedvező volt, mert az augusztus első felére jellemző rekkenő hőség éppen ekkorra csillapodott. S az eső is csak estefelé szemergett kissé, amikor már csak egy-két szabadtéri versenyszám közeledett a befejezéséhez. Ami pedig a nagy sportolótömegeket megmozgató versenyek rémét, *a baleseteket* illeti, drámai esemény nem történt. Egy erősebb bokarándulás fordult elő; reméljük, hogy tartós következmények nélkül.

A bevezetőben említett új szórakoztató ügyességi versenyszámok mind nagy sikert arattak a versenyzők körében is, de különösen a közönség körében. Látványos és izgalmas voltak mellett előnyük volt az is, hogy ezekbe az erőpróbákba a hölgyek is gond nélkül bekapcsolódhattak. Meg is tették, a férfiakéval azonos helytállással.

A záróest és nagy meglepetése: Mága Zoltán

Az alapos szervezésnek köszönhetően a versenyszámok lebonyolítását is, az összesítő értékelést is időben elvégezték. Így sor kerülhetett minden Sportnapok másik fő eseményére: a közös baráti vacsorával és szórakoztató műsorral egybekötött *eredményhirdetésre*. Ennek helyszíne a Várkertfürdő területén felállított hatalmas rendezvény sátor volt, levezető konferansziéja pedig ismét a már említett *Pozsgai Éva*.

Azonban nemcsak a sátor volt hatalmas, hanem a meglepetés is, amikor az előadói emelvényen megjelent a műsor első szereplője: *Mága Zoltán*, a virtuóz hegedűművész és női-duó kísérelője.

A „magyar Paganini” azután pompásabbnál pompásabb zeneszámokkal nyugtázta le a hallgatóságot, amely hatalmas ovációval viszonzta a nagyszerű művészi produkciót. Az erdészek és fások most örökre a szívükbe zárták a nagy művészt, aki nem sajnálta a fáradságot, hogy késő este eljőjön ebbe a sátorba és átmelegítse szívüket-lelküket megigéző hegedűjével. Ez az attrakció volt a verseny fődíja minden résztvevő számára.

Ezt követően (ugyancsak az ügyes szervezésnek köszönhetően) gyors ütemben zajlott le az eredményhirdetés és a díjak átadása. A 197 díjat – közöttük értékes, egyedi készítésű, művészi kerámiákat – Varga László vezérigazgató és dr. Halmágyi János elnök adta át a helyezést elért versenyzőknek, úgyszintén komoly hangerejű tetszésnyilvánítástól kísérve.

Az ízletes és változatos vacsoraételek kiszolgálása szintén jó ütemben, svédasztalos rendszerben történt. Közben kezdetét vette a záróprogram, a vidám énekes-zenés-táncos szórakozás is, ami a legjobb levezetése az egész napos versenyfeszültségnek.

A Sportnapok az éjszakai órákban értek véget, kinek-kinek vérmérséklete, s testi-lelki állóképessége szerint.

Ennek a versenynek is csak nyertesei voltak

A versenyek kimenetelét a mellékelt eredmény-kimutatás tünteti fel. Ennek alapján bárki saját tetszőleges szakmai elemzést, értékelést végezhet. Mi csupán az összbenomásra szorítkozunk.

E szerint a Zalaerdő Zrt. csapata megőrizte 2011-ben kivívott első helyét és a versenyek vándordíját ismét hazavihette. A második helyre azonban, nagy meglepetésre, előretört a Bakonyerdő Zrt. csapata, amely korábban meg sem közelítette az élbolyt. S teljesítményével még a korábbi évek gőzhegységét, az

Északerdő Zrt. csapatát is maga mögé utasította a harmadik helyre. (Ámbár sokan boldogok lettek volna, ha bronzérmesek lehettek volna az erős mezőnyben.)

Szakszervezetünk különdíját a román labdarúgó csapat vette át.

Kétségtelen, hogy tét nélkül egy sportvetélkedés olyan, mint a fűszerezetlen-sótlán étel. Mindazonáltal Szakszervezetünknek mindig vallott alapelve volt: nálunk az első a részvétel, a győzelem csak a második. S mint korábban is mindig, úgy a pápai versenynek is csak nyertesei voltak!

Hála a Bakonyerdő Zrt. egész kollektívájának, figyelmes vendégszeretetének, mindenki egy sajátos arculatú, nagyon kellemes légkörű, kiemelkedően emlékezetes, sikeres rendezvénynek lehetett a részese, amit szép emlékként raktározhat el emlékezetében.

Köszönet érte!

Király Pál

Eredmények

Sakk, női: Czigoláné Németh Diána, Zalaerdő I. 2. Máté Zsoltné, Bakonyerdő II. 3. Kisgyura Brigitta, SEFAG III.

Sakk, férfi: 1. Papp Nándor, Zalaerdő I. 2. Piotr Dziadon, Lengyel Szakszervezet II. 3. Ignacy Truszkowski, Lengyel Szakszervezet III.

Ulti: 1. Lovrecsics István, Zalaerdő I. 2. Barta László, Egererdő II. 3. Cserép János, Északerdő III.

Tarokk: 1. Markó Béla, Pilisi Parkerdő I. 2. Szentpéteri Sándor, Pilisi Parkerdő II. 3. Barna Péter, KEFAG III.

Mellúszás 50 m, női: 1. Stefcsik Viktória, KAEG I. 2. Sipos Dorina, KAEG II. 3. Csiszár Angéla, Gemenc III.

Mellúszás 50 m, férfi: 1. Szabó Péter, Bakonyerdő I. 2. Vajda Márton, VADEX II., Lovrecsics Tamás, Zalaerdő III.

Gyorsúszás 50 m, női: 1. Stefcsik Viktória, KAEG I. 2. Csiszár Angéla, Gemenc II. 3. Sipos Dorina, KAEG III.

Gyorsúszás 50 m, férfi: 1. Lovrecsics Tamás, Zalaerdő I. 2. Szabó Péter, Bakonyerdő II. 3. Benda Ákos, KEFAG III.

Váltóúszás, 4 x 25 m: 1. Zalaerdő I. 2. Bakonyerdő II. 3. Pilisi Parkerdő III.

Futás 800 m, női: 1. Szigetvári Éva, Nyírerdő I. 2. Drótos Erika, Gemenc II. 3. Gémes Noémi, KEFAG III.

Futás 800 m, férfi: 1. Lovrecsics Tamás, Zalaerdő I. 2. Tóth Sándor, KEFAG II. 3. Fehér János, Északerdő III.

Váltófutás 4 x 100 m: 1. Északerdő I. 2. Bakonyerdő II. 3. Nyírerdő III.

„Ismerd meg Pápát” túra: 1. NEFAG I. csapata (Becker Mária, Kemecsey Judit, Szilágyi Annamária, Tóth Patricia). 2. KEFAG 3. csapata (Gémes Noémi, Simity Györgyi, Pusztai László, Ábrahám János, Nagy Enikő). 3. Vértesserdő 2. csapata (Tischler Diána, Tóth Gergely, Gulyás Lilla).

Asztalitenisz, női: 1. Birkás Mária, Mecsekerdő I. 2. Molnár Katalin, Északerdő II. 3. Vas Ilona, Mecsekerdő III.

Asztalitenisz, férfi: 1. Markó András, TAEG I. 2. Abonyi László, Északerdő II. 3. Dudás Szabolcs, Bakonyerdő III.

Csúszda: 1. Lovrecsics Tamás, Zalaerdő I. 2. Váradi Csaba, Ipoly Erdő II. 3. Szelestei Péter, Bakonyerdő III.

Sörváltó: 1. Gemenc + Ipoly Erdő. 2. Nyírerdő + Zalaerdő. 3. Északerdő III.

Technikai hajtány: 1. Bakonyerdő B. (Hoffmann Pál Sándor, Jung László, Kecskés Róbert, Nagyvárad Balázs, Ther András). 2. Bakonyerdő A. (Kövér József, Baki Attila, Mikóczi Zsolt, Paluska Csaba, Weibl László). 3. Zalaerdő (Knausz Péter, Kovács Tibor, Lovrecsics István, Tóth Zoltán, Joós Csaba).

Streetball: 1. Horvát Szakszervezet. 2. VADEX II. 3. Zalaerdő III.

Lövészet, női: 1. Jánosi Mária, Bakonyerdő I. 2. Mozdény Viktória, Bakonyerdő II. 3. Czili Kármén, Bakonyerdő III.

Lövészet, férfi: 1. Gróf András, Zalaerdő I. 2. Csernus Zsolt, NEFAG II. 3. Pongrácz Viktor, Mecsekerdő III.

Lövészet, csapat: 1. Zalaerdő. 2. Mecsekerdő. 3. Bakonyerdő.

Teke, női: 1. Gecsei Lászlóné, Vértesi Erdő. 2. Váczi Edit, Mecsekerdő. 3. Tóthné Üveges Judit, Északerdő.

Teke, férfi: 1. Szecsőfli Péter, Északerdő. 2. Gál Benjámin, Zalaerdő. 3. Nádasdi Szabolcs, Északerdő.

Teke, csapat: 1. Zalaerdő III. csapata. 2. Északerdő férfi csapata. 3. Zalaerdő II. csapata.

(Folytatás a 8. oldalon)

(Folytatás a 7. oldalról.)

Összesítés

Hely.	Erdőgazdaság	Pont
1	Zalaerdő Zrt.	111
2	Bakonyerdő Zrt.	87
3	Északerdő Zrt.	68
4	KEFAG Zrt.	41
5	KAEG Zrt.	39
6	Mecsekerdő Zrt.	35
7	Vértesi Erdő Zrt.	31
8	Pilisi Parkerdő Zrt.	19
9	VADEX Mezőföldi Zrt.	17
10	Nyírerdő Zrt.	16
11	NEFAG Zrt.	15
12	Gemenc Zrt.	14
13	Ipoly Erdő Zrt.	14
14	Horvát Szakszervezet	10
15	Lengyel Szakszervezet	9
16	Egererdő Zrt.	8
17	SEFAG Zrt.	7
18	TAEG Zrt.	7
19	Román Szakszervezet	5
20	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	3
21	NÉBIH	2

Az EFDSz által eddig szervezett
Országos Erdészeti
és Faipari Sportnapok

- I. 1996. Felsőtárkány
- II. 1997. Kaposvár
- III. 1998. Miskolc
- IV. 1999. Gyöngyös
- V. 2000. Sopron
- VI. 2001. Budapest
- VII. 2002. Jánoshalma
- VIII. 2003. Verőce
- IX. 2004. Kecskemét
- X. 2005. Pécs
- XI. 2006. Tata
- XII. 2007. Nyíregyháza
- XIII. 2008. Nagykanizsa
- XIV. 2010. Győr
- XV. 2011. Vác
- XVI. 2012. Szolnok
- XVII. 2013. Pápa

Egyetemi hírek

A Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának diplomaosztó, továbbá a 2013/2014. tanévet megnyitó ünnepélyes nyilvános kari tanácsülésére most már hagyományos módon Sopronban a Közgazdaságtudományi Kar Erzsébet utcai épületének aulájában került sor. A Kar dékánja, Prof.Dr. Lakatos Ferenc mellett mindkét alkalommal részt vett és beszédet mondott az egyetem Rector magnificus-a, Prof. Dr.h.c.Dr. Faragó Sándor DSc is.

*

A tiszteletdiplomák átadása a tanévnyitó ünnepség alkalmával történik az oklevelüket 70, 65, 60 és 50 éve elnyert veteránissimuszok részére.

Rubinoklevélben részesült az idén dr. Futó László, Pethő Andor, vitéz dr. Szőnyi László és dr. Tóth Béla erdőmérnök.

Vasoklevelet kapott Faragó Kornél, Hochhold Ferenc, Lutonszky Zoltán, dr. Simon Miklós, Takács Zoltán és dr. Vaszary Pál.

Gyémántoklevélben 25, aranyoklevélben pedig 40 erdőmérnök részesült. Sajnos, Fodor Imre (a. Balambér) már nem tudta átvenni tiszteletdiplomáját, mert az adományozási határozat és a tényleges átvétel közötti időben elhalálozott.

*

Szokásba jött az is és így történt ez az idén is, hogy a Miskolci Egyetemen végzett bánya-, kohó- és olajmérnökök, geológusok és geofizikusok is Sopronban veszik át tiszteletdiplomájukat, azok, akik tanulmányaikat még Sopronban kezdték meg. Az idén egy rubin- és 18 gyémántoklevelet adott át a Műszaki Földtudományi (Bányamérnöki) Kar, valamint a Műszaki Anyagtudományi (Kohómérnöki) Kar dékánja.

*

Egyéb kitüntető címek átadására is sor került a két rendezvényen.

Professor emeritus címet kapott Prof.Dr. Albert Levente egyetemi tanár (valamint a „Magyar Felsőoktatásért” Emlékplakettet), továbbá prof.Dr. Mátyás Csaba egyetemi tanár, az MTA rendes tagja.

Címzetes egyetemi tanár lett dr. Csóka György és dr. Héjj Botond okl. erdőmérnök.

Címzetes egyetemi docens lett dr. Hegedüs Attila, Kosztka László, Köveskúti Zoltán, Németh Sándor és dr. Sonnevend Imre okl. erdőmérnök.

PhD doktorrá avatták Brolly Gábor Béla és Katonáné Gombás Katalin okl. erdőmérnököket.

A végzett hallgatók száma a következőképpen alakult a Karon: okl. erdőmérnök 36, okl. környezetmérnök 7, környezetmérnök 6, alkalmazott környezetkutató 9, okl. természetvédelmi mérnök 6, természetvédelmi mérnök 6, vadgazda mérnök 8 és erdőpedagógus szakmérnök/szakvezető 10 fő.

Vezérigazgatói kinevezések

Az elmúlt nyár eseménye volt, hogy június elején három állami erdészeti vállalat élére új vezérigazgatót nevezett ki a Magyar Fejlesztési Bank (MFB), a tulajdonosi jogok gyakorlója.

Az új vezetők eddig is ugyanazon vállalatoknál dolgoztak különböző beosztásokban.

A Budapesti Erdőgazdaság Zrt élére Szalai Lászlót nevezték ki, aki eddig területgazdálkodási igazgatóként dolgozott a cégnél. A VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt élére Majoros Gábor, az eddigi termelési vezérigazgató helyettes került. A DALERD Délalföldi Erdészeti Zrt új vezetője Spiegel Endre, előtte a Gyulai Erdészet igazgatója.

MFB – Gyulaj Kupa

Az MFB Zrt., valamint a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. közös szervezésében a sarlóspusztai lőtérén bonnyolítottás le az állami erdőgazdasági részvénytársaságok közötti löversenyt. 17 társaságunk 96 versenyzője három sörétes és három golyós versenyszámban mérte össze képességeit.

A csapatverseny eredménye: 1. Gyulaj Zrt., 2. Gemenc Zrt., 3. SEFAG Zrt. Az egyéni verseny első három helyezettje: 1. Varga András (Gyulaj Zrt.), 2. Dobos József (NEFAG Zrt.), 3. Tóth Péter (Gyulaj Zrt.).

(Forrás: „Nimród”)

Emlékképek a Vértes múltjából

Az Országos Erdészeti Egyesület vándorgyűléseinek nem spontán velejárója, hanem az alapító atyák által még 1866-ban deklarált, határozott célja is, hogy a szakmai közvélemény figyelmét annak a tájnak az erdőgazdálkodására irányítsa, amelyen az országos találkozót lebonyolítják.

Így volt ez az idén a Vértes esetében is. Kocsis Mihály vezérigazgatónak és munkatársainak tájékoztatói révén a résztvevők átfogó képet kaptak a *Vértesi Erdő Zrt.* működéséről; a szakmai programok keretében pedig itt-ott bele is tekinthettek egyes részletekbe, annyi-
ra, amennyire ezt egy fél nap egyáltalán lehetővé teszi.

A jelenhez azonban hozzá tartozik az idáig vezető út is, mondta valamikor régen egy bölcs ember. A vándorgyűlési programban a *vértesi erdőgazdálkodás gazdag múltja* is megcsillant, nem is egyszer. Mindazonáltal ennek a múltnak a komplex feldolgozása és bemutatása még. hátra van. (Úgy tudjuk, hogy a Vezérigazgató úr nemcsak a részvénytársaság éves pénzügyi tervének a teljesítését, hanem ezt is szívén viseli.)

A vándorgyűlés apropóján ebből a múltból idézünk fel néhány emlékképet.

Ez a történet a XVIII. században kezdődik Tatán, amikor is az ágas-bogas Esterházy-család egyik grófi ága

jelentős birtokokra tett szert Tatán és környékén. Többek között erdőkre is.

A Duschanek és a Ferencz erdészcsalád

Azután jó száz évvel később történt egy jelentéktelennek tűnő kis epizód Valamikor 1848 végé felé Csorna tájékán a magyar forradalom leverésére hazánkba nyomuló osztrák császári hadsereg egyik katonája, bizonyos Josef *Duschanek* cseh-morva származású káplár sebesülten dőlt ki a hadjáratból. Ápolásának, hosszas felépülésének az lett a vége, hogy beleszeretett egy csinos magyar leányzóba. Azután jó fél év múlva a háborúnak vége lett, a hadak elvonultak, de Duschanek káplár magyar feleségével magyar földön maradt, mindörökre. Megesett már a történelemben hasonló eset, nem egyszer, s nem kétszer.

Azt nem tudjuk, hogy a derék hadfi szülőházájában a polgári életben milyen foglalkozást űzött. Azt azonban igen, hogy a XIX. században a nagybirtokaikon alkalmazott erdészeti szakemberek között még szinte több volt a német és cseh-morva nevű, mint a magyar. Egyetlen szakmai tanintézetünk, a selmeci akadémia még nem győzte kielégíteni szakszemélyzeti vonatkozásban a mennyiségi igényeket. (Bizonyíték-

nak lásd például az „Erdészeti Lapok” 2010/3. számában az Ungarischer Forstverein alapítóinak névsorát 1851-ből.)

Nem csoda tehát, hogy a Duschanek név előbb-utóbb megjelent a szakmában is. Mégpedig *Marcalton Duschanek Adolf uradalmi erdész* személyében, aki az ottani Batthyány-birtokon teljesített szolgálatot.

Gyermekei közül *ifjabb D. Adolf szintén erdész lett* és főerdészként fejezte be szakmai pályafutását Kőrmenden, szintén a Batthyány-család birtokán.

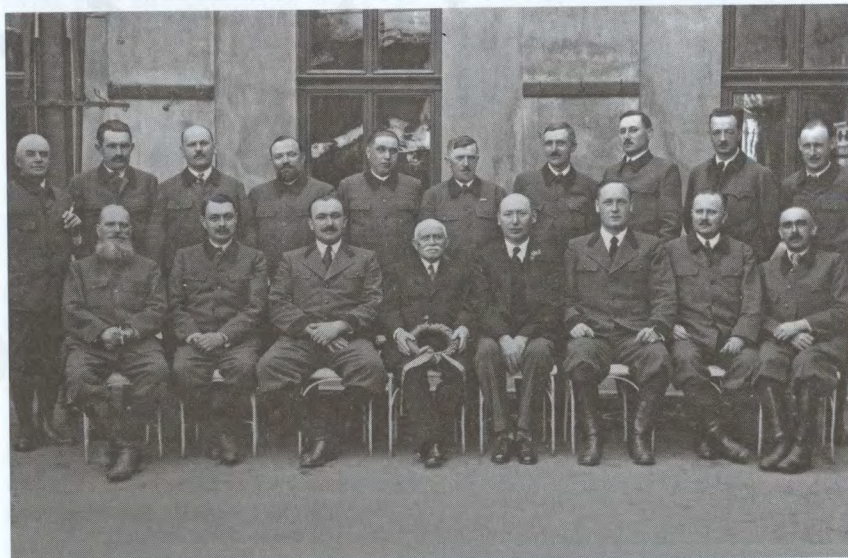
Az 1908-ban született *Duschanek János* már erdőmérnök lett (Sopron, 1931), *öccse*, az 1911-ben született *D. József pedig erdész*.

Ő marcaltoi és kemenesmagasi szolgálattétel után a háborút követően a Mezőföldre váltott át, s onnan vonult nyugállományba.

Még a negyedik gyermeknek, *Duschanek Margitnak* is jutott szerep ebben az erdészdinasztia-történetben. Ugyanis *Ferencz János* tatai kisiparossal kötött házasságából neki is négy gyermeke született, s közülük *Ferencz László* (Tata, 1932) – nagypja nyomdokába lépve – szintén az erdész pályára lépett: 1954-ben szerezte meg erdőmérnöki oklevelét Sopronban. Visszatért szűkebb pátriájába, s a későbbiekben igazgatóként másfél évtizedig vezette a mai erdészeti részvénytársaság jogelődjét, a Vértesi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságot.

Írásunk forrása: egy értékes visszaemlékezés

A történelemben fontos a szereplők, de még fontosabb a cselekedeteik megismerése. A továbbiakban már mi is az utóbbiakra helyezzük a hangsúlyt. Ehhez egy kitűnő segédlettel, forrásanyaggal rendelkezünk. Mégpedig egy *hosszú feljegyzéssel*, amely Duschanek János erdőmérnök visszaemlékezését tartalmazza, amit Margit húga fiának, *Ferencz László* erdőmérnöknek mondott el a tatai gróf Esterházy hitbizományi uradalomban 1932-1945 között teljesített szolgálatának emlékeiből, tapasztalataiból. S amit – előzetes hangrögzítés

A kép 1937 november 17-én készült a tatai gróf Esterházy uradalomnál. Alul jobbról a harmadik Duschanek János főerdőmérnök.

alapján – fia, *Duschanek János rögzített írásban* az utókor számára 1980-ban.

Ez az ifj. Duschanek János nem lett erdész, hanem – engedve az elhivatottság lélektani nyomásának – *festőművész*. Mégpedig Mednyánszky- és Molnár C. Pál Díjjal kitüntetett, külföldön is elismeréseket aratott tehetséges festőművész. Legújabb szomorú mozanata ennek a hosszú történetnek, hogy éppen az idei nyáron, már az egyesületi vándorgyűlés után hunyt el 66 éves korában.

(Az erről szóló, munkásságát is méltató híradás a „Népszabadság” c. napilap július 16-i számában jelent meg.) Az említett értékes feljegyzését özvegye, *D.-né Mészáros Julianna újságíró* bocsátotta rendelkezésünkre, amiért e helyen is őszinte köszönetet mondunk.

A továbbiakban ezen a kéziraton keresztül pillantunk bele a volt tatai Esterházy-erdőbirtok két világháború közötti életébe, gazdálkodásába.

A tatai uradalom erdészgárdája

Duschanek János az erdőmérnöki cím megszerzése után 1932-ben pályázat útján került a tatai uradalomba, amelynek tulajdonosa akkor a már idős korban lévő *gróf Esterházy Ferenc* volt.

A D. János által levont első tapasztalati tanulság a múltból: az uradalom *saját nevelésű erdészgárda* kialakítására, illetve fenntartására törekedett, amelybe bekerülni bizalmi alapon, garanciák mellett lehetett. A képesség és képzettség szükséges feltétel volt, de önmagában nem elégséges. *A személyi tulajdonságokra nagy súlyt helyeztek*. Aki viszont bekerült, az jó kollektívába és bizalmi állásba került. (Egy K.B. monogramú erdész egyszer méltatlanná vált a bizalomra, nem tudott tisztességgel elszámolni az elszámolandó pénzzel. Levonta a konzekvenciát: öngyilkos lett.)

Az erdészet szervezete

A tatai hitbizományi uradalom az erdőtörvény előírása szerint az erdőterületével arányban három erdőmérnököt volt köteles alkalmazni. Ezek közül az egyik erdőigazgató volt: D. János munkába állása idején egy Fidler nevű sze-

mély, akit azután hamarosan *Kardoss Kálmán* követett az igazgatói székben.

Az igazgatóság irányítása alá két erdőgondnokság tartozott: Alsógalla, amelyet Fodermayer József erdőmérnök (alias „Ifi”) vezetett, valamint Tata, aminek Duschanek lett a vezetője. Ők ketten kezdetben uradalmi erdőmérnök, majd uradalmi főerdőmérnök címmel látták el a feladatukat.

A gondnokságokon belül pagonyok voltak. Ezen a ponton azonban a rendszernek egy sajátossága mutatkozott meg (s persze nem csak Tatán). Mégpedig az, hogy nem csak a szervezeten belüli beosztással összefüggő, ahhoz kapcsolódó nomenklatúra létezett, hanem egy ranglista is. Ebben más tényezők szabták meg a sorrendiséget; például: szakképzettség foka, kor, képességek, az ellátandó feladatkör specialitásai stb.

A tatai uradalomban a következő fokozatok voltak a ranglistán (alulról felfelé): gyakornok, napidíjas erdőőr, erdőőr, főerdőőr, segéderdész, pagony-erdész, vidékerdész.

Ezeket a címeket az említett tényezők figyelembevételével elismerésként kapta az alkalmazott és a fizetése is jelentős mértékben ettől függött. Előfordult például, hogy a pagony vezetője még csak segéderdész volt, de a beosztottja már vidékerdész.

Az erdészeti címhasználat témája

Közbevetve megjegyezzük: az erdészeti címhasználat és a címekhez kapcsolódó fizetési osztályok bevezetésének javaslatával már jóval a háború, az 1945-ös rendszerváltás után, az 1970-es években az OEE elnöksége is foglalkozott. Mégpedig abból a megfontolásból kiindulva, hogy pl. a kerületvezető erdész beosztást még viszonylag fiatalon, mondjuk, 28 éves korában elért erdész-technikus ne ragadjon bele a nyugdíjkorhatár eléréséig egy statikus előmeneteli perspektívátlanágba (jó esetben esetleg előléphetett erdészeti műszaki vezetővé). Hanem *változatlan munkahelyi beosztás mellett is legyen lehetősége az erkölcsi és anyagi előmenetelre.*

Sajnos, a kezdeményezést elvetették, nem lett belőle semmi. (Később egyes állami erdőgazdaságoknál saját hatáskörben adományoztak ilyen-olyan

titulusokat; erdőmester, főerdőmester, főmérnök stb.) Ezt annak idején többen azzal magyarázták, hogy az egyesületi elnökségben túlnyomó részben „tábornokok” ültek. Vagyis olyan magasabb beosztást elért személyek, akik már elérték a kis hazánkban elérhető szakmai előmenetel tisztes maximumát, s így már érdektelenek voltak a rendszer bevezetésében. A probléma azonban ettől még probléma maradt mindmáig – de pl. a tatai uradalomban az imént leírt módon már réges-régen megoldották.

Ezek után vessünk egy pillantást magára az erdőgazdálkodásra.

Szigorú, üzemterv szerinti munka folyt

A visszaemlékező id. Duschanek János szerint az erdőgazdálkodás külső, felkért erdőmérnök által készített üzemterv alapján folyt, amit 1920 után az Esztergomi, 1938 után a Komáromi m.kir. Erdőigazgatóság szigorúan ellenőrzött. Mégpedig mind a kitermelt fatömeg, mind az erdőművelési munkák vonatkozásában. A mulasztásokat, előzetes engedély nélküli eltéréseket az erdőfelügyelő büntette. Az erdőfelújítások, néha előforduló erdőtelepítések esetében azonban *a fajajmegválasztás vonatkozásában a helyi erdőgondnokságnak szabad keze volt, amely törekedett a természetes felújításra.* Érdekes színfoltja volt ennek a munkának, hogy *Véssey Róbert* erdőmérnök a Bocsátó-völgyben vörösfenyvest, az un. Nyíltvágásban pedig amerikai-körísest létesített.

Az erdőhasználat vonalán az uradalom *törekedett a fából kinyerhető haszon maximalizálására.* Ennek érdekében a rönköket minőségileg osztályozták. Ez volt Duschanek János egyik fő feladata. Majd az ugyancsak általa *Tatán létesített „deszkametszőben”* felfűrészelték, illetve a hámozási rönköket jó áron eladták.

Gőzölő a tatai deszkametsző mellett

A Vértesben köztudottan meglehetősen sok a *bükk*. Ezért komoly gondot okozott a bükk rönk és a bükk fűrészáru *fülledékenysége*. A Felvidék és Észak-Erdély visszacsatolása után nagy volt

a piacon a bükk túlkínálat. A bükk fűrészáru raktározása azonban a fűlledékenységé miatt kockázatos volt. Ezért egy idős, tapasztalt régi fakereskedő, Grünfeld Lajos azt javasolta Duschanekek, hogy *gőzöljék meg a bükköt*; attól tartósabb is, szebb is lesz. Az ötlet megtetszett a grófnak is.

Azért, hogy jól sikerüljön a nem mindennapi vállalkozás, Duschanekek Fenyőfőre utazott gr. Esterházy Tamás uradalomába, mert ott működött az ország egyik legjobb gőzölője. Fenyőfőn Rott Ferenc erdőmérnök, az erdészet vezetője fogadta (aki később erdőművelőként, Balaton-fásítóként emelkedett a szakmai hírnév magas fokára).

Rott kollégája Duschanekek a gőzölő és a gőzölés minden csinájába-binjába-tudnivalójába készséggel beavatta, úgy, hogy ennek nyomán már *meg tudta építeni és üzemeltetni a berendezést Tatán*, a deszkametsző mellett.

„Olyan sikere volt, hogy még forrón egymás kezéből kapkodták ki a vevők. (T. i. a gőzölt bükk fűrészáru. A szerk.) Már jóelőre tudták, hogy mikor szedik ki az anyagot és egy órán belül egy darab sem volt, annyira keresett volt, kocsialkatrésznek stb. Olyan jó bevételt egyik termék után sem értünk el.” – így emlékezett vissza négy évtizeddel később Duschanekek János a gőzölőre.

Vadászat és vadgazdálkodás

Azokban az időkben egy grófi erdőbirtok élete elképzelhetetlen volt a vadászat nélkül.

Duschanekek János szerint *az apróvad-vadászat* nem volt jelentős a tatai uradalomban, bár természetesen volt fácán-, nyúl- és vízivad-vadászat, valamint vadlibázás is. A fácánutánpótlást saját telepen nevelték.

Egy kicsi, de érdekes adat: 1941-ben olyan hideg volt a tél a Vértesben, hogy a foglyok megfagytak a hóban.

A vadgazdálkodás érdekes színfoltja volt a *muflon betelepítése* az uradalom erdeibe 1933 telén. *Gézházáról*, gróf Esterházy László vadaskertjéből hoztak vasúton három kost és tíz vemhes jérkét. Azután ketrecben szállították őket a Csúcsos-hegy alatt előkészített karámokba. Két hónapig tartó karámoltatás, helyhez szoktatás után engedték az állatokat a természetes környezetükbe.

A muflonok jól érezték magukat ezen a helyen. Mindegyik jerke ikerbárányokat ellett, *az állomány gyorsan gyarapodott*. Nemsokára a Ferencz-kunyhónál, a Csalán-vágásnál, a koldusszállási vadászház környékén 50-60 darabot számláló rudlik is megfigyelhetők voltak. A minőség is jó volt, *a kosok szép csigát fejlesztettek*. A főúri vadászok érmes trófeát is ejthettek, de az uradalom *bérkilövésekkel* is gyarapította a jövedelmét.

Apropó: jövedelem! Ismeretes, hogy nem csak Tatabánya környékén, de a Vértes más részein is (Oroszlány, Pusztavám stb.) intenzív, mélyművelésű szénbányászat folyt. Utolsó működő szénbányánk, a márkushegyi bánya is itt található.

Duschanekek János el tudta érni, hogy a bányatulajdonos cég a kitermelt szénmennyiséggel arányos *bányajáradékot* fizessen a bánya fölötti felszíni terület tulajdonosának, vagyis az Esterházy-uradalomnak. Ez a *bányajáradék jelentős és biztos jövedelmet jelentett* az uradalom számára 1945-ig.

Az erdőmérnöknek a lovakhoz is értenie kellett

Folytathatnánk még a szemelvényezést a hosszú, itt-ott bizalmas, sőt pikáns intimításokkal is fűszerezett érdekes visszaemlékezésből. Ennek azonban, sajnos, terjedelmi korlátai vannak.

Befejezésül még egy mozzanatot említünk meg annak érzékeltetésére, hogy azokban a régi időkben egy Sopronban végzett magyar erdőmérnöknek feladatai ellátása során milyen élethelyzeteket kellett tudni megoldania.

Lovakról van szó. Mégpedig arról, hogy *Tatán valaha nagy lovasélet zajlott*. Az uradalomnak Remeteségen volt egy angol telivér ménese, valamint egy arab ménese, egy Fardascuk nevű arab ménesmesterrel. Mivel a gróf nem egyszer tett fel kérdést Duschanekeknek a lovakkal kapcsolatban is, ő az öreg Fardascuktól megtanulta mindazt, amit a lovakról-lótenyésztésről meg lehetett tanulni.

Amikor az I. világháború után IV. Károly császárt és királyt megfosztották trónjától, a Habsburg-vagyont pedig zár

alá vették, a császári ménest elárverezték. A tatai gróf akkor az angol ménesét likvidálta és helyette minden *lipicai* törzsből megvett egy-egy tenyészcshaladot: un. „bokrot”, vagyis mént, kancákat, csikókat. Mégpedig azzal a hátsó gondolattal, hogy a királyság restaurációja esetén felajánlja IV. Károlynak, prezentálva, hogy ő megmentette a ménest a király számára.

Amint tudjuk, a restaurációból nem lett semmi, csupán Károly nyerte el a pápai boldogságot kilenc évtizeddel később. Az uradalom lipicai ménese viszont szépen gyarapodott. A csikóállomány általában 170 darab volt. A feleslegesen sok lovat *árveréseken* adták el. Ám nem egyes lovakat, hanem *fogatokat*! Szerszámostól-ostortól-kocsitól fogva mindent. Az uradalomban ugyanis bognár-, kovács- és szíjgyártóműhely működött; hintót, bricskát, parádés szerszámot itt gyártottak, s egyáltalán mindent, ami szükséges a lovagláshoz és a fogathajtáshoz.

A tatai pezsgőgyár előtt lebonyolított fogatárverések nemzetközi ünnepekszámba mentek. A világ minden részéből jöttek ide a gazdag érdeklődők. A gyárnak is jól jött az esemény, jó reklám volt. Folyt a *pezsgő*, amelyből *öt-félét* gyártottak: Lakodalmas, Áldomás, Billikom, Weinature, Rozé.

„Még ma is jobban ismerem a lipicait, mint némely agronómus. No, azután később a többi lófajtát is megismertem, s amikor '45 után megalakultak az állami erdőgazdaságok, akár a győri vagy a veszprémi, mint erdőművelési előadót, engem küldtek mindenhol loárverésre és loátvételtre. Végig jártam az egész országot a Tattersaltól Pécsig; én nem tudom, hol nem jártam, hogy a gazdaságoknak lovakat vegyek.”

*

Ez azonban már egy másik világ, egy másik történet. Köszönjük el tehát a szép Vértestől. S búcsúzásul – sajnos, csak virtuális módon – emeljük finom, régi tatai pezsgővel telt poharunkat *ki-váló szakmai elődeink, a Duschanekek - Ferencz erdészdinasztia emlékére!*

Király Pál

Alkalmazotti létszám a faiparban

Fafeldolgozó ipar

A 2011 évi 3,8%-os alkalmazotti létszámcsökkenést követően 2012-ben további 6,6%-os visszaesés ment végbe a fafeldolgozó ipar egészében. Ezen belül a 20-49 fős vállalkozások esetében a létszám az előző évi 19,6%-os csökkenést követően a múlt évben 6,5%-kal emelkedett. Az 50-249 fős vállalkozások esetében 33,2%-os csökkenés ment végbe a 2011 évi

20,8%-os növekedés bázisán. Az ágazat hat alágából kettőben emelkedett a teljes munkaidőben alkalmazottak (3-5%), kettőben pedig az alkalmazásban állók létszáma (2-2%), négyben pedig csökkenést regisztráltak (Parkettaagyártás: -25,5, ill. -25,4%; Épületasztalos-ipar: -13,8, ill. -14,7%; Falemez ipar: -6,6 ill. -6,7%, valamint Egyéb fa-, parafatermék, fonottáru: -5,8%, ill. -7,5%).

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2005	2.800	3.850	4.879	3.629	15.158	3.009	4.062	5.272	4.698	17.041
2006	2.419	4.192	4.817	2.880	14.308	2.634	4.396	5.230	3.943	16.203
2007	3.110	3.190	4.933	1.915	13.148	3.445	3.371	5.286	2.740	14.842
2008	4.438	4.129	4.377	1.689	14.633	4.713	4.400	4.622	1.690	15.425
2009	3.919	3.075	3.285	–	11.447	4.297	3.601	3.766	–	12.836
2010	4.080	3.197	3.447	–	11.743	4.731	3.570	3.896	–	13.241
2011	4.376	2.550	4.411	–	11.338	5.157	2.870	4.705	–	12.732
2012	3.765	2.831	2.946	–	10.730	4.459	3.057	3.142	–	11.893

Fűrészárú-gyártás

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2005	830	1.227	1.170	–	3.227	893	1.297	383	–	3.388
2006	753	1.398	1.363	–	3.514	821	1.464	764	–	3.679
2007	955	920	1.400	–	3.275	1.065	970	1.021	–	3.464
2008	1.342	1.238	754	–	3.568	1.427	1.316	1.124	–	3.748
2009	1.251	723	853	–	2.828	1.363	837	838	–	3.112
2010	1.253	913	987	–	3.157	1.442	1.017	934	–	3.485
2011	1.275	673	1.025	–	2.973	1.476	758	984	–	3.327
2012	1.166	840	851	–	3.070	1.378	907	882	–	3.393

Falemezgyártás

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2005	–	–	382	1.143	1.525	–	–	383	1.155	1.538
2006	18	66	758	739	1.581	21	69	764	749	1.603
2007	36	57	1.005	–	1.096	40	60	1.021	–	1.121
2008	66	71	1.111	–	1.624	68	75	1.124	–	1.644
2009	69	71	805	–	1.149	74	83	838	–	1.199
2010	24	154	928	–	1.128	31	163	934	–	1.153
2011	55	143	971	–	1.179	63	158	984	–	1.215
2012	63	169	869	–	1.101	73	180	882	–	1.134

Épületasztalos-ipari termék gyártása

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munkaidő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2008	1.910	1.352	1.691	–	6.030	2.028	1.440	1.857	–	6.405
2009	1.679	1.244	965	–	4.852	1.845	1.451	1.290	–	5.553
2010	1.838	1.073	787	–	4.723	2.145	1.215	1.131	–	5.536
2011	1.945	838	1.724	–	4.507	2.295	953	1.898	–	5.146
2012	1.456	868	587	–	3.896	1.753	935	686	–	4.391

Parkettagyártás

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munka-idő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2008	–	–	109	–	133	–	–	112	–	137
2009	–	–	–	–	58	–	–	–	–	58
2010	–	–	–	–	178	–	–	–	–	185
2011	–	–	–	–	192	–	–	–	–	203
2012	–	–	–	–	195	–	–	–	–	205

Tároló fatermékek gyártása

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munka-idő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2005	406	580	691	–	1.677	436	615	926	–	1.977
2006	343	734	494	–	1.571	375	774	697	–	1.846
2007	442	717	390	–	1.549	488	761	507	–	1.756
2008	574	1.016	570	–	2.159	605	1.084	608	–	2.297
2009	472	800	425	–	1.696	527	936	480	–	1.943
2010	503	837	430	–	1.769	580	925	477	–	1.981
2011	558	723	480	–	1.760	675	808	505	–	1.987
2012	534	825	486	–	1.846	623	897	514	–	2.034

Egyéb fa-, parafatermék, fonottáru gyártása

Időszak	Teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszáma					Alkalmazásban állók létszáma (nem teljes munka-idő esetén legalább 60 munkaóra teljesítés)				
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	Összesen
2008	524	453	142	–	1.118	559	485	149	–	1.194
2009	440	237	188	–	865	480	294	197	–	970
2010	417	203	–	–	788	489	234	–	–	902
2011	515	152	–	–	727	615	168	–	–	854
2012	541	86	–	–	685	628	93	–	–	790

Készült az Erdészeti, Fa- és Bútoripari Ágazati Párbeszédbizottság megbízásából
(szerk.: Millei Olga)

Horvát Sportnap beszámoló

Meghívás érkezett a IX. Nemzetközi Horvát Erdészeti Sportnapokra, amelyet 2013.06.20-23. között rendeztek. A rendezvényen az EFDSZ-t Górász László elnökségi tag, valamint a Vértesi Erdő Zrt. trap-lövészcsapata (Ruppert József, Kovách Sándor és Krausz Lajos) képviselte. A helyszín az észak-nyugati térségben Umag városa volt.

A verőfényes meleg időben a hazai sportolókön kívül a román, lengyel, szlovák, bosnyák és magyar küldöttségek vettek részt a sportversenyeken. A helyszínen a meghatározó sportágak a kispályás labdarúgáson kívül a tenisz, az asztali tenisz, a sakk, a trap-lövészet, a streetball és a strandröplabda volt. A versenyek a megnyitó után pénteken kezdődtek és néhány sportágban szombaton voltak a helyosztók. A ver-

sényeken kívül mindenki megtalálta a számítását a tenger partján. A díjátadó záróünnepségnek szombat este adott helyszínt egy tengerparti strand étterme.

A magyar lövő csapat eredményesen szerepelt a pénteki napon rendezett kétfordulós, 16 csapatos korong lövészetben. Azonos, 52 ponttal végzett az első helyezettel, de a versenykiírás alapján második helyet ért el.

A sportversenyen kívül a többi nemzetközi résztvevővel történő találkozásokon sikerrel invitáltuk őket a Pápán rendezett XVII. EFDSZ Sportnapra, hiszen a már azóta sikeresen véget ért rendezvényen szinte mindenki képviselte országát Pápán.

Az időjárás, a rendezvény helyszíne és a rendezés színvonala alapján a sze-

rény létszámú csapat jól érezte magát. Bátran megállapítható, hogy sikerült fejleszteni a horvát-magyar szakszervezeti kapcsolatot.

Górász László

Migráció a Duna térségében

Tudósításunkéval azonos címmel egy nem nagy, de színes, változatos, gazdag tartalmú kiállítást tárt az érdeklődők elé a pécsi Janus Pannonius Múzeum a Káptalan utcában lévő Múzeum Galéria négy termében a nyári hetekben.

A kiállítás címe utalt arra a tényre, hogy a Kárpát-medence központi része, hazánk mai területe különböző etnikumok különböző irányú mozgásának színtere volt már az ókortól kezdve, s nem volt ez másként az egykori Magyar Királyság utolsó két évszázadában sem. A szlovákok északról délre, a rákok délről északra, a ruszinok, románok keletről nyugatra, a németek nyugatról keletre és délre vándorolva keresték a megélhetés, a jobb élet helyszínét, a legkedvezőbb letelepedési lehetőséget.

Háromszáz éve indult a nagy Schwäbenzüge

A kiállítás alcíme – „*A németek be-települése a 18. században*” – azonban jelezte, hogy ebből a sokévszázados, bonyolult etnikai kavalkádból a következőket tekintve egyik legmarkánsabb migrációra: a *Felső-Duna-menti németek magyarországi bevándorlására* kíván koncentrálni. Mégpedig abból az alkalomból, hogy ez a folyamat szervezeten és tömegesen nagyjából kb. 300 éve indult be. A török és a kuruc háborúk végét jelentő, 1711-ben aláírt szatmári békekötést követően 1712-ben indult meg parasztok és kézművesek százazreinek a bevándorlása Magyarországra Baden-Württemberg, Hessen tartományokból, Bajorországból, a Fekete-erdő és Salzkammergut vidékéről. Többségük a *Dunán jókora bárkákon*, esetleg tutajon érkezett. A vízi járműveket a megérkezés után szétbontották, faanyagukat hasznosították.

Ez volt a nagy „*Schwäbenzüge*”, amelynek a nyomán nagy, németek lakta területek jöttek létre Pest-Buda környékén, a Dunántúli Középhegységben, a Balaton-felvidéken, Szatmárban, Tolnában, Baranyában, Somogyban, a Bánátságban és a Bánságban. Persze, kisebb-nagyobb létszámban ezeken a területeken kívül is feltűntek (főleg a betelepítő urak szándéka szerint).

A bevándorlási folyamat jellemzően a 18. században zajlott le és sokat foglalkoztak vele az uralkodók, III. Károly, Mária Terézia és II. József is. A betelepítési folyamat még a 19. század elejére is áthúzódott.

400.000 délnémet érkezett

A három hullámban lezajlott, államilag is szabályozott nagy Schwäbenzüge eredményeként *mintegy 400.000 délnémet érkezett hazánkba*.

A gondosan kidolgozott, szép kiállítás jól áttekinthető elrendezésben, dokumentumokon és tárgyi relikviákon keresztül mutatta be a kivándorlás, illetve a betelepítés indítékait, körülményeit, a letelepedettek életét.

Szép-szép, mondhatja erre a T. Olvasó, de hogyan-miért kerül ez a téma az „ERFA Híradó” oldalaira?

Azért, mert a telepesek (leegyszerűsített, köznapí gyűjtőnévkön *svábok*) szorgalmas munkája, okossága, tudása, s nem utolsósorban pénze, behozott tetemes tőkéje *hatalmas változást idézett elő* többek között a *hazai tájgazdálkodásban is, amelynek szerves része az erdőgazdálkodás is*. Hiszen az államilag is erőteljesen ösztönzött, a magánbirtokosok által is ugyancsak igényelt *betelepítés fő célja a gazdaság fellendítése volt*. Vagyis a másfélszázados háborúskodások folytán elnéptelenedett falvak újbóli benépesítése, a parlagon heverő, pusztuló földek újbóli hasznosítása, az ipar és a kereskedelem felvirágoztatása.

Mindez együtt persze katonai stratégiai célokat is szolgált. Hiszen a királyság déli határát még az oszmán birodalom jelentette, amely már túl volt ugyan a fénykorán, de még egyáltalán nem volt fogatlan oroszlán, amint azt a megszállt balkáni népek 19. századi nehéz története is mutatja.

Az első kollektív szerződések

A német telepesek az országukból magukkal hozott magasabb szaktudás birtokában *mindenekelőtt a mezőgazdaságot tették rendbe*. Újra mérték és ahol kellett, szabályozottabbá tették a dűlőrendszert. Elterjesztették az istállózó állattartást a trágyatermelés érdekébe

és bevezették az ún. háromnyomásos gazdálkodást. Volt olyan magyar birtok, amelynek az értéke a telepesek szorgos és szakértő munkájának köszönhetően néhány évtized alatt több mint a tízszeresére emelkedett.

Fellendült a városi kézműipar, valamint a *bányászat és a kohászat is*. Emlékezzünk: az alsó-magyarországi bányavárosoknak, közöttük Selmecnek is a 18. század volt a fénykora.

Mindazonáltal a telepesek nem csinalhattak azt a gondozásukba került javakkal, amit akartak. Feladataikat, kötelezettségeiket, másrészt lehetőségeiket, kedvezményeiket kétoldalú írásos megállapodás: az ún. *letelepedési szerződés* gondosan rögzítette. *Ezek voltak a munkáltatók és a munkavállalók között létrejött első kollektív szerződések*. Mert – amint a kiállításról megjelentetett nagyszerű, 128 oldalas, gazdagon illusztrált ismertető írja (24.o.) – mindig kollektív szerződések voltak, amit a földesúr nem az egyes telepesekkel, hanem a faluközösséggel kötött annak anyanyelvén és a telepesközösség néhány képviselője írta alá.

A *telepítési szerződésekben megnevezett feltételek hamarosan az első betelepítési szakasz normájává váltak*. Így pl. bizonyos adómentességek, kezdeti termelési támogatás természetbeniekkel, német intézők és papok alkalmazása a német falvakban stb.

Szakmánk is megjelent a kiállításon

Csodálatosan szép kivitelű, *pompás térképek* tanuskodtak arról a kiállításon, hogy a svábok újramérték, geometriai pontossággal újrendezték nemcsak a dűlőrendszert, hanem falvaik belterületét is. *Ezek a térképeken már megjelenik a fásítás is*. Egyenként feltűntették az *ültetendő eperfákat*, ami nyilvánvalóan elsősorban a selyemtermelést, a textilipar fejlesztését célozta (de a fáról hullott érett epret az aprójószág is fölötébb kedveli, a finom eperpálinka pedig ugyancsak jóféle szíverősítő).

A tájgazdálkodás másik nagyon fontos és nagyvolumenű tétele volt a *vízgazdálkodás*: a pangó vizek, lápokmocsarak lecsapolása, az árvizek meg-

előzése, mederszabályozások, csatornák, gátak, hajóutak és kikötők, hidak építése. Olyan hatalmas vállalkozások valósultak meg (kubikosmunkával), mint pl. a Tiszát a Dunával összekötő Béga-csatorna (1754), vagy a királyról elnevezett Ferenc-csatorna (1802).

Szakmai szempontból érdekes volt az az 1773-ból származó okmány, amely feljegyezte az erdős-hegyes Krassó-Szörény vármegyében abban az évben alapított Anina és Stájerlak (a későbbi Stájerlakanina) településekkel kapcsolatban a következőket: „Ötven favágósegéd és fűtő, valamint egy favágó- és fűtőmester érkezett Salzkammergutból és Stájerországából az Oraviczabányához tartozó erdőkbe.”

A kiállításon megjelentek a faipar emlékei is. Mégpedig az egykori aradi asztalos céh gondosan készített, intarziás díszítésű, 1791-ből származó céhládája. Továbbá a pécsi ácsok 1699-es évszámot viselő német nyelvű bronz pecsét-nyomója, valamint Pécs szabad királyi város által Jacob Moser nevére német nyelven 1819-ben kiállított díszes messterlevél formájában.

A némettség munkája nyomán egy új gazdaságpolitika bontakozott ki, amely komplex vidékfejlesztést jelentett és sok esetben a tájstruktúra alapos átalakításával járt. A mezőgazdaságban új kultúrák jelentek meg, illetve kaptak új lendületet, mint pl. a dohánytermesztés, a szőlészet-borászat stb.

Mindez nem csak a gazdaság, hanem az infrastruktúra nagyfokú fejlesztését is jelentette: közlekedési és hadiút hálózatot, postai úthálózatot és szolgáltatást, vízi szállítópályát stb.

Kiváló mérnökök voltak a tervezők

Mindez elképzelhetetlen lett volna alapos műszaki ismeretek nélkül. Nem csoda, hogy a pécsi kiállításon belül külön szekciót kapott ez a szakterület „A 18. század mérnökei” címmel.

Amint már említettük, csodálatosan szép, finom kivitelű, színes, pontos és természetesen kézzel rajzolt térképek tucatja tanúskodott 200-250 év előtti szakmai elődeink nagyszerű geodéziai-kartográfiai szaktudásáról, lelkiismeretes pontosságáról, kézügyességéről és tervezőképeességéről is.

Amint azt más esetekben is tapasztalhatjuk, ezek a régi mérnökök nem egyszer – valószínűleg dekorációs céllal – jeleneteket rajzoltak a térkép szabadon maradt felületére a földmérőmunkáról és/vagy a mérés eszközeiről. Mai szemmel nézve egyszerű eszközök voltak ezek: irányzó vonalzók, függőleges, fokív, körző, háromszögvonalzók, esetleg szekszáns stb. Erről azonban a régi vadászati mondás jut az ember eszébe: nem a puska a fontos, hanem az, hogy ki fogja.

Különösen érdekes volt egy ritkán látható műszer: a Höschel-féle *tükrös körző* a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeumi gyűjteményéből, amit Nicolaus Pode von Neuhaus fejlesztett ki Bécsben az 1780-as évek elején.

A kiállítás anyagában felbukkant a 18-19. század néhány nagy kartográfusának a neve (gróf Marsigli, Lipszky János stb.) mellett az alkalmasint a telepésekkel együtt hazánkba érkezett térképészek neve is: Anton Quits, Andreas Kneidinger, Joannis Nepomuc Wizer, Frantz Häscher, Kasimir Johan Haag, Carl Hözl, Friedrich Braun stb. Ezek egy része kamarai, vagyis mai értelemben állami mérnök volt.

Érdemes ennek a kornak a történetével azért is foglalkoznunk, mert a természeti környezettel való gazdálkodásunk nem egy problémája azokban az időkben keletkezett, miként a megoldásukat célzó elgondolások, alapelvek is. Erre éppen az erdészet a jó példa. A faszükséglet óriási megnövekedése mérhetetlen túlhatalmatokhoz vezetett az erdőkben, de ez „kitermelte” a tartamosság alapelveit is.

A némettség szerepe hazánk modernizálásában

A betelepült németység nem csak a hazai gazdaság és műszaki tudás színvonalát emelte magasabbra, hanem sajátos kultúrát is teremtett.

Gondoljunk a polgárosodásra: a német nyelvű újság- és folyóirat-kiadás beindítására, a könyvkiadásra, a színházi életre, a zene- és táncművészetre (nemzeti Himnuszunk zeneszerzője is a német származású Erkel volt), a gasztronómia, a kávéházak és kaszinók létesítésére, a világi és egyházi építészeti alkotásaira, az öltözködési kultúrára, a falusi sváb élet néprajzi értékeire stb.

A németység kitörölhetetlenül mély nyomot hagyott a magyar kultúrában és nagymértékben lendítette előre országunk modernizálását!

A kiállítás azonban nem rejtette véka alá azt a tényt sem, hogy egyrészt a nagy számban bevándorló és tömbösen letelepedő németység, másrészt a helyben meglevő lakosság (magyarok, rácok) között esetenként már korán jelentkeztek etnikai feszültségek is. Az viszont nem volt célja, hogy a németységnek a letelepedés utáni további két-évszázados történetét is részletesen bemutassa és kitérjen olyan mozzanatokra is, mint pl. a magyarországi Volksbund tevékenysége és más konfliktusos jelenségek.

Utazott már Ön „ulmi skatulyán”?

Végül megemlítjük, hogy a kiállítás nemzetközi jellegű volt. A főszervező az ulmi *Donauschwäbisches Zentralmuseum* volt; a tárlat anyagát német, magyar, szerb, román, horvát és szlovén intézmények adták össze.

Ulból szállították a telepéseket – nem egyszer hetekig tartó várakozás után – tízezerrel az „Ulmer Schachtel”, vagyis „ulmi skatulya” elnevezésű nagy evezős fabárkák. Nevezték ezeket ordinári-hajóknak is. (Talán innen ered „ordenáré” szavunk is, kifejezve az emberek, állatok, a poggyász, a takarmány és más áruk elegyének hatalmas zsúfoltságát, a lehetetlen életkörülményeket?)

Amint tudjuk, a 20. század közepén a németység migrációja a visszajára fordult. A II. világháború győztes nagyhatalmainak döntése súlyos csapást mért a hazai svábságra is. Sokaknak kellett visszatérniük egykori származási helyükre, Németországba. S közülük szintén sokan még annyi holmit se vihettek magukkal, mint amennyivel 200-250 évvel korábban jöttek. „Egy batyúval jöttek, menjenek is egy batyúval” – mondta egy országgyűlési képviselőnk a parlamentben. 1946 nyarán Budaörsről indult az első német transzport – keletről nyugatra „migráltak”.

Szakszervezeti tagtársaink között nem egy és nem két német (sváb) származású is van. Ezt a történetet az ő családjuk is írta!

Király Pál

Fél évszázada...

...egészen pontosan 1962. július 2-án indult útjára a Budapesti Erdészettől a *Társadalmi Erdei Szolgálat* (TESz) első járőre, tehát erről a kis jubileumról tavaly lehetett volna megemlékezni. De nem emlékezett meg senki. Ezért megemlékezünk most mi, mert úgy véljük, hogy ennyi csúszás talán még elnézhető. Hiteles forrásunk, a „*Társadalmi Erdei Szolgálat jubileumi évkönyve*” ezt a dátumot jelöli meg a TESz tényleges megalakulásaként. Hihetünk neki, mert a kis könyvecskét a tízéves évforduló alkalmára még a legendás természetjáró turista, a végtelenül lelkiismeretes *Pápa Miklós dr.* állította össze.

A Pilisben született az ötlet

A TESz nem előzmények nélkül jött létre. Ezeknek az előzményeknek a legfontosabbika talán az az *erdész-vadászturista találkozó volt*, amelyet a *Pilisben*, a Lajos-forrásnál álló turistaházban 1961. szeptember 9-én bonyolítottak le számos küldött részvételével, s amelyet 1967-ben a turistaház falán emléktáblával örökítettek meg. *Itt született meg az erdők társadalmi védelmének gondolata.*

Az erdészeti részéről a tanácskozáson részt vett és nagyhatású felszólalást tett *Végvári Jenő*, a *Pilisi Áll. Erdőgazdaság* igazgatója, *Mihalik János* felügyelő, *Bíró László*, a *Szentendrei Erdészeti* vezetője kerületvezető erdészeivel és összes egyéb munkatársával. Az Országos Erdészeti Főigazgatóságot *dr. Molnár Lajos* jogtanácsos, valamint *Nagy Mihály* tűzrendészeti főelőadó képviselte. Ott volt a korabeli szaksajtónk részéről *Bisztray Kálmán*, az „*Erdőgazdaság és Faipar*” c. havi folyóirat újságírója is.

A vadászokat *Csamangó Henrik* országgyűlési képviselő, *Dvorák Oszkár* vadászati felügyelő, a Magyar Vadászok Országos Szövetsége részéről pe-

dig *Szűcs Sándor*, a MAVOSz lapjának, a „*Magyar Vadász*” c. folyóiratnak állandó munkatársa képviselte.

Végvári Jenő volt az, aki javasolta az értekezletnek egy társadalmi erdei őrség létrehozását, amelynek tagjai az erdészekkel karöltve vigyáznának az erdőre. Az igazgató már ekkor jelezte: a Minisztertanács foglalkozik azzal a tervvel, hogy az egész Pilst nemzeti parkká nyilvánítsa.

Erdőmérnökök szorgalmazták

„Első a tett; a szó csak második.” – ez volt nagy Széchenyi szavajárása. De miként lett a Lajos-forrási gondolatból és szavakból tett?

Ezzel kapcsolatban idézzük a kis jubileumi kötet 11. oldalán írtakat:

„Az erdész-vadászturista találkozon elhangzott javaslat Köveskúti György erdőmérnök buzgókodásából jutott olyan lehetőséghez, hogy élő gyakorlattá váljék. Kezdeményezésére ugyanis a Budai Erdészeti átirattal fordult ez ügyben a Vörös Meteor Természetbarát Egyesülethez.”

A Budapesti Áll. Erdőgazdaság 1.sz. Budai Erdészete, név szerint *Kiss Frigyes* erdészvezető ebben az 1962. május 28-án kelt levélben kérte a VMTE-t, hogy nyújtson segítséget a budai parkerdők védelméhez. A Meteor a megbízást vállalta; csupán azt kérte, hogy a Szolgálat tagjait az erdészeti lássa el megbízási levéllel.

Az első TESz-járőr

Ilyen előzmények után sorakozott fel a TESz első erdei járőre 1962. július 2-án az erdészeti udvarán, hogy bevetésre induljon a környékbeli erdőkbe.

A gondolat tetté vált, a TESz megkezdte működését.

Ez az első járőr megérdemli, hogy név szerint is felidézzük. *Spirk Tibor* volt a vezetője, tagjai pedig *Kahotek Mihályné*, *László István*, *Polonkai Lajosné*, *Spirk Tiborné* és *Szölgyémi Tamás*.

A következő járőrt *Pápa Miklós dr.* vezette július 22-én, majd gyors egymásutánban – általában vasárnaponként – követte őket a többi... évtizedeken át nagyon sok. Mert a kis kezdeményezés hólabdaszerű gyorsasággal terebélyesedett és 1964/65-re már országos mozgalommá vált.

Időközben az úttörő munkát elvégző *Vörös Meteor T.E.* – ez a hatalmas szervezet – egy nem szerencsés átszervezés nyomán gyakorlatilag összeomlott, szerepét a *Budapesti Természetbarát Szövetség* (BTSz) vette át.

Magyarszéky Béla szerepe

Az említett szervezeti változás azonban nem okozott törést a TESz munkájában, mert ekkor kapcsolódott be abba a BTSz új titkára, (vitéz) *Magyarszéky Béla*.

A rendkívül lelkes, agilis és cselekvőképes *Magyarszéky* szervezte meg amúgy igazában a TESz-t és fejlesztette fővárosból országos mozgalommá.

A tagság lakóhely szerinti összetételében a budapestiek dominanciája végig fennmaradt, de pl. a tízéves jubileum idejére a mintegy 1.800 tagból már 800 vidéki volt. A megyék közül elsőként a Fejér megyei természetjárók csatlakoztak a mozgalomhoz. Aktivitásában, a járőrözések számának alakulásában azután a vidék már fölül is múlta a fővárost.

Magyarszéky Béla soha nem tévesztette szem elől, hogy honnan, s milyen

forestpress
erdészeti – faipari – vadászati természetvédelem

Egy szép reprint – romantikát kedvelőknek

Némely könyvvel úgy vagyunk, mint a férfiak némely szép hölgygel: a külsőn kedvéért elnézik a belbels... hm, mondjuk így, gyengeségeit.

Ilyen könyv például gróf Zichy Géza „A leányvári boszorkány” című (önmeghatározása szerint) „költői beszé-lye”, amelyet 1881-ben jelentetett meg az Athenaeum Társulat, az 1945 előtti idők egyik legtermékenyebb magyar könyvkiadója.

Zichy Géza nem tartozik azon íróink közé, akiknek a nevét tanítják az iskolai magyar nyelv és irodalom tantárgy keretében. Könyve egykor mégis a bibliofilek keresett csemegéje lett. Miért? Mert igen szép volt.

Először is az álló 25,5 X 32 cm formátumú, 147 szövegoldalt tartalmazó kötet nyomdatechnikai kivitelét tekintve igen szép album volt pompás díszítésű kemény táblakötésével, aranyozott élű, erős anyagú lapjaival, minden oldalon belső szövegkeretetéssel, kiválóan olvasható kellemes tipográfiával.

céllal indult a mozgalom és mindig nagy gondot fordított az erdészeti szervekkel való kapcsolattartásra, annak erősítésére. Azt kell megállapítanunk, hogy az ő irányítása alatt a TESz szinte jobban ragaszkodott az erdészethez, mint az erdészet a TESz-hez. Ahhoz a társadalmi szervezethez, amely pedig abszolút önzetlenül, bármiféle ellenszolgáltatás nélkül vállalta és végezte ezt az áldozatos munkát. Alig volt példa arra, hogy a szakma valamely magasabb állású vezetője megjelenésével megtisztelte volna a TESz évenként megrendezett országos találkozóját. Kivételként említendő dr. Balassa Gyula országos erdészeti főigazgató, valamint dr. Madas László, a Pilisi Áll. Parkerdőgazdaság igazgatója.

Önzetlen, áldozatos szolgálat volt

Az Országos Erdészeti Egyesület már a '60-as évek első felében bekapcsolódott a TESz tevékenységébe, mégpedig elsősorban Mikológiai Szakosztályán keresztül, amely gombaismereti tanfolyamokat rendezett az ez iránt érdeklődő TESz-tagok részére.

A legfőbb erénye azonban az volt, hogy ugyancsak minden idők egyik legnagyobb magyar grafikus, a „rajzoló-fejedelem”: Zichy Mihály (1827-1906) illusztrálta rajzaival. Mégpedig úgy, hogy a 12 fejezetre osztott epikai mű mindegyik része az ő egész oldalas rajzával kezdődik. Ez az oldal szinte képregény-szerűen összefoglalóan szemlélteti az utána következő versszakok tartalmát. A tizenharmadik illusztráció tulajdonképpen az első, mert mindjárt a belső címloldalhoz csatlakozik.

Ki volt „a leányvári boszorkány”?

Mi az a tartalom, amelyet a csodálatos és rémséges XX. század eseményein edződött mai olvasó bizony már kissé naivnak, költői kifejezőmódjában pedig nem egyszer bicegősnek talál?

Zichy költői beszélyének van némi valóságmagva. Rössl Erasmus Ádám dúsgazdag selmecbányai bányabérlő

rendkívüli szépségűnek tudott leánya, Márta a főszereplője, akinek lelki alkátát leginkább egy pszichiáter tudná megrajzolni. A leányzó szűzies, mégis erotikus szépsége még a bortól amúgy is felhevült özvegy apja férfiúi vágyait is felkorbácsolta. Am a Madonna a szentképénél menedéket kereső szűzet megóvta az „amtetteni rém” XVI. századbeli selmeci elődjének nemi erőszakától, sőt azt halálra sújtotta.

Ettől kezdve Márta démonikus alakká válik, aki a selmeci un. Leányvárbán lakva egyrészt a szegény nép gyámolításán fáradozik; másrészt viszont a gyönyörű teste és hatalmas vagyona után ácsingózó kérékkel való ingerkedésben leli örömét. Hiába van azonban a sok jótett, irgalmas cselekedet – különös életvitele miatt a pór nép nem szereti. Márta ugyanis rengeteg kutyával veszi körül magát. A hatalmas, vad, zabáló farkát pedig a nép gyűlöli és ebből a gyűlöletből kijut az ebek úrnőjének is.

(Folytatás a 18. oldalon.)

Én az OEE főtítkáráként a '70-es években kerültem kapcsolatba a mozgalommal Magyarszky Béla meghívása alapján. Több országos találkozón vettem részt Budapesten és vidéken, amelyek abszolút sportszerű, protokollmentes természetbarát megmozdulások voltak. S megtanultam mélyszélesen megbecsülni ezeket a férfiakat és nőket, akik szerényen, szabad idejüket nem sajnálva, önzetlenül végezték a szolgálatot. Ennek során felvállaltak olyan kellemetlen konfrontációkat is a vandálokkal, amelyek elől sokszor még az erdő védelmére kötelezett fegyveres erdész is kitért, vagy – szabad hétvége lévén – nem is tartózkodott az erdőben. Volt közöttük orvosprofesszor is, gyári munkás is, idős tanárnő is és fiatal tanítványa is.

A hanyatlás éve

A '80-as évek azonban már a TESz leszálló ágát jelentették. Az alapítók lassan kiöregedtek, a korszellem pedig nem kedvezett az utánpótlásnak, a fiatalításnak. A létszám fogyott, a tevékenység szűkült, miközben a környezetvédelem eszméjének kibontakozása-

val párhuzamosan a feladatok óriásivá duzzadtak. A mozgalom elnevezésében is megváltozott és a Társadalmi Természetvédelmi Szolgálat nevet vette fel. További sorsát nem ismerem, talán megszűnt. Magyarszky Béla még megélhetette, hogy ismét használhatta vitézi címét, azután 2000-ben, életének 79. évében Budapesten meghalt, amint ezt annak idején közöltük is Híradónk októberi számában.

*

Zárszóként ennek az évfordulás történetnek a végén megemlítem annak egy melléköngéjét. 1987-ben részt vehettem a Budapesti Erdők Baráti Köre (BEBAK) alakuló ülésén, amit néhai dr. Csötönyi József erdőmérnök kollégánk szorgalmazott. A pesti Városházán lebonyolított ülésen még ott volt dr. Berdár Béla, a Pilisi Áll. Parkerdőgazdaság igazgatója, valamint ifj. dr. Solymos Rezső kolléga is, akkoriban a Budapesti Erdészeti vezetője, aki azután a BEBAK titkára lett. A rendszerváltás után mindketten más vizekre eveztek.

Mi lett veled, TESz? Mi lett veled, BEBAK?

Király Pál

(Folytatás a 17. oldalról)

S megalkotja a könyv címéül is szolgáló értékítéletét: Márta „a leányvári boszorkány”.

Ám, hogy a történet ne váljon teljesen bugyutává, színre lép a szerelem is egy lantot pengető daliás, ifjú dalnok: Bartók személyében.

Sötét romantika a köbön: hőszerelem és drámai halál

Az események ezután a XIX. század szenvedő, szirupos romantikájának forgatókönyve szerint követik egymást. A két szép ifjú teremtés első látásra és halálosan beleszeret egymásba, a nagy érzést pedig az együtt töltött idilli órák csak tovább mélyítik.

A továbbiakban a költő mindenféle ármányos akadályt kreál és gördít a szerelmesek boldogulásának útjába. Mivel azonban a történet nem Amerikában bonyolódik, hanem a selmeci hegyek között, happyenddel nem végződhet, hanem csak drámával. A népet rémes aszály és a nyomában járó betegség sújtja-tizedeli, amiért a leányvári boszorkányt okolja, elátkozza és halálra ítéli. Márta maga megy az események elébe és szerelmének kardjával önkéntes véget életének. Eltemetését egy váratlanul lecsapó pokoli vihar megakadályozza. Néhány kísérője szétfut az ítéletidőben, Márta teste a leejtett koporsóból kiborul a földre. Ekkor előrohan a kutyák hada és nekifog a tetem kikezdésének, felfalásának. Ah, minő rémség! Ám hogyan, hogyan nem, de a helyszínen terem Bartók is és két karddal a kezében, drámai hőshöz illő heroikus küzdelemben szétveri, megfutamítja az ellent. Majd a szelíd holdfényre váltott éjszakában kardjával sirt és egy fa alá:

„Eltemette Mártát. Hová?
Azt nem tudja senkisé. –
Sir beomlik. – Könny lezárad. –
Nyomot nem hagy itt a bánat
Sok százados reptiben. –”

A könyv illusztrátora: Zichy Mihály

Azt nem tudjuk, hogy a balladisztikus hangulatú könyv kapcsán a két Zichy: a költő és az illusztrátor miként talált egymásra, de ez nem is jelenthetett gondot. A roppant munkabírású, s úgy tűnik, játszi könnyedséggel és gyorsan alkotó, csodálatos műveket ontó Zichy Mihály

sok könyvillusztrációt is készített. S főként otthonosan mozgott a sötét históriák, drámák, balladák a Sátán és a démonok világában. Ebből a szempontból keresve sem találhatott volna kedvére valóbb irodalmi művet gróf Zichy Géza szentimentális alkotásánál. Éppen ekkoriban, 1879-ben tért haza Párizsból, ahol megérezte, hogy a kibontakozó új, hatalmas művészeti irányzat: az impresszionizmus már nem az ő világa. S ez az érzés üzte-hajtotta őt élete végső állomása, Szeptérvár, a cári udvar felé, amelynek igen megbecsült, ünnepezt, állandó foglalkoztatott művésze lett.

Démonikus história démonikus megjelenítése

1880-ban, zalai tartózkodása idején Zichy Mihály már a francia-angol romantikus irodalom és képzőművészet által kialakított Sátán- és Démon-kép hatása alatt állt (Milton, Byron, Blake, Delacroix, Doré, Dumas stb.). Így azután aligha jelenthetett megerőltetést fantáziája számára „A leányvári boszorkány” históriájának grafikus megjelenítése. Sőt, valószínűleg – éppen akkor – kedvére való is volt a feladat. Erre enged következtetni az egyes lapok nagyon alaposan átgondolt, logikus felépítése és a részletek nem kevésbé nagyon alapos, tüzetes kidolgozottsága is.

Az életművét taglaló gazdag szakirodalomból mi most itt egyet tartunk helyénvalónak megemlíteni. Ez Fácányi Ödön „Zichy Mihály, a rajzolófejedelem, a vadászművész” című értékes kis tanulmányát, amely a „Nimród” 2008. évi 12. számában jelent meg. Ennek megírásához az alkalmat az adta, hogy a művész születésének 180. évfordulója alkalmából a szentpétervári Ermitázs és a Magyar Nemzeti Galéria 2007-2008-ban pompás életmű-kiállítást rendezett a Budavári Palotában a művész alkotásaiból.

A soproni Fröccsöntő Sasok B.T.

Szép-szép, mondhatja ezek után a T. Olvasó – de hogyan, miért kerül mindez most az „ERFA Híradó” oldalaira?

Legott eláruljuk: úgy, hogy soproni egyetemünk hallgatóinak egy lelkes kis szervezete, a Fröccsöntő Sasok Baráti Társasága karöltve a NyME-ERFARET Nonprofit Kft.-vel, mint kiadóval 1000 példányban, valamint 200 sorszámozott

Címképünk és a belső borítón, illetve a sportnapról szóló cikkünkben látható képek Zétényi Zoltán felvételei

Hátsó borítóképünk cég-fotó: a farkasgyepűi Pisztrángos-tó a Bakonyerdő Zrt. területén

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXIII. évfolyam 3. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete,

1146 Budapest, Thököly út 58-60.

Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455

E-mail: efdsz@mailbox.hu

A Szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. Halmágyi János elnök.

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál.

Nyomda:

Press Time Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 15.

Tel.: (06) 1-331-3042

E-mail: grafika@cerbi.hu

Felelős vezető:

Schmidt Dániel ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

díszkiadású példányban felújított reprint kiadásban újra megjelentette a művet. Hogyne adta volna ki, hisz' Selmecről és romantikájának hőfokát tekintve nem mindennapi epikai műről van szó. Megtetézve Zichy Mihály drámai megjelenítő erejű, pompás illusztrációival. Kell-e több a nem kevésbé romantikus lelkületű soproni egyetemi ifjúságnak?

Igen ám, de egy ilyen igényes, szép kivitelű könyv megjelentetése nem olcsó mulatság. Az ifjú tetterő azonban nem ismer lehetetlent: Szabó Lóránd alias Sajt és Győri István alias Dörmi Kis Mackó megkezdte a pénzgyűjtést és addig jártak utána a dolognak, amíg össze nem jött a szükséges összeg.

A pompás kötet az 1881-es kiadással azonos indás díszítésű keménytáblás vászonkötésben jelent meg, kék és vörös színű borítóváltozatban. Ajánljuk T. Olvasóink figyelmébe; a vállalkozás tető alá hozóinak pedig gratulálunk!

Király Pál

ERZSÉBET UTALVÁNY CSALÁD

Gondolt már az év végi ajándékozásra?
Ajándék Erzsébet-utalvány
már élelmiszerre is!

Motiválja Ön is dolgozóit év végén vagy jutalmazza üzleti partnereit és rendeljen Ajándék Erzsébet-utalványt!

Az aktuális elfogadóhelyi kedvezményekről honlapunkról tájékozódhat!

Rendelje meg most!

www.erszebetutalvany.hu

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XXIII. évfolyam 4. szám, 2013. december

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Konferencia az Ész-Efész
érdekvédelemi szerepéről,
helyzetéről

*

Megtartotta utolsó ülését a
Forest Europe Kormányközi
Egyeztető Bizottsága

*

Még egyszer az ágazati és a
munkahelyi
kollektív szerződésekről...

*

Átlagkeresetek alakulása
az erdőgazdálkodásban

*

Események – tanulságok

*

Simonyi Károly Műszaki,
Faanyagtudományi és
Művészeti Kar

*

Ásotthalmi szakiskolánk
130 éves!

*

A MEGOSz nagyrendezvénye
Kecskeméten

	JANUÁR		FEBRUÁR		MÁRCIUS	
1	Szerda	Újév, Fruzsina	Szombat	Ignác	Szombat	Albin
2	Csütörtök	Ábel	Vasárnap	Karolina, Áida	Vasárnap	Lujza
3	Péntek	Genovéva, Benjámin	Hétfő	Balázs	Hétfő	Kornélia
4	Szombat	Titusz, Leona	Kedd	Ráchel, Csenge	Kedd	Kázmér
5	Vasárnap	Simon	Szerda	Ágota, Ingrid	Szerda	Adorján, Adrián
6	Hétfő	Boldizsár	Csütörtök	Dorottya, Dóra	Csütörtök	Leonóra, Inez
7	Kedd	Attila, Ramóna	Péntek	Tódor, Rómeó	Péntek	Tamás
8	Szerda	Gyöngyvér	Szombat	Aranka	Szombat	Zoltán
9	Csütörtök	Marcell	Vasárnap	Abigél, Alex	Vasárnap	Franciska, Fanni
10	Péntek	Melánia	Hétfő	Elvira	Hétfő	Ildikó
11	Szombat	Ágota	Kedd	Bertold, Marietta	Kedd	Szilárd
12	Vasárnap	Ernő	Szerda	Lídia, Livia	Szerda	Gergely
13	Hétfő	Veronika	Csütörtök	Ella, Linda	Csütörtök	Krisztián, Ajtony
14	Kedd	Bódog	Péntek	Bálint, Valentin	Péntek	Matild
15	Szerda	Lóránt, Lóránd	Szombat	Kolos, Georgina	Szombat	Nemzeti ünnep, Kristóf
16	Csütörtök	Gusztáv	Vasárnap	Julianna, Lilla	Vasárnap	Henrietta
17	Péntek	Antal, Antónia	Hétfő	Donát	Hétfő	Gertrúd, Patrik
18	Szombat	Piroska	Kedd	Bernadett	Kedd	Sándor, Ede
19	Vasárnap	Sára, Márió	Szerda	Zsuzsanna	Szerda	József, Bánk
20	Hétfő	Fábián, Sebestyén	Csütörtök	Aladár, Álmos	Csütörtök	Klaudia
21	Kedd	Ágnes	Péntek	Eleonóra	Péntek	Benedek
22	Szerda	Vince, Artúr	Szombat	Gerzson	Szombat	Beáta, Izolda
23	Csütörtök	Zelma, Rajmund	Vasárnap	Alfréd	Vasárnap	Emőke
24	Péntek	Timót	Hétfő	Mátyás	Hétfő	Gábor, Karina
25	Szombat	Pál	Kedd	Géza	Kedd	Irénn, Írisz
26	Vasárnap	Vanda, Paula	Szerda	Edina	Szerda	Emánuel
27	Hétfő	Angelika	Csütörtök	Ákos, Bátor	Csütörtök	Hajnalka
28	Kedd	Károly, Karola	Péntek	Elemér	Péntek	Gedeon, Johanna
29	Szerda	Adél			Szombat	Augusztó
30	Csütörtök	Martina, Gerda			Vasárnap	Zalán
31	Péntek	Marcella			Hétfő	Árpád

Boldog és sikeres 2014. esztendőt!

	JÚLIUS		AUGUSZTUS		SZEPTEMBER	
1	Kedd	Tihamér, Annamária	Péntek	Boglárka	Hétfő	Egyed, Egon
2	Szerda	Ottó	Szombat	Lehel	Kedd	Rebeka, Dorina
3	Csütörtök	Kornél, Soma	Vasárnap	Hermína	Szerda	Hilda
4	Péntek	Ulrik	Hétfő	Domonkos, Dominika	Csütörtök	Rozália
5	Szombat	Emese, Sarolta	Kedd	Krisztina	Péntek	Viktor, Lőrinc
6	Vasárnap	Csaba	Szerda	Berta, Bettina	Szombat	Zakariás
7	Hétfő	Apollónia	Csütörtök	Ibolya	Vasárnap	Regina
8	Kedd	Ellák	Péntek	László	Hétfő	Mária, Adrienn
9	Szerda	Lukrécia	Szombat	Emőd	Kedd	Ádám
10	Csütörtök	Amália	Vasárnap	Lőrinc	Szerda	Nikolett, Hunor
11	Péntek	Nóra, Lili	Hétfő	Zsuzsanna, Tiborc	Csütörtök	Teodóra
12	Szombat	Izabella, Dalma	Kedd	Klára	Péntek	Mária
13	Vasárnap	Jenő	Szerda	Ipoly	Szombat	Kornél
14	Hétfő	Örs, Stella	Csütörtök	Marcell	Vasárnap	Szeréna, Roxána
15	Kedd	Henrik, Roland	Péntek	Mária	Hétfő	Enikő, Melitta
16	Szerda	Valter	Szombat	Ábrahám	Kedd	Edit
17	Csütörtök	Endre, Elek	Vasárnap	Jácint	Szerda	Zsófia
18	Péntek	Frigyes	Hétfő	Ilona	Csütörtök	Diána
19	Szombat	Emília	Kedd	Huba	Péntek	Vilhelmina
20	Vasárnap	Illés	Szerda	Szt. István, államalapítás ünnepe, Vajk	Szombat	Friderika
21	Hétfő	Dániel, Daniella	Csütörtök	Sámuel, Hajnalka	Vasárnap	Máté, Mirella
22	Kedd	Magdolna	Péntek	Menyhért, Mirjam	Hétfő	Móric
23	Szerda	Lenke	Szombat	Bence	Kedd	Tekla
24	Csütörtök	Kinga, Kincső	Vasárnap	Bertalan	Szerda	Gellért, Mercédesz
25	Péntek	Kristóf, Jakab	Hétfő	Lajos, Patrícia	Csütörtök	Eufrozina, Kende
26	Szombat	Anna, Anikó	Kedd	Izsó	Péntek	Jusztina
27	Vasárnap	Olga, Liliána	Szerda	Gáspár	Szombat	Adalbert
28	Hétfő	Szabolcs	Csütörtök	Ágoston	Vasárnap	Vencel
29	Kedd	Márta, Flóra	Péntek	Beatrix, Erna	Hétfő	Mihály
30	Szerda	Judit, Xénia	Szombat	Rózsa	Kedd	Jeromos
31	Csütörtök	Oszkár	Vasárnap	Erika, Bella		

	ÁPRILIS		MÁJUS		JÚNIUS	
1	Kedd	Hugó	Csütörtök	Munka ünnepe, Fülöp, Jakab	Vasárnap	Tünde
2	Szerda	Áron	Péntek	Zsigmond	Hétfő	Kármén, Anita
3	Csütörtök	Buda, Richárd	Szombat	Tímea, Irma	Kedd	Klotild
4	Péntek	Izidor	Vasárnap	Mónika, Flórián	Szerda	Bulcsú
5	Szombat	Vince	Hétfő	Györgyi	Csütörtök	Fatime
6	Vasárnap	Vilmos, Biborka	Kedd	Ivett, Frida	Péntek	Norbert, Cintia
7	Hétfő	Herman	Szerda	Gizella	Szombat	Róbert
8	Kedd	Dénes	Csütörtök	Mihály	Vasárnap	Pünkösöd, Medárd
9	Szerda	Erhard	Péntek	Gergely	Hétfő	Pünkösöd, Félix
10	Csütörtök	Zsolt	Szombat	Ármin, Pálma	Kedd	Margit, Gréta
11	Péntek	Leó, Szaniszló	Vasárnap	Ferenc	Szerda	Barnabás
12	Szombat	Gyula	Hétfő	Pongrácz	Csütörtök	Villő
13	Vasárnap	Ida	Kedd	Szervác, Imola	Péntek	Antal, Anett
14	Hétfő	Tibor	Szerda	Bonifác	Szombat	Vazul
15	Kedd	Anasztázia, Tas	Csütörtök	Zsófia, Szonja	Vasárnap	Jolán, Vid
16	Szerda	Csongor	Péntek	Mózes, Botond	Hétfő	Jusztin
17	Csütörtök	Rudolf	Szombat	Paszkál	Kedd	Laura, Alida
18	Péntek	Andrea, Ilma	Vasárnap	Erik, Alexandra	Szerda	Arnold, Levente
19	Szombat	Emma	Hétfő	Ivó, Milán	Csütörtök	Gyárfás
20	Vasárnap	Húsvét, Tivadar	Kedd	Bernát, Felícia	Péntek	Rafael
21	Hétfő	Húsvét, Konrád	Szerda	Konstantin	Szombat	Alajos, Leila
22	Kedd	Csilla, Noémi	Csütörtök	Júlia, Rita	Vasárnap	Paulina
23	Szerda	Béla	Péntek	Dezső	Hétfő	Zoltán
24	Csütörtök	György	Szombat	Eszter, Eliza	Kedd	Iván
25	Péntek	Márk	Vasárnap	Orbán	Szerda	Vilmos
26	Szombat	Ervin	Hétfő	Fülöp, Evelin	Csütörtök	János, Pál
27	Vasárnap	Zita, Mariann	Kedd	Hella	Péntek	László
28	Hétfő	Valéria	Szerda	Emil, Csanád	Szombat	Levente, Irén
29	Kedd	Péter	Csütörtök	Magdolna	Vasárnap	Péter, Pál
30	Szerda	Katalin, Kitti	Péntek	Janka, Zsanett	Hétfő	Pál
31			Szombat	Angéla, Petronella		

Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete.

	OKTÓBER		NOVEMBER		DECEMBER	
1	Szerda	Malvin	Szombat	Mindenszentek, Marianna	Hétfő	Elza
2	Csütörtök	Petra	Vasárnap	Halottak Napja, Achilles	Kedd	Melinda, Vivien
3	Péntek	Helga	Hétfő	Győző	Szerda	Ferenc, Olívia
4	Szombat	Ferenc	Kedd	Károly	Csütörtök	Borbála, Barbara
5	Vasárnap	Aurél	Szerda	Imre	Péntek	Vilma
6	Hétfő	Brúnó, Renáta	Csütörtök	Lénárd	Szombat	Miklós
7	Kedd	Amália	Péntek	Rezső	Vasárnap	Ambrus
8	Szerda	Koppány	Szombat	Zsombor	Hétfő	Mária
9	Csütörtök	Dénes	Vasárnap	Tivadar	Kedd	Natalia
10	Péntek	Gedeon	Hétfő	Réka	Szerda	Judit
11	Szombat	Brigitta, Gitta	Kedd	Márton	Csütörtök	Árpád
12	Vasárnap	Miksa	Szerda	Jónás, Renátó	Péntek	Gabriella
13	Hétfő	Kálmán, Ede	Csütörtök	Szilvia	Szombat	Luca, Otília
14	Kedd	Helén	Péntek	Alíz	Vasárnap	Szilárda
15	Szerda	Teréz	Szombat	Albert, Lipót	Hétfő	Valér
16	Csütörtök	Gál	Vasárnap	Ödön	Kedd	Etelka, Aletta
17	Péntek	Hedvig	Hétfő	Hortenzia, Gergő	Szerda	Lázár, Olimpia
18	Szombat	Lukács	Kedd	Jenő	Csütörtök	Augusztá
19	Vasárnap	Nándor	Szerda	Erzsébet, Zsóka	Péntek	Viola
20	Hétfő	Vendel	Csütörtök	Jolán	Szombat	Teofil
21	Kedd	Orsolya	Péntek	Olivér	Vasárnap	Tamás
22	Szerda	Előd	Szombat	Cecília	Hétfő	Zénó
23	Csütörtök	Nemzeti ünnep, Gyöngyi	Vasárnap	Kelemen, Klementina	Kedd	Viktória
24	Péntek	Salamon	Hétfő	Emma	Szerda	Ádám, Éva
25	Szombat	Blanka, Bianka	Kedd	Katalin, Katinka	Csütörtök	Karácsony, Eugénia
26	Vasárnap	Dömötör	Szerda	Virág	Péntek	Karácsony, István
27	Hétfő	Szabina	Csütörtök	Virgil	Szombat	János
28	Kedd	Simon, Szimonetta	Péntek	Stefánia	Vasárnap	Kamilla
29	Szerda	Nárcisz	Szombat	Taksony	Hétfő	Tamás, Tamara
30	Csütörtök	Alfonz	Vasárnap	András, Andor	Kedd	Dávid
31	Péntek	Farkas			Szerda	Szilveszter

Konferencia az Észt-Efdsz érdekvédelmi szerepéről, helyzetéről

Elnökségünk az elmúlt évek hagyományait követve egy-egy kiemelkedő jelentőségű témában konferenciát rendez. Így került sor 2013 október 2-3-án „Az ÉSZT-EFDSZ érdekvédelmi szerepéről, helyzetéről” című konferenciára, amelyet az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) Konföderáció támogatott.

A konferencia igénye az ÉSZT Stratégia kialakítása során jelent meg, ami azt jelenti, hogy a tagszakszervezeteknek többet kell tudniuk a konföderáció(k) működéséről, az országos érdekegyeztetésben betöltött szerepükről és az elért eredményekről. Tagságunk részéről is igény jelentkezett arra, hogy több információ jusson el a munkahelyekre szakszervezetünk szerepéről az ágazati és országos érdekegyeztetésben.

A volt MEDOSZ Szálloda kiváló színtere volt a plenáris ülésnek, illetve az informális eszmecsere.

Az első előadást Dr. Kuti László, az ÉSZT elnöke tartotta, a 25. évébe lépő Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés történetéről, a konföderációk kialakulásáról és jelen helyzetéről. Továbbá az Országos Közzolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) tevékenységét is ismertette.

Dr Kuti László: az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) története, a konföderáció kialakulása, jelen helyzetük, az Országos Közzolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) tevékenysége.

Az 1989-ben elkezdődött rendszerváltás magával hozta a szakszervezeti mozgalom gyökeres megváltozását is. A kezdeti nagy lendületben sokan elfordultak a szakszervezetektől, abban a hiszemben, hogy itt még mindig a múlt rendszer „transzmissziós” szervezete működik. Úgy vélték: magát a „SZABADSÁG”-ot kapják akkor, ha kilépnek minden előző szervezetből. Sajnos a munkahely megszűnése

szintén jelentős taglétszám csökkenést jelentett az ilyen alapon szerveződött szakszervezeteknél.

Az értelmiség, főleg a tudományos területeken dolgozók úgy gondolták, hogy itt az alkalom megújítani saját és egyben a hasonló állami költségvetésből élő közalkalmazottak érdekvédelmét. Már 1988-ban országos szintű szervezkedésbe kezdtek és céljuk az értelmiségi (de ennél kifejezőbb a „Speciális képzettséget kívánó szakterületen dolgozók” angol fordítása) munkakörökben dolgozók képviselőitének felvállalása volt.

Végül a társadalmi érdekegyeztetés intézményes formáinak változásával, 1988-tól konföderációként folytatta munkáját a frissen alakult szervezet, és az akkori SZOT utód MSZOSZ és a Liga mellett az OKÉT tagja lett. Ez azt jelentette, hogy a kutatás, oktatás, költségvetési szféra munkavállalói számára az OKÉT lett az országos érdekegyeztetés fóruma. Ez a tanács a későbbiek során bővült, főleg a közszolgáltatáshoz tartozó további szakszervezeteket képviselő konföderációkkal, illetve szakszervezetekkel.

Az Antal kormány idején komolyan vették az érdekegyeztetés minden szintjét. Sajnos túl sok, hét konföderáció alakult akkoriban, és ez a folyamat mostanában kezd visszafelé fejlődni, három konföderáció fúziójával. Bár mindegyik konföderáció pártsemlegesnek mondja magát, egyesek közel állnak bizonyos pártokhoz, eszmékhez. Sőt olyan is akadt, aki közben váltott irányvonalat.

Szívesen vették az 1993-ban önálló szakszervezetként magalakult EFDSZ belépését is. Az ÉSZT elnökségében minden szakszervezet 2-2 taggal képviselteti magát.

A gazdaság és közigazgatás átrendeződésével rengeteg munkahely szűnt meg, és azt nem lehetett elérni, hogy pl. a szakszervezeti tagot nem lehet „kirúgni”... Ezért egy időben olyan elvárás alakult ki mindenkinben, hogy itt legfeljebb segélyt, mikuláscsomagot és

egyebet kaphatunk a szakszervezettől, komoly érdekvédelmet nem.

Itt merül fel az a kérdés, hogy mit ad a szakszervezet tagjai számára?

Van válasz, mert az érdekvédelem nem szűnt meg, csak nehéz csökkenő tagság, azaz háttér mellett komoly eredményeket elérni.

- A munkabiztonságot szolgáló Kollektív Szerződés megkötését és munkavállalói érdekvédelmet továbbra is a szakszervezet tudja nyújtani
- Felvállalhat és fel is vállal szolgáltató szerepet pl. balesetbiztosítás, kulturális és szociális juttatások szervezését, oktatást és sportrendezvényeket
- A lemaradtak, bajbajutottak segítését, segítését.
- A mindenkori kormány bérezzéssel, juttatásokkal, valamint a társadalom- és nyugdíjbiztosítással kapcsolatos politikájának befolyásolását. Ez utóbbi már az országos érdekegyeztetés területe.

Nagyon sokat számít a társadalom hozzáállása is a szakszervezeteket illetően. Franciaországban nem sok tag van, de ha valamelyik nagy szakszervezet demonstrációt vagy sztrájkot hirdet, kis túlzással, mindenki ott van. Mert felfogják, hogy ez máshogy nem működik.

Természetesen a túlzott felaprózódás nem jó, ezért jött létre az ÉSZT és ezért kezdődnek a fúziók is. A kormányváltások után az érdekegyeztetés is változott, nem mindig előnyére. Most éppen egy munkavállaló-ellenes környezetben élünk, mert a módosított Munka Törvénykönyve inkább a munkaadói érdekeket szolgálja, és a kormánytisztviselőkre vonatkozó szabályozások is nagymértékben szigorodtak, juttatások tűntek el, nem alakultak ki az un., életpálya modellek stb...

Az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) helyébe a Nemzeti és Gazdasági Társadalmi Tanács (NGTT) lépett, ahol már nemcsak a munkavállaló, munkaadó és az állam a szereplők, hanem a

társadalom külön rétegei is megjelennek. Ami még nem lenne baj, csak nagyon eltorzítja az eredeti célt.

A közszolgálat egyeztető fóruma, az OKÉT működik, de szerepe inkább csak meghallgató fórummá degradálódott.

Igazából ágazati érdekegyeztető tanácsok felállítása oldhatna fel jó néhány problémát, ahol kollektív szerződések, megállapodások születhetnének az ágazatokra vonatkozóan.

Az is egy érdekes jelenség Magyarországon, hogy a Kollektív Szerződés minden munkavállalóra vonatkozik a szakszervezeti tagságtól függetlenül. Egyes országokban csak a tagokat védi ez a szerződés. Ez persze nem azt jelenti, hogy ez az üdvözítő megoldás, de a tagság a szakszervezet erejének alapja. Ezt valamilyen formában el kell ismerni és élni is vele.

Szó esett még az egyes országokban működő ágazati szakszervezetekről, melyek esetében nem a munkahelyi, hanem az ágazati szakszervezetbe lép be a tag, és a KSZ-t is ez a szervezet köti. Így nincs munkahelyi függőségben a szakszervezeti tisztségviselő. Ezt az utat is végig lehet gondolni....

Végül meg kell emlékezni arról a 25 évről, amit jövőre ünnepelhetünk. Kérdés az, hogy ha alapításkor léptünk egy nagyot, akkor most megállunk-e vagy tovább tudunk haladni?

Tudunk-e divatot csinálni szakszervezetnek? Hogy a fiatalok érezzék, be kell lépni, ha munkát vállalnak! Legyenek tagjaink! Ehhez végig kell gondolnunk: mit tudunk csinálni és hogyan?

*

Az előadást vita követte, melynek moderátora dr. Halmágyi János elnök volt.

Az előadó és a konferencia résztvevői még jó néhány kérdésben kifejtették véleményüket. Szóba kerültek az ún. „potyautasok”, akiket a törvény a KSZ alá sorol (Ecseginé, Górász László). Dr. Király Pál az agrárium szerveződéseit idézte fel. Ennek során utalt arra, hogy 1945 után az államerdészet első Kollektív Szerződését az Újonnai Földhöz Juttatottak Országos Szövetsége (UFOSZ) és a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek (MÁLLERD) kötötte. Kíváncsún tartotta, hogy a mozgalom most épüljön ki, ha még ellenszélben is.

Kérdésként merült fel, hogy milyen támogatást tud adni az ÉSZT az EFDSZ-nek (Mézes Lajos). Kuti László válaszában hangsúlyozta, hogy az ÉSZT súlyával tud támogatást nyújtani és a többi konföderációval együttműködve kereshet megoldást.

A vitát dr. Halmágyi János EFDSZ elnök foglalta össze, többek között kifejtette, hogy az EFDSZ-re nem jellemző a „nagy megmozdulások” szervezése, de kitartó, szívós munkával továbbra is arra törekszik, hogy a jelenleg is hatályban lévő ágazati és munkahelyi kollektív szerződések biztosítsák a munkavállalók jogait.

A konferencia második blokkjában figyelemre méltó előadás hangzott el dr. Jung László vezérigazgató, FAGOSZ elnök részéről.

Dr. Jung László vezérigazgató, FAGOSZ elnök előadása; A magyar erdőgazdálkodás részvétele a megújuló energia előállításában

Bevezetőjében utalt rá, hogy a jelenlegi tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet, az MFB Zrt. rögzítette a vállalatok számára, hogy a foglalkoztatás megtartása alapvető követelmény a szakmaiasság tiszteletben tartása mellett. Ez egyezik a kormány akaratával is és ezt az állami cégek be is tartják.

A téma a magyar erdőgazdálkodás részvétele az alternatív energia előállításában, valamint egy lehetséges következményről, új munkahelyek létrejöttéről.

Természetesen azt is kiemelte, hogy az erdészeti zrt-k gazdálkodási alapjait a hosszú távú, tartamos erdőgazdálkodás adja és ebből egy jótányt sem szabad engedni. Természetesen vannak „divatok” is, melyeket próbálnak a helyükön kezelni, de az igazság az, hogy az erdőgazdaság olyan, mint a futball, mindenki ért hozzá. Az erdőgazdálkodás egy nyitott üzem, és ha valaki bemegy az erdőbe, ott lát valamit, azonnal levonja a konzekvenciát. Csak az a különbség, hogy a fociban senki sem hallott még olyat, hogy mondjuk a társadalom egy része, civil mozgalom, sőt szervezetek álltak volna föl, hogy ne téglalap legyen a focipálya, hanem kerek. Sajnos az eu-

rópai erdőgazdálkodásban néha ilyen szintű javaslatok is felbukkannak.

Dr. Jung László kitért „A nemzeti parkok területének övezeti kategóriákba való besorolásáról” szóló 14/1997. (V. 28.) KTM rendelet” végrehajtásával kapcsolatos helyzetre, melynek következtében újabb erdőterületeken szigorodna az erdőgazdálkodás. Elvileg mulasztásos jogsértésről van szó, hiszen a rendelet nem lett végrehajtva. Ehhez azonban el kell végezni közösen egy hatástanulmányt, melynek első vektorra ökológiai vizsgálat, amihez a szakmánkban dolgozó szakemberek értenek is azonos iskolázottságuknál fogva.

Példát hozott fel a magára hagyott, kiöregedett erdők degradációjára pl. az „elkőrisedésre”.

Emlékeztetett arra, hogy Trianon után azokat az erdőket örököltük, melyek már akkor is „kezelt” erdők voltak, többnyire vágásos üzemmódban. És ma szép erdők állnak a helyükön, nem beszélve az azóta végrehajtott nagyarányú erdőtelepítésekről, ahol „mesterséges” erdők jöttek be a rendszerbe. Ezekben a részben mesterséges erdőkben az európai átlagot jóval meghaladó arányú természetvédelmi területek kijelölése történt meg, amelyen belül még az őserdő jelleg visszapótlását is meg akarjuk csinálni. Azt kell tehát vizsgálni, hogy ökológiailag mit okozunk erdőinkkel ennek kapcsán.

A második vektor, az ökonómia. Mit okozunk azzal, hogy kijelölünk egy szigorúan zárt „A” zónát? Ki kell számolni, hogy ez milyen következményekkel jár gazdaságilag.

A harmadik, a társadalmi vektor, azaz milyen foglalkoztatási irányok jelennek meg ezzel kapcsolatban? Ebből megjelenik-e egy többlet foglalkoztatási igény az erdészetnél.

Véleménye szerint a három vektor eredőjét kell megállapítani, és ezután lehet és kell dönteni.

A továbbiakban erdőgazdálkodásunk egy olyan szeletéről beszélt, ahol még mindig nincs egyértelműen meghatározva, hogy miért vágjuk ki a fát és miért használjuk fel pl. tüzelésre?

„A fa nemzeti kincsünk, vagyunkunk, nekünk abból élni kell.”

Ezekkel a szavakkal határozta meg a fagazdaság jelentőségét, és előadásának mottóját az előadó. A „fenntarthatósá-

got” már az 1935 évi 4. törvényünk is kimondta, utalt rá. Ez a törvény először alkalmazta ezt a kifejezést az egész világon. Az igazi erdőgazdálkodó mindig a fenntarthatóság alapján gondolkodott és gazdálkodott. Gondoljunk csak a kispaszti szálaló gazdálkodásra, ahol az unoka is várhatott fát az ősi tulajdonból. Mai erdőgazdálkodói módszereink mind ennek alapján működnek. Egy tarvágás, ami tényleg csúnya, az még nem jelenti azt, hogy mint módszer a fenntarthatóságra, nem megfelelő. Az erdész beavatkozása tudatos, ismeri a várható következményeket és tudja a következő lépéseket akár 100-150 évre előre...

A megújuló energiaforrások

(Geotermia, napenergia, szélenergia, bioüzemek, hulladékok és a biomassza.)

Alapvetően kimutatható egy-egy ilyen beruházásnál, hogy mekkora energiapotenciál kell ahhoz, hogy létrejöhessen egy energiahasznosító erőmű, és hogyan térül meg? A Napra és a szélre már rendelkezésre állnak ilyen adatok a szükséges energia beviteléről és a hasznosítás egyéb tényezőiről. Kiderült például, hogy a mérleg szerint a szél áll az utolsó helyen a megújuló energiák sorában.

A prognózisok közül, melyek a vilámos energia-, illetve hőtermelésre vonatkoznak, fagazdaságunknak inkább ez utóbbi esetében van „keresnivalója”. Magyarország 2008-ban vállalta, hogy összes energia fogyasztásának 14,65 %-át fogja megújuló energiaforrásokból fedezni.

Erdeinkből hulladék nem termelődik, ellentétben a mezőgazdasággal, ezek az anyagok mind hasznosíthatók, míg melléktermék a feldolgozás során keletkezik, egy fűrészüzemben, fűrészpor, forgács, darabos hulladék formájában. A tűzifa és a felhasználható apadék jöhet alapvetően szóba a hőtermelés forrásául. A pelletálás tévút, ahol erre tűzifát akarnak felhasználni, hiszen magas energia bevitel szükséges hozzá. A tűzifa és erdei apadék aprításának határa az apríték tüzelésű kazánok technológiája szerint adott. Ennél jobban felaprítani nem érdemes és nem gazdaságos.

A biomassza termelés másik része, a ma divatos energianövényekből, mezőgazdasági kapacitásokat, termőföldet igényel. Itt is megjelentek a fás szárú növények, óriási növedékekkel (20 tonna/

ha). Ez a növedék viszont csak jó minőségű és termőképességű, meliorált területeken érhető el. Ha valaki erre szánná magát mégis, dr. Jung László erdő telepítését ajánlja akármilyen fajtából, az erre alkalmas, közel 1 millió hektár hasznosítatlan terület egy részén. Ennek folyamánként erdőtalaj alakulhatna ki, amely aztán tovább hasznosítható értékeesebb erdők számára.

Visszakanyarodva az erdőkhöz, az európai átlaghoz képest azt kellene megvizsgálni, hogy a termőhelyi adottságokhoz mennyi és milyen minőségű erdők van adott régiókban? És ehhez jön még a potenciális lehetőség is. Megállapíthatjuk, hogy ezek alapján nem állunk rosszul Európához képest most sem. A folyónövedékről nem is beszélve, amely egyes EU-s régiókhoz képest kétszeres. Az európai erdők hozzávetőlegesen a szénkibocsátás 10 %-át kötik meg. Hazai tudományos vizsgálatok (ERTI) megállapították, hogy a kezelt erdő széndioxid elnyelő, míg a kezeletlen széndioxid kibocsátó (korrhádó faanyag). Az éves 13 millió m³ körüli növedék reálisan 9-10 millió m³ fa kitermelését tenné lehetővé. Ennek ellenére az összes fakitermelés 8 millió körül van. Ennek a különbségnek a kitermelése energiát termelne, munkahelyeket teremthetne.

Németország a legjobb példa arra, hogy a hazai kitermelés csökkentése miatti egy főre eső fafogyasztás 1,2 m³-re esett vissza. Ugyanakkor az összes fogyasztás ennek kétszerese. Egyértelmű, hogy a különbség a trópusi erdőkből származik.

A sarangolt választék, amely alapvetően a tűzifa és még néhány hasonló minőségű termék, részaránya nagyon magas, 2012-ben már a 65 %-ot közelítette. Ennek oka az is, hogy ide kerültek azok az ipari választékok is, melyek a leépült papíripar, bányászat, rostfa feldolgozás alapanyagai voltak. Sőt az eladható rönkméretnek alsó határa is „feljebb” csúszott. Jelentősen csökkent a különféle fahasznosítását végző faipari cégek (kisüzemek) száma is az elmúlt időszakban. A FAGOSZ azt deklarálta, hogy lehetőség szerint feldolgozatlan fa ne hagyja el Magyarországot. Jelen helyzetben a tölgy rönk kivételével minden elhagyja az országot ebben a választék kategóriában. Évente 40-50 petajoule-nyi energia keletkezik az erdei

fatermékekből és melléktermékekből. Ez kb. 5 %-a az ország összes energiafelhasználásának, ami 1010 petajoule. Magyarország jelenleg 6 % körül teljesíti a tervezett 14,65 % megújuló energiából.

Mindezek azt is mutatják, hogy az ország fakitermelése jelen pillanatban ennyit tud produkálni. Kérdés az, hogy miből lehet előállítani a hiányzó, közel 10 %-ot, amit az ország vállalt 2020-ig? A természetvédelmi korlátozások tovább fékezhetik az erdészettől kikerülő faanyag részarányát.

Példaként hozta fel, hogy a tűzifa legcélszerűbb, nagytömegű és hatékony hasznosítása városrészek, lakótelep fűtése. Az elektromos energia termelése fából már a különböző járulékos rendszerek, szállítási költségek miatt sem hatékony. Annyi fánk egyébként sincs, hogy ezt az igényt az ország jelentős mértékben fedezni tudja.

Összefoglalásképpen a hallgatóság azt szűrhet le a tartalmas előadásból, hogy Magyarországon a sarangolt termékek energia célú hasznosításának van perspektívája, főleg a hőtermelés területén. A tűzifa hasznosítása általában a régiókon belül gazdaságos. Az erdők ökológiai termelőképesége határt is szab az ilyen célú felhasználásnak. Az erdők fenntarthatósága mellett meg kell találni a faanyag hasznosításának legjobb és leggazdaságosabb formáit. Az ipari célú választék felhasználásánál portfólión belüli együttműködés is megvalósítható az erdészeti zrt-k fafeldolgozó üzemének ellátására. Ez a kezdeményezés a munkaerő megtartását is szolgálja.

Előremutató együttműködés szükséges a természetvédelemmel, amely mindkét fél számára hosszútávon eredményes lehet, hiszen az erdő több mint egy nyílt üzem, és szerencsére vagy tudatosan ezt az ember ki is tudja használni úgy, hogy nem fogyasztja el a jövő nemzedéke elől.

*

Az előadás után a délután folyamán a FAGOSZ elnökének részvételével megvitatásra került az EFDSZ és a Fagazdaságok Országos Szövetsége (FAGOSZ) közötti partneri kapcsolat.

Dr. Jung László utalt rá, hogy a jelenlegi tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet, az MFB Zrt. rögzítette a vállalatok számára, hogy a foglalkoztatás

megtartása alapvető követelmény. Ezt az állami cégek be is tartják.

A tartamos erdőgazdálkodás keretében az un. divatirányzatokat is próbálják a vállalatok kezelni. Példaként említhetjük az erdei iskola hálózat létrehozását vagy egyéb közjóléti beruházásokat, mint az erdei vasutak rekonstrukciója vagy éppen a kilátó építés. Hasonlással élve, az erdőszet manapság olyan lett nálunk, mint a foci, mindenki ért hozzá. „Nyílt üzem” és rengeteg a vadhajítás.

Beszélt a természetet védő egyes szervezetek túlzó követeléseiről. Az erdő erdőszeti kezelés nélkül egy idő múlva összeomlik, pl. „elkőrsesedés” indul meg, ami sok generációval viszsza veti az állomány fejlettségét. Ez nem lehet a természetvédők célja.

A FAGOSZ-ról szólva elmondta, hogy az utóbbi időben csökkent a tagok száma, de az állami erdőszeti zrt-k szerepe továbbra is meghatározó.

Vitaforum

SZB titkáraink részéről többen megkérdezték, hogy mi a véleménye Elnök úrnak és a FAGOSZ-nak az EFDSZ-FAGOSZ által aláírt ÁGAZATI KOLLEKTÍV SZERZŐDÉS (ÁKSZ) hatályáról, módosításáról.

Górász László: A jó kapcsolatra való tekintettel, az ÁKSZ megújítására lehet-e számítani?

Dr. Jung László: A jelenlegi helyzet alapján, lévén belül lehet róla beszélni, mert a FAGOSZ tagoktól az a visszajelzés érkezett, hogy jó együttműködés van a szakszervezetekkel. Jelenleg nem látnak olyan feszültségi pontot, ami keményebb ágazati párbeszédet igényelne.

Mézes Lajos: Lejárt a kollektív szerződés, vagy még nem kell megújítani?

Dr. Jung László: Nem vesztette hatályát, nem lett felmondva, csak időszerege következett be a megújításnak.

Górász László: Ha jó a kapcsolat lehet-e ez a gyümölcse?

Dr. Jung László: A jó kapcsolatnak ez a letéteményese? A elmúlt években konszenzus jött létre, szoros együttműködésben dolgozunk.

A cégek jelentős bérfejlesztéseket tudtak végrehajtani, emögött egy stabilizációs folyamat tapasztalható. Jelenleg

nem találják szükségesnek, semleges állásfoglalások érkeztek.

Dr. Halmágyi János: Az EFDSZ elnöksége határozatának megfelelően sor került a FAGOSZ-EFDSZ által 2002-ben aláírt ÁGAZATI KOLLEKTÍV SZERZŐDÉS (ÁKSZ) módosítása tervezetének elkészítésére, amely az új Munka Törvénykönyvéhez lett igazítva. Az EFDSZ kérése a FAGOSZ elnöke felé az, hogy az eddigiekhez hasonlóan a jövőben is folyamatosak legyenek az egyeztetések.

Az EFDSZ szívesen vett részt a természetvédelmi övezeti besorolás, valamint az ágazati bérmegállapodás tárgykörében, külön kiemelve hogy mindkét minisztérium válaszlévélel útján tájékoztatta az Elnökséget.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM) bérmegállapodással kapcsolatos állásfoglalásának figyelembe vételével, milyen mértékű bérfejlesztés várható 2013 évben az erdőszeti Zrt-knél?

Dr. Jung László: Az első fél éves eredmény alapján lehetőséget adtak, nem engedélyt a bérfejlesztésre. Korábban év végén lett megtervezve az X%-s bérfejlesztés, de csak akkor lehetett végrehajtani, ha megvoltak az eredmények. Az idei évben a tervezés alapján sem automatikus a felhasználása. Az EFDSZ elnökségének levele jó időben érkezett a minisztériumhoz, a 2013 évi eredmény ismeretében a béremelés végrehajtható.

Továbbá személyes véleménye: A bérfejlesztés mértéke attól is függ, hogy melyik cég mennyit tervezett be. Ha az eredmények beigazolódnak, aki amenynyit betervezett az végrehajtható lesz, nem látható ennek akadály.

Dudás Péter: az övezeti besorolás némi haladékot kapott, a 2013-s terv teljesítésbe még nem fog szerepet játszani.

Dr. Jung László: Ebben az évben végre kell hajtani a besorolást. December végéig meg fog történni, folyamatban az egyeztetések a nemzeti parkok és az államtitkárok között. Jelenleg senki nem ismeri a végeredményt.

Górász László: A szakszervezet tájékoztatást kérne a hatásvizsgálatról. A hatásvizsgálathoz a NÉBIH-től várnak adatszolgáltatást. Hogy áll az adatszolgáltatás?

Sipos Imre: Folyamatban vannak a terület kijelölések, ezért késik a NÉ-

BIH-től az adatszolgáltatás. Legkorábban jövő év közepén várható.

Dr. Jung László: Tudni kellene mekkora területet érint, ami a gazdálkodást befolyásolja.

Dudás Péter: Kérdés az is hogy a hatástanulmány milyen gondolkodásmódban készül el? Ebből negatív eredmények is kijöhetnek, korábban ilyen már előfordult.

Dr. Jung László: A hiba kapásból ott van, hogy a kommunikációs terület viszonylag szűk, jelenleg szinte csak szakmai fórumokon folyik a kommunikáció. Történt előrelépés „A MI ERDŐNK” populáris kiadvány. A társadalom fejlődésével nő a rekreáció igénye, 2 célja vizes élőhely, ill. az erdő. Jelenleg nem szimpatikus tevékenység az erdőszet. E kritikák növekedése miatt egyre szükségesebb a kommunikációs csatornák növelése. Emiatt jelent meg a tv sorozat, kiállításokon való részvétel korábban nem volt. Az erdőszet mindig a magyarázkodó pozícióban van.

Dr. Jung László: A cégek közötti közös munka megvalósulni látszik, de nagy odafigyelést igényel a kartelleseés elkerülése. Fontos, hogy a cégek törekedjenek arra, hogy az ipari fa ne hagyja el az országot. Nehéz a helyzet ma Magyarországon, mivel nincs megfelelő faipar, amely az ipari fát feldolgozná. Ehhez lenne szükség egymás faiparának erősítésére, ill. nyitni lehetne az energetika felé.

Kérdés hangzott el a hatósági tűzifa jelenlegi helyzetével kapcsolatban. (Mézes Lajos, Dudás Péter, Horváth Borbála)

Dr. Jung László: A tűzifa nem homogén termék, rengetegféle van. A lakossági fogyasztás definiálása is kérdéses, mi számít kis eladásnak? Ki szállítja el? A kormányzat megduplázta a szociális tűzifa mennyiségét. Bővül a pályázók köre is, de ez nem eredményezheti azt, hogy a vásárlók ezért ne jussanak tűzifához. A pályázat október hónapban fog megjelenni, melynek következménye a tűzifa fogyasztásának növekedése lesz.

Dr. Halmágyi János **Dudás Péter**
elnök **főtitkár**

Megtartotta utolsó ülését a Forest Europe Kormányközi Egyeztető Bizottsága

A Jogi Kötelezettséggel Bíró Erdőügyi Egyezmény előkészítésére létrehozott Kormányközi Egyeztető Bizottság negyedik, egyben utolsó folytatott ülését 2013. november 6-9. között tartotta Genfben. A Varsóban felfüggesztett ülést követően számos lényeges kérdés megvitatását tűzte ki célul a Bizottság és a megjelent delegációk.

A 2011. június 14-16. között Oslóban megtartott Forest Europe miniszteri konferencián kapott mandátum alapján létrejött Kormányközi Egyeztető Bizottság (Intergovernmental Negotiating Committee, röviden INC) feladata egy jogi kötelezettséggel bíró erdőügyi egyezmény létrehozása. Az oslói mandátum 4 egyeztető ülésre adott felhatalmazást, amely üléseken a Forest Europe aláíró tagországai, valamint a megfigyelő országok és szervezetek delegációi vesznek részt. Az tárgyalássorozat célja, hogy az egyezmény szakmai, jogi, politikai, operatív és szervezeti kérdéseit megvitassa, a témákban konszenzusra jusson és az egyezmény jogi szövegét elkészítse.

Az elmúlt bő két évben az INC több, mint 5 alkalommal ülésezett, egyes üléseket felfüggesztve és későbbi időpontban folytatva: az első bécsi ülést követően Bonn (Németország), Antalya (Törökország), Szentpétervár (Oroszország), Varsó (Lengyelország) városa adott otthont a tárgyalásoknak. Mivel a negyedik, utolsó varsói ülésen nem sikerült minden témát kellő részletességgel megvitatni, a delegációk a tárgyalás felfüggesztése és későbbi folytatása mellett döntöttek. A negyedik folytatott - valójában már hatodik - ülés házigazdája Svájc lett és a delegáltak ezúttal Genfben folytathatták a munkát.

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete az Európai Erdészek Tanácsának (Council of European Foresters, röviden CEF) alapító tagja és 2013. augusztus 30-tól Dr. Halmágyi János vezetésével egy éven keresztül a CEF elnökséget is ellátja. A CEF 2012-ben szerzett akkreditációja alapján megfigyelő tagja az INC tárgyalássorozat-

Dr. Halmágyi János és Marian Stoicescu a plenáris ülésen
(forrás: IISD/Earth Negotiations Bulletin)

nak, annak munkájában aktívan részt vesz.

A 2013. november 6-9. között Genfben megtartott INC negyedik, folytatott ülésén részt vevő CEF delegációt az EFDSZ és a CEF elnöke, dr. Halmágyi János vezette, tagjai Dudás Péter EFDSZ főtitkár, Dubravszky József CEF titkár és tolmács voltak. A CEF delegációt román részről a Consilva Konföderáció elnöke és a CEF alelnöke, Marian Stoicescu, valamint Radul Apolzan, a Consilva Konföderáció alelnöke és titkára, Silviu Geana képviselte.

A rendezvénynek a Svájci Szövetségi Környezetvédelmi Iroda jóvoltából biztosított Genfi nemzetközi Konferencia Központ (CICG) adott otthont és biztosított kiváló körülményeket a plenáris és kontaktszoros egyeztetések zökkenőmentes lebonyolításához. A szervezők és a résztvevők elhivatottságát bizonyítja, hogy a delegáltak tanácskozása hajnalig tartott.

A tárgyalássorozat korábbi eredményes üléseinek eredményeképp a delegációk egy jól összeállított anyaggal kezdhették meg a munkát 2013. november 7-e reggelén. Az egyezmény szövegének pontosítása során gyorsan körvonalazódott, hogy az egyezmény 95%-ban elkészült, az erdészeti szakmai kérdések tisztázottak, csupán a politikai kérdésekben kell konszenzusra jutni: a szervezeti működés és finanszírozás részleteit kell megvitatni. A tárgyaló felek november 7-i munkát kettő munkacsoportban folytatták. Az egyik csoport

a hátralevő nyitott kérdések megvitatását folytatta, a másik, jogi szakértőkből álló csoport pedig az egyezmény szövegét vizsgálta felül és pontosította. Az egyeztetések során erős álláspontok feszültek egymásnak az egyezmény titkárságának feladatairól és az ENSZ vagy a FAO esernyője alá kerülésről. Az első napot a házigazdák által szervezett állófogadás zárta, amely során további lehetőség nyílt az egyeztetések informális, nyitottabb formában történő folytatására.

A november 8-án reggel folytatott plenáris ülésen a munkacsoportok beszámoltak eredményeikről és javaslatot tettek a folytatásra. A legfőbb nyitott kérdések továbbra is a titkárság és az ENSZ/FAO befolyás körül forogtak. Számos kompromisszumos ajánlat elhangzott és az álláspontok közeledni látszódtak, azonban a november 9-e hajnalig húzódó tárgyalások sem vezettek teljes konszenzusra.

A maratoni tárgyalássorozat teljes célját nem érte el, azonban jelentősen közelebb juttatta az érdekelteket az egyezmény végleges szövegéhez. Általánosságban elmondható, hogy az egyezmény erdészeti-szakmai szempontból elkészült, már csak a politikának kell konszenzusra jutni annak érdekében, hogy létrejöjjön a történelmi jelentőségű, első jogi kötelezettséggel bíró erdőügyi egyezmény. A véglegesített egyezményt a Forest Europe aláíró tagországainak miniszterei várhatóan a 2014. első félévében Madridban tartandó rendkívüli miniszteri konferencián írják majd alá.

Dr. Halmágyi János
EFDSZ elnök
CEF elnök

Még egyszer az ágazati és a munkahelyi kollektív szerződésekről...

Az elmúlt másfél-két évben szakszervezetünk életében folyamatosan napirenden szerepel a kollektív szerződések (ágazati, munkahelyi és vállalati szintű) ügye.

Fontossága még jobban előtérbe került 2012 július 1-től az új Munka Törvénykönyve hatályba lépésével.

Fontossága mellett, ugyanakkor igen sok kérdőjel is felmerült. Ezért az EFDSZ elnöksége munkajogi, szakmai konferenciát szervezett az erdészeti zrt-k munkaadói és munkavállalói oldal képviselőinek, amelynek fő témakörei az új Munka Törvénykönyvének a munkaadókra és a szakszervezetekre vonatkozó rendelkezései, valamint az ágazati és a munkahelyi kollektív szerződések megkötésének feltételei voltak. A konferencián részt vett a FAGOSZ főtítkára és az ÉSZT Konföderáció képviselője is.

Az EFDSZ és a FAGOSZ között továbbra is folyamatosak az ágazati kollektív szerződéssel kapcsolatos egyeztetések.

Az EFDSZ elnöksége határozatának értelmében időközben munkajogi szakértő által elkészült a FAGOSZ-EFDSZ által aláírt, 2002 évtől hatályos Ágazati Kollektív Szerződés módosításának tervezete, amely az új Munka Törvénykönyve alapján a jelenlegi szövegkörnyezetbe beépítette a kötelező változásokat.

Szakszervezetünk meggyőződése, hogy a jó kollektív szerződés megléte a munkabéke legfontosabb feltétele, a munka világának egyik legfontosabb okmánya.

A fentiek figyelembe vételével Elnökségünk felkérte dr. Horváth István ügyvéd, egyetemi adjunktus (PhD) urat, hogy foglalja össze a kollektív szerződéssel kapcsolatos - jelenleg hatályban lévő - legfontosabb szabályokat, kiemelve azt, hogy miért fontosabb az új Mt. hatályba lépése óta a kollektív szerződés, továbbá miért jelentős az ágazati kollektív szerződés.

Dr. Halmágyi János elnök

Miért fontosabb az új Munka Törvénykönyve hatályba lépése óta a kollektív szerződés?

A 2012.VII.1-én életbe lépett Munka Törvénykönyve (a továbbiakban: Mt.) elődjénél a jogalanyoknak nagyobb mozgásteret biztosít. A törvényszöveg megértésével még nem ismertek teljes körűen a munkaadók (és szövetségeik), valamint a szakszervezetek (és konföderációik) jogi lehetőségei, ugyanis a munkaviszony (Mt. Második Rész) és a munkaügyi kapcsolatok (Mt. Harmadik Rész¹) szabályai diszpozitív jellegűek. Általános szabályként e törvényi rendelkezésektől a kollektív szerződés - a munkavállaló javára és hátrányára - egyaránt eltérhet.

Az Mt. 277. § (1) A kollektív szerződés szabályozhatja

- a munkaviszonyból származó vagy az ezzel kapcsolatos jogot vagy kötelezettséget,
- a feleknek a kollektív szerződés megkötésével, teljesítésével, megszüntetésével, jogaik gyakorlásával, kötelezettségeik teljesítésével kapcsolatos magatartását.

A törvényszöveg alapján a kollektív szerződés két részből, úgymint a kötel-

mi és a normatív részből áll. A kötelmi rész a kollektív szerződést kötő felek kapcsolatát tartalmazza, azaz a munkáltató, a munkáltatói érkeppíviséleti szervezet, valamint a szakszervezet, illetve a szakszervezetek közötti kapcsolatot, így hatálya nem terjed ki a munkavállalóra. A másik, az ún. normatív rész a munkaviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket szabályozza.

Az Mt. 277. § (4) bekezdése alapján, ha egy munkáltatóra több kollektív hatálya terjed ki, a különös, illetve a szűkebb hatályú kollektív szerződés az általánostól csak a munkavállaló javára térhet el, illetve a kedvezőbb tartalommal rendelkező kollektív szerződés alkalmazandó. Az ítélkezési gyakorlat szerint a kollektív szerződés-kötési szabadságból következik, hogy az Mt. nem tiltja meg ágazati (alágazati) kollektív szerződés hatályossága esetén sem a munkáltatónál kollektív szerződés megkötését, amennyiben - ennek eltérő rendelkezése hiányában - a munkavállalóra nézve kedvezőbb szabályokat állapít meg [BH1993. 585.].

Hogyan olvassuk az Mt-ét?

A kollektív szerződésre vonatkozó rendelkezési lehetőséget az előbb említettéktől eltérően befolyásoló szabályok az egyes fejezetek végén találhatók.

- Egyrészt szabályt találunk arra, hogy a kollektív szerződés az Mt. mely rendelkezéstől nem térhet el. (pl. fiatal munkavállaló éjszaka munkát nem végezhet, a munkaviszony megszüntetés jogcímei);

- másrészt szabályt találunk arra, hogy a kollektív szerződés az Mt. mely rendelkezéstől térhet el csak a munkavállaló javára (pl. a szabadságra való jogosultság, felmondási tilalmak, a csoportos létszámcsökkentés szabályai),

- harmadrészt esetenként az Mt. kijelöli az eltérés határait (pl. a próbaidő leghosszabb tartama 6 hónap lehet, gondatlan károkozás esetén a munkavállaló 8 havi távolléti díja erejéig kötelezhető kártérítésre, a munkaidő-keret maximális tartama).

¹ A kollektív szerződés egyáltalán nem térhet el a XIX. fejezet (a munkaügyi kapcsolatok általános szabályai) és a XX. fejezet (az üzemi tanács) rendelkezéseitől, továbbá a 271-272. §-ban foglaltakat (egyes szakszervezeti jogosultságok) nem korlátozhatja.

Ki köthet kollektív szerződést?

Az Mt. 276. § (1) bekezdése szerint kollektív szerződést köthet

- a munkáltató, a tagok felhatalmazása alapján a munkáltatói érdek-képviselői szervezet, továbbá
- a szakszervezet vagy szakszervezeti szövetség

Az Mt. 276. § (2) bekezdése állapítja meg a szakszervezet kollektív szerződés kötése jogosságát. E szerint a szakszervezet abban az esetben jogosult kollektív szerződést kötni, ha a munkáltatónál munkaviszonyban álló tagjainak száma eléri

- a munkáltatóval munkaviszonyban álló,
- munkáltatói érdek-képviselői szervezet által kötött kollektív szerződés esetében a kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállalók létszámának tíz százalékát.

Az Mt. 276. § (3) bekezdése szerint a szakszervezeti szövetség kollektív szerződés kötése jogosult, ha

- a munkáltatónál képviselettel rendelkező legalább egy tagszervezetének a kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállalók létszámának legalább tíz százaléka tagja, és
- tagszervezetei erre felhatalmazták.

A szakszervezeti taglétszám megállapításakor a munkavállalóknak a szerződéskötést megelőző félévre számított átlagos statisztikai létszámát kell alapul venni.

Kire terjed ki a kollektív szerződés hatálya?

Az Mt. 279. § szerint a kollektív szerződés hatálya kiterjed arra a munkáltatóra, amely

- a kollektív szerződést kötötte, vagy
- a kollektív szerződést kötő munkáltatói érdek-képviselői szervezet tagja.

A kollektív szerződés

- felek kapcsolatát szabályozó rendelkezésének (ún. kötelmi rész) hatálya a kollektív szerződést kötő felekre terjed ki;
- munkaviszonyra vonatkozó rendelkezésének (ún. normatív rész) hatá-

lya a munkáltatóval munkaviszonyban álló valamennyi munkavállalóra kiterjed.

A munkáltatói érdekképviselői szervezet tagjai felhatalmazása alapján, a tagok helyett és nevében köt kollektív szerződést valamely szakszervezettel, illetve szakszervezeti szövetséggel. Ebből következően a munkáltatói érdekképviselői szövetség által kötött kollektív szerződés hatálya automatikusan kiterjed valamennyi tagmunkáltatójára.

Az ítélkezési gyakorlat szerint a munkáltató kollektív szerződési kötelezettségéből adódóan a kollektív szerződés hatálya kiterjed a munkáltatóval munkaviszonyban álló valamennyi munkavállalóra. A kollektív szerződésben felhatalmazást lehet adni arra, hogy bizonyos kérdéseket a munkáltató meghatározott részére kiterjedő hatállyal szabályoznak [BH2002. 457.]. Egy másik határozat szerint a kollektív szerződés szakterületi függeléke a kollektív szerződés része. Ezért a függelék a hatálya alá tartozó munkavállalókra a kollektív szerződés többi munkavállalóra vonatkozó szabályától eltérő, kedvezőtlenebb szabályt is előírhat [EBH2003. 891.].

Miként szűnhet meg a kollektív szerződés?

A 280. § szerint a kollektív szerződést három hónapos határidővel lehet felmondani. A kollektív szerződés rendeltetése, valamint stabilitása érdekében a felmondás joga a megkötéstől számított hat hónapon belül nem gyakorolható. A határozott időre kötött kollektív szerződés megszűnik a határozott idő lejártával. Célszerű a kollektív szerződésben rendelkezni arról, hogy annak egyes rendelkezései is felmondhatók, így egyes rendelkezések módosításához vagy hatályon kívül helyezéséhez nem kell a teljes szerződést felmondania valamelyik szerződő félnek.

Az Mt. 281. § (4) bekezdése szerint a kollektív szerződés - többek között - hatályát veszti akkor is, ha a szerződést kötő szakszervezet (szakszervezeti szövetség) a taglétszámának csökkenése folytán elveszti a kollektív szerződéskötési jogosságát; lásd az Mt. 276. § (2)-(3) bekezdését).

A szerződéskötő felek mozgástere - avagy miként térhet el a kollektív szerződés az Mt-től?

A következőkben - nem a teljesség igényével - bemutatjuk, az Mt. mely rendelkezéseitől térhet el teljes körűen - akár a munkavállaló előnyére, akár hátrányára - a kollektív szerződés:

- a felmondási idő alatti felmentési idő tartama
- a végkielégítésre való jogosultság,
- a munkaidőkeret tartama kollektív szerződés rendelkezése szerint legfeljebb tizenkét hónap vagy ötvenkét hét, ha ezt technikai vagy munkaszervezési okok indokolják.
- az adott napra vonatkozó munkaidőbeosztás módosításának legalább négy napos határideje,
- a rendkívüli munkaidő éves 250 órás mértéke (legfeljebb 300 órára emelve),
- a szabadság kiadásának egyes szabályai (pl. a munkáltató évente hét munkanap szabadságot - a munkaviszony első három hónapját kivéve - legfeljebb két részletben a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni; a szabadság kiadásának időpontját a munkavállalóval legkésőbb a szabadság kezdete előtt tizenöt nappal közölni kell)
- a bérpótlék számítási alapja a munkavállaló egy órára járó alapbére,
- a vasárnapi- és a munkaszüneti napi pótlékre való jogosultság,
- a műszakpótlékre való jogosultság,
- az éjszakai pótlékre való jogosultság,
- a rendkívüli munkaidő ellenértékre való jogosultság,
- a készenlétért és az ügyeletért járó bérpótlékre való jogosultság,
- a díjazásra való jogosultság munkavégzés hiányában
- az állásidő alatti alapbérre való jogosultság,
- a távolléti díj számítására vonatkozó rendelkezések,
- a bérelszámolás szabályai
- szakszervezeti munkaidő-kedvezmény mértéke és a fel nem használt rész pénzbeli megváltás tilalma,

- a munkáltató a munkavállalóval szemben a munkaviszonnyal összefüggő és a kötelező legkisebb munkabér háromszorosát meg nem haladó igényét érvényesítheti fizetési felszólítással.

Miért jelentős az ágazati kollektív szerződés?

A Magyarországon részlegesen - ugyanakkor például Németországban valamennyi gazdasági szektorban - jelenlevő ágazati kollektív szerződések jelentősége fontos az egységes foglalkoztatási feltételek meghatározásában. Az ágazati kollektív szerződés egyfelől nagyobb szociális garanciát jelent a munkavállalóknak, amelynek kétségtelen pozitív hatása a munkavégzés hatékonysága tekintetében. Másrészt az ágazat valamennyi munkáltatójánál biztosítja a működéshez szükséges azon rugalmas munkaszervezési és egyéb foglalkoztatási feltételeket, amely megteremtése az Mt. alapján nem, hanem csak - a törvény fentebb ismertetett felhatalmazó rendelkezése szerint - kollektív szerződésben lehetséges.

Kollektív szerződést köthet - többek között - a tagok felhatalmazása alapján a munkáltatói érdekképviselői szervezet - partnerként akár egy szakszerve-

zettel vagy szakszervezeti szövetséggel. Az ilyen kollektív szerződés hatálya kiterjed a szerződést kötő munkáltatói érdekképviselői szervezet valamennyi tagmunkáltatójára - egyébként függetlenül attól, hogy működik-e nála szakszervezet.

Miként terjeszthető ki a munkáltatói érdekképviselő által megkötött kollektív szerződés az egész ágazatra?

2009. évi LXXIV. törvény (az ágazati párbeszéd bizottságokról és a közép-szintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről) szerint az Ágazati Párbeszéd Bizottságban (ÁPB) is köthető kollektív szerződés.

Az ÁPB-ben kötött kollektív szerződés hatálya kiterjed a kollektív szerződést kötő munkáltatói érdekképviselő tagjára és a vele munkaviszonyban álló munkavállalókra.

Az ÁPB-ben megkötött kollektív szerződésnek a munkaviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket, ezek gyakorlásának, illetve teljesítésének módját, az ezzel kapcsolatos eljárás rendjét érintő szabályainak hatályát - az ÁPB két oldala együttes kérelmének megfelelően a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011.

évi XCIII. törvény szerinti országos munkáltatói és munkavállalói érdekképviselők, illetve érdekképviselői szövetségek képviselői, valamint az illetékes ágazati miniszter véleményének kikérése után - a miniszter az ágazatba főtevékenység alapján besorolt munkáltatókra kiterjesztheti. Ha a kollektív szerződést nem az ÁPB-ben kötötték, a kiterjesztésre - a szerződést kötő szervezetek együttes kérelme esetén - a 2009. évi LXXIV. törvény szabályainak megfelelő alkalmazásával kerülhet sor. A kiterjesztés feltétele, hogy a kollektív szerződés aláíró munkáltatói érdekképviselőkben tag munkáltatók együttesen az ágazatban munkaviszonyban állók többségét foglalkoztassák, valamint - amennyiben a kollektív szerződést nem az ÁPB-ben kötötték - a kötő ágazati szakszervezetek között legyen legalább egy, a 2009. évi LXXIV. törvény szerint reprezentatívnek minősülő érdekképviselő.

A kollektív szerződés hatályának kiterjesztésével kapcsolatban a miniszter eljárására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás eljárási szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Dr. Horváth István

*ügyvéd, egyetemi adjunktus (PhD);
ELTE ÁJK*

A munkavállalói érdekképviselők döntési jogosultságának, valamint reprezentativitásának szempontjai

Az ÁPB munkavállalói oldala az egyes szempontok alapján legfeljebb 100 pontot érhet el. Az egyes kritériumok alapján megszerezhető maximális pontszámot az adott kritériumnak megfelelő szervezetek között normatív módon, a szervezet 1-5. pontban meghatározott jellemzőivel arányosan kell felosztani.

1. Az adott ágazat területén a legutóbbi üzemi tanácsi választásokon elért eredmény

Az adott ágazat területén a legutóbbi üzemi tanácsi választásokon elért eredmény arányában 40 pont osztható fel, ha a választásra jogosultak 30%-a részt vett a választáson. Ha a részvétel 30%-nál alacsonyabb volt, a 40 pont arányosan csökkentve vehető figyelembe.

A számításban az ágazatba főtevékenység alapján besorolt, 15 fő felett foglalkoz-

tató munkáltatóknál megtartott legutóbbi üzemi tanácsi választáson leadott összes redukált szavazatot kell figyelembe venni.

A szakszervezetek, illetve szakszervezeti szövetségek a legutóbbi üzemi tanácsi választáson elért eredménynek megfelelő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

2. Az aktív szakszervezeti tagok létszáma

A munkaviszonyban álló szakszervezeti tagok arányában összesen 25 pont osztható fel. Az ágazatba főtevékenység alapján besorolt munkáltatóknál munkaviszonyban foglalkoztatottak összlétszáma felel meg 25 pontnak.

A szakszervezetek, illetve szakszervezeti szövetségek az ágazatban munkaviszonyban foglalkoztatott, tagdíjat fizető tagjaik létszámának megfelelő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

3. A kollektív szerződéses lefedettség

A kollektív szerződéses lefedettség alapján összesen 20 pont osztható fel. Az ágazatba főtevékenység alapján besorolt

munkáltatóknál munkaviszonyban foglalkoztatottak összlétszáma felel meg 20 pontnak.

A munkavállalói érdekképviselők a részvételükkel kötött és az ágazatban hatályos, regisztrált kollektív szerződések által lefedett munkavállalói létszámmal arányosan részesednek a felosztható pontszámból.

Amennyiben egy munkaviszonyban foglalkoztatottra több - munkahelyi, több munkáltató, vagy egy, illetőleg több munkáltatói érdekképviselő által kötött, illetve az ágazatra kiterjesztett - kollektív szerződés vonatkozik, a halmozódás elkerülése érdekében a legmagasabb szintű kollektív szerződést kell figyelembe venni. Amennyiben van az ágazatra kiterjesztett hatályú kollektív szerződés, a szerződést kötő munkavállalói érdekképviselők egyenlő arányban részesednek a felosztható pontszámból.

Átlagkeresetek alakulása az erdőgazdálkodásban létszámkategóriánként

A versenyszférában, teljes munkaidőben foglalkoztatottak átlagkeresete, Ft

Időszak	Bruttó átlagkereset	Nettó átlagkereset
2007	177.400	110.700
2008	192.400	119.155
2009	200.214	124.264
2010	206.848	133.755
2011	217.878	144.447
2012	233.729	150.741
2012 J-M	229.195	148.021
2013 J-M	234.744	153.758

Erdőgazdálkodás

Az erdőgazdálkodással foglalkozó vállalkozások kereseti adatai szerint sem a bruttó, sem a nettó keresetek nem érik el a versenyszféra átlagát, *nemzetgazdasági szinten a legalacsonyabbak közé tartozik*. 2011-ben a bruttó kereset 4,5%-kal, a nettó keresetek 3,4%-kal emelkedtek. 2012-ben a bruttó átlag-

kereset 12,4%-kal, a nettó átlagkereset 17,1%-kal csökkent. 2013 első három hónapjában az erdőgazdálkodásban a bruttó átlagkereset 16,2%-kal, a nettó keresetek 16,6%-kal emelkedtek. A keresetek valamennyi szakágazatban nőttek, a legjelentősebb mértékű a fakitermelésben (20, illetve 21%), a legkisebb pedig az erdészeti szolgáltatás szakágazatban (2,8-2,8%) következett be.

Időszak	Bruttó átlagkereset (FT/fő/hó)				Nettó átlagkereset (FT/fő/hó)			
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +
2005	68.521	53.340	123.727	125.062	56.142	45.852	85.824	86.435
2006	79.988	69.718	137.023	135.230	63.782	57.057	93.436	92.303
2007	88.170	122.251	142.737	145.671	67.805	86.761	93.344	95.079
2008	93.817	110.292	151.613	162.579	71.069	79.667	98.621	104.470
2009	87.006	131.253	148.111	164.432	67.894	92.524	98.331	106.236
2010	93.969	103.474	153.441	159.960	72.299	78.363	105.315	109.592
2011	99.508	137.817	166.268	165.919	73.797	96.929	112.924	112.933
2012	110.656	132.460	136.113	139.651	72.469	86.661	88.377	90.615
2012 J-M	110.977	136.439	133.000	135.268	72.674	89.259	86.559	88.246
2013 J-M	113.644	133.039	150.712	161.910	74.436	87.142	98.716	106.051

Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység

Időszak	Bruttó átlagkereset (FT/fő/hó)				Nettó átlagkereset (FT/fő/hó)			
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +
2008	99.510	93.425	146.759	–	73.931	70.017	96.117	–
2009	88.472	–	147.474	–	69.004	–	97.645	–
2010	94.795	–	134.042	–	72.935	–	94.555	–
2011	99.383	–	142.312	–	73.831	–	99.445	–
2012	110.534	–	124.914	–	72.371	–	81.451	–
2012 J-M	111.429	–	120.852	–	72.967	–	79.098	–
2013 J-M	112.615	127.156	–	–	73.766	83.279	–	–

Fakitermelés

Időszak	Bruttó átlagkereset (FT/fő/hó)				Nettó átlagkereset (FT/fő/hó)			
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +
2008	95.121	–	161.644	162.640	71.751	–	103.794	104.558
2009	86.333	–	150.106	164.432	49.541	–	99.595	106.236
2010	91.718	–	161.093	159.960	70.927	–	109.559	109.592
2011	100.972	–	175.937	166.464	748.28	–	118.364	113.238
2012	111.114	130.013	142.965	139.651	72.758	85.122	92.614	90.615
2012 J-M	110.998	132.326	139.996	135.268	72.674	86.628	90.856	88.246
2013 J-M	114.476	–	–	163.926	75.167	–	–	107.372

Események – tanulságok

Jószerevel már csupán néhány nap és újra elmondhatjuk: ismét lepergett egy esztendő az Idő végtelen homokóráján.

Ha röviden, nagyon tömören kívánjuk jellemezni a magunk mögött hagyott 2013. esztendőt, akkor talán leginkább azt írhatjuk: *mozgalmas* év volt!

A mozgalmasság az életünkre elkerülhetetlenül hatással levő időjárással kezdődött.

*

Úgy tartja a régi mondás, hogy a májusi eső aranyat ér. Ha tényleg szó szerint így volna, akkor az idén dúsgazdaggá váltunk volna. A hosszan elhúzódó tél után azonban egy idő után már inkább a mérgelődés rövidítette az életünket. Mert – jóból is megárt a sok, tartja egy másik mondás – *a végén már esett az áldott jó eső, ha kellett, ha nem, minden nap*. A gépekkel hosszú ideig nem lehetett rámenni a földekre.

Meg is lett az eredménye a sok áldásnak, mert azután meg jött a nagy árvíz. A szakértők szerint minden idők egyik legnagyobb árvize vonult le a Dunán 2013-ban. Még a miniszterelnök is megjelent a gátakon. Ami azért is hasznos volt, mert az ország legfelsőbb vezetőinek is eszébe juttathatta, hogy *kis hazánk legnagyobb környezetügyi problémája a vízügy*. Csodák csodájára, az idén senki sem kezdett ordítani a médiában, hogy azért van ez a nagy árvíz, mert az erdészek irtják az erdőt.

A mentési és kárfelszámolási munkákból az állami erdészeti részvénytár-

saságok személyzete is kivette a részét, természetesen elsősorban azok, akiknek a területét sújtotta az ár. A VADEX Mezőföldi Zrt. pedig 3.000 kg. vadhússal sietett a gátakon küzdők segítségére.

*

Mint minden árvíz, úgy a 2013. évi is elmúlt egyszer. Ámde jött helyébe a forró és hosszan tartó, *szédítő meleg*, a némely napon a plusz negyven fokot ostromló kánikula. A megáradt folyókkal ellentétben a hőség mindenhová eljutott és meggyötört embert-állatot, fűvet-fát egyaránt. S, hogy talán még melegebb legyen, volt is *erdőtűz* épp elég hazánkban is és világszerte.

Ám láss csodát! Egyszer csak a gyötrelmes hőség is elmúlt – de jött helyébe a *szokatlanul korai kemény fagy október elején*, mintha csak az északi boreális éghajlati övezetben élnénk. Mindenki legott a pénztárcájához kapott, mert két dolog jutott az eszébe:

1. Ha olyan lesz az ősz folytatása is, mint a kezdete, akkor vajon mennyi lesz a mostani tél fűtésszámlája?
2. Ez után a fagy után mennyibe kerülnek majd a virágok Halottak Napjára?

Úgy látszik azonban, hogy ennyi megpróbáltatás után az időjárás is jobbnak látta abbahagyni a kitolóscajátékok, mert egy kellemes, langyos, kiegyensúlyozott októberrel kárpótolta azokat a szőlősgazdákat, akik az első októberi fagy nyomán nem futottak leszüretelni a termést, – hanem mézédésre érlelte Noé apánk huncut gyümölcsét.

(Ámbár voltak, akik ekkorra már le is palackozták a július végén – augusztusban leszüretelt fűrtök levét.)

*

Persze tudjuk, hogy vannak (nem is kevesen), akiknek az emlékezetében még ma is rezonál a régen hangoztatott fagazdaság-politikai elv, ami szerint az évszázados munkával megtermelt faanyag sokkal értékesebb annál, mint-hogy egy óra alatt eléggünk, mindörökké megsemmisítsük.

Ám az *erdész feladata* nem az, hogy filozofáljon, hanem, hogy szaktudását felhasználva, *kielégítse a társadalmi-nak az erdővel kapcsolatos igényeit*. Ha ez az igény ma az energiatermelés, akkor ezt kell kielégíteni. Annál is inkább, mert amint az előbb céloztunk is rá, *a szakma napjainkban jórészt ennek köszönheti talpon maradását*. Az a részvénytársasági vezérigazgató, akinek hónapról hónapra súlyos tíz-, vagy akár százmilliókat kell előteremtenie dolgozói fizetésére, gépkocsik futtatására, irodák fenntartására és a vállalati rezsi sok más címletére, s közben még a holnapon, a fejlesztésen is kell gondolkodnia – nem sokat filozofálhat.

*

Azt már korábban megírtuk Híradónkban is, hogy az Európai Unió előírta: 2020-ig a felhasznált energia 20 %-ának megújuló forrásból kell származnia az unió átlagában. Némely szerencsés természeti adottságú országban ez az arány már ma is jóval efölött van, pl. a magas erdőszűlességnek, a természe-

(Folytatás a 11. oldalról.)

Erdészeti szolgáltatás

Időszak	Bruttó átlagkereset (FT/fő/hó)				Nettó átlagkereset (FT/fő/hó)			
	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +	5-19 fő	20-49 fő	50-249 fő	250 fő +
2008	92.442	125.018	–	–	70.353	87.766	–	–
2009	86.854	140.773	–	–	67.753	97.866	–	–
2010	93.798	101.645	–	–	72.402	77.094	–	–
2011	99.179	138.409	–	–	73.531	87.852	–	–
2012	110.585	136.809	–	–	72.432	89.466	–	–
2012 J-M	110.815	144.003	–	–	72.573	94.156	–	–
2013 J-M	113.858	141.611	–	–	74.573	92.762	–	–

Készült az Erdészeti, Fa- és Bútoripari Ágazati Párbeszédbizottság megbízásából
(szerk.: Millei Olga)

tes vizeknek stb. köszönhetően. Sajnos, Magyarország nem tartozik ezek közé; éppen ezért kivételt is kapott: elég lesz 14,6 %-ot elérnünk.

Valljuk be: egyelőre senki sem tudja, hogy a határidőig hátralévő kb. hét év alatt hogyan-miből tudjuk ezt a 14% körüli értéket is elérni. A dendromassza már eddig is előkelő szerepet játszott országunk környezetkímélő energiatermelésében és az eddigi EU-s szorongatások idején megmentette a helyzetet. Most már azonban úgy tűnik, hogy *erdeink* ebben a tekintetben egyelőre *elértek lehetőségeik maximumát*.

A lényeg tehát ismételt az, hogy nagyon oda kell figyelni mindarra, ami az energiafronton történik.

*

Történt is 2013-ban. Azt már idei 2. lapszámunkban is megírtuk a környezetvédő civil szervezetek gödöllői országos találkozójáról szóló tudósításunkban, hogy *a kormány az atomenergia-termelés fokozása, a Paksi Atomerőmű fejlesztése, bővítése mellett tette le a voksát. Ezt az álláspontot októberben megerősítette a Visegrádi Négyek (V4) kormányfőinek Budapest-gödöllői találkozója*. Ilyen címek jelentek meg a sajtóban ezzel kapcsolatban: „Atomfrontban a visegrádiak”; „Atomenergetikai frontot alkotnak a visegrádi országok”. (A visegrádi csoport elnöki posztját jelenleg Magyarország tölti be.)

De mi lesz az EU-előírással ilyen politikai állásfoglalás mellett? AV4 kormányfők hangsúlyozták: minden országnak szuverén joga eldönteni, hogy milyen forrásokból biztosítja energiaszükségletének kielégítését. Az uniótól pedig a V4-ek azt várják, hogy ne gátolja, hanem segítse ezeknek az országoknak az atomenergetikai kapacitásbővítését

Bármiként is lesz, az erdészetnek most már célszerű lesz az egyik szemét mindig a hazai és az uniós energiapolitikán tartania és annak minden nemzetközi összefüggésén (pl. az un. keleti partnerség, gázvezetékek építése, stb.).

*

Októberben Budapesten egy másik nagyon fontos témában is lebonyolítottak egy olyan nagyszabású nemzetközi rendezvényt, amely az erdészetet szintén elsőrendű módon érinti. Ez volt a

„*Budapest Water Summit 2013*”, a Budapesti Víz Világtalálkozó.

Közbevetve megjegyezzük, hogy ugyancsak nagy nemzetközi vízügyi konferenciát rendeztek Lisszabonban is „Túl sok, túl kevés” címmel.

*

Június 21-től a 2009. évi XXXVII. törvény, az erdőtörvény több módosítása lépett életbe. Ezek túlnyomó részben a különböző erdei útvonalak lovaglási, kerékpározási és motorkerékpározási célú igénybevételét szabályozzák. A módosítás helyenként különböző az állami és a nem állami, helyi önkormányzati tulajdonú erdők esetében. *Kiemeljük, hogy az erdőtörvény a következő 92/A.§.-sal egészül ki:*

„Erdőben quaddal, terep-motorkerékpárral, segédmotoros kerékpárral, valamint motorkerékpárral közlekedni tilos. Az erdészeti vagy jogosult erdészeti szakszemélyzet segédmotoros kerékpárral vagy közúti forgalomba helyezett, legfeljebb 500 cm³ hengerűrtartalmú motorkerékpárral közlekedhet az erdőben munkavégzés céljából.”

A törvényt módosítások szabályozzák a polgárőröknek erdőterületen folytatott lovas járőrszolgálatát is.

*

A Magyar Fejlesztési Bank Zrt-ről, továbbá a nemzeti vagyonról szóló korábbi törvények módosításának eredményeként a „HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt.” neve „*Budapesti Erdőgazdaság Zrt.*”, a „HM Kaszó Erdőgazdaság Zrt.” neve „*Kaszó Erdőgazdaság Zrt.*”, a „HM VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.” neve pedig „*VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.*” elnevezésre változott. A módosult elnevezésű részvénytársaságok változatlanul a Magyar Fejlesztési Bank tulajdonosi felügyelete alatt a Honvédelmi Minisztérium (és kisebb részben a Nemzeti Földalap) vagyonkezelésébe tartozó területeken látják el az erdőgazdálkodási és a kapcsolódó egyéb feladatokat.

*

Nemcsak vállalati névmódosulások történtek azonban, hanem *jelentős személyi, vezetői változások* is. Ezek egy részéről már tudósítottunk előző lapszámunk 8. oldalán (a Budapesti Erdőgazdaság Zrt., a VADEX Mezőföldi

Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt., valamint a DALERD Délalföldi Erdészeti Zrt. vonatkozásában.)

A szervezetünket érintő legmagasabb szintű vezetői változás az volt, hogy a *Magyar Fejlesztési Bank* elnöke vezérigazgatója, *Baranyay László* egy még nagyobb bankban kapott vezetői funkciót, csak éppen nem Budapesten, hanem Brüsszelben. *Utóda Nagy Csaba* vezérigazgató lett.

Az erdészeti számára fölöttébb öröndetes fejlemény az irányító szervezet személyzeti viszonyainak a körében, hogy *dr. Jung László* okl. erdőmérnök, az Egererdő Zrt. vezérigazgatója októbertől az *MFB Zrt. Agrár- és Turisztikai Befektetési Főigazgatóságának lett az ügyvezető igazgatója*! A szakma egyik régi vágya teljesült ezzel: az, hogy erdészeti szakember is legyen az irányító-felügyelő szerv vezetőségében.

Az Egererdő Zrt.-nél *Dobre-Kecsmár Csaba* okl. erdőmérnök lépett a helyébe a vezérigazgatói poszton, aki ezt megelőzően a részvénytársaság erdőgazdálkodási és természetvédelmi osztályvezetője volt.

Szintén öröndetes személyi hír, hogy *Luzsi József*, a MEGOSZ elnöke és *dr. Somogyvári Vilmos* okl. erdőmérnök személyében a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara központi apparátusában is helyet kapott erdészeti szakember. (A kamara vidéki, megyei szervezeteiben többen is.)

*

A változások szele elérte Nyugat-magyarországi Egyetemünket is. Szervezeti hír, hogy a Faipari Mérnöki Kar neve október 1-től *Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar* elnevezésre változott. Ezzel külön cikkben behatóbban is foglalkozunk.

Élénk személyi mozgás jellemezte a Nyugat-magyarországi Egyetem Sopronban működő karait is. Ezen a ponton a stabilitást Prof.Dr.Dr.h.c. *Faragó Sándor* DSc rektor jelenti, akinek *megbízását újabb öt évre meghosszabbították*, immár a harmadik alkalommal. Prof.Dr. *Náhlík András* okl. erdőmérnök, egyetemi tanár, az Erdőmérnöki Kar dékánja viszont a *NyME általános rektorhelyettese* lett, mivel ezen a ponton elődje, Prof. Dr. Albert Levente nyugállományba vonult.

Az Erdőmérnöki Kar új dékánja március 1-től Prof.Dr. *Lakatos Ferenc* okl. erdőmérnök, intézetigazgató egyetemi tanár lett, aki eddig a nemzetközi ügyekért felelős dékánhelyettes is volt.

Ezt a feladatkört dr. *Jánoska Ferenc* okl. erdőmérnök vette át, szintén dékánhelyettesként.

A *Faipari Mérnöki Karon* Prof.Dr. *Jereb László* DSc okl. faipari mérnök, egyetemi tanár dékáni megbízatása lejárt. Az október 1-el a nevét Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar elnevezésre változtató kar dékáni tisztségét dr. *Alpár Tibor L.* egyetemi docens vette át, aki eddig a NyME Természeti Erőforrások Kutató Központjának volt az igazgatója.

A Nyugat-magyarországi Egyetem oktatási rektorhelyettese Prof.Dr. *Cseh Sándor* PhD okl. tanár és meteorológus (Apáczai Csere János Kar) lett. Tudományos és külügyi rektorhelyettes pedig Prof.Dr.habil. *Varga László* PhD okl. agrármérnök, intézetigazgató egyetemi tanár (Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Kar, röviden MÉK), a MÉK eddigi tudományos és külügyi dékánhelyettese.

Egyetemi változás az is, hogy testvéralapunk, a NyME kéthavonként megjelenő „*Vivat Academia*” című szép, színes folyóiratának szerkesztését Hargitai Gábortól *Pekár Dóra* magyar - kommunikáció szakos bölcész és újságíró-szerkesztő vette át. Felelősségteljes munkájához sok sikert kívánunk.

*

Az idei év szomorú személyi „változása” volt az egyetemen, hogy áprilisban 72 éves korában váratlanul elhunyt Prof.Dr. *Láng Miklós* (szül. 1941.05.01., Sopron) okl. faipari mérnök (1964), a műszaki tudományok kandidátusa (1989), ny. intézetigazgató egyetemi tanár,professor emeritus (2008), az általános és a faipari géptan, a gépek üzemtana, a forgácsoláselemélet, a szerszámtechnika, a fűtés és szellőztetés, valamint a hidraulika és pneumatika tudós oktatója. Közben ő is volt általános és oktatási rektorhelyettes, több egyetemen belüli egység mb. vezetője, valamint az egyetemi kollégium igazgatója (1971-74). A soproni Szent Mihály temetőben helyezték végső nyugalomra, amikor is Faragó rektor búcsúztatta.

*

Nem soproni, hanem gödöllői egyetemi hír, hogy a köztársasági elnök Prof.Dr. *Tőzsér János* DSc professzort nevezte ki a gödöllői *Szent István Egyetem* rektorává, aki a lejárt megbízatású Solti László professzort váltotta a rektori székben. A hírt azért közöljük, mert tudjuk, hogy szép számban vannak tagtársaink között olyan személyek, akik a gödöllői egyetemen vettek vagy vesznek részt vadgazdálkodási-vadászati felsőfokú posztgraduális képzésben.

Nem változás, hanem új jogszabály a 2013. évi CXXII. törvény a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról, ami sarkalatos törvény, s 2013. december 15. és 2014. május 1. között több lépésben lép hatályba.

A 28 nyomtatott oldalra rúgó új jogszabályt bonyolultsága miatt még az állami földprogramért felelős Vitai Márton államtitkár is „jogi akadálypályának” nevezte egy júliusi rádiónyilatkozatában. Ezért még vázlatos ismertetésére sem tudunk vállalkozni.

Csupán azt jegyezzük meg, hogy a védett természeti területnek minősülő földre a természetvédelmi törvényben foglalt, az erdőnek minősülő földre pedig az erdőtörvényben, továbbá az erdőbirtokossági társulatról szóló törvényekben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni a földforgalmi törvény rendelkezéseit.

A törvényt elég viharos ülésen fogadta el az Országgyűlés 253 „igen” szavazattal. Az ellenzék azt remélte, hogy a köztársasági elnök helyt ad kérésüknek és nem fogja aláírni a törvényt, de ez végül is június 28-án megtörtént.

Amint azt Híradónk múlt évi 4., decemberi számának 2. oldalán meg is írtuk, dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter még a törvénytervezet országgyűlési benyújtása előtt egy doorstep sajtótájékoztatóján úgy nyilatkozott, hogy az állami erdők forgalmazását külön jogszabály fogja szabályozni.

*

Változott 2013-ban az *Országos Erdő Tanácsról* szóló jogi szabályozás is, annak a kormányhatározat-sorozatnak a részeként, amely az ilyen és hasonló magas szintű tanácsadó szervek jogállását egységesítette és a jelek szerint működtetésüket a Kormány hatáskörébe utalta.

A változást a Kormány 1378/2013./VII.27./Korm. számjelű határozata jelenti, ami a „Magyar Közlöny” 2013. évi 108. számában jelent meg. Eddig a Országos Erdő Tanácsról szóló legfelsőbb szintű szabályozást a 2009. évi XXXVII. törvény, vagyis az erdőtörvény 21.§.-a tartalmazta.

Az erdőtörvény értelmében az OET-et az erdőgazdálkodásért felelős miniszter hozta létre. Az említett határozat szerint viszont a létrehozó szerv a Kormány. (Ebből következőleg a megszűntetője is?). Tagjait azonban továbbra is a miniszter kéri fel.

Ugyancsak változás, hogy az OET eddig a miniszter tanácsadó szerve volt; az új szabályozás szerint „a Kormány véleményező, javaslattevő, tanácsadó testülete”.

A Tanács tagjainak megbízatása változatlanul három évre szól, s elnökét saját tagjai közül választja.

Úgy értesültünk, hogy az OET új elnöke (Prof.Dr. Náhlik Andrást követően) *Zambó Péter* okl. erdőmérnök, a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke.

Új tájmúzeum.

A VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt. Pákozd-sukorói Arborétumában eddig is létezett egy kiállítás, amely a táj geológiai-termőhelyi adottságait és élővilágát mutatta be az oda látogatóknak. Húsz év elteltével azonban már ráért a gyűjteményre egy alapos megújítás. Ez idén októberben megtörtént, mégpedig egy új épületben létrehozták az új tájmúzeumot, amelyben „A Velencei-hegység, a Velencei-tó és környékének természeti képe” címet viselő állandó kiállítás tekinthető meg.

A megújított létesítményt Majoros Gábor, a VADEX Zrt. vezérigazgatója adta át rendeltetésének. Az ünnepélyes megnyitón részt vett L. Simon László országgyűlési képviselő, az Országgyűlés Kulturális Bizottságának elnöke, Törő Gábor, a Fejér Megyei Közgyűlés elnöke, Nagy András, az MFB Zrt. Agrár Vagyongkezelési Igazgatóságának vezetője és Matskási István, a Magyar Természet-tudományi Múzeum c. főigazgatója.

Az elsősorban tudományos ismeretterjesztést és az oktatást szolgáló kiállítás létrehozását a Nemzeti Kulturális Alap és a megyei önkormányzat anyagi-lag támogatta. (Forrás: „Nimród”).

Egyeztető megbeszélés az MFB ZRT. és az EFDSZ között

2013. december 9-én az MFB Zrt. és az EFDSZ között egyeztető megbeszélésre került sor, az MFB Zrt. Budapest, Nádor utcai székházában.

Az MFB Zrt.-t (erdészeti társaságok tulajdonosi joggyakorlója) Dr. Jung László úr az Agrár és Turisztikai Befektetési Főigazgatóság Ügyvezető Igazgatója képviselte, az EFDSZ-t Dr. Halmágyi János elnök, Ivádi László az EFDSZ elnökségének tagja, az Egererdő Zrt. Szakszervezeti Bizottságának titkára, és Barton Gábor az Ipolyerdő Zrt. Szakszervezeti Bizottságának titkára képviselte.

A megbeszélésen a szakszervezet tisztségviselői tájékoztatást kaptak az erdészeti ágazat 2013. évi tervének teljesítéséről, valamint a 2014. évi tervezési irányelvekről.

Szó esett a 2013. évi keresetfejlesztések végrehajtásáról, foglalkoztatás politikai kérdésekről.

Említésre került a közjóléti beruházások jövőbeni fenntartása, az erdészeti ágazat kommunikációjával kapcsolatos kérdések.

Az EFDSZ elnöke tájékoztatást adott a szakszervezetet érintő időszerű feladatokról.

Az ágazati szakszervezethez 20 alapszervezet tartozik, mintegy 1600 fővel.

Az EFDSZ tagja az ÉSZT Konföderációnak.

Az EFDSZ az elmúlt időszakban több fontos és jelentős rendezvényt tartott, így többek között munkajogi konferencián tekintették át a Munka Törvénykönyve legfontosabb változásait, napirendre került az ÉSZT-EFDSZ érdekvédelmi szerepe, helyzete, előadás hangzott el „A magyar erdőgazdálkodás részvétele a megújuló energia előállításában”, címmel, Budapesten ülésezett az Európai Erdészek Tanácsa (CEF),

Országos Sportnapok megrendezése a Bakonyerdő Zrt.-vel közösen Pápan.

Az EFDSZ májusi Kongresszusán új Alapszabályt fogadott el, Pénzügyi, Számviteli Szabályzatait módosította.

Elkészítette a FAGOSZ-EFDSZ Ágazati Kollektív Szerződés módosított tervezetét, amely összhangban van az új Munka Törvénykönyve változásaival, amely remélhetőleg rövid időn belül aláírásra kerül.

A korrekt, őszinte hangvételű megbeszélésen a két fél kinyilvánította szándékát, hogy a jövőben törekszik a szorosabb kapcsolat kialakítására, rendszeressé teszik a kölcsönös tájékoztatást és egyeztetést, meghívás esetén részt vesznek egymás rendezvényein.

Dr. Halmágyi János
EFDSZ elnök

Látogatás az ÉSZAKERDŐ ZRT. nyugdíjasainál

Az EFDSZ elnöksége annak érdekében, hogy miként lehetne aktívabbá tenni nyugdíjasainkkal a kapcsolatot, ez évben úgy határozott, hogy közvetlenül is találkozzunk az érintettekkel. Első alkalommal az ÉSZAKERDŐ ZRT. nyugdíjasait látogattam meg az EFDSZ Nyugdíjas Bizottság képviseletében.

*

A találkozóra 2013. szeptember 20-án került sor, amelyet az erdőgazdaság vezetése a Miskolc- Csanyik völgybe szervezett, az évek óta tartó hagyomány folytatásaként. A rendezvény helyszínére történő kiutazás kellemes volt, hiszen Miskolcra az erdőgazdaság különjáratú kisvasúttal utaztunk. A mintegy 60

fős résztvevő körében, már útközben elkezdődött a beszélgetés jövetelem céljáról. A Csanyik völgyben igazán kellemes környezetben fogadtak bennünket.

Zay Adorján vezérigazgató úr köszöntője után tájékoztattam az erdőgazdaság különböző szakterületeiről nyugdíjba vonult köztisztviseltek álló volt munkatársait, az őket érintő aktuális információkról. Ezt követően, az ebéd közbeni és utáni baráti beszélgetések során, pro és kontra vélemény nyilvánítás alakult ki. Látva és hallva az érdeklődést, bízom abban, hogy sikerült átadnom olyan híreket a nyugdíjasok életkörülményeivel kapcsolatban, amelyek újdonságként szolgáltak.

A jövőt illetően az elnökség tagjaival tovább folytatjuk a hasonló rendezvényeken történő részvételt, amelyeken

tájékoztatjuk nyugdíjasainkat az őket érintő legfontosabb állami és szakszervezeti információkról.

Berényi Gyula
EFDSZ nyugdíjas bizottság vezetője

Kiegészítés.

Híradónk előző, szeptemberi számában a XVII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokról szóló tudósításunkban a 7. oldalon közölt eredményjegyzék végén, a lap alján a cikk tördelése során lemaradt az utolsó tétel, amely a következő.

Kispályás labdarúgás: 1. Bakonyerdő I. 2. Bakonyerdő II. 3. Nyírerőd III.

A hibáért elnézést kérünk.

Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar

A Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karának elnevezése 2013. október 1-től *Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar* névre változott!

A névváltozásról – a kar tanácsának előterjesztésére – az egyetem Szenátusa döntött, egyhangúlag támogatva a név megváltoztatását.

Az eseményről kétoldalas cikket jelentetett meg a „Faipar” című társalapunkban dr. Alpár Tibor L., a kar dékánja, amelyet a névadó nemzetközi hírnévnek örvendő tudós fotójával illusztrált. A továbbiakban (a Kar Dékáni Hivatalának hozzájárulásával) ennek a cikknek az alapján ismertetjük a névváltoztatás indokait és az új név egyes elemeinek magyarázatát.

*

A névváltás sok éves előkészítő munkán és fokozatos fejlődésen alapul. A Faipari Mérnöki Kar történetének 50 éve alatt az oktatási profil olyannyira kiszélesedett és az új területeken is olyan komoly értékek teremtdtek, hogy ezek megjelenítése a kar nevében már nem várathatott tovább magára.

Műszaki területen három alap- és négy mesterszakon, *művészeti* területen szintén három alap- és négy mesterképzési szakon, *informatikai* területen pedig egy alapszakon és ennek folytatását jelentő mesterszakon zajlik a karon az oktatás, összesen mintegy 900 hallgatóval.

A kar nevében a kiemelt „műszaki” megnevezés a 84%-ban oktatott műszaki és informatikai szakokra utal, amelyek a hagyományos faipar mellett: a mechatronika, az ipari termék- és formatervező mérnök, a műszaki menedzser és a gazdaságinformatikus.

*

Az Alkalmazott Művészeti Intézet – amely a formatervező művész, az építőművész és a tervezőgrafikus képzést gondozza – 2013-ban ünnepelhetett fennállásának huszadik évfordulóját. Az eltelt két évtized alatt olyan rangot sikerült kivívnia magának a művészeti

oktatásban, hogy pl. a HVG 2009-es rangsorában a nyolc vizsgált művészeti felsőoktatási intézmény között az első helyen végzett. A 2013 tavaszán zajlott kari akkreditáció lezárásaként készült bizottsági jelentés már javasolta a művészeti terület megjelenítését a kar nevében is.

A kar elnevezésében a „faanyagtudományi” jelző a legmagasabb szintű, PhD doktori képzés jelenlétére utal és egyúttal az első, induló és máig meghatározó, országosan egyed szakterületi megnevezést szolgálja.

A „Simonyi Károly” név felvétele mindekelőtt kifejezi azt, hogy a karon őrzik a múlt értékeit, nagyra becsülik a régi professzorokat, teljesítményüket és példaképeiket is közülük választják.

A professzor neve a karon jelenlévő többféle szakterület együttlétét egyértelműen hitelesíti, mint ahogyan a hazai és nemzetközi viszonylatban is elismert kiemelkedő műve: „A fizika kultúrtörténete” is kiváló példáját adja a természettudomány és kultúra, a műszaki és művészeti világ egységének.

Simonyi Károly 1948-52 között dolgozott Sopronban. A kar Fizika és Elektrotechnika Intézetének jogelődjében megépített részecskegyorsító elismeréseként kapott Kossuth-díjat 1952-ben. Az egyetem rektora és a kar dékánja levélben kérte Simonyi professzor özvegyétől a névfelvétel lehetőségét, amelyre 2013. szeptember 8-i keltezésel megérkezett a család hozzájárulása.

*

Az új név tehát ezzel eldőlt és – ahogy a mondás is tartja – a név kötelez! A kar küldetésének tekinti, és minden szakterületén arra törekszik, hogy Simonyi Károly nevéhez és örökségéhez méltó lehessen. Ehhez sok munkára, igényességre, kiváló oktatói és kutatói teljesítményre van szükség. Bizunk ab-

ban – írja Alpár dékán cikkében –, hogy néhány év múlva a „soproni Simonyi Kar” említése is elég lesz ahhoz, hogy a hosszú név nélkül is mindenki tisztában legyen a kar szakterületeivel, pozitív asszociációi legyenek, ha egy itt végzett diplomással találkozunk, és hogy talán a Simonyi név révén kicsit többen kerülnek közelebb a természettudományokhoz, a fizikához is, ami a 21. században szintén kiemelt fontosságú kérdés.

(Referálta: K. P.)

**J.H. Cotta és
D.H. Wilckens, 250**

Két nagy német erdész tudós születésének 250. évfordulójáról emlékeztettünk meg 2013-ban. Az egyik Johann Heinrich Cotta (1763. október 30. Zillbach – 1844. október 25. Tharandt), a másik Wilckens Henrik Dávid (1763. november 14. Wolfenbüttel – 1832. május 25. Selmechánya).

Cotta munkásságának alapvető szerepe volt nem csak a német, hanem az egész európai erdőgazdálkodás menetének megváltoztatásában, fejlesztésében. Wilckens professzorral ugyanez mondható el a Kárpát-medence erdészetének vonatkozásában. Magyarországon, a selmechányai Erdészeti Tanintézet tanáraként az erdészettudomány megalapozója, első nagy rendszerezője volt hazai földön.

Úgy tudjuk, hogy Cotta egy alkalommal meg is látogatta Wilckenst Selmechen és ennek a látogatásnak az emléket egy emlékoszlop hirdette ott az un. alsó botanikus kertben. Nem tudjuk, hogy megvan-e még ez a kis emlékmű, vagy pedig ezt is eltüntették a történelem viszontagságai, s a mindent környtelenül eltemető idő, éppúgy, mint első nagy erdészprofesszorunk síremlékét – sírhelyét.

K. P.

Ásotthalmi szakiskolánk 130 éves!

Fényes dátuma 1883. október 10-e a magyar erdészet történetének. Ezen a napon adta át rendeltetésének a szakma által a legnagyobb magyar erdész-ként tisztelt kálnoki Bedő Albert országos főerdőmester az első magyar állami erdészképző iskolát a Csongrád megyei Ásotthalom községben.

Százharminc éve már ennek, de az iskola ma is áll és szebb, erősebb, mint valaha – bár a képzés tartalma már némileg módosult a meredek fordulatokban nem szűkülő 20. században. A lényeg az, hogy ma is szolgálni tudja a magyar erdészetet és a magyar ifjúság szakképzésének az ügyét. Ezt a lényeget kifejezi mai elnevezése is: *Bedő Albert Erdészeti Szakképző Iskola és Kollégium*.

Már hagyománnyá vált, hogy az alapítás különböző kerek számú évfordulói alkalmával az iskola teljes kollektívája – tanárok, nevelők, diákok, személyzet – bensőséges hangulatú ünnepséggel emlékeznek meg a tanintézet megalapításáról, történetéről. Olykor emlékművei is állítottak, emlékkötetet is megjelentettek. (Utóbbiakból már csinos kis kollektívák keletkeztek az elmúlt három évtizedben.)

Megbecsüli az iskolát a társadalom

Így történt ez 2013-ban is. Ez az alkalom talán abban különbözött némileg a korábbiaktól benyomásunk szerint, hogy még a szokásosnál is több volt a külső vendég. Jelzés ez abban a tekintetben, hogy a társadalom különböző rétegeiben mind többen ismerik fel: milyen nagy érték ez az iskola nemcsak a szakma, hanem az egész dél-alföldi térség számára.

Ennek illusztrálásaként – a teljesség igénye nélkül – említünk meg néhány

nevet. Részt vett a megemlékező ünnepségen Nógrádi Zoltán, a választási körzet országgyűlési képviselője; a fenntartó Vidékfejlesztési Minisztérium részéről dr. Simon Attila István h. államtitkár, Földesi Gyula miniszteri megbízott; B. Nagy László, a Csongrád Megyei Kormányhivatal vezetője; Valkó Péter, a Nemzeti Agrárszakoktatási és Vidékfejlesztési Koordinációs Intézet igazgatója; dr. Jánoska Ferenc, a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánhelyettese, dr. Horváth József, a Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdaságtudományi Karának dékánja; Juhász István, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Csongrád Megyei Szervezetének igazgatója, Széll István, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal osztályvezetője, Petró Ferenc, Ásotthalom község polgármestere; hazai társiskolák és a temesvári társiskola küldöttei; az állami erdőgazdasági részvénytársaságok képviselői; a tanári kar régebbi és mai tagjai; számos öregdiák és a mai ifjúság, és még szülők is.

Itt mindig küldetést teljesítenek

A Himnusz közös eléneklése, valamint Szilágyi Domokos és Kiss Flórián tanulók által előadott hangulatos zenés-szavalatos műsorszám után Andrésiné dr. Ambrus Ildikó okl. erdőmérnök, az iskola igazgatója üdvözölte a megjelenteket. Az Igazgató Asszony lendületes, szabadon és szépen előadott, tartalmas beszédben tekintett vissza az intézmény múltjára. Ebből megtudtuk például, hogy amíg 1883-ban mindössze 11 diákkal és két tanárral kezdte meg a működését az iskola, addig jelenleg több mint 300 tanulót oktat 43 tanár. A 130 év alatt mintegy 4.000 tanuló fordult meg az intézmény falai között.

A maga idejében Bedő Albert küldetést teljesített és azóta is küldetést teljesítenek itt mindig: morális értékeket vesznek át, állítanak elő és adnak tovább – mondta az igazgatónő, aki ünnepi beszédét is Bedő 130 évvel korábbi, 1883. október 10-i itt mondott ünnepi beszédéből merített következő részlettel zárta: „Adja a Magyarok Istene, hogy az ország ezen első erdőfői szakiskolájában a magyar erdészek évezredek

át és az idők végtelenéig hirdessék az erdészet tanításait, adja Isten, hogy ez iskolának hazánkban még számos hasonló társa legyen.”

„Boldog születésnapot, reményteljes jövőt!”

Az Igazgató Asszony nagy tapsal honorált ünnepi beszéde után külső intézmények képviselőinek részéről hangzottak el köszöntések.

Az iskolafenntartó Vidékfejlesztési Minisztérium nevében dr. Simon Attila István h. államtitkár szólalt fel és ő is a múltra való visszatekintéssel kezdte beszédét. Emlékeztetbe idézte I. Ferenc József király 1883. október 16-i itteni látogatását (egy héttel az iskola megnyitása után!), ami azonnal, a kezdet kezdetén máris bizonyos ismertséget és tekintélyt adott a kis iskolának. A jelenre áttérve pedig arra emlékeztetett, hogy napjainkban egyre nagyobb érték a gyakorlati szaktudás, a vidéki életforma pedig felértékelődött. Ezért a minisztériumnak nagy tervei vannak, átalakítják az oktatást.

A h. államtitkár beszéde végén átadta az igazgatónőnek a dr. Fazekas Sándor vm.-miniszter által adományozott jubileumi oklevelet.

Következőként Nógrádi Zoltán országgyűlési képviselő – amint mondta: mint maga is „homokháti ember” – igaz meggyőződéssel vallotta: az emberi tudás, az akarat és az isteni kegyelem tartotta meg ennyi ideig ezt az iskolát, amely minden időben szilárd tudást és erkölcsi alapot adott gyermekeinek. Most már a hagyományokba kapaszkodva lehet tervezni a jövőt.

Beszéde végén a képviselő úr nagyon boldog születésnapot és reményteljes, szép jövőt kívánt a jubiláló intézménynek.

Az Országos Erdészeti Egyesület (és ezen keresztül a szakma) nevében Szabó Péter elnökségi tag, régióképviseelő mondott üdvözlőt. Azt idézte emlékeztetőbe, hogy az OEE a 19. században hosszú éveken át milyen szívós erőfeszítéseket tett a magyar állami erdészképzés megteremtése érdekében, amit azután gróf Tisza Lajos, az Egyesület elnöke és oldalán kálnoki Bedő Albert egyleti titkár az 1879. évi nagy szegedi árvíz után tudott sikerre vinni.

„Büszkék vagyunk arra, hogy ásoththalmi diákok voltunk!”

Ásoththalmán eddig mindig volt valamilyen emlékeztető, speciális mozzanata a jubileumi megemlékezéseknek. A mostani alkalommal ezt az jelentette, hogy az iskola elnyerte „A Magyar Vöröskereszt bázis-iskolája” megtisztelő és értékes címet, a térségben elsőként. Az M.Vk. bázis-iskolák sorába történt belépést igazoló táblát a szervezet tisztségviselői: Bodri Ivett, Sasvári Krisztina és Kovács Dávid adták át ezzel a mottóval: „Rád is szükség van, hogy jobb legyen a világ!”

Az üdvözlő beszédek és protokolláris mozzanatok után a tanulók egy csoportja gondosan betanult és hangulatos színjátékkal elevenítette fel az iskola történetét, aminek a „Hangos képes évkönyv” címet adták. Majd Wiesner Sándor öregdiák (1963-65) elevenítette fel emlékeit, mondta el érzéseit. Íme, ebből néhány mondat.

„Fegyelem, szigor, kötelességtudat jellemezte az itteni légkört. Az iskola környezete olyan volt, mint a természet szentélye. Ennek az iskolának lelke van, a jövőbe vetett hitet ad. Lelkünk egy darabja itt maradt mindörökre. Büszkék vagyunk arra, hogy ásoththalmi diákok voltunk.”

Úgy véljük, ennél szebb, melegebb, szívből jövőbb megnyilatkozást egyetlen Alma Mater sem kívánhat az Életbe

kirepült, de fel-feldobott kőként újra és újra visszatérő gyermekeitől.

A terembeli ünnepség azzal ért véget, hogy az iskola két korábbi igazgatóját: a 81 éves dr. Dózsa Józsefet és a 78 éves Fröhlich Andrást, valamint feleségeiket, Gábor Erzsébetet, illetve Naszály Mártát – akik egykor szintén az iskola tanárai voltak – szeretettel köszöntötték egy-egy szép virágcsokorral.

Emlékmű avatás a parkban

Az ünneplő közönség ezután az iskola parkjában felállított új tölgyfa emlékoszlophoz vonult a felavatási ceremóniára, minthogy a régi, érdekes alakú feketefenyő emlékművet (amelyet a természet alkotott) a biotikus és abiotikus károsítók, sajnos, teljesen tönkretették.

Az új, tartósnak remélt tölgy emlékoszlopot B. Nagy László, a Csongrád Megyei Kormányhivatal vezetője avatta fel, amit két kedves diáklány szép ének-száma, illetve szavalata követett.

Végül „Tanár voltam Ásoththalmon” címmel Böröcsök József tanár úr idézte fel szakmai pályafutásának itteni emlékeit.

Tudósításunkat nem tudnánk szebb szavakkal zárni, mint amelyekkel ő zárta visszaemlékezését.

„Kívánom, hogy a jövőben, a majdan 140., 150., stb. évfordulóra megjelenő iskolai évkönyvekben minél több tanárkolléga írjon az itt eltöltött éveiről, és abban az legyen a legfontosabb mondanivalójuk: szerencsés és elégedett embernek mondhatom magam, hogy tanár voltam Ásoththalmon.”

Impozáns jubileumi emlékkötet

A szakképző iskola, miként fennállásának 100. és 125. évfordulója alkalmából, úgy most is jubileumi emlékkö-

tetet jelentetett meg. A címe: „Életutak, történetek”.

A 418 oldalas, számos ábrával illusztrált, szép kivitelű masszív, testes kötet tíz szerző munkája, amit szerkesztőként Andrási Pál erdőmérnök-tanár, az iskola tanulmányi érdejének vezetője fogott össze.

A könyv megjelenését számos intézmény támogatta és az Ásoththalmi Bedő Albert Alapítvány adta ki. Első felét három főfejezet alkotja, amelyek címe a következő: Szakmai tantárgyainkról. Tanárainkról, tanárainktól. Visszatekintés az elmúlt öt évre.

Nagyon érdekesnek tartjuk a kötet második, nagyobbik felének a tartalmát is, amely az iskola tanárainak életrajzi adatait és szakmai pályafutásuk ismertetését tartalmazza, az iskola megalapításától napjainkig, gondos, racionális feldolgozásban. Igen értékes adatbázis ez olyan személyek számára is, akik egyébként nem érintettek az iskola múltjával kapcsolatban. Ezt a nagy anyagrészt Andrási Pál írta, akinek a számára roppant feladatot jelenthetett a töménytelen sok adat nagy pontosságot követelő összegyűjtése.

Ezt követi az iskola 2001-2013 között végzett tanulóinak a névsora tanévenként és osztályonként csoportosítva. A kötetet ugyanezen időszak osztálytablóinak fotókópiái zárják.

Cikkünk fotóillusztrációit is Andrási tanár úr készítette.

K.P.

A magvázó fa fejével

Létünk pulzáló galaxis,
Ős-robbanásból egy csóva,
S áldott teremtfői praxis
Mindünket éltető csókja

Fásodott életem, erdőm,
Benn feszül múltam a magban,
Ős-robbanása - jövőndő -
Abból, mint csíra, kipattan.

Kétségbe tágul világa...,
S míg a tiéd, fakul, törpül,
Százszor annyi fia, lánya
Újra, meg újra kizöldül.

Zöldes a kék színű bolygó,
Fénye ragyog a magasban.
Éjjel, árnyában, csapongó
Álmokat rejtek magamba.

Aponymus
2011. szept. 12.

Erdészeti és Faipari Szaknap

Szakszervezetünk 2013. december 9-én Erdészeti és Faipari Szakmai Napot tartott, melynek keretében került sor az évzáró Titkári Testületi ülésünkre is.

A Szakmai Napon tájékoztató hangzott el meghívott előadónk részéről a Faipari-, Bútoripari és Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottság (FBE ÁPB) céljáról tevékenységéről és az EFDSZ-el való együttműködéséről.

Az Ágazati Párbeszéd Bizottságban az EFDSZ-t Dr. Halmágyi János elnök, Dudás Péter főtitkár, Benei Béla a NE-FAG Zrt. SZB. titkára képviseli.

Dr. Kelemen Blanka, ÁPB titkár előadása.

Faipari-, Bútoripari és Erdészeti ÁPB

A szociális partnerek és a kormány 2004. szeptember 22-én írták alá az ágazati párbeszéd bizottságok működésének feltételeiről és rendjéről szóló megállapodást, amely keretbe foglalta az ágazati párbeszéd bizottságok (a továbbiakban: ÁPB) működési feltételeit és rendjét. A megállapodás erejét az adta, hogy az érdekelt konszenzusával jött létre, s az önszerveződő bizottságokat alkotó szervezetek elfogadták az abban foglaltakat.

Ez a megállapodás képezte a gerincét a 2009. évi LXXIV. törvénynek, az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről, amelyet az Országgyűlés - több mint 90%-os arányban - a 2009. június 22-i ülésnapján fogadott el.

Az új intézményrendszer

- ágazati szinten biztosítja a szociális partnerek közötti konzultációt,
- elősegíti a kollektív megállapodások számának növelését, ágazati kollektív szerződések kötését,
- lehetővé teszi a szakmapolitikai érdekek intenzívebb megjelenését, és azok jobb érvényesülését.

Az ÁPB-k munkájában hangsúlyos a kétoldali párbeszéd folyamatának segítése, a tripartit – tárcák és ÁPB-k közötti – konzultáció koordinálása, az EU-s ágazati párbeszédben résztvevő ÁPB-k szakmai támogatása.

Jelenleg 1 nemzetgazdasági ági, 18 ágazati, 9 al- és 2 szakágazati párbeszéd bizottság (ÁPB) működik. A 30 db ÁPB 23 db pénzügyi finanszírozási egységet alkot. A 30 ÁPB-ben összesen 80 érdekképviselő képviselteti magát (40 munkaadói és 40 munkavállalói). Az ÁPB-k jelenleg 21 Európai Ágazati Szociális Párbeszéd Bizottság tevékenységében vesznek részt

A kormány a szociális partnerek függetlenségének tiszteletben tartása mellett támogatja az ÁPB-k működésének feltételeit, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Felügyeleti, Ellátási és Társadalmi Párbeszéd Főosztályának Társadalmi Párbeszéd Osztálya keretein belül.

Az osztály

- közreműködik a szakmai konferenciák, képzések, oktatások, workshopok szervezésében,
- tanulmányok készítésében, szakértők bevonásával részterületek kutatásában, szakanyagok fordításában, valamint egyéb rendezvények szervezésében.
- elősegíti az autonóm ágazati párbeszéd keretében kezdeményezett megállapodások megkötését, ajánlások kiadását, a közös állásfoglalások kialakítását az ágazatot érintő kérdésekben, jogszabálytervezetek véleményezését, ágazati megállapodások megkötését (KSZ, bérmegállapodás), szakmai állásfoglalások kialakítását.
- ellátja a kollektív szerződések nyilvántartásával kapcsolatos teendőket,
- előkészíti a kollektív szerződés hatályának az ágazatra történő kiterjesztésével kapcsolatos miniszteri döntést, amelynek keretében
- közreműködik a kiterjesztést kérő szervezet, szervezetek reprezentativitásának megállapításában.
- ellátja a részvétel és az ágazati reprezentativitás megállapítása érdekében az Ágazati Részvételt Megállapító Bizottság döntéseire szükség adatkezelési, döntés-előkészítési feladatokat.
- nyilvántartja az üzemi tanács választási eredményeket,

- elvégzi a közalkalmazotti területeken működő szakszervezetek tagszámon alapuló reprezentativitásának megállapításával kapcsolatos adminisztratív feladatokat,
- valamint működteti a Munkaügyi Kapcsolatok Információs Rendszert (MKIR, www.mkir.gov.hu).

A bizottság működését 2006. március 20-án kezdte meg, amikor kiválva az Építőipari és a Mezőgazdasági ÁPB-ből megalakult a független Faipari, Bútoripari és Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottságot (FBEÁPB), mely e három a fához köthető ágazatot fog össze. A munkáltatói oldal elnökének Mőcsényi Miklóst a FAGOSZ-ból, a munkavállalói oldal elnökének Kovács Imrét az FBDSZ-ből választották.

Az ágazati párbeszéd bizottságokról, valamint a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló 2009. évi LXXIV. törvény értelmében az Ágazati Részvételt Megállapító Bizottság 2010. február 24-én kelt 92-3/5-10/2010-ÁRMB számú határozatával a Faipari, Bútoripari- és Erdészeti ÁPB újjáalakult az alábbi szervezetekkel és részvételi státuszokkal:

- Munkáltatói oldalon:

FABUER, Faipari, Bútoripari és Erdészeti Koalíció (tagjai: Magyar Bútor és Faipari Szövetség, Faipari Szövetség, Magyar Bútoripari Szövetség) státusz: részvételi jog

Országos Asztalos és Faipari Szövetség (státusz: részvételi jog)

- Munkavállalói oldalon:

ÉFÉDOSZ - Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége (státusz: részvételi jog)

Erdészeti Munkavállalói Koalíció (tagjai: Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezetinek Szövetsége, Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete) státusz: részvételi jog

Munkástanácsok Faipari Szakmai Ágazatának Országos Szövetsége (státusz: állandó meghívott)

Az FBEÁPB célja,

- hogy az ágazati tevékenységek tagoltságát tükröző konzultációs fórumként erősítse a szociális partnerek között jelenleg is meglévő együttműködést,
- elősegítse ágazati-, és munkahelyi szintű kollektív szerződéseket, valamint megállapodások megkötését, továbbá
- a szakmai összetartozás alapján járuljon hozzá az összefogás, közös fellépés erősítéséhez, a munkabéke fenntartásához az alágazatban.
- a munka világát érintő kérdések egyeztetése a szociális partnerek között; ennek keretében alágazati kollektív szerződések kötésének előkészítése, megállapodások kötése, ajánlások, állásfoglalások, javaslatok kialakítása és képviselése, a kormányzati szervekkel konzultáció folytatása az alágazatra vonatkozó szakmai kérdésekről, stratégiákról, jogszabálytervezetek előzetes véleményezése, végrehajtásuk értékelése.

Az FBE 2013. évi tevékenysége

Az FBE ÁPB 2013-as kerete 3.686.546 Ft

Bizottsági ülés 2 alkalommal: március 6. és szeptember 23.

Az előre elkészített összesített munkaterv javaslatokat részletesen megtárgyalta a bizottság a szakmai tartalommal, a költségkeretekkel és az időbeli elhelyezésekkel együtt.

Hírlevelek: Bútorszövetségi hírlevél (Magyar Bútor és Faipari Szövetség) II. és IV. negyedév

ERFA Híradó (Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete) 3 lapszám

FATÁJ Online (Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség) II-III. negyedév

Tagdíj: ÉFÉDOSZ részére 600.000 Ft - Európai Építő-és Faipari Szakszervezetek Szövetsége (EFBWW), valamint az Építő-és Faipari Dolgozók Világszövetségének (BWI) tagja

FAGOSZ: 900.000 Ft - Európai Faipari Szövetség (CEI-Bois) tagja

Erdészeti és Faipari Szakmai Nap: 126.000 Ft

Magyar Asztalos Tanulmányi verseny: Az ÁPB több program (tanulmány, rendezvény) keretében foglalkozott már a szakmunkásképzés utánpótlásának problémáival, a szakma presztízse egyre inkább hanyatlóban van, nem vonzó ez a pálya a pályakezdők körében. Ezen próbál segíteni ez a tanulmányi verseny is, a szakma népszerűsítése a legfőbb célja, amit az ÁPB is kiemelten támogat. A szakképzés ezen problémájának megoldása, elősegítése egyaránt fontos mindkét oldal számára, a két oldal közötti párbeszéd meghatározó eleme a bizottság fennállása óta.

CEI BOIS közgyűlés: CEI-Bois (Európai Faipari Szövetség) közgyűlésén való részvételtől döntött, Möcsényi Miklós a FAGOSZ főtitkára vett részt, Brüsszel, 2013. november 26.

Dr. Gonda Zsolt **Dr. Kelemen Blanka**
osztályvezető ÁPB titkár

*

A 2. napirend keretében SZB. titkáraink részéről tájékoztató hangzott el az egyes erdészeti társaságoknál végrehajtott bérfejlesztésekről.

Összességében megállapítható, hogy a társaságok döntő többsége a 2013. évi tervet teljesítette, ennek megfelelően az MFB Zrt. mint tulajdonosi jogokat gyakorló engedélyezte a betervezett bérfejlesztés kifizetését. Az üzleti tervekben a tulajdonos iránymutatása alapján eltérő mértékű de legfeljebb 3,5% bértömeg növelést építettek be a társaságok.

A keresetfejlesztés egyes társaságoknál alapház fejlesztés, másoknál mozgóbér kifizetés, illetve a kettő kombinációjával került végrehajtásra.

Dr. Halmágyi János
EFDSZ elnök

Tudománytörténeti ankét

A MTESz Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága már a 30. alkalommal rendezte meg novemberben Budapesten szokásos éves ankétját a hazai tudomány, technika és orvoslás történetének köréből. Az ankét ez alkalommal

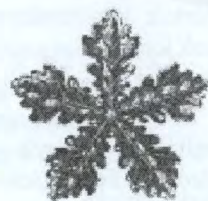
is háromnapos volt és három különböző helyszínen zajlott. Több szekcióban számos előadás hangzott el. Köztük szakmánkat dr. Tóth Sándor László okl. faipari mérnök, c. egyetemi tanár „Fordulópontok a hazai faipar 20. századi történetében” című érdekes előadása képviselte. Az előadó a hazai faforgács-

és farostlemezgártás megteremtésével kapcsolatban kiemelte Fáy Mihály és Schmidt Ernő nevét, akiknek életéről és munkásságáról külön emlékfüzetet is írt (amelyeket a Faipari Tudományos Egyesület jelentetett meg).

k.p.

forestpress

erdészet – faipar – vadászat természetvédelem

Kincsek múltunk kincsesládájából

múzeológus, a sorozat szerkesztőjének szerkesztésében. A kötetek megjelenését az Ipoly Erdő Zrt., a Ligniwood Kft. és az Andreas Stihl Kft. támogatása tette lehetővé.

Mit jelent Erdély a magyar erdésznek?

Ezt a címet viseli az elsőként említett LXXXV. számjelű, 204 oldalas kötet. Úgy tudjuk, a tartalmi befejezése annak az eddig 12 kötetet számláló pompás sorozatnak, amely Erdély erdőivel-erdőgazdálkodásával és faiparával kapcsolatban megjelent (s köteteknek cím szerinti felsorolása az első belső borítóoldalon olvasható).

Bízást állíthatjuk, hogy Oroszi Sándor ezzel a produkciójával egy nagy missziót teljesített! Bemutatta, hogy a történelmi Magyarország 1920-ban elcsatolt országrészei közül a legnagyobb és talán a legértékesebb területen, Erdélyben milyen munkát végzett egykor a magyar erdész, végeztek erdész (vadász, faiparos stb.) elődeink és mindazok, akik munkájuk során velük együttműködtek. Lehetséges, hogy ismereteink hiányosak, de úgy véljük: ilyen nagy léptékű szakirodalmi áttekintés az erdélyi erdőgazdálkodásról magyar nyelven még nem jelent meg soha, sem 1918 előtt, sem később. Bárcsak a többi elcsatolt területünkről is rendelkeznenek hasonló szakirodalommal. (Ebben a tekintetben – Erdély után – még Kárpátját illetően állunk a legjobban, Pankotai-Iby Gábor és a 2012-ben elhunyt Halász Aladár erdőmérnök kolégák munkásságának köszönhetően.)

Több, mint erdészettörténet

Oroszi Sándornak erre a különösen kimagasló munkájára a tőle már

megszokott élvezetes megfogalmazás mellett a hatalmas adatmennyiség a jellemző. Több százra rúgó jegyzeteit, hivatkozásait olvasva arra kell következtetnünk, hogy már-már szenvedélybetegség áldozata. Mert amire csak ránéz, arról azonnal munkájának tárgya juthat az eszébe, azzal hozza kapcsolatba. Egy újságcikkben, egy könyvcímbe legott azt látja meg, amit más nem lát meg: Erdélyt! Mégpedig Erdélyt a szó szorosabb és tágabb értelmében egyaránt, s nem csak az erdélyi erdőgazdálkodást.

Mert ez is egyik lényeges, új vonása ennek a könyvnek, hogy – nagyon helyesen, sőt szükségszerűen – túllép az erdészettörténet szűkebb határain és kilép a politikatörténet széles mezejére. Sikamlós pálya ez, Oroszi Sándor azonban hatalmas felkészültségének birtokában a rá jellemző szerénységgel, de biztosan mozog ezen a pályán is. Ezért a könyv nagyobb részét kitevő közbenső anyagrészek mellett kiemelten ajánljuk elolvasásra a bevezető és befejező fejezeteket. Ilyen „Az erdészettörténet-írás (is) pártos tudomány” című fejezet, amelyben V. Sabau – alkalmasint magyarból romanizált – román történész nacionalizmusával szemben veszi fel a kesztyűt. Továbbá az „Összefoglalás” amely olyan izgalmas kérdések feszegetését tartalmazza, mint a nemzetiségek és az erdő kapcsolata, vagy a táj és a nép összefonódása. Az is érdekessége a kötetnek, hogy számos ábra is illusztrálja.

Kárpát-medencei kaleidoszkóp

Amíg a LXXXV. számú Et.K. kötetet Oroszi Sándor nemcsak szerkesztette, hanem írta is, addig a LXXXVI. számú kötetet valóban szerkesztette; vagyis az abban olvasható hét dolgozat közül csak egynek a szerzője. Az imént emlegetett Kárpát-medencei misszió azonban ebben a kötetben is jelen van.

Mindjárt az első dolgozat igen alapos feldolgozás a Nagyvárad Római Katolikus Püspökség három uradalmának erdőgazdálkodásáról Emödi András egyházmegyei levéltárnok tollából. Oroszi Sándor tanulmánya is erdélyi vonatkozású: czegei Vass György és Vass

László naplóját dolgozza fel erdészeti, vadászati és halászati szempontból.

Kégel Árpád írása viszont már a Felvidékre kalauzolja el az olvasót „Javorina története 1875-1936 között” című írásával. Ugyancsak a Felvidékre viszi az olvasót Nagy Domokos Imre „Selmecbánya Kosáryné Réz Lola műveiben” című hangulatos és irodalomtörténeti értékű írása is. Dr. Tamás János ügyvéd, egykori járási vadászati felügyelő pedig 1980-ban lezárt, de most publikált visszaemlékezéseiben Zalában 40 év alatt átélte vadász emlékeit adja át az utókornak.

Egy szerzőtrío a sajnálatosan fiatalon elhunyt zseniális herpetológus, báró Fejérváry Géza életpályáját ismerteti. A könyv egy rövid, de érdekes kis tanulmánnyal zárul: ifj. Faragó Mihály idézi fel dokumentum-értékű, többségében kevésbé ismert fényképekkel illusztrált írásában az 1956-os forradalomhoz fűződő budapesti és nyugat-magyarországi emlékeit.

Et.K. LXXXVIII.

Dr. Oroszi Sándor a sorozathoz méltóan grandiózus, immár a LXXXVIII. sorszámjelű, testes, 282 oldalas pompás kötetleptel meglepte meg a szakma múltja iránt érdeklődőket. Címe „Az erdőgazdálkodás története Erdélyben” és mutatókkal is ellátott összefoglalója annak a 13 kötetnek, amelyet a szerkesztő ebben a témakörben az említett sorozatban az utóbbi húsz évben megjelentetett.

A kötet egyúttal egy tiszteletre méltó személyes jubileum kifejezője is, mert ezzel dr. Oroszi a szakírói munkásságának 30. évfordulójához érkezett!

k. p.

Hírek

Pro Comitatu (A Megyéért) emlékéremmel tüntette ki Veszprém Megye Közgyűlése Tengerdi Győzöt, a Veszprémi Erdőgazdaság Zrt. vezérigazgatóját azért a sokoldalú munkásságért és szerepvállalásért, amit személyesen is és az általa vezetett erdészeti részvénytársaság tevékenységén keresztül is kifejtett a megye érdekében. A kitüntetést Lasztovicza Jenő, a megyei önkormányzat elnöke adta át a vezérigazgatónak.

*

FeHoVa 2014. A 21. Nemzetközi Fegyver-, Horgász- és Vadászati Kiállítást 2014. február 13-16-án rendezik mega HUNGEXPO Budapesti Vásárcsopontban. A kiállításon ismét felvonulnak az állami erdőgazdasági részvénytársaságok is és bemutatják vadász- és más rekreációs célú területeiket, objektumaikat. Több érdekes program is lesz, például puska- és késműves látványbemutató, HUNTING-Press nemzetközi fotókiállítás, ifjúsági vadászkiállítás-fesztivál, nemzetközi vadászkiállítás szépségverseny stb.

*

Német minimálbér. A Bundestag választáson túljutott Németországban már biztosnak látszik, hogy megvalósítják a Német Szociáldemokrata Párt ígéretét: bevezetik a törvényileg minden szakmára előírt egységes minimálbért, amelynek összege órában meghatározva 8,5 euró, vagyis jelenleg mintegy 2.500 - 2.530 forint.

Egyes szakértők azonban az ilyen mértékű egységes minimálbér általános bevezetése munkahelyek elvesztésével járhat bizonyos szakmákban és egyes tartományokban, főleg a volt NDK területén.

A tervezett intézkedés a magyar exportőröket és a Németországban munkát vállalni szándékozókat közelről érinti.

*

Múzeumfejlesztés. A Nagytétényi Kastélymúzeum már jelenleg is Európa egyik legjelentősebb bútortörténeti gyűjteményének ad otthont.

A kastély egyik elhagyott szárnyának helyreállításával és még egy új építménnyel tervezik bővíteni az intéz-

ményt, amelyben raktárbázist, restaurátor- és bútormásolat-készítő műhelyt kívánnak létrehozni. A tervek megvalósulása esetén egy magyar bútortörténeti központ jönne létre, európai viszonylatban is az egyik legnagyobb ilyen jellegű bemutatóhely az egykori Száraz-Rudnyánszky-kastélyban.

(Forrás: „Helyi Téma”.)

*

Évforduló 2013-ban. 130 éve, 1883. május 13-án született Nadler Herbert, neves vadász vadásztudós (az általa kidolgozott szarvasagancs-bírálati képlet részben még ma is használatos), vadászati szak- és szépíró, természetudós, 1929-1948 között a Fővárosi Állat- és Növénykert igazgatója, 1951. június 7-én halt meg. Emlékét őrzi szobra az Állatkertben, s őrzik könyvei, amelyeket több alkalommal és több nyelven is kiadtak.

*

Közjóléti fejlesztések. Az Észak-erdő Zrt. 400 m² alapterületű (földszintes) turisztikai látogatóközpontot és ökoházat épít a Kisgyőrtől nem messze fekvő Bekénypusztán egy lebontott régi vadászaház helyén.

A létesítmény csaknem 100 millió forintba kerülő saját beruházást jelent a részvénytársaságnak. 12 személy elhelyezését lehetővé tevő négy vendégszobát, a szükséges kiszolgáló helyiségeket, továbbá erdei iskolai foglalkozások lebonyolítására alkalmas közösségi teret foglal magába, valamint parkolót. Ha minden a tervek szerint alakul, akkor a kivitelező Diamit Zrt. ennek az évnek a végéig befejezi a munkát.

A VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt. a Bakonyháza község határában fekvő, korábban kaszálóként hasznosított Vadalmási-réten 4,5 millió forint beruházással táborozóhelyet alakított ki a Gaja-patak mentén és átadta a Magyar Cserkészszövetségnek, közelebből a székesfehérvári cserkészeknek. A táborhely központi létesítménye egy 60 m² alapterületű pergola. Létrehoztak továbbá egy futballpályát és tűzrakóhelyet, erdei bútorok kihelyezésével pedig növelték a jó táborozás feltételeit.

(Forrás: „Nimród Vadászújság”)

Címképünk Andrási Pál felvétel: „Ilex” („Magyal”)

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXIII. évfolyam 4. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete,

1146 Budapest, Thököly út 58-60.
Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455
E-mail: efdsz@mailbox.hu

A Szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. Halmágyi János.

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál.

Nyomda:

Press Time Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 15.
Tel.: (06) 1-331-3042
E-mail: grafika@cerbi.hu
Felelős vezető:
Schmidt Dániel ügyvezető igazgató
A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.
Hírlapáriusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

A Thonet szék a székek széke

*Székek széke a kis Thonet,
a fája gőzbe vettetett,
csupa hajlat és csupa ív,
akár a lány, ölébe hív.*

*Árnyék suhog az út fölött,
a vízköpő tüzet köpött,
akváriumban lomha hal,
elátkozott tündér hasal.*

*Aranymalinkó énekel,
az időváltás közel,
huncut a világ, de se baj,
a székek széke, mint a vaj.*

*Ülök rajta és nem hiszem,
hogy nincs alattam semmi sem,
pedig a szék már elvegyült
a semmivel, hagyott kis úrt.*

*S én ülök az űr fölött,
mint a lávába öltözött,
mikor a dörgő Vezúv ég
s elrohan a Pompei pék.*

Bódi Tóth Elemér

ERZSÉBET
VETÉLKEDŐ

Erzsébet-vetélkedő Kárpát-medencei gyerekeknek!

Ajándék vagy nyaralás?

Esetleg mindkettő, ha az élmezőnyben végzel az Erzsébet-vetélkedőn, mely Magyarország büszkén csillogó és szerényen rejtőzködő kincseit segít ismét felfedezni. A négyfordulós vetélkedő során 2013 novemberétől 2014 februárjáig az internet segítségével megoldandó szórakoztató és érdekes feladatok teszik próbára tudásotokat és türelmeteket. A legeredményesebb csapatok 2014 tavaszán szóbeli döntőn versenghetnek a tárgynyereményekért, valamint üdülési lehetőségekért.

A vetélkedő kezdete: 2013. november 15.

Játssz és nyerj az Erzsébet-vetélkedőn!

További részletek és regisztráció: www.vetelkedo.erzsebetprogram.hu